

Region Skånes årsredovisning 2021

Innehåll

VERKSAMHET

- 3 Förord
- 5 Ögonblick från året 2021
- 6 Styrssystem och principer för god ekonomisk hushållning

11 Hälsa- och sjukvård

- 11 Framtidens hälsosystem och vårdens omställning
- 12 Bättre liv och hälsa för fler
- 13 Tillgänglighet och kvalitet
- 22 Prioriterade områden
- 28 Hållbar utveckling i hela Skåne
- 31 Sjukvårdens miljöpåverkan – läkemedel
- 31 Utbildningsuppdraget
- 32 Ekonomiskt resultat och utveckling

33 Kollektivtrafik

- 33 Bättre liv och hälsa för fler
- 34 Tillgänglighet och kvalitet
- 35 En hållbar utveckling i hela Skåne
- 36 Ekonomiskt resultat och utveckling

30 Kulturverksamhet

- 37 Bättre liv och hälsa för fler
- 38 Tillgänglighet och kvalitet
- 40 En hållbar utveckling i hela Skåne
- 40 Ekonomiskt resultat och utveckling

41 Allmän regional utveckling

- 41 Bättre liv och hälsa för fler
- 42 Tillgänglighet och kvalitet
- 44 En hållbar utveckling i hela Skåne
- 45 Ekonomiskt resultat och utveckling

47 Verksamhetsstöd

- 47 Ansvarsfull fastighetsförvaltning och effektiv användning av Region Skånes lokaler
- 48 Upphandlingar
- 49 Robusta och säkra verksamheter
- 50 Framsynt internt miljöarbete
- 52 Patientnämndens utveckling

53 Medarbetare

- 53 Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare
- 55 En god och hälsofrämjande arbetsmiljö
- 58 Kompetensförsörjning
- 62 Medarbetare i siffror

65 Region Skånes samlade ekonomi

- 65 Finansiella mål
- 65 Balanskravet
- 65 Omvärldsanalys
- 66 Resultatbegrepp
- 67 Investeringar
- 71 Finansiell analys
- 72 Investeringarna
- 74 Riskhantering
- 77 Koncernen – Sammanställd redovisning
- 78 Resultaträkning
- 79 Kassaflödesanalys
- 80 Balansräkning

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

- 81 Översikt av verksamhetens utveckling
- 81 Den regionala koncernen
- 81 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- 81 Händelser av väsentlig betydelse
- 81 Styrning och uppföljning av den regionala verksamheten
- 82 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- 82 Balanskravsresultatet
- 82 Väsentliga personalförhållanden
- 83 Förväntad utveckling

FINANSIELLA TABELLER

- 84 Redovisnings- och värderingsprinciper
- 86 Noter
- 91 Investeringar
- 92 Strategiska investeringar
- 93 Leasingredovisning
- 93 Jämförelser med andra
- 94 Driftsredovisning
- 95 Fem år i sammandrag
- 96 Vårdproduktion och vårdkonsumtion
- 97 Befolkningsförändringar
- 99 Utdrag ur revisionsberättelsen
- 100 Ekonomisk ordlista

REGION SKÅNES BOLAG

- 101 Koncernen
- 101 Bolagens redovisning

105 BILAGA Intern kontroll

STRUKTUR

Målgrupper

Region Skånes årsredovisning avlämnas av regionstyrelsen till regionfullmäktige. Rapporten är avsedd för medborgare, kunder, patienter, medarbetare, revisorer, kreditgivare, leverantörer, samarbetspartners och övriga intressenter. Årsredovisningen produceras av koncernkontoret i Region Skåne.

Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen redovisas året som gått, i enlighet med kapitel 4 i lagen om kommunal redovisning. I den inledande delen sammanfattas och

kommenteras det viktigaste från året. I förvaltningsberättelsen finns uppföljning av de uppdrag som gavs i verksamhetsplan och budget 2021 kopplat till mål och prioriterade områden. Den ekonomiska redogörelsen kommer sist.

Verksamhetsberättelser

Regionstyrelsen och övriga nämnder har tagit fram motsvarande uppföljningsrapport för helåret, i form av en verksamhetsberättelse. Dessa kan läsas i sin helhet via hemsidan skane.se under "Ekonomi och uppföljning".

Digital version

Årsredovisningen finns främst i digital version och endast ett fåtal tryckta versioner görs. Den är anpassad till surfplattor och andra digitala plattformar, och det finns möjlighet att följa länkar för dem som vill fördjupa sig.

Region Skånes årsredovisning 2021

RF 2022-04-05

Grafisk form: Lena Granell

Foto omslag: överst Lina Lagerström, nederst Frits Meyst
Övriga foto: Region Skåne, där inget annat anges.

Regionstyrelsens ordförande har ordet

■ **Så lägger vi ännu ett år** till handlingarna. Också 2021 präglades i hög grad av den pandemi som slog till med full kraft vintern 2020. Pandemin, dess konsekvenser och bekämpandet av den samma har påverkat Region Skånes verksamheter i hög grad och på

många sätt. Den skånska hälso- och sjukvården har kämpat med att möta det ökade behovet av intensivvårdsplatser, men också med att ge de patienter som fått långtidscovid adekvat vård. Likaså har psykiatri och primärvården upplevt ett ökat tryck. Trots detta har både kapacitet och god medicinsk standard upprätthållits. All personal i Region Skånes verksamheter är värda ett stort tack för de insatser som gjorts.

Vid årsskiftet 2020/2021 påbörjades vaccinationen mot covid-19. I skrivande stund har 82,2 procent av Skånes befolkning fått sin första dos och 56,6 procent har fått tre doser. Det innebär att hela 2 620 943 doser har getts. Att vaccinera så många människor på så kort tid kräver omfattande logistik och planering – och även här vill jag rikta ett stort tack till alla som har slitit med att köpa in vaccin, skapa bokningssystem, informera och vaccinera.

Inte heller Region Skånes övriga verksamheter har gått opåverkade genom pandemin. Det kraftigt minskade resandet har drabbat Skånetrafiken hårt. Likaså har våra kulturverksamheter, såsom Malmö Opera och Skånes Dansteater, förlorat intäkter på grund av coronamotiverade restriktioner. Arbetslösheten och kurserna har ökat. Detta har präglat både Regionala utvecklingsnämndens och Kulturnämndens arbete som har lagt resurser på akut krisstöd men också på insatser som syftar framåt.

Sjukvården påbörjar nu en normaliseringsprocess, som dels innebär att vi måste hantera de problem som uppstått som konsekvens av covid-19, dels medför en återgång till normalläge. Vår högsta prioritet är att kapa de köer som uppstått inom vården till följd av pandemin. Också Skånetrafiken ska stärkas så att alla skåningar garanteras en fungerande kollektivtrafik.

Trots att vi lämnar en besvärlig period bakom oss är Region Skånes ekonomi stark. Vi är väl rustade för att möta ett nytt år.

*Carl Johan Sonesson (M)
Regionstyrelsens ordförande*

Regiondirektören har ordet

■ **2021 blev ännu ett år** som helt dominerades av covid-19-pandemin och under hela året har vi alla påverkats på olika sätt. Vi har själva eller närstående som blivit sjuka och begränsats av restriktioner när vi tillsammans fått bidra för att minska smittspridningen. Samtidigt var 2021 också året då vi äntligen började se slutet på pandemin tack vare att så många valt att vaccinera sig.

Det är inte utan stolthet jag konstaterar att Region Skåne under 2021 klarat av att påbörja och genomföra en omfattande, och fortfarande pågående, vaccinationskampanj.

Pandemin har gett oss många lärdomar men även en kunskap om att Region Skåne klarar av att hantera väldigt stora utmaningar. Tillsammans har vi byggt upp en erfarenhet och kunskap som gör att vi står bättre rustade än tidigare att hantera kriser som berör hela samhället. Samtidigt visar hanteringen av pandemin att när alla i Region Skåne drar åt samma håll finns det en enorm kapacitet som visar att det är bara tillsammans vi klarar av att möta framtidens utmaningar.

Under förra året gjordes fantastiska insatser av Region Skånes medarbetare. Alla har lojalt slitit hårt med ett otroligt stort och hängivet engagemang även när utmaningarna var som störst.

Under hela denna tuffa tid har vi arbetat med att försöka ge invånarna öppen och transparent information för att vi alla tillsammans ska bidra till att minska smittspridningen. Arbetet med den digitala utvecklingen har fortsatt med oförminskad fart under året och har öppnat möjligheterna för att invånarna ska kunna vara mer delaktiga i sin egen hälsa.

Pandemin har inneburit stora utmaningar för sjukvården i hela Sverige och för att klara av situationen har tyvärr en del planerad sjukvård fått skjutas upp. Något som gör att vissa invånare får vänta på vård de är i behov av. Omställningarna har dessutom ökat kostnaderna samtidigt som intäkterna minskar.

Skänetrafiken har även den drabbats hårt och fått anpassa sin verksamhet efter gällande restriktioner och därför drabbats av stort intäktsbortfall.

Pandemin kommer att påverka samhället en lång tid framöver och inte minst ekonomiskt. Region Skånes ekonomi har påverkats men inte så mycket som det befarades tack vare olika former av statsbidrag. Trots detta är utmaningarna för Region Skåne många och arbetet med förändrade arbetssätt, verksamhetsförbättringar och kostnadseffektiviseringar måste fortsätta. Detta för att Region Skåne ska kunna fortsätta utvecklas, ge en hög samhällsservice och vara en attraktiv arbetsgivare.

I skrivande stund när pandemin till stor del släppt sitt grepp om oss, känns det tungt att se hur Europa drabbas av en stor tragedi. Rysslands oerhörda aggression mot Ukraina vållar stort lidande, död och miljoner människor är på flykt. Alla Europas länder påverkas och vad detta kommer att innebära för oss och Region Skåne återstår att se.

Alf Jönsson
Regiondirektör

Ögonblick från året 2021

JANUARI

» Antalet personer som avlider med covid-19, och patienter som vårdas med sjukdomen, är inledningsvis högt i Skåne.

Siffrorna minskar när den omfattande vaccineringen av de äldsta, riskgrupper och personal drar igång. Vårdavdelningar ställs om för att kunna vårda covidpatienter. Lokaler som tidigare använts för annat görs om till vårdavdelningar.

» Den politiska majoriteten och oppositionen i Region Skåne meddelar att de är överens om att Region Skåne vill vara en aktiv part i byggandet av en **fast förbindelse** mellan **Helsingborg och Helsingör**.

» Åtta av tio skånska patienter är nöjda med sin vårdcentral. Det visar en enkät där över 12 500 patienter har tyckt till om de skånska vårdcentralerna.

APRIL

» Ökningen av antalet smittade ökar en aning, medan dödsfallen och covidpatienter på sjukhus fortsatt ligger på en stabil och relativt låg nivå. Leveranserna av vaccin ökar, och allt fler invånare bokar tid för vaccinering.

» Regionstyrelsen beslutar att utreda möjligheterna att bygga ett **nytt sjukhus i Östra Ramlösa** i Helsingborg.

» Region Skånes kulturnämnd delar ut ekonomiska bidrag till ett stort antal kulturprojekt och enskilda aktörer som har drabbats hårt av restriktionerna i samband med covid-19.

JUNI

» En stor majoritet av de gravida och nyblivna mammor i Skåne som svarat på den nationella **Graviditetssenkäten** är mycket nöjda med både vård och bemötande. I Skåne svarade 7 353 kvinnor på enkäten under årets första fyra månader.

JULI

» Skåne-Blekinge klättrar från plats 17 till plats 9 på listan över de **mest innovativa regionerna i EU**. Det framgår av en rapport från EU-kommissionen. Stockholm ligger på första platsen som den mest innovativa regionen, i såväl Sverige som i Europa. Den danska Huvudstadsregionen, som är en viktig partner inom Greater Copenhagen-samarbetet, återfinns på fjärde plats.

FEBRUARI

» **Kulturbudgeten för 2021** presenteras, och utgår från de fem prioriterade områdena i Region Skånes nya regionala kulturplan: Konstnärlig utveckling, Delaktighet och medskapande, Kulturens rum och platser, Kultur för barn och unga samt Digital utveckling.

MARS

» **Kristianstadskliniken i Kristianstad** får utmärkelsen Skånes bästa vårdcentral 2021. Priset motiveras med en hög andel listade till fast läkarkontakt, goda resultat när det gäller nationella patientenkäten samt ett arbetssätt med fokus på kvalitet.

» Den grekiska regissören **Iris Baglanea** tilldelas Region Skånes kortfilmspris för bästa barn- och ungdomskortfilm för sin film *Goads*.

FOTO: © ELLI SPILL

MAJ

» Capio Geriatrik AB tar över driften av **Simrishamns sjukhus** på uppdrag av Region Skåne. Sjukhuset erbjuder närsjukvård till medborgarna samt viss specialiserad öppenvård och slutenvård. Vid sjukhuset finns även en närukutmottagning. Sjukhusets uppdrag omfattar även ungdomsmottagningar i Tomelilla och Simrishamn.

» Vuxenpsykiatrien Malmö/Trelleborg tilldelas **priset Diabasen**, Region Skånes pris för systematiskt förbättringsarbete inom den offentligt drivna vården.

» Region Skåne står åter som vinnare i klassen **"Bästa region"** i den årliga miljöfordonsdiagnosen. Det betyder att regionens fordonsflotta är den miljövänligaste av alla regioner i Sverige.

» Region Skåne tilldelas **Stora kommunikationspriset** i klassen Digital kommunikation för sina aktiviteter på sociala medier, i bussar, på tåg och på digitala anslagstavlor där man uppmanas att följa rekommendationerna för att minska spridningen av covid-19.

AUGUSTI

» De konstaterade smittfallen ligger inledningsvis på en låg nivå, för att i slutet av månaden få en relativt kraftig ökning. Detsamma gäller sjukhuspatienter som vårdas för covid och avlidna med covid-19. Vaccinationerna minskar något från en mycket hög nivå månader före.

» **World Pride** hålls i Köpenhamn och Malmö. Detta uppmärksammas av Region Skåne, som ständigt arbetar med frågor om likarätt och inkludering och vill att alla Skånes invånare alltid ska känna sig välkomna i vården och i kollektivtrafiken.

NOVEMBER

» Region Skånes kulturpris 2021 går till poeten **Ida Börjel** för "ett lyriskt författarskap med stor konstnärlig kraft". Samtidigt får Gamlegårdens bibliotek i Kristianstad Region Skånes kulturpalett. Priserna delas ut vid den regionala mötesplatsen Rantafej på Dunkers kulturhus i Helsingborg.

» Ett fall av den nya virusvarianten **omikron** upptäcks i Skåne. Det rör sig om en person som har rest i Sydafrika och därefter testat positivt för covid-19.

DECEMBER

» **Förskrivningen av psykofarmaka** i Skåne har varken ökat eller minskat jämfört med tiden före pandemin. Det visar en studie gjord av Region Skånes Beroendecentrum i Malmö och Lunds universitet. Detta trots att många internationella undersökningar visat tecken på att generell psykisk ohälsa har ökat i samband med covid-19-pandemin.

» Region Skåne skriver avtal med tre privata vaccinatorer för att erbjuda en tredje dos av covid-19-vaccin. Tidsbokningen öppnas upp succesivt under andra halvan av januari 2022.

» Vid årsskiftet har över 2,2 miljoner vaccindoser mot covid-19 getts i Skåne. 80 procent av alla skåningar över 12 år fått minst två doser. 308 000, vilket motsvarar 26 procent av alla över 12 år, har fått en tredje dos.

SEPTEMBER

» **Egenprovtagning av HPV** (humant papillomvirus) blir standardmetod för att förebygga livmoderhalscancer i Region Skåne. Metoden har successivt införts de senaste åren och fick en extra skjuts under pandemin.

» Ett vaccinationsteam från Region Skåne finns på plats vid Stadionområdet i Malmö för att erbjuda besökarna på fotbollsmatchen mellan Malmö och Norrköping dropin-vaccination mot covid-19.

» **Nio av tio skåningar är nöjda med vården** efter att besökt eller vårdats i den skånska specialistvården. Det visar den nationella patientenkät (NPE) som genomfördes under våren 2021. Samtidigt visar undersökningen att nästan en fjärdedel av de svarande undviker att söka vård under pågående pandemi.

OKTOBER

» **Invånarantalet i Skåne fortsätter att öka** enligt Region Skånes befolkningsprognos för perioden 2021–2030, dock inte i så hög takt som man tidigare trott. Covid-19 har påverkat befolkningsutvecklingen under 2020 och 2021 genom en kraftigt minskad invandring och något förhöjda dödstal under slutet av 2020 och början av 2021.

» **Skåneveckan** för psykisk hälsa genomförs med närmare 160 olika arrangemang. Syftet är att bryta tabun och bjuda in till samtal om psykisk ohälsa. Det är tolfte året i rad som Region Skåne tillsammans med kommuner, frivilligorganisationer och studieförbund arrangerar Skåneveckan för psykisk hälsa.

» Mer än 10 000 personer vaccinerar sig när Skånes **vårdcentraler håller öppet hus** på en lördag. Under sju timmar hade vårdcentralerna dropin och erbjöd besökarna en första eller andra vaccindos.

» **Konsumtionen av alkohol och tobak minskar** bland Skånes ungdomar, medan trenden över tid är negativ vad gäller den psykiska hälsan. Det visar Region Skånes *Folkhälsorapport för barn och unga i Skåne 2021*, där drygt 26 000 skånska elever i högstadiet och gymnasiet svarat på frågor om hälsa, levnadsvanor och livsvillkor.

Styrsystem och principer för god ekonomisk hushållning

Regionfullmäktiges och verksamhetsplanens/budgetens övergripande mål skapar ramverket

Region Skånes vision *Framtidsstro och livskvalitet* som gäller för hela organisationen och dess verksamhet. För att uppnå detta krävs stort förtroende samt god kvalitet och kundnytta i de tjänster som Region Skåne erbjuder. Våra resurser är verksamheten, medarbetarna och ekonomin. Vår organisationskultur utgår från de gemensamma värderingarna: välkomnande, drivande, omtanke och respekt. Utifrån detta är våra gemensamma övergripande mål:

- Bättre liv och hälsa för fler
- Tillgänglighet och kvalitet
- Hållbar utveckling i hela Skåne
- Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet
- Långsiktigt stark ekonomi

Regionfullmäktiges och verksamhetsplanens/budgetens övergripande mål är styrande och omfattar all verksamhet. Dessa övergripande mål utgör ramverket för prioriteringar och skapar en röd tråd genom hela budget- och uppföljningsprocessen. I verksamhetsplan och budget anges, utifrån dessa mål, inriktning och mer specifika mål och uppdrag inom de olika områdenas respektive avsnitt.

De övergripande målen bryts ned i delmål och mätbara måttal för verksamheten. Med mål avses vad som särskilt sätts i fokus under budgetåret och planperioden. Måttal anger ambitionsnivån för det som ska mätas och följas upp. Det kan handla om en ökning från ett nuläge eller uppfyllelse av en procentuell nivå.

Regionstyrelsens uppsiktsplikt och intern kontroll

Regionstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av Region Skånes angelä-

genheter och övervaka övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i Region Skånes bolag och därvid uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på Region Skånes utveckling och ekonomiska ställning. Uppsiktsplikten fullgörs bland annat genom att begära in uppföljningar och prognoser från olika nämnder, styrelser och bolag. I uppsiktsplikten ingår också att säkerställa att Region Skåne har en väl fungerande intern kontroll.

Intern kontroll

I uppsiktsplikten ingår också att säkerställa att Region Skåne har en väl fungerande intern kontroll och ska bland annat säkerställa ändamålsenlig och effektiv verksamhet, tillförlitlig rapportering samt efterlevnad av gällande lagar och förordningar.

En bra intern kontroll bidrar till att bygga och stödja trygghet och tillit, förtroende, förbättring, utveckling samt ordning och reda i Region Skånes verksamhet och syftet är att säkerställa att uppdraget från fullmäktige fullgörs i enlighet med fastställda mål, riktlinjer och andra beslut och att det sker på ett säkert sätt. Intern kontroll är en del i system för styrning och ledning och består av olika delar däribland en robust organisation, riskanalyser som riktar arbetet, planerade åtgärder, kontroller och förbättringar samt uppföljning och utvärdering. Uppföljningen är också en viktig del i arbetet med att förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som kan utgöra hinder för att Region Skåne ska kunna nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt.

Möjligheterna att genomföra planerade kontroller har till delar även detta år påverkats av pandemin och det har medfört behov av bland annat förenklingar och prioriteringar av rapportering i syfte att administrativt avlasta regionens verksamheter. På samma gång har situationen gällande kontinuitetshantering, rutiner och snabba omställningar också medfört nya insikter om såväl nya bister och risker som behov av utvecklings-, förändrings- och förbättringsarbete framöver. Det är vidare väsentligt att ta tillvara erfarenheterna och det är därför av stor vikt att följa upp och utvärdera effekter som följer när oförutsedda faktorer inträffar.

Nämnderna har lämnat rapporter utifrån det genomförda arbetet. Dessa rapporter, inkluderande gjorda riskbedömningar, visar att det finns behov av fortsatta åtgärder inom de aktuella kontrollområdena för att förbättra måluppfyllelsen för såväl verksamhet som ekonomi. För vidare information om rapporteringen, se bilaga *Intern kontroll*.

Löpande uppföljning

Nämnder och styrelser har ansvar för att löpande följa upp verksamhet, resultat och ekonomi samt att vidta åtgärder för att korrigera befarade avvikelser.

Månads- och delårsrapporter

Nämndernas uppföljningar sammanfattas i månads- och delårsrapporter som delges regionstyrelsen. Prestationer, resultat och effekter av verksamheten samt prognoser, analyser och kommentarer ska framgå. Vid behov ska åtgärdsplaner för att rätta till eventuella avvikelser redovisas. Delårsrapporten för januari–augusti är en fördjupad uppföljning av årsredovisningskaraktär.

Bokslut och årsredovisning

Efter årets slut upprättas ett bokslut med resultat- och balansräkning med bilagor och specifikationer. I årsredovisningen görs en sammanfattande uppföljning av årets verksamhet som redovisas till regionfullmäktige.

FOTO: © CHARLOTTE SEKEI

Systematiskt risk- och sårbarhetsarbete

Det systematiska risk- och sårbarhetsarbetet (SRSA) har under året vidareutvecklats och fortsatt integrerats med övriga styr- och ledningsfrågor. Omvärldsläget till följd av covid-19 har, precis som under 2020, aktualiserat området ytterligare. Läs mer i avsnittet *Verksamhetsstöd*.

Samlad bedömning av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning anges. Region Skåne har i verksamhetsplan och budget 2021 med plan för 2022–2023 beslutat om fem övergripande mål, som ska leda till god ekonomisk hushållning. Målen, som kan bestå av olika delmål, följs upp genom måltal.

Det bör noteras att de finansiella målen gällande skuldsättning och självfinansiering av investeringar har uppnåtts under 2021, vilket är positivt och lägger en grund för den uthålliga förbättring som krävs, för att långsiktigt stark ekonomi ska kunna uppnås. Resultatmålet är dock inte uppnått, och den finansiella ställningen är svag, varför en samlad bedömning för det övergripande målet ”långsiktigt stark ekonomi” blir ”ej uppfyllt”.

Sammantaget blir bedömningen att det behövs fortsatt vidareutveckling och förbättring för att Region Skåne ska anses ha en god ekonomisk hushållning. Bedömning av den övergripande målpuppfyllelsen blir ”delvis uppfyllt”. Läs mer i följande avsnitt där verksamhetens målpuppfyllelse utifrån de olika perspektiven redovisas.

Samlad bedömning av de regiongemensamma målens uppfyllelse

Region Skåne verksamheter har även under 2021 ställts inför stora prövningar till följd av covid-19, och fortsatta omprioriteringar och förändringar i verksamheterna har varit aktuella. För att uppnå god ekonomisk hushållning och visionen *Framtidsstro och livskvalitet* måste de fem övergripande mål som Region Skåne har beslutat om i verksamhetsplan och budget 2021 med plan för 2022–2023 uppnås. Utifrån den verksamhet som bedrivits under 2021 blir den samlade bedömningen att såväl pågående som planerade åtgärder måste fortsätta och i vissa fall ytterligare förstärkas, för att målen rörande både ekonomi och verksamhet ska kunna uppnås.

Tack vare ett proaktivt förhållningssätt och god samverkan på olika nivåer har den övergripande patientsäkerheten kunnat upprätthållas, trots de stora ut-

maningar som vården har ställts inför även detta år. På grund av den fortsatta smittspridningen har tillgängligheten emellertid generellt försämrats med ett ökat antal väntande patienter både till besök och behandling. Pandemin har samtidigt inneburit framsteg med digitalisering och förnyade arbetssätt inom olika områden. Uppföljning via patientenkäter visar på fortsatt högt förtroende för hälso- och sjukvården. Samtidigt uppger en fjärdedel av tillfrågade patienter att man undviker att söka vård under pandemin, vilket indikerar att trycket på hälso- och sjukvården kommer öka ytterligare framöver.

För kollektivtrafiken har biljettintäkterna påverkats negativt av pandemi-restriktioner och uppmaningar om att avstå från kollektivt resande. Intäkterna har dock sakta börjat återhämta sig sedan vaccination mot covid-19 kommit igång och framför allt under hösten 2021 ses en tydlig ökning i resandet. Kundnöjdheten har ökat något under 2021 men fortfarande nås inte målet om 80 procents kundnöjdhet.

Även kulturlivet har drabbats hårt av pandemin. Merparten av mottagarna av kulturnämndens verksamhetsstöd bedriver publik verksamhet och har direkt påverkats av restriktionerna för offentliga sammankomster. Många omställningar, bland annat digitala, har också gjorts för fortsatt verksamhet och för att skapa förutsättningar och beredskap för en nystart, som framgångsrikt har kunnat påbörjas under senare delen av 2021. Här är samverkan och dialog med kommunerna och kultursektorn viktig. Under året har, i enlighet med målsättningar, verksamhet riktad till barn och unga varit prioriterade. Region Skånes arbete med regional utveckling och tillväxt har också 2021 präglats av pandemins effekter. Under 2021 har dialogen med lärosäten fortsatt i syfte att matcha utbildningar med företagets efterfrågan på arbetskraft. Regionala utvecklingsnämnden har även under 2021 stöttat små och medelstora företag i Skåne med omställningscheckar i syfte att exempelvis digitalisera verksamheten och utveckla klimatomställning.

Målpuppfyllelse

Mål	
Bättre liv och hälsa för fler	● delvis uppfyllt
Tillgänglighet och kvalitet	● delvis uppfyllt
Hållbar utveckling i hela Skåne	● delvis uppfyllt
Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet	● delvis uppfyllt
Långsiktigt stark ekonomi	● ej uppfyllt
Samlad bedömning	● delvis uppfyllt

Hälso- och sjukvård

Framtidens hälsosystem och vårdens omställning

Framtidens hälsosystem är Region Skånes beskrivning av den omställning som behövs för att klara framtidens utmaningar. Region Skånes målbild och färdplan för framtidens hälsosystem omfattar sju insatsområdena och viljeinriktningar. I samarbete med representanter för Region Skånes verksamheter, kommuner, privata vårdgivare och idéburen sektor, har under 2021 mål och strategi arbetats fram, vilka har fastställts av hälso- och sjukvårdsnämnden.¹ Mål och strategi för Framtidens hälsosystem är avsett att vägleda beslut och ställningstaganden varje dag, på alla nivåer i Region Skåne, från mötet med invånaren till strategiska övergripande beslut.

Målbilderna beskriver ur invånarnas perspektiv vad Region Skåne vill uppnå för dem, med exempelvis närhet, tillgänglighet, kontinuitet, personcentrering, stöd för att stärka hälsan, tidiga insatser, med mera. Strategin beskriver vad Region Skåne behöver göra för att hålla riktningen och nå målen – vilka vägval, förhållnings- och arbetssätt som behövs för att målen ska bli verklighet. För att uppnå de övergripande målen har fem olika fokusflyttningar definierats²:

- Från patient och mottagare till aktiv medskapare.
- Från fokus på sjukdom till fokus på hälsa.
- Från fokus på vår egen organisation till personens väg genom systemet.
- Från fokus på plats till fokus på att möta personen utifrån behov och livssituation.
- Från fokus på kortsiktiga resultat till premierande av initiativ och lärande.

1. mal-och-strategi-framtidens-halsosystem.pdf (skane.se)
2. kortfilm om framtidens hälsosystem

FOTO: © EMIL LANGVAD

Genom strategin skapas förutsättningar för att hela organisationen ska kunna rikta förändringskraften åt samma håll och förflytta sig i samma riktning, mot Framtidens hälsosystem. Det är viktigt att arbeta både på kort och lång sikt för att stärka och främja organisationens förändringskapacitet i riktning mot framtidens hälsosystem. Genom att stödja arbetet och genomförandet av strategiskt viktiga exempel på förflyttningar som hälso- och sjukvårdssystemet behöver klara av i framtiden skapas exempel och lärande för omställningen.

Hälsöfrämjande och förebyggande arbete är ett viktigt insatsområde för framtidens hälsosystem. Viktiga steg har tagits i denna riktning genom starten av hälsosamtal för 40-åringar. Verksamheten planeras utvidgas till äldre åldersgrupper och kan utgöra basen för ett framtida hälsoutbud.

Inom ramen för vårdssamverkan Skåne har en *Målbild och handlingsplan för god och nära vård 2022–2025* tagits fram. Den specificerar åtgärder inom person-

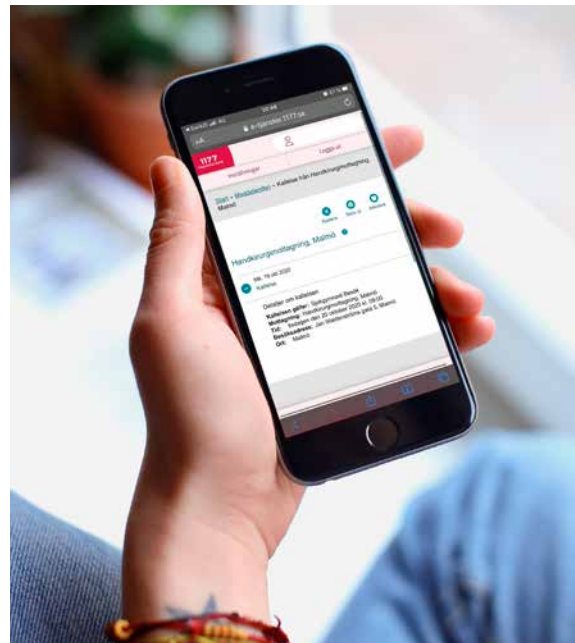
centrerat arbets- och förhållningssätt, förebyggande och hälsofrämjande insatser, kompetenssamverkan, gemensamma digitala lösningar, barn och ungas hälsa och rehabilitering. Viss vård och behandling behöver koncentreras till några få ställen för att nå hög kvalitet och effektivitet, ett arbete som redan inletts inom flera områden. Regionala grupperingar har startat övergripande arbete med ett skåneperspektiv på kapacitet, som grund för gemensam väntelista för att kunna fördela vård och flytta remissvägar för att nå bättre tillgänglighet. Profileringsarbete har påbörjats inom exempelvis urologin. Arbete med att beskriva processen för profilering och nivåstruktureringsarbete har inletts, vilket är en förutsättning för det kommande arbetet med att beskriva Region Skånes vårdutbudskarta och för att kunna ta emot nationellt nivåstrukturerad vård.

Vården behöver komma närmare invånarna. Detta kan ske på olika sätt, exempelvis genom att vård flyttar ut från sjukhus, som akut sjukhusvård i hemmet startat upp i Malmö, specialiserad rehabilitering i hemmet eller cancervård i nära vård som är under uppstart i östra Skåne. Vård kan också komma närmare invånarna genom digitala hjälpmedel. Distansmonitorering av patienter i hemmet ökar genom olika initiativ, inte minst från sjukhusen. Detta kan frigöra vårdplatser och resurser på sjukhusen samtidigt som medicinsk kvalitet och patientens trygghet ökar, vilket gör att det finns stor potential för vidare utveckling. Videosamtal mellan olika yrkesgrupper och patienter har ökat kraftigt under 2021, inte minst i primärvården och inom psykiatri och habilitering. Även användande av olika program inom Stöd och behandling har ökat, bland annat genom utbildning riktad till anhöriga om ADHD och stöd att hantera oro vid covid-19 och internet-

FOTO: © NIKLAS LAURIN

FOTO: © EMIL LANGVAD

baserad kognitiv beteendeterapi (iKBT) som infördes inom Hälsovalet vårdcentral.

Pandemin har haft en stor påverkan på användandet av regionens digitala tjänster och lett till kraftfullt ökat nyttjande, vilket kan vara en bra hävstång i omställningen av hälso- och sjukvården. De digitala tjänsterna slog igenom på allvar under året både bland invånarna och i Region Skånes organisation. Provtagning och vaccinationer gav öknings i användandet av e-tjänsterna som invånarna når via 1177.se, till exempel tjänsten för webbtidbokning, egen provhantering för att beställa självtester och journalen för att kontrollera testresultat. Nyttjandet av e-tjänster ökade med 89 procent till drygt 24,1 miljoner inlogningar och 1177.se ökade med 19 procent till 29,6 miljoner besök under 2021. Trenden avspeglades i att användandet av digitala tjänster som inte är kopplade till pandemin också ökade stort. Exempel på sådana tjänster är receptförnyelse, beställa tid och kontakt med vården och internetbaserade behandlingsmöjligheter.

Skånes digitala vårdssystem (SDV) kommer att skapa förutsättningar och vara möjliggörare för stora delar av omställningen mot framtidens hälsosystem. Trots utmaningar kring vissa aspekter som gjort att tidplanen förskjutits

kraftigt så har det förberedande arbetet fortsatt. Den struktur som behövs när systemet är i drift för att leda, styra, förbättra och utveckla SDV har beskrivits under 2021 för att snabbt kunna tas i bruk vid start.

Bättre liv och hälsa för fler Högt förtroende för god och jämlik vård

Patienternas upplevelse av hälso- och sjukvård ska förbättras

Region Skåne har under 2021 följt upp den patientupplevda kvaliteten med Nationell patientenkät (NPE) i primärvården, standardiserade vårdförlopp cancer (SVF), akutmottagningarna samt den somatiska öppen- och slutenvården (www.patientenkät.se). Totalt 38 000 patienter har besvarat frågor om hur de upplevde sitt besök. Svarsfrekvenserna har varierat mellan mätningar och varit som högst 52 procent och som lägst 33 procent. Vikande svarsfrekvenser är något som inte bara Region Skåne upplever utan är ett problem i många typer av undersökningar både nationellt och internationellt. Äldre (65+) svarar i högre grad och kan ha upp till 62 procent svarsfrekvens medan yngre har svarsfrekvens på runt 20 procent. Detta innebär att det är de äldres erfarenheter av vården som slår igenom kraftigare.

Samtidigt är det dessa grupper som i högre utsträckning använder vården.

NPE är huvudsakligen till för att enskilda verksamheter ska få ett underlag för att möta befolkningens behov och förbättra verksamheten. När resultat för alla verksamheter läggs ihop för hela regionen blir analysen av resultaten svårare. Resultatet av hur patienterna upplevde sitt besök i hälso- och sjukvården under 2021 är generellt jämförbart med de stora regionernas och skiljer sig inte heller mycket från riket i stort. Under 2020 påverkades samhället kraftigt av covid-19 och hälso- och sjukvårdens kamp mot pandemin stod i fokus vilket kan ha påverkat patienternas förväntningar och upplevelser. Primärvårdens resultat är mer jämförbart med 2019. Akutmottagningarna har dock inte samma utveckling utan hade även för 2020 ett svagt resultat. Den somatiska öppen- och slutenvården har genomgående bättre resultat och ligger även bättre till i nationell jämförelse. Som i tidigare undersökningar är kvinnor i genomsnitt mer kritiska än män och äldre mer positiva än yngre.

Pandemins påverkan följdes upp under året. Mellan 20 och 25 procent av de tillfrågade patienterna i mätningarna, uppgav att de har undvikit att söka vård på grund av pandemin. Andelen har ökat med någon procentenhet i

mätningarna jämfört med 2020 för primärvården.

Hälsa- och sjukvårdsbarometern är en nationell undersökning som följer upp befolkningens attityder till och förtroende för hälso- och sjukvården. Region Skåne har, precis som andra stora regioner, haft svaga resultat i Hälsa- och sjukvårdsbarometern under en längre tid. I 2020 års undersökning sågs däremot en mer positiv hållning från befolkningen inom områden som berör förtroende och tillgänglighet. Detta trots att exempelvis tillgängligheten till vård i stort minskade under pandemin. Ökningen av förtroendet återfinns i flera andra undersökningar hos många huvudmän och pandemin är troligtvis en viktig orsak till detta. I mätningen i Hälsa- och sjukvårdsbarometern ligger förtroendet och upplevelsen av tillgänglighet samt jämlik vård kvar på ungefär samma höga nivå, med undantag för den upplevda tillgängligheten på sjukhus, där resultatet försvagats något. Förtroendet och upplevelsen av tillgång till vård ökar med stigande ålder – omvänt minskar den i takt med en sämre egenrapporterad hälsa. Några nämnda skillnader baserat på kön eller etnicitet kan inte ses, däremot finns en ökad kritisk hållning i takt med högre utbildningsnivå.

Under 2020 och 2021 har Region Skåne genomfört tematiska undersökningar i Skånepanelen respektive Hälsa- och sjukvårdsbarometern. Skånepanelen är Sveriges största medborgarpanel med drygt 8 000 skåningar som via webben kan lämna synpunkter på Region Skånes arbete. En samlingsrapport för 2020 till 2021 visar ett fortsatt högt förtroende för myndigheternas förmåga att hantera pandemin, ett ännu högre förtroende för Region Skåne som aktör samt en mycket stark tillit till den egna förmågan att klara situationen.

Undersökningen i Skånepanelen om skåningarnas hållning till amning är ett värdefullt tillskott i arbetet med en regional amningsstrategi och har väckt uppmärksamhet såväl nationellt som internationellt. Specialrapporten i Hälsa- och sjukvårdsbarometern om jämlik vård bidrar till en bättre förståelse för en utbredd upplevelse av att vården inte alltid ges efter behov.

Undersökningen visar också vilka faktorer som påverkar förtroendet för den skånska vården. Undersökningarna visar genomgående att god vård i rimlig tid har stor betydelse för tilliten till den skånska hälso- och sjukvården.

Hälsoinriktad hälso- och sjukvård

Riktade hälsosamtal

på vårdcentral ska införas

Breddinförandet av riktade hälsosamtal (RHS) för 40-åringar startade under hösten. Införandet är helt i linje med Framtidens hälsosystem där målbilden är bättre hälsa för fler. Bland de 40-åringar som erbjöds ett hälsosamtal under 2021 tackade 49,3 procent av kvinnorna och 40,9 procent av männen ja. Detta motsvarar en genomsnittlig deltagarfrekvens på 45,2 procent. Totalt genomfördes 887 hälsosamtal under denna tidsperiod. Deltagandet i hälsosamtalen från samtliga grupper, oavsett kön, ursprung och utbildningsnivå, visar på ett förtroende för primärvården.

Ohälsosamma

levnadsvanor ska minska

För att minska risken för ohälsa och optimera resultatet av behandling vid sjukdom är det särskilt angeläget att stödja förändring av ohälsosamma levnadsvanor. Hälsa- och sjukvårdens olika kontaktytor mot de skånska medborgarna ska, i enlighet med patientlagen, informera om vilka metoder som finns för att förebygga sjukdom eller skada. Implementering av den regionala riktlinjen för rök- och alkoholfri operation har genomförts under året genom dialogmöten och utbildning med chefer och personal.

Statistik från den nationella folkhälsoenkäten – hälsa på lika villkor (självrporterade data) visar att de ohälsosamma levnadsvanorna har minskat något i Skåne. Resultaten för andel dagligrökare och fysisk aktivitet är något sämre jämfört med nationella data medan Skånes resultat för andel med övervikt och fetma samt riskkonsumtion av alkohol ligger på samma nivå som för Sverige. Under de senaste fem åren har andelen med riskbruk av alkohol och tobaksbruk minskat medan andelen med övervikt och fetma har ökat.

Jämlik sekundärprevention

Införandet av metoden riktade hälsosamtal på vårdcentraler i Skåne för olika åldersgrupper möjliggör för sekundärpreventiva insatser även för patienter som inte ingår i åldersgruppen för RHS.

De riktade hälsosamtalen syftar till att förebygga hjärt-kärlsjukdom och diabetes och processen lämpar sig därför som sekundärpreventiv insats för patienter som drabbats av hjärtinfarkt, stroke och diabetes. Vårdcentralerna har påbörjat arbetet att inkludera patienter i behov av sekundärprevention i processen för RHS.

Tillgänglighet och kvalitet

God tillgänglighet

Planerad specialiserad vård

Starten av 2021 innebar en omfattande smittspridning av covid-19 och därmed ett ökat behov av inneliggande vård för covidpatienter, både inom slutenvård och intensivvård. Omställning av vårdavdelningar, utökning av intensivvårdsplatser och förflyttning av personal från andra verksamheter genomfördes för att möta behovet av vård och bemanning. Vaccinering av prioriterade patientgrupper påbörjades i slutet av 2020 och effekterna av minskad smittspridning sågs först mot sommaren. Till följd av omställning och förflyttning av personal fick detta en påverkan på tillgängligheten både för besök och operation/åtgärd med förlängda väntetider. Under 2021 har inflödet av remisser/egen vårdbegäran ökat och till viss del är hälsotillståndet sämre hos de som söker sjukvård. Under sommaren och tidig höst var smittspridning låg men ökade markant i slutet av året. Spridning av andra infektionssjukdomar till exempel RS-virus ökade under hösten vilket också påverkade sjukhusvården.

Tillgängligheten har bland annat påverkats av den omfördelning av personal som gjordes vilket medförde att elektiva operationsenheter inte kunde bedriva den vård som normalt utförs. Framåt sommaren förbättrades situationen och personalen kunde återgå till sina ordinarie arbetsplatser och de flesta fick även möjlighet till en sammanhängande semesterperiod. Under hösten arbetades

det intensivt med att ta emot patienterna som väntade på sitt mottagningsbesök och/eller få sin operation/åtgärd utförd. Ett omfattande arbete med kvalitetssäkring av väntelistor genomfördes.

Antalet patienter som väntat mer än ett år steg under flera månader men mot slutet av året sågs en viss minskning. I december hade drygt 600 patienter väntat mer än ett år på sitt besök och inom operation/åtgärd var det cirka 3 700 patienter som väntat mer än ett år. Andelen väntande som inom högst 90 dagar fått ett första besök inom specialistvården har under året pendlat mellan 69 procent och som högst 83 procent. För operation/åtgärd har andelen inom 90 dagar pendlat mellan 44 procent och 69 procent.

Antalet inkomna remisser och egen vårdbegäran till specialistvården (exklusive psykiatri) har ökat jämfört med 2020. Under året har cirka 574 000 remisser/egen vårdbegäran registrerats vilket är en ökning med cirka 10 procent jämfört med 2020 (cirka 522 000). Av antalet inkomna vårdbegäran är det vårdutbuden allmän kirurgi, koloskopiundersökning samt hjärtsjukvård som har den största förändringen jämfört med föregående år. Gastro- och koloskopi samt allergisjukvård är de vårdutbud som uppvisar den största ökningen i andel inkomna remiss/egen vårdbegäran jämfört med 2020.

Antal inkomna remisser och egen vårdbegäran till barn- och ungdomspsykiatri (Bup) har ökat under 2021 jämfört med 2020. Inflödet av remiss och egen vårdbegäran, inklusive *En väg in/Första linjen*, var drygt 20 500 vilket är en ökning med knappt 4 000 jämfört med inflödet 2020. Tillgängligheten för genomförda besök inom 30 dagar var i december 72 procent och för genomförda utredningar och behandlingar drygt 99 procent. Inom vuxenpsykiatri (exklusive rättspsykiatri) har inflödet ökat med cirka 1 500 remisser/egen vårdbegäran jämfört med 2020. I december var tillgängligheten inom 90 dagar till besök cirka 79 procent.

Totalt antal av- och ombokningar samt uteblivna besök minskade (exklusive besök till barn- och vuxenpsykiatri) jämfört med 2020 från drygt 228 800 till cirka 217 500 vilket är en minskning

med 5 procent. Antalet uteblivna besök var 17 100 vilket var 900 färre än 2020.

Utveckling från fysiska besök till digitala besök

Under 2021 har möjligheterna till digitala vårdkontakter utvecklats. Antal fysiska besök som omvandlats till digital kontakt var cirka 85 000 besök, motsvarande för 2020 var cirka 90 000 besök.

Följsamhet till vårdgarantin

Enligt den förstärkta vårdgarantin inom primärvården ska alla besök som kräver en medicinsk bedömning av läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ske inom tre dagar. Skåne har under året haft en positiv utveckling med både förbättrad rapportering och resultat. Region Skånes vårdgarantiuppfyllelse var 85 procent för december 2021, att jämföras med 85 procent för hela riket. 107 av totalt 163 vårdcentraler i Skåne nådde nationellt mål (85 procent). Medicinsk bedömning inom tre dagar uppfylls till 85 procent.

Den andra delen av vårdgarantin för primärvården utgörs av *Nationell telefonmätning*, telefonkontakt med vårdcentralen för rådgivning och/eller tidsbokning samma dag. Under mätperioden hösten 2021 var Skånes resultat 83 procent jämfört med rikets 80 procent. Medicinsk bedömning inom tre dagar för *En väg in* (Bup) hade för perioden februari–december ett genomsnittsvärde på 78 procent (79 procent, helår 2021) jämfört med 92 procent samma period 2020.

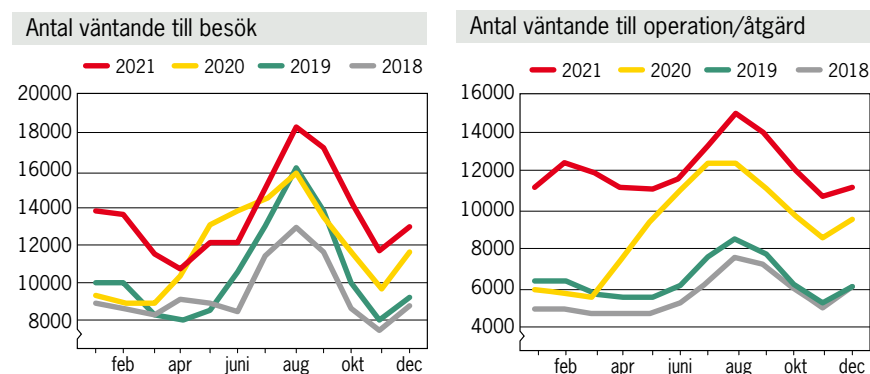
Andel väntande inom 90 dagar, till besök, uppgår i december till 80 procent jämfört med 78 procent december 2020. Antalet väntande längre än 90 dagar har stigit från drygt 11 700 i december 2020 till knappt 12 900 i december 2021. Att antalet patienter som väntat längre än vårdgarantins tidsramar stiger beror delvis på en hårdare prioritering av angelägen vård. Totalt antal väntande till besök har ökat jämfört med 2020. I december väntande cirka 63 000 patienter på ett första besök, jämfört med cirka 54 000 i december 2020. Flest antal väntande mer än 90 dagar fanns inom vårdutbud ögonsjukvård, ortopedi, öron-näs-halssjukvård och allmän kirurgi. För vårdval ögonsjukvård och hudsjukvård har tillgängligheten varit god hos de privata vårdgivarna.

Andel väntande inom 90 dagar till operation/åtgärd uppgick i december till 54 procent vilket är samma resultat som för 2020. Antalet väntande längre än 90 dagar har stigit från 9 600 i december 2020 till 11 200 i december 2021.

Totalt antal väntande har ökat jämfört med 2020. I december väntade cirka 24 300 patienter på operation/åtgärd jämfört med drygt 20 900 patienter i december 2020. Inom ortopedi, kirurgi och öron-näs-halssjukvård fanns flest antal patienter som väntat längre än 90 dagar, precis som 2020.

Andel väntande inom 90 dagar till gastro- och koloskopiundersökningar var i december cirka 80 procent och totalt antal väntande drygt 3 500 patienter. Jämfört med december 2020 har

Antal väntande mer än 90 dagar till besök och operation/åtgärd 2018–2021

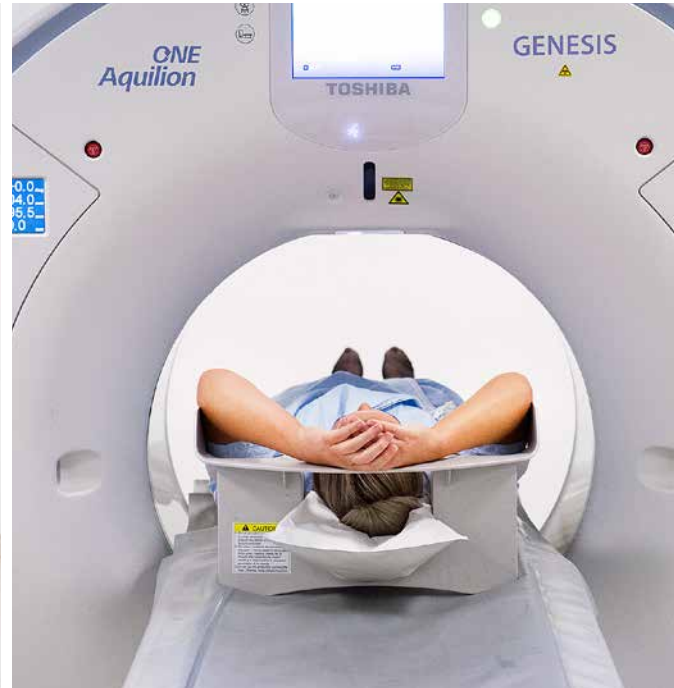

Källa: QV-applikationen Tillgänglighet Skåne, väntetider i vården.

FOTO: © EMIL LANGVAD

FOTO: © NIKLAS LAURIN

antalet väntande ökat med cirka 800 patienter och andelen inom 90 dagar var då cirka 83 procent.

Bild och funktionsmedicin

Andelen som väntat i högst 30 dagar på åtgärd/besök till bild- och funktionsmedicin har sjunkit under 2021 jämfört med 2020. I december 2021 var andelen väntande inom 30 dagar cirka 50 procent för röntgen, 40 procent klinisk fysiologi och nuklearmedicin och 40 procent för klinisk neurofysiologi. December 2020 var andelen väntande inom 30 dagar 60, 60 respektive 40 procent.

Totalt antal väntande patienter till elektiv magnetkameraundersökning (MR) har ökat. I december 2020 var antal väntande till MR cirka 4 300, i december 2021 cirka 6 700 (avser sjukhusförvaltningarna). Privata vårdgivare hade i december drygt 3 500 väntande patienter till MR. Andel väntande i högst 30 dagar avseende MR utgör 38 procent jämfört med 45 procent december 2020.

Ett ökat remissinflöde samt covidrelaterad personalfrånvaro med till exempel ombemanning till covidavdelning har påverkat verksamheten med ökade väntetider som följd. Ett ökande behov av undersökningar kan förväntas relaterat till fler screeningprogram, ökat re-

missinflöde med cirka 18 procent kopplat till Sus ackreditering för Comprehensive Cancer Centre, uppskjuten vården samt nya vårdprogram.

MR prostata ökade med drygt 30 procent under året men trots detta finns det stora utmaningar med att följa vårdprogrammet och undanträngningseffekt. Utmaningen är inte bara antalet maskiner, kompetensen är en lika stor utmaning, utförare av undersökningen samt bedömare av undersökningen.

Återbesök

I december når Region Skåne upp till 62 procent (mål mer än 72 procent) för genomförda återbesök inom medicinskt måldatum jämfört med 69 procent december 2020. Antalet genomförda återbesök i december är drygt 35 500 jämfört med cirka 30 500 för december 2020. Fortsatt arbete med kvalitetssäkring av registreringar, indikationer och vårdnivå för återbesök, samt i ökad utsträckning bokning av tider i samråd med patient snarare än via kallelse, är fortsatt nödvändigt.

Samordning

Behovet av samordning av patienter inom ramen för vårdgarantin fortsätter att öka. Antalet patienter som samord-

nats för besök och operation/åtgärd har ökat, både inom och utanför Skåne. Våren 2021 tecknade Region Skåne ett nytt avtal inom specialiserad öppenvård med placering i Lund. Avtalet har på årsbasis ett högre ekonomiskt ramvärde jämfört med tidigare avtal och omfattar de medicinska områdena urologi, öron-näsa-hals, ortopedi och endoskopier. Samtliga områden med utmaningar inom tillgängligheten. I syfte att öka tillgängligheten fattade hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) beslut sommaren 2021 om utökning av avtalets ekonomiska ram genom att aktivera avtalets option.

Region Skåne har under året fortsatt att nyttja befintliga vårdgarantiavtal. Inom ramen för dessa avtal har det under året visat sig nödvändigt för Region Skåne att inom utvalda medicinska områden med synnerliga behov, använda patientspecifik debitering i syfte att hjälpa fler patienter. Detta har tillämpats inom exempelvis vissa ortopediska områden och endoskopi.

Drygt 45 400 patienter hänvisades för besök eller operation/åtgärd inom den specialiserade vården, en ökning med cirka 6 600 patienter jämfört med föregående år. De vårdområden som hade flest samordningar gällande besök

finns inom urologi, öron-näsa-halssjukvården, ortopedi och ögonsjukvård. Inom operation/åtgärd är det endoskopi (gastro- och koloskopi), neuropsykiatri och ortopedi (knä). Majoriteten av patienterna samordnades till vårdgivare som har avtal med Region Skåne. Samordning till vårdgarantiavtalen har ökat, cirka 24 500 jämfört med cirka 22 000 under föregående år, exkluderat andra regioners samordningspatienter. Trots covid-19-pandemin har Region Skåne kunnat erbjuda väntande patienter vård hos annan vårdgivare med kortare väntetid.

Behovet för andra regioner att använda Region Skånes vårdgarantiavtal har ökat även under 2021, Knappt 4 700 patienter hänvisades från andra regioner till vårdgarantiavtalen, att jämföra med drygt 3 500 patienter 2020.

Regionala operationsteamet (RO) arbetar för att öka tillgängligheten till operationer. Detta sker i samarbete med opererande enheter för att ge resurstöd så att kompletta operationslag skapas och därmed kunna öka tillgängligheten för Region Skånes patienter. Intentionen från starten 2017 var att erbjuda flexibla anställningsformer för medarbetare och på så sätt kunna minska behovet av bemanningsföretag. Under 2021 har RO opererat 1 535 patienter.

RO har bland annat förstärkt befintlig bemanning med specialistsjuksköterskor och undersköterskor, för att kunna starta uppdrag på sjukhusen, Ängelholm, Helsingborg, Lund, Trelleborg, Malmö och Kristianstad. RO har gett resurstöd under sommaren riktad till patientgruppen bröstkirurgi, Helsingborg, sköldkörtelkirurgi, Sus Lund och på så sätt avlasta och stödja prioriterade områden där pandemin haft stor påverkan på sjukvården.

Personcentrerad hälso- och sjukvård ska utvecklas

Det personcentrerade arbetssättet är ett av sju insatsområden i Framtiden hälso-system. I verksamheterna och på regional nivå pågår många aktiviteter för att skapa en mer personcentrerad vård. Involvering av patienter och närstående i utvecklingsarbete, samverkan med patientorganisationer, nya arbetssätt, handlingsplaner och särskilda projekt är några exempel.

Patientkontrakt är en del av den personcentrerade vården och utvecklingen sker regionövergripande och i samverkan med kommunerna. En målbild och handlingsplan har tagits fram. Målgruppen för patientkontrakt är i första hand patienter med omfattande och komplexa vårdbehov.

Antalet samordnad individuell planer (SIP) som görs, ökar hela tiden. Från och med den 1 september 2021 kan alla i Skåne som har en upprättad och av alla parter godkänd SIP, läsa den på 1177.se. När en SIP upprättas får patienten ett meddelande till sin inkorg på 1177.se. Ytterligare utveckling är att göra SIP tillgänglig, så att den via 1177.se, går att skriva i direkt.

I Skåne finns en väl uppbyggd struktur för samverkan mellan kommun och region. I det gemensamma Hälso- och sjukvårdsavtalet (HS-avtalet) regleras formella överenskommelser och regelverk men också gemensam utveckling. Då vissa utvecklingsmål inte uppnåddes 2020 har utvecklingsdelen förlängts och integrerats i den gemensamma målbild och handlingsplan avseende *Nära vård* som har tagits fram. Handlingsplanen omfattar även de fyra utvecklingsområden som finns i HS-avtalet. Personcentreringen är en bärande del i handlingsplanen och patientkontrakt finns med som ett prioriterat utvecklingsområde.

Fler våldsutsatta personer ska identifieras och stötta

Region Skåne har en väletablerad struktur för arbete mot våld i nära relationer som inkluderar politiskt beslutade riktlinjer, ett regionalt vårdprogram som klinisk guide, skyddad journalföring samt etablerad måluppföljning av området för att följa upp hur många våldsutsatta personer som får vård och stöd. Denna grundstruktur har varit viktig under pandemin, då utsattheten för våld i nära relationer varit ännu mer påtaglig. Flera verksamheter i Region Skåne har lokala utvecklingsprojekt inom området för att öka medarbetarnas kompetens och för att inrätta lokala rutiner.

Under året har 3 454 patienter i specialistvården fått vård för och/eller samtal om våld i nära relationer, vilket nästan är dubbelt så många som föregående år. 88 procent av kontakterna görs på kvinnokliniken i Malmö och Lund. Eftersom våldsutsatta patienter finns i de flesta vårdverksamheter behöver arbetet mot våld i nära relationer stärkas ytterligare i hela hälso- och sjukvården och tandvården. Inom primärvården Skåne

FOTO: © NIKLAS LAURIN

har vård för våld i nära relationer dokumenterats för 117 patienter vilket är 45 fler än föregående år. I relation till andelen besök i primärvården under ett år kan antalet vårdkontakter om våld i nära relationer anses vara låg.

Barnskyddsteamet i Region Skåne utgör en viktig nod för att nå ut med vårdprogrammet, stärka medarbetarnas kompetens och för att stötta i enskilda ärenden. Under året har ett digitalt stöd för chefer färdigställts, där verksamheten vägleds i hur vårdprogrammet kan implementeras i den egna verksamheten på ett enkelt sätt. Vidare har en studie finansierad av Brottsförebyggande rådet (Brå) utförts av Lunds universitet och Malmö universitet i samverkan med Region Skåne, där man studerar hur väl vårdprogrammet implementerats i Region Skåne. Resultaten kommer att finnas tillgängliga i början av 2022.

Jämlik hälso- och sjukvård

Jämlikhet i hälso- och sjukvården och tandvården utgör ett horisontellt perspektiv som finns närvarande i vårdens alla delar, exempelvis medicinska utfall, väntetider, bemötande och möjligheten att söka vård. Jämlikhet i vården går att förstå som frånvaron av omotiverade skillnader mellan vårdenheter eller mellan olika grupper av patienter, som män och kvinnor, åldersgrupper eller socioekonomiska grupper i samhället.

Jämlikhet i vården hänger väl samman med andra horisontella perspektiv, som effektiv vård och kunskapsstyrd vård. När vården ges efter bästa tillgängliga kunskap på ett ändamålsenligt sätt minskar risken för ojämlikhet i vården. Kunskapsstyrningsorganisationen, med fokus på personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp och gemensamma riktlinjer, är en viktig förutsättning för en ökad jämlikhet i vården. Den bredd av lokala programområden (LPO), totalt 25 stycken, som inrättats i Region Skåne 2021 utgör en god grund för kvalitetsanalys och utveckling utifrån ett jämlikhetsperspektiv. Samtliga LPO har i uppdrag att utveckla en jämlik vård. Det tydligaste mönstret i sjukhusstyrelsernas och sjukvårdsnämndernas beskrivning av arbetet med jämlik vård är att det bedrivs via arbetet med kunskapsstyrning, som inkluderar följ-

samt till nationella och regionala riktlinjer.

Jämlikhet behöver utvärderas i varje enskilt moment och inom alla vårdområden. Detta ställer krav på kontinuerlig uppföljning med ett jämlikhetsperspektiv. Metodmässigt är uppföljning mellan grupper en utmaning, både vad gäller tillgång på data och vid tolkning och analys.

En initial kartläggning av omotiverade skillnader på grund av kön har genomförts under året. I denna kartläggning identifierades inga omotiverade skillnader. Analysarbetet behöver fördjupas under 2022. Uppdrag om analys av tillgänglighet och omotiverade skillnader har tilldelats lokala programområden i kunskapsstyrningsorganisationen.

Pandemins effekt på jämlikhet i vård och behandling är ett område som går att studera från flera perspektiv. I Region Skåne tillsattes 2021 en arbetsgrupp som bland annat hade uppdrag att studera om undanträngningseffekter uppstått på grund av pandemin. Region Skåne klarade att bibehålla en god tillgänglighet till canceroperationer under den mest belastade delen av pandemin. Även icke cancerrelaterade tillstånd av akut/subakut karaktär behandlades inom rimlig tid. Inom några tillstånd behöver

samordningen förbättras, såsom åtgärd vid inflammatorisk tarmsjukdom, koloskopi, öppenvård ögonsjukvård och hjärtablationer. Arbetsgruppen slår fast att det behöver utformas regionalt anpassade riktlinjer för horisontella prioriteringar.

Inom Region Skånes likarättsarbete har många insatser gjorts under året för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter, detta arbete har integrerats i lönebildning, arbetsmiljö och kompetensförsörjning. Flertalet utbildningar och fortbildningar har arrangerats riktat mot vårdpersonal. Därutöver har Stora likarättspriset delats ut, likarättspodden *Alla föds nakna* har producerats och information om verksamheten har spridits via tidningar och på www.likaratt.nu. Flera nya pilotprojekt inom likarättsarbetet har påbörjats, exempelvis *Musik i vården* och *Likarättsrond*.

Säker hälso- och sjukvård

All hälso- och sjukvårdspersonal måste ha kunskap om rutiner för att identifiera, analysera, bedöma och åtgärda orsaker som kan leda till vårdskada. Vidtagna åtgärder ska följas upp för att se om de haft avsedd effekt.

Trycksår har ökat jämfört med tidigare mätning

Trycksår är en vårdskada som orsakar stort lidande för patienten och är ofta undvikbar. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) samordnar normalt så kallade punktprevelensmätningar (PPM) årligen. PPM trycksår har endast genomförts vid ett tillfälle under pandemin. Region Skåne har under flera år genomfört mätning i egen regi men under 2021 utgick denna då mätningen sammanföll med SKR:s inbjudan. Tidigare år har Region Skåne sett en god utveckling, även om målen inte helt uppnåtts, i att förhindra att allvarliga trycksår uppstår under patientens vårdtid. Region Skåne ser i den senaste mätningen försämrade resultat avseende andelen nytillkomna trycksår kategori 2–4. Ökningen av trycksår i Region Skåne ligger i linje med vad som ses i riket där 16 av 19 regioner uppvisade försämrade resultat.

Riskbedömningen avseende fall uppfyller delmålet

Det fallpreventiva arbetet är viktigt. Fallhändelser kan leda till att patienten skadar sig, ibland allvarligt, och kan leda till obehag och smärta samt förlängd vårdtid. I Region Skåne ska en riskbedömning avseende fall genomföras i samband med inskrivning i slutenvård. Andelen genomförda riskbedömningar inom slutenvården når delmålet med god marginal men inte hela vägen fram till målet som är var 79,5 procent. De utbildningsåtgärder som det tidigare har planerats för har fått utgå på grund av pandemin. Initiativ har bland annat tagits till en regional riktlinje för fallprevention som planeras att tas fram inom kunskapsorganisationens lokala programområde *Aldres hälsa* och ett riskförebyggande arbete pågår kontinuerligt i den regionala chefssjuksköterskegruppen.

Följsamhet till hygienrutiner och klädregler kan påverka vårdrelaterade infektioner

På grund av pandemin har PPM inte genomförts sedan 2019. Resultatet visade då att elva procent av patienterna hade en vårdrelaterad infektion (VRI). Verksamheter som i vanliga fall genom-

för lokala PPM VRI har ställt in dessa på grund av pandemin. Hygienronder har fått ställas in eftersom personalresurserna har behövts på andra ställen. Följsamheten till basala hygienrutiner och regler för arbetskläder (BHK) är en viktig faktor för att minska riskerna för VRI. SKR ansåg att PPM basala hygienrutiner och klädregler var av särskilt värde och viktig i relation till pandemin och därför utfördes en mätning under våren 2021. Region Skåne genomförde därutöver en egen mätning under hösten. Målet för hygienregler nåddes inte vid något av mättillfällena, dock nåddes regionens delmål. Målet för följsamheten till klädregler nåddes inte heller vid något av mättillfällena. Stora variationer förekommer dock mellan verksamheterna och några verksamheter når målen medan andra inte gör det. Mycket talar för att det behövs en kraftsamling för att ytterligare förhindra att VRI uppstår.

Andelen personer med risk för undernäring är hög i den slutna vården

Det finns starka samband mellan sjukdomsrelaterad undernäring och komplikationer, förlängda vårdtider, nedsatt funktion, försämrade livskvalitet samt dödlighet. Genom att identifiera personer med ökad risk och sätta in förebyggande och behandlande åtgärder i ett så tidigt skede som möjligt kan de negativa effekterna minska. Ett aktivt tvärprofessionellt arbete på alla vårdnivåer och över huvudmannagränser krävs för ett framgångsrikt arbete. Region Skåne når inte upp till delmålet för riskbedömning avseende undernäring hos vuxna patienter inom slutenvård. Variationen inom och mellan förvaltningarna är stor. Delmålet för upprättad vårdplan hos patienter med ökad risk uppnås. Andelen personer med risk för undernäring är hög i den slutna vården, 22 procent av riskbedömda personer från 18 års ålder respektive 28 procent från 65 års ålder. Region Skåne har som första region en regional riktlinje gällande riskbedömning av undernäring hos barn och ungdomar inom slutenvård. Riktlinjen implementeras successivt och som stöd för implementeringen har en webbaserad utbildning tagits fram.

Överbeläggningar, utlokalisering samt överflyttning av patienter når inte målnivån

När en patient vårdas på annan vårdenhets än den som har specifik kompetens och medicinskt ansvar för patienten, benämns detta som utlokalisering. Utlokalisering av patienter är förknippat med en ökad risk för vårdskador. Andelen utlokaliserade patienter i Region Skåne når inte målnivån men är klart bättre än rikssnittet och i de flesta fall klart lägre än övriga regioner med universitetssjukhus. Andelen har ökat marginellt jämfört med 2020 vilket är i linje med de flesta övriga regioners utveckling och i sammanhanget positivt med tanke på de stora utmaningarna som 2021 inneburit för slutenvården i detta sammanhang.

Överbeläggning innebär att patienten vårdas på en vårdplats som inte uppfyller rätt krav på bemanning, utrustning och fysisk utformning. Det kan i sin tur innebära brister i såväl patientsäkerhet som arbetsmiljö. Här ligger regionen något över rikssnittet men jämförbart med eller bättre än de flesta andra regioner med universitetssjukhus. Andelen överbeläggningar når inte målnivån och har ökat något jämfört med föregående år. Detta är i linje med utvecklingen i riket och förklaras till stor del av fortsatt pandemi i kombination med normaliserat vård sökande i övrigt och periodvis hög frånvaro bland medarbetare på grund av smittskyddsrestriktioner.

Att flytta en patient från en intensivvårdsavdelning (IVA) till en annan kan vara nödvändigt ur ett medicinskt perspektiv vilket ibland, men inte alltid, innebär en ökad risk. När en flytt sker på grund av resursbrist överväger dock risken nyttan och det bör undvikas. Å andra sidan är intensivvård mycket resurskrävande och det är därför rimligt att en regional samordning sker, i synnerhet i en region med förhållandevis korta avstånd. Region Skåne har enligt Svenska intensivvårdsregistret en andel patienter som flyttas på grund av resursbrist, något över rikssnittet, men jämförbar med eller lägre än andra jämförbara regioner. Regionen når inte sitt ambitiöst satta mål och en marginell ökning har skett jämfört med 2020, vilket är i linje med den nationella utveck-

FOTO: © NIKLAS LAURIN

FOTO: © BENGT FLEMARK

lingen. Även detta beror sannolikt på normaliserade flöden under 2021, som balanserats med patienter som vårdats för covid-19 eller för annan sjukdom där patienten samtidigt har testats positiv för det virus som orsakar covid-19.

Vaccinationsarbetet i Region Skåne har ställt stora krav på flexibilitet

Under 2021 har ett intensivt arbete med vaccinationerna mot covid-19 genomförts. Region Skåne har följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Uppdraget har varit att genomföra en effektiv, säker och robust vaccinering utifrån principerna god tillgänglighet, god förståelse, effektiv logistik samt god styrbarhet och spårbarhet. Vaccinationsarbetet har präglats av ständiga förändringar vilket har ställt stora krav på flexibilitet i verksamheterna.

Vårdcentraler, sjukhusmottagningar och upphandlade aktörer har utfört vaccinationerna mot covid-19 i regionen. Ett särskilt fokus har varit mot grupper som varit svåra att nå. Olika insatser har genomförts för att öka vaccinations-täckningen till exempel genom mobila insatser på olika typer av events. Ett intensivt samarbete med Länsstyrelsen, kommunerna och civilsamhället har varit nyckeln i detta arbete. Vaccina-

tionsarbetet har varit krävande med ständiga förändringar i leveransbesked och rekommendationer. Under hösten 2021 tillkom nya besked om att en tredje dos skulle ges till flera grupper redan innan årsskiftet. En ny upphandling genomfördes därför i slutet av året för att säkerställa kapacitet för en tredje dos till hela befolkningen.

Fortsatt arbete för ökad säkerhet i läkemedelsanvändning

Brist på överblick av patientens alla läkemedel är en patientsäkerhetsrisk och kan leda till försämrad livskvalitet, onödiga sjukhusinläggningar och samhälls-ekonomiska kostnader. Under året har PPM Aktuella läkemedelslistor analyserats (mätningen utfördes i slutet av 2020) för att på ett strukturerat och standardiserat sätt följa förekomst av diskrepanser i vårdens läkemedelslistor och därmed förebygga risken för felaktiga och ofullständiga läkemedelsbehandlingar samt vårdskador över tid. Arbetet med nationella läkemedelslistan, en lösning för att ge vården en mer heltäckande bild av en patients läkemedelsbehandling, fortsatt under året.

Totalt har det genomförts cirka 8 600 läkemedelsgenomgångar i slutenvården, vilket inkluderar patienter inom Skåne-

modellen samt remisspatienter. Andelen patienter i slutenvård 2021 som fått en läkemedelsgenomgång är 23 procent, vilket är en minskning mot 2020 och det innebär att målet inte har nåtts. I primärvården har det under 2021 genomförts 3 196 läkemedelsgenomgångar, 43 procent av dessa i offentlig primärvård. Detta motsvarar uppskattningsvis 13 procent av målpopulationen på årsbasis. Antalet genomförda läkemedelsgenomgångar är lägre än tidigare år. En bidragande orsak till att mål inte nås i primärvården är att genomförda genomgångar inte alltid registreras med KVÅ-kod (klassifikation av vårdtjänster), vilken används vid uttag av data. Antalet läkemedelsgenomgångar, både i slutenvård och öppenvård, har påverkats av att annat arbete har fått prioriterats under pandemin. Under året har även organisatoriska förändringar skett eftersom primärvården har anställt egna farmaceuter.

Användningen av potentiellt olämpliga läkemedel hos äldre i Skåne har minskat under 2021 jämfört med 2020. Sett över längre tid och jämfört med genomsnittssiffror för hela landet uppvisar Region Skåne en tydlig minskning vilket kan bero på regionens strukturerade arbete för att minska förskriv-

ningen av olämpliga läkemedel till äldre. Ärligen tas en Skånelista innehållande specifika rekommendationer för äldre fram och utbildningsinsatser genomförs kontinuerligt.

Risken för felaktigheter i läkemedelsanvändningen är särskilt stor i vårdens övergångar och med utskrivningsinformation till patienter och mottagande vårdinstans halveras risken. Detta mål nåddes under 2021.

Ändamålsenlig antibiotikaanvändning

Pandemin har fortsatt haft stor påverkan på antalet uthämtade antibiotikarecept med minskningar i alla regioner i Sverige. I Skåne blev minskningen tre procent jämfört med 2020 vilket ligger i linje med minskningen på riksnivå. Skåne ligger dock fortfarande på höga nivåer jämfört med andra regioner.

Nationell samverkan mot antibiotikaresistens (nätverket Strama) har fortsatt arbeta för en ökad följsamhet till behandlingsrekommendationerna för att minska risken med överförskrivning av antibiotika. Detta har dock skett i mindre omfattning på grund av pandemin.

Antal antibiotikarecept totalt från alla förskrivare per 1000 listade patienter och senaste tolv månadersperiod är också en kvalitetsindikator för skånska vårdcentraler och under 2021 var gränsen 300 recept per 1000 listade. 89 procent av vårdcentralerna klarade målet. Minskingar i antibiotikaförsäljning sågs framförallt under första halvåret av 2021 med störst procentuell minskning hos barn och unga. Minskingen sågs framförallt av antibiotika som ofta används vid luftvägsinfektioner.

Kunskapsbaserad hälso- och sjukvård

En utvecklad kunskapsstyrning

En samlad kunskapsstyrningsorganisation med 25 lokala vårdprogram och lokalt primärvårdsråd har etablerats. Patientföreträdare samt kommunrepresentanter finns med i olika LPO. Lokala arbetsgrupper för till exempel införandet av personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp har bildats och arbetet med införandet av vårdförloppen fortskrider i enlighet med den framtagna regionala införandeprocessen.

Under året har ytterligare tre sam-

manhållna vårdförlopp tagits fram inom Nationellt system för kunskapsstyrning. Dessa är reumatoid artrit – etablerad, sepsis och osteoporos – sekundär prevention efter fraktur. Införandet av vårdförloppen förväntas bidra till bättre tillgänglighet och en mer jämlik vård. Arbetet med införandet av samtliga vårdförloppen fortsätter under 2022.

Förutom vårdförloppen har även, inom det nationella systemet för kunskapsstyrning, flera vårdprogram, riktlinjer och rekommendationer tagits fram. Dessa kunskapsstöd ska införas i regionen med intention att bästa tillgängliga kunskap används i varje patientmöte.

Rationell läkemedelsanvändning

Arbetet för en rationell läkemedelsanvändning, med fokus på hög kvalitet och effektivitet, har fortsatt i enlighet med Region Skånes läkemedelsstrategi för 2021–2024. Arbetet har dock starkt påverkats av pandemin då andra arbetsuppgifter har fått prioriteras, till exempel ökat arbete med restnoterade läkemedel och med vaccin mot covid-19. Drygt 5 000 förskrivare har nåtts av utbildningsinsatser avseende rationell läkemedelsanvändning. Införande av nya läkemedel sker på ett strukturerat sätt i enlighet med nationella rekommendationer. Arbete med att införa nya avancerade medicinska terapier (ATMP) har fortsatt och behandlingarna inom cancerområdet har utförts.

Under 2020 byggdes ett nationellt läkemedelsförråd upp av Region Skåne, Region Stockholm, Västra Götalandsregionen och Region Östergötland, med läkemedel som är kritiska för behandling av covid-19. Detta lager har under året omsatts på ett strukturerat sätt via samtliga regioners normala läkemedelsförsörjning. Lagret har i många fall haft en avgörande betydelse för att inte kritiska läkemedel skulle ta slut under 2021.

Det regionala arbetssättet för hantering av bristsituationer, sortimentsfrågor och informationsspridning vid kritiska bristsituationer har fortsatt utvecklats. Sedan årsskiftet 2020/2021 har Region Skåne ett säkerhetslager med utvalda läkemedel. Syftet med lagret är att ge bättre förutsättningar att hantera upp-

komna bristsituationer i vardagen och eventuella kriser och lagrets innehåll utvärderas och justeras kontinuerligt.

Effektiv hälso- och sjukvård

Effektiv vård utgår från ett helhetsperspektiv baserat på såväl förbättrad produktivitet som kvalitativ måluppfyllelse. Helhetsperspektivet innebär ökad förmåga till samarbete mellan olika verksamheter. Förmåga att både ha fokus på den egna verksamhetens effektivitet och helheten i patienters processer är avgörande för den totala upplevelsen och effektivitet.

I kombination med andra nationella mätningar av medicinsk kvalitet och invånarens och patienters upplevelser finns det etablerade indikatorer som signalerar både den interna och externa effektiviteten. Ur ett internationellt perspektiv framstår såväl Sverige som Region Skåne som goda exempel på hälso- och sjukvårdssystem där den interna effektiviteten ökar över tid. Indikatorer som rör vårdplatser och medelvårdtid visar tydligt på en sådan utveckling.³ Samtidigt behöver intern effektivitet ställas mot extern, det vill säga vilket värde som invånaren och patienten upplever. Snabb adekvat vårdtid är effektivt, men om vårdtiden är för snabb kan det resultera i att patienter behöver nytt vårdtillfälle och återinskrivs. Detta signalerar också samarbetsförmåga med kommunal hälso- och sjukvård. Därför följs särskilt andelen oplanerat återinskrivna äldre inom 30 dagar över tid. Utfallet har legat på ungefär samma nivå som 2019 och 2020 och når inte upp till målet. Det finns variation i utfall mellan förvaltningarna och under året där återinskrivningarna ökar under sommaren.

Vård på rätt vårdnivå

Den nära vården ska vara effektiv och tillgodose huvuddelen av invånarnas vårdbehov och förebyggande insatser med målet att skapa bättre hälsa för fler utifrån givna resurser. Genom pågående samarbete med kommunerna kan tillgängliga resurser växlas upp. Såväl nationella som regionala initiativ utvecklar indikatorer som speglar önskade förflyttningar och uppmärksammar för-

3. OECD Statistics, Kolada

bättringsområden.⁴ Mer återkommande visuell presentation av indikatorer ska fånga perspektiv som förflyttning från person till relation, från invånare och patienter som passiva mottagare till medskapare, från reaktiv till proaktiv och hälsofrämjande till ökat fokus på samordning utifrån personens fokus.⁵ Vidare ställer invånarna allt högre krav på digitala vårdformer och tjänsteutveckling. Allt fler invånare bokar tider, förnyar recept eller ställer frågor via det personliga invånarkontot på 1177.⁶

Från slutenvård till öppenvård

Rätt vård på rätt vårdnivå förändras i takt med att utvecklingen av medicintechnologi och arbetssätt tillgängliggörs. Den förväntade riktningen på förändringen är att vård i större utsträckning kan erbjudas i öppen vård. Utvecklingen från slutenvård till öppenvård följs löpande i verksamhetsuppföljningen. Analys av genomförd vårdproduktion under året visar också att öppenvården ökat i större omfattning än slutenvården.⁷

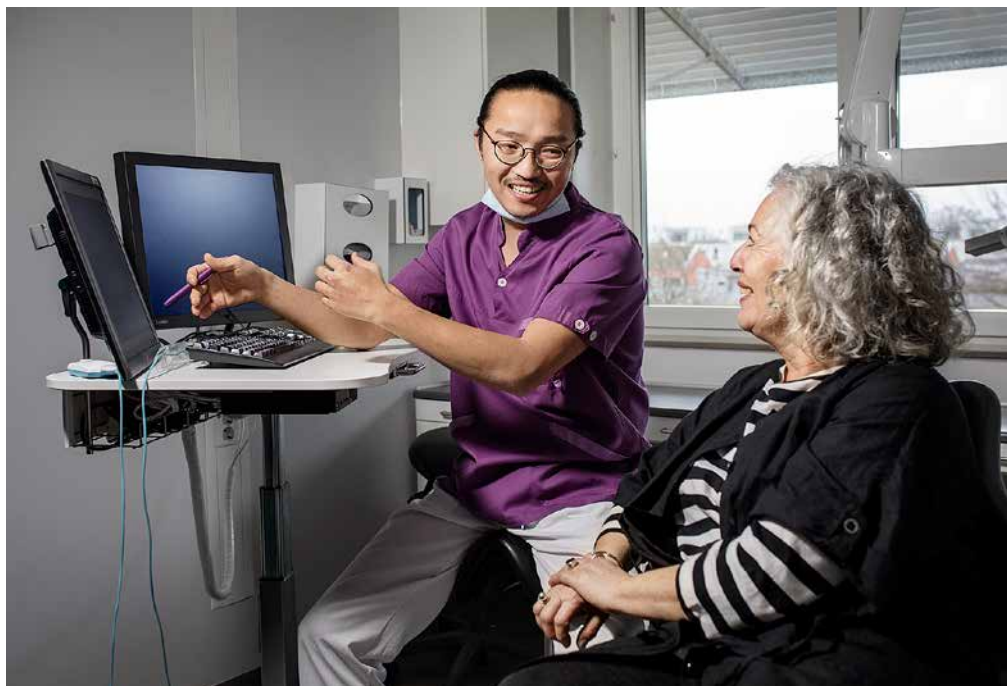
Avvikelser

– en del av förbättringsarbetet

Avvikelser är en del av det systematiska förbättringsarbetet som verksamheter ständigt arbetar med. I syfte att fånga patienters synpunkter och erfarenheter utvecklas ett mer adekvat system för klagomålshantering.

Produktions- och kapacitetsplanering

Allt fler verksamheter arbetar med att produktions- och kapacitetsplanera strukturerat och systematiskt. Regionalt utvecklingsarbete bistår verksamheter med metodstöd och insatser. Lokalt arbete uppmärksammar behovet av ett tydligare regionalt angreppssätt. Regionalt utvecklingsarbete baserat på normaliseringsarbetet efter covid-19 samt pågående tillgänglighetsarbete har uppmärksammat behov av ytterligare metodutveckling samt behov av IT-stöd som hjälper verksamheterna ytterligare.

Tandvård i Skåne – God och jämlik tandhälsa

Frageställningar som rör covid-19 har fortsatt varit ett fokusområde under 2021. Möten och uppföljningar har skett efter behov med tandvårdens olika aktörer i Skåne.

Tvärprofessionella insatser för att förbättra tandhälsan

Tandvården är en del i projektet *Växa tryggt* som är ett utökat hembesöksprogram för förstagångsföräldrar inom projektets ramar. Samverkan sker över professionsgränserna mellan barnhälsovården, mödrahälsovården, tandvården och socialtjänsten. Syftet är att i samverkan förbättra förutsättningarna för barnets hälsa genom att tidigt erbjuda stödjande insatser och tidigt uppmärksamma tecken på ohälsa. Projektet avslutas under 2022 i sin nuvarande form och utvärdering pågår.

Fortsatt arbete med avtal och regelverk

Region Skåne har fortsatt sitt arbete med att tydliggöra kraven i förfrågningsunderlagen för tandvård för barn och unga vuxna för både allmän och specialiserad tandvård. Regelverket ortodonti för barn och unga vuxna 0–23 år har reviderats och tydliggjort tand-

vårdslagen angående tandregleringsbehandling efter det 23:e levnadsåret. Under året har en ny upphandling påbörjats för den uppsökande verksamheten inom tandvården. Denna mobila tandvård riktar sig till personer med ett omfattande och varaktigt omvårdnadsbehov. Det nya avtalet som arbetas fram är tänkt att gälla från juli 2023. En ny struktur har tagits fram för att kunna hantera specialiseringstjänstgöring för tandläkare (ST-tjänster) som tillsatts både enligt gammal och ny förordning.

Kunskapsstyrning och övriga uppdrag

Tilläggsuppdrag för narkos utanför sjukhusets lokaler har möjliggjorts för specialiserad tandvård för barn och unga vuxna inom disciplinerna pedodonti och orofacial medicin. Syftet är att öka tillgängligheten och säkerställa patientsäkerheten för Region Skånes medborgare 0–23 år. Lokal arbetsgrupp (LAG) inom kunskapsstyrningen har redogjort för de medicinska och odontologiska möjligheterna med att bedriva narkostandvård utanför sjukhusets lokaler. Resultatet av LAG:en har fastslagits i kunskapsstyrningsrådet.

Tandvården i Region Skåne fortsätter sitt arbete för att vara en aktiv del i den Nationella kunskapsstyrningen.

4. Vården i siffror (vardenisiffror.se)

5. Vården i siffror (vardenisiffror.se)

6. Avslutade ärenden på 1177 Vårdguidens e-tjänster (vardenisiffror.se)

7. Källa: lis värddata månadsuppföljning.qvw (skane.se)

Under året har man bland annat arbetat med remissversionen av de nya nationella riktlinjerna för tandvård. Regeringskansliet presenterade under våren en tandvårdsutredning som beskriver förslag på hur tandvården i framtiden bör organiseras. Region Skåne lämnade ett remissvar på detta utifrån Skånes perspektiv.

Odontologisk forskning Region Skåne (OFRS) har fortsatt sitt arbete för att i ett långsiktigt perspektiv stärka den orala hälsan i Skåne. Region Skåne delar årligen ut cirka 6 miljoner kronor för att finansiera klinisk forskning som kan komma medborgarna till godo.

Prioriterade områden

Primärvården ska utvecklas

Primärvården ska präglas av valfrihet för patienten och ett utbud av flera olika vårdgivare. Den skånska primärvården består av vårdcentraler, barnavårdscentraler, barnmorskemottagningar, familjecentraler, ungdomsmottagningar samt psykoterapimottagningar. Vårdcentralen ska fungera som första instans vid behov av hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå, och utgöra grunden för en god och nära vård med ett personcentrerat förhållningssätt. För patienter som behöver insatser över tid, ska vården upplevas som sammanhållen. Vårdcentralen är samordnare av patienternas vårdbehov och ska medverka till en väl sammanhållen vårdkedja när patienten har behov av annan kompetens än den som vårdcentralen kan erbjuda.

Patienternas förtroende för primärvården ska öka

Primärvårdens roll som första linjens nav för koordinering av hälso- och sjukvård ska stärkas samtidigt som patienternas förtroende för primärvården ska öka. Tillgängligheten, såväl vid akuta åkommor som för patienter med kronisk sjukdom, ska vara hög och kontinuerligt följas upp. Hög tillgänglighet och kontinuitet, inte minst kontinuitet genom fast läkarkontakt, skapar trygghet och förtroende.

Primärvården fortsätter utvecklas som navet och första linjens sjukvård och koordinera patientens hela vårdprocess. Satsningar på primärvården och vårdcentralerna de senaste åren har möjlig-

gjort flera utvecklingsinsatser. Exempel på detta är att andel listade personer med fast vårdkontakt, i första hand läkare, succesivt har ökat och uppgick slutet av 2021 till drygt 73 procent av alla skåningar och för personer på särskilda boenden (SÄBO) till 82 procent. Vidare har samverkan med kommunerna utvecklats och stärkts. Betydande utveckling av digital vård kopplat till vårdcentralerna i Skåne inkluderande kognitiv beteendeterapi (KBT) över internet på alla vårdcentraler har genomförts. Införande av teledermatoskopi för digital bedömning av hudförändringar i samverkan mellan primärvården och specialistvården har skett.

Under 2021 har pandemin påverkat primärvårdens alla delar. Omställningen har ställt höga krav på olika delar av vården och kontinuerlig anpassning har krävts. Samverkan mellan olika verksamheter inom primärvården såväl som andra delar av hälso- och sjukvården har utvecklats. Digitala vårdtjänster har implementerats och använts i ökad omfattning. Nya uppgifter har tillkommit och vårdcentralerna har varit involverade i såväl provtagning, smittspårning, vaccinering samt vård och behandling i samband med covid-19.

Påverkan av pandemin kan även ses genom uppskjuten vård och delar av uppdraget har inte kunnat utföras. Antalet vårdcentraler med certifiering inom diabetes och astma och KOL har minskat under pandemin relaterat till att personella resurser har prioriterats till andra uppgifter som exempelvis vaccinationsuppdraget. Mindre uppföljning av individer med dessa och andra kroniska sjukdomar kan innebära sämre hälsa på både kort och lång sikt. Ytterligare andra områden som utförts i lägre utsträckning under pandemin är olika former av hälsofrämjande och stödjande aktiviteter såsom gruppverksamheter för äldre och vid psykisk ohälsa samt stöd vid förändring av levnadsvanor.

Psykisk hälsa

Region Skånes insatser för personer med psykisk ohälsa görs i linje med Region Skånes strategiska plan för psykisk hälsa 2017–2023. Ramöverenskommelser om samverkan gällande fyra mål-

grupper har ingåtts med samtliga Skånes kommuner och trätt i kraft i juni 2021. Region Skånes lokala arbete för att spegla den nationella kunskapsstyrningsorganisationen pågår. Lokalt programområde Psykisk hälsa har inlett arbete under året och därtill har lokala arbetsgrupper inrättats inom områdena schizofreni och ADHD/autism samt läkemedel.

Ökad tillgänglighet till vård vid psykisk ohälsa

Tillgängligheten till fördjupad utredning och start av behandling inom Barn- och ungdomspsykiatri (Bup) har förbättrats. Andelen genomförda utredningar och behandlingar som kunnat genomföras inom 30 dagar och det totala antalet utredningar och behandlingar har ökat. Däremot har tillgängligheten till förstabesök försämrats, trots att antalet genomförda förstabesök har ökat. Bup har fortsatt bedrivit ett processorienterat utvecklingsarbete med digitalisering, stegvisa behandlingsinsatser, och processer för effektivare flöde för att öka tillgängligheten till vård.

En utredning har genomförts avseende *En väg in* för barn och unga som är i behov av stöd, hjälp och eventuell behandling för psykisk ohälsa. Arbete har påbörjats för att konkretisera de förslag som framkom i utredningen, bland annat att förenkla och tydliggöra kontaktväg till vården för aktuell målgrupp.

Inflödet av remisser till vuxenpsykiatri har ökat något. Tillgängligheten inom vuxenpsykiatri till förstabesök inom 90 dagar har försämrats. Antal akutsökanden på vuxenpsykiatriska akutmottagningar är i paritet med 2020 men en minskning i jämförelse med 2019 och det finns en risk att medborgare undviker att söka vård på grund av covid-19 vilket riskerar leda till försämring av den psykiska hälsan. Under 2020 och 2021 utnyttjade hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) optionsmöjligheter i upphandlade avtal för att öka tillgängligheten vilket gett viss effekt under 2021 men pandemin har försvårat att få full effekt. En större effekt kan förhoppningsvis ses under 2022. Upphandling enligt Lag om offentlig upphandling (LOU) är genomfört för såväl neuropsykiatrisk utredning och behand-

Övning 1- Tema Kroppen/utseende

DEL 1- BRAINSTORMING

ling som öppenvårdspsykiatri i nordöstra Skåne. Avtalen startar under 2022.

Beslut är fattat om att införa en bedömningsfunktion för vissa psykiska tillstånd på primärvårdsnivå. Funktione ska arbeta i samverkan mellan primärvård och specialistpsykiatrin. Förslag kring funktionen kommer att tas fram under 2022.

Vårdcentralernas ansvar för psykisk ohälsa har utvecklats under året med tydligare krav på ansvar att bedöma, diagnostisera, behandla och ge råd till personer med psykisk ohälsa och psykisk funktionsnedsättning, psykisk sjukdom eller beroende som inte kräver specialistsjukvård. Andel och antal vårdcentraler med psykologer har senaste åren succesivt ökat.

Under 2021 tillfördes extra medel i vårdersättningen för att leverantören ska erbjuda hög tillgänglighet till en första bedömning samt stöd och behandling vid psykisk ohälsa. Från 2022 finns krav att kognitiv beteendeterapi via internet (iKBT) ska ingå i behandlingsutbudet på alla vårdcentraler.

Under året har arbetet fortsatt med att stärka beroendevårdens aktiviteter till en väl fungerande helhet ur individens perspektiv. Följande utvecklingsarbete pågår: implementering av viljeinriktning för Mariamottagningarna i Skåne, samverkan med Skånes kommuner om implementering av handlingsplan mot missbruk och beroende för åldersgruppen 13–29 år.

Arbetsgruppen för en Skånegemensam satsning på vård, stöd och omhändertagande för barn med missbruks- och beroendeproblematik har fortsatt sitt arbete. Under hösten fattades beslut om att *Naloxon i Skåne* ska övergå från projekt till ordinarie verksamhet.

Överdödligheten hos personer med psykisk ohälsa ska minska

Ett stort antal rapporter under senare år visar att personer med svår psykisk sjukdom, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning har en sämre fysisk hälsa, kortare medellivslängd, sämre ekonomi, lägre sysselsättningsgrad och sämre upplevd livskvalitet jämfört med befolkningen som helhet och även jämfört med grupper med kroppslig sjukdom eller funktionsnedsättning. Vårdcentralerna har i uppdrag att genomföra hälsoundersökningar på personer med psykossjukdom, bipolär sjukdom eller flerfunktionshinder och/eller utvecklingsstörning för att förebygga, tidigt identifiera och behandla somatisk ohälsa. Antalet registrerade hälsoundersökningar har ökat de senaste åren, dock är antalet detsamma under 2020 och 2021, cirka 3 000. Under 2019 uppgick antalet till cirka 2 800.

Nollvision för suicid

Arbetet med att förebygga suicid i enlighet med Region Skånes nollvision och handlingsplan för suicidprevention 2018–2022 pågår. Under 2020 ses en

minskning av antalet suicid i jämförelse med 2019, dock är antalet suicid 2020 högre än 2016–2018.

Kunskapshöjande insatser har under året genomförts för olika målgrupper, till exempel webinarier om barn som anhöriga, på vårdcentralen, seminarium om att samtala med barn och unga om suicid samt föreläsning på Likarättsdagarna med tema äldre vuxna. En film som togs fram under 2020 för att motverka "organisatoriska mellanrum" har under 2021 visats på seminarier nationellt och regionalt. En epidemiologisk kartläggning av vårdsökandemönster för personer som genomfört suicidförsök har slutförts och publicerats. Ett strukturerat samarbete för suicidprevention i primärvården har inletts. Framtagande av antistigmakurs som tillägg till webbutbildningen Suicidprevention i Svensk Sjukvård (SPiSS) pågår.

Samverkan med Skånes kommuner har resulterat i fördjupningsdag i motiverande samtal samt utvidgat arbete med skolbaserat program där tre nya kommuner anslutit och nya instruktörer utbildats. Insatser i samarbete med den idéburna sektorn har genomförts, bland annat seminarium där organisationerna Suicide Zero, MIND och SPES har presenterat sitt arbete, SHEDO har föreläst under Skåneveckan och en broschyr för närstående har tagits fram med hjälp av Nationell samverkan för psykisk hälsa (NSPH).

Tillgänglig och effektiv akutsjukvård

Antal totala ambulansuppdrag har 2021 ökat med drygt 10 000 jämfört med 2020 och belastningen på ambulanssjukvården har varit hög. Det gjordes nästan 6 900 fler prioriterade 1 uppdrag jämfört med året innan. Tillgängligheten har varit hög och tillgänglighetsmålet om 90 procent nåddes nästan (89 procent) trots pandemins effekter och konsekvenser. Väntetidsmålet inräknat larmoperatörens tid var under året 74,5 procent vilket under sista veckorna förra året kan ha berott på att SOS Alarm AB införde nytt medicinskt beslutsstöd. Under en period under pandemins högsta topp fanns en extra ambulans i Malmö för att möta det ökade behovet. Tomelilla har utökats till en dygnsambulans och en ny ambulans finns från och med september 2021 i Vinslöv. Alla kommuner (förutom en) nås av ambulanserna inom 18 minuter.

Vistelsestid på akutmottagningarna har ökat och det kan till viss del bero på att det är fler som har vänt sig till akutsjukvården 2021 jämfört med 2020. Patienterna har varit sjukare vilket indikerar att man ibland väntat med att söka vård på grund av pandemin. Andelen patienter som väntar högst en timme till första läkarbedömning har försämrats från 52 till 42 procent och andelen som väntat mindre än 2 timmar på inskrivning till vårdavdelning från akutmot-

tagning har minskat ytterligare under 2021 (47 procent).

Tillgängligheten till operation av höftfraktur inom 24 timmar har försämrats något (58 procent) och når inte heller 2021 det uppsatta målet.

Den särskilda satsningen på att utöka antalet intensivvårdsplatser och intermedieära vårdplatser har genomförts enligt plan under 2020 och 2021.

Utvecklingen av mobila team fortsätter. Precis innan sommaren startade som lärandeexempel projekt akutsjukvård i hemmet i nära samarbete med Malmö stad och primärvård.

Högkvalitativ cancervård i hela Skåne

Satsningar görs för att förbättra cancervården

Den nationella cancerstrategin från 2009 utgör grunden för arbetet med att utveckla cancervården i Sverige. 2018 togs den långsiktiga inriktningen för framtidens cancervård fram som fokuserar på arbetet fram till 2025, men har också en vision och ett antal mål med en ännu längre tidshorisont. Den långsiktiga inriktningen lyfter liksom cancerstrategin vikten av att förebygga och tidigt upptäcka cancer, patientens ställning och jämlikhet i vården, kunskapsutveckling och kompetensförsörjning samt organisation och ledarskap.

Under året lanserade EU en cancer-

plan, som syftar till insatser mot cancer i alla stadier. Planen ligger väl i linje med den svenska cancerstrategin. Överenskommelserna inom cancerområdet blir ett viktigt verktyg för att arbetet inom de centrala åtgärdsområdena drivs framåt på ett sätt som gagnar både den svenska cancervården och EU:s utveckling inom cancerområdet.

Skåne University Hospital Cancer Centre (SUHCC) är ett samarbete mellan Skånes universitetssjukhus (Sus), Lunds universitet (LUCC), Regionalt cancercentrum syd (RCC), medicinsk service och palliativ vård och ASIH inom primärvården. Centrat är inne i en process att bli ackrediterad av Organisation of European Cancer Institute (OECI). En strategisk plan för SUHCC som anger inriktningen för perioden 2022 till 2027 är framtagen. Beslut om ackreditering förväntas komma under första halvan av 2022.

Regeringen har gjort årliga satsningar på cancerområdet och den senaste överenskommelsen *Jämlik och effektiv cancervård med kortare väntetider 2022* kom i december 2021 och är en överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Insatserna i denna överenskommelse delas in i fyra områden som motsvarar cancerstrategins delar och till varje område kopplas ett antal insatser som ska genomföras under 2021–2023.

Pågående arbete utifrån Regional cancerplan samt Region Skånes handlingsplan för cancer

Södra sjukvårdsregionen arbetar utifrån den strategiska utvecklingsplanen, Regional cancerplan 2019–2022 och har som huvudmålsättning att minska antalet cancerfall, öka överlevnaden och förbättra livskvaliteten hos patienter med cancer.

Den senaste uppföljningen av Skånes handlingsplan genomfördes under december. Flera aktiviteter har startats upp under året och flera mål har uppfyllts, exempelvis inom teledermatoskopi, egenprovtagning för humant papillomvirus (HPV) inom cervixcancerscreeningen, kolorektalcancerscreening, prostatacancer-testning. Det pågår ett arbete med att skapa en gemensam struktur för uppföljning av individer med ökad risk för cancer samt rutinmässig testning av tumörvävnad vid tjock- och ändtarmscancer och för vissa former av bröstcancer påbörjats eller införts.

Arbetet med utveckling av den basonkologiska verksamheten inom onkologin i nära vård har startats upp. Syftet med piloten är att skapa en struktur för omhändertagande av patienter med komplikationer till onkologisk behandling och att andra medicinska behov för patienter med cancerbehandling säkerställs. Genom mobila sjukvårdsteam erbjuds vård i hemmet eller närmiljö då det medicinska tillståndet inte kräver slutenvårdens specialistvård. En väg in, är en kontaktväg för cancerpatienter under behandling dagtid som jourtid, med syftet att ge stöd och rådgivning och rätt omhändertagande under tiden för behandling.

Fortsatt utveckling av standardiserade vårdförlopp

Under året har antalet inkommande SVF-remisser ökat med 18 procent jämfört med 2020 och med 17 procent jämfört med 2019. Det innebär cirka 3 600 fler SVF-remisser som ska bedömas och utredas. I samtliga av de stora cancerförloppen, bröstcancer (25 procent), lungcancer (14 procent), prostatacancer (19 procent), kolorektalcancer (30 procent) och cancer i urinblåsa och urinvägar (22 procent) ses en kraftig ökning jämfört med 2020/2019. När det gäller

SVF hudmelanom ses en marginell förändring i inflöde av SVF-remisser (2 procent). Antalet SVF-remisser från Blekinge, Halland och Kronoberg minskade med 16 procent från 369 remisser 2019 till 309 under 2020. 2021 års resultat innebär en tillbakagång till samma nivåer som under 2019 (369 remisser), vilket styrker antagandet om en återgång till det normala och möjligen även ett ökat vårdbehov utifrån att individer har väntat med att söka vård. Det nationella målet är att 70 procent av cancerpatienterna ska få diagnos via ett SVF, vilket Skåne fortsatt når upp till under 2021 (74 procent).

Det nationella målet att 80 procent av cancerpatienterna ska få vård inom fastställda ledtider uppfylls inte under 2021 (35 procent) och måluppfyllelsen har sjunkit jämfört med 2020 (41 procent) och 2019 (37 procent). Ett förbättringsarbete för att korta väntetiderna pågår inom cancerprocesserna i Skåne men pandemin har haft en tydlig påverkan på möjligheterna att korta ledtiderna till start av första behandling.

Inflödet av SVF-remisser är stort och andelen som avskrivits innan behandling under 2021 uppgick till 53 procent vilket är oförändrat jämfört 2019 och 2020. Under året startades färre behandlingar inom ramen för SVF, 6 410 jämfört med 6 626 under 2020 och 7 014 under 2019, som räknas som ett normalår. Det ökade inflödet av SVF-remisser avspeglar sig inte i fler startade behandlingar inom de stora cancerprocesserna, däremot ses ett ökat antal startade behandlingar inom flera av de mindre cancerprocesserna, bland annat hjärntumörer. Det kan finnas en eftersläpning i registreringen av behandlingsstarter generellt och en annan orsak kan vara att det krävs fler undersökningar och längre utredningstid på grund av att patienterna är sjukare när de väl söker vård som en följd av pandemin.

Den största minskningen ses inom operation (7 procent) och strålbehandling (15 procent) vilket framför allt beror på bristen på sjuksköterskor, operationsutrymme och vårdplatser. De tydligaste exemplen är omhändertagandet av urinvägscancer samt bukspottkörtelcancer.

Kapacitetsbrist har lett till att patienterna inte omhändertas i tid vilket gör att cancerpatienterna får ett försämrat omhändertagande och en försämrad prognos. Verksamheten har gjort ett antal Lex Maria-anmälningar. Insatser för att förbättra tillgängligheten pågår. Till några undersökningar är det fortfarande utmaningar gällande tillgänglighet. Tillgången till MR och koloskopi är sådana exempel och här pågår en genomlysning och en samverkan mellan sjukhusen för att öka tillgängligheten.

Det nationella målet att 80 procent av patienterna ska få sin utredning inom stipulerad tid, uppnås i två förlopp, akut myeloid leukemi (AML) och akut lymfatisk leukemi (ALL) (95 procent) och neuroendokrina buktumörer (100 procent). Fyra SVF-förlopp når upp till 50 procent måluppfyllelse och det är analcancer (50 procent), hudmelanom (64 procent), maligna lymfom, kronisk lymfatisk leukemi (KLL) (54 procent) och myelom (63 procent). De cancerprocesser med lägst måluppfyllelse är cancer i urinblåsa och urinvägar (6 procent) och sköldkörtelcancer (14 procent).

Alla som får en cancerdiagnos ska få stöd av en kontaktsjuksköterska

Kontaktsjuksköterskefunktionen är en av de mest betydelsefulla delarna inom SVF och lyfts fram av patienterna som en särskilt viktig funktion och 2021 har målet uppnåtts. Målet är att minst 80 procent ska ha en kontaktsjuksköterska och målet uppnås under året (82,5 procent).

Allt fler patienter får en tidig rehabiliteringsbedömning

Alla patienter med nydiagnostiserad cancer ska erbjudas en tidig rehabiliteringsbedömning. Under året har den regionala tillämpningen för cancerrehabiliteringen uppdaterats utifrån reviderat nationellt vårdprogram för cancerrehabilitering (februari 2021). Återkommande bedömningar av rehabiliteringsbehovet är utgångspunkten för att rätt åtgärder sätts in i rätt tid. Under året har antalet patienter som får en tidig rehabiliteringsbedömning ökat till 52 procent trots att möjligheten till cancerrehabiliteringen har påverkats negativt av pandemin.

Min vårdplan på 1177.se.

Under året har 172 *Min vårdplan cancer* startats och införts för sex cancerdiagnoser: bröst, tjock- och ändtarm, penis, prostata, äggstock och tumörer i det centrala nervsystemet (CNS). Införande-processen har bestått av gemensamma workshops för de enheter som behandlar patienter för en specifik diagnos och den har avslutats med utbildning och uppföljning. Förfrågningar har även kommit från Kronoberg och Blekinge att få ta del i dessa workshops.

Många är nöjda med bemötandet

Patienters upplevelser och tillfredsställelse i vården följs kontinuerligt. PREM-mätningen (Patient Reported Experience) inom SVF görs löpande och resultat presenteras kvartalsvis. Det har under 2021 (kvartal ett till tre) skickats ut 4 247 enkäter till patienter som har gått igenom SVF i Skåne. 52 procent har svarat på enkäten. Fler patienter med cancer (61,5 procent) jämfört med dem som inte hade cancer (47 procent) har svarat. Svarefrekvensen är god jämfört med andra typer av mätningar. Årets resultat är något sämre jämfört med föregående år. Under pandemins början 2020 har man i många mätningar haft bättre resultat jämfört med 2021, vilket delvis kan bero på att patienternas attityd till vården generellt var mera positiv under 2020, vilket även har noterats i befolkningsmätningar som Hälso- och sjukvårdsbarometern. 94 procent är nöjda med *respekt och bemötande* och mer än 85 procent är nöjda med *Helhetsintryck: information och kunskap* samt *kontinuitet och koordinering*. Det finns förbättringspotential inom delaktighet och involvering (56 procent är nöjda) och gällande emotionellt stöd (64 procent är nöjda).

Cervixcancerscreening

Den totala täckningsgraden för cervixcancerscreening i Skåne ligger på cirka 86 procent (riket 80 procent). Under januari till och med augusti utfördes screening för livmoderhalscancer antingen med traditionell kallelse till barnmorskemottagning eller utskick med erbjudande om egenprovtagning. Den 1 september 2021 infördes egen-

provtagning som primär screeningmetod och hörsamheten har varit god (39 procent). Hörsamhet till traditionell kallelse till barnmorskemottagning har legat på 32 procent. Olika kommunikativa insatser har genomförts och kommer att upprepas för att ytterligare förbättra hörsamheten och detaljerad uppföljning av resultat på geografisk områdesnivå kan komma att leda till riktade aktiviteter.

Som ett komplement till egenprovtagningen har en mejl- och telefonfunktion (koordinator) införts för att svara på frågor samt hjälpa de kvinnor som istället för egenprovtagning önskar komma till barnmorska för provtagning.

Bröstcancerscreening

Mammografiscreeningen har varit igång under hela året trots pandemin men det är ett besvärligt läge i Skåne och i övriga Sverige. Det har genomförts cirka 6 000 (4 procent) färre mammografier under 2021 jämfört med 2019 och det har gjorts cirka 2 700 (1,8 procent) färre undersökningar jämfört med 2020. De lägre volymerna är ett resultat av olika smittor i samhället, men framför allt covid-19-relaterat.

Karantänsregler och sjukfrånvaro har märkts av bland screeningpatienter och medarbetare. En plan är framtagen för att hantera de screeningundersökningar som släpar efter.

Screening för tjock- och ändtarmscancer

I Skåne påbörjades screening av tjock- och ändtarmscancer under 2021. När programmet 2025 är fullt utbyggt inkluderas alla som är 60–74 år. Under året erbjöds de som är födda 1961 screening. Flera patienter har visat sig ha cancer, men lika viktigt är att omkring två tredjedelar har förstadier till cancer som tagits bort och därmed aldrig ger upphov till cancer. Att en så stor andel av de undersökta har fynd som kräver åtgärd är lite av en överraskning och visar att screeningen är mycket meningsfull. Fullständiga data för 2021 blir klart först i juni 2022.

Organiserad prostatacancer-testning

Deltagandefrekvensen är låg bland 50-åringar, cirka en tredjedel av de som erbjuds testning deltar. Under 2022 bjuds

såväl 50-åringar som 56-åringar in för testning (cirka 18 000 män).

Därutöver får män från pilotstudien 2020 erbjudande om 2-årskontroll. Ju äldre man är desto större är benägenheten att testa sig och andelen män med förhöjt PSA ökar också med åldern.

God förlossnings-, neonatalvård och kvinnohälsa

Förlossningsvård, neonatalvård och kvinnors hälsa är prioriterade områden i enlighet med nationella överenskommelsen mellan staten, SKR samt dess strategiska områden.

Tre av fem sjukhus uppfyller målet att minst 95 procent föder på självvald förlossningsklinik

Kvinnor i förlossning ska omhändertas på vald förlossningsavdelning, och hänvisning ska endast ske då kvinnans medicinska tillstånd kräver vård på annat ställe. 96 procent av kvinnorna i Region Skåne föder på vald förlossningsavdelning under 2021. Den största orsaken till att kvinnor hänvisas till annan förlossningsavdelning är att antalet förlossningsrum inte räcker till. Ständiga förbättringsarbeten pågår med att optimera vårdprocesserna så att fler förlossningsrum frigörs snabbare.

Tre av fem sjukhus har minskat andelen bristningar vid förlossning sedan 2019

Det pågår ett omfattande förbättringsarbete på samtliga förlossningskliniker i Skåne med målet att minska antalet bristningar under förlossning. Bristningar förekommer i olika grader med olika besvär och de bristningar som i nuläget mäts tillhör grad 3 och 4, det vill säga bristningar där sfinktermuskulaturen har skadats. Ny riktlinje har tagits fram gällande gynekologisk undersökning vid eftervårdsbesöket på barnmorskemottagning, detta för att stärka omhändertagandet och identifiera de kvinnor som fått en förlossningsbristning. Kompetenshöjande utbildningsinsatser inom området har erbjudits barnmorskor inom mödrahälsovården. Förbättringsarbetet har resulterat i att antalet kvinnor som drabbas av svårare bristningar har minskat under senare år.

FOTO: © BENGT FLEMARK

FOTO: © NIKLAS LAURIN

Minskat tobaksbruk i graviditetsvecka 32
Barnmorskemottagning är en viktig arena för att främja goda levnadsvanor och identifiera behov av förebyggande insatser före, under och efter graviditet. Andelen gravida kvinnor som röker under graviditet ska minska. Andelen gravida som slutat röka i graviditetsvecka 32 i jämförelse med inskrivning är oförändrat sedan 2019 (39 procent).

Öka amningstalen

Amningens betydelse för folkhälsan är väldokumenterad och har betydande goda hälsoeffekter för kvinnan och barnet på både kort och lång sikt. Andelen barn i Skåne som helammats vid sex månaders ålder behöver öka. Att främja amning berör hela vårdkedjan som möter blivande föräldrar och nyfödda barn. I enlighet med arbetet inom den regionala amningsstrategin har ett flertal kompetenshöjande insatser genomförts under 2021.

Fler får tillgång till BB hemma

Införandet av den för Skåne nya vårdformen BB hemma i Malmö och Helsingborg har lett till att kvinnor kan erbjudas ett nytt alternativ till eftervård efter förlossning. BB hemma innebär att nyblivna mammor får besök i hemmet

av barnmorska under veckan efter förlossning. Färre kvinnor behöver ta sig fysiskt till kvinnokliniken för efterföljande kontroller under nyföddhetsperioden. Som alternativ till att vårdas på BB avdelning men också som förstärkt uppföljning efter vårdtiden, har BB hemma fortsatt utvecklats och visat på goda erfarenheter och en hög patientnöjdhet. Det finns behov av att fler BB hemma verksamheter startar upp. I Lund och Kristianstad pågår arbete för att detta ska bli möjligt.

Andel dödfödda barn i Region Skåne har minskat

Andelen dödfödda barn i Region Skåne har minskat från 4,5 per 1 000 under 2018, till 3,2 per 1 000 under 2020 och 3,4 per 1000 under 2021. De regionala riktlinjerna gällande riskgraviditeter inklusive graviditeter i vecka 41 har medfört en påtaglig ökning av andelen inducerade förlossningar i Skåne från 21 procent 2018, 25 procent 2019 till 29 procent 2020. Ingen ytterligare ökning ses för 2021.

Under 2021 fattades beslut om en nationell riktlinje för handläggning i graviditetsvecka 41. Lokala programområde (LPO) kvinnosjukdomar och förlossning arbetar med implemente-

ring av det nya kunskapsstödet. Införandet förväntas öka andelen igångsatta förlossningar med cirka 2 procent.

Graviditetsenkäten visar på övergripande positiva omdömen från kvinnorna

Inom ramen för den statliga satsningen på kvinnors hälsa och förlossningsvård erbjuds gravida och nyblivna mammor i hela Sverige att sedan den 1 december 2020 svara på Graviditetsenkäten. Flera resultat är mycket positiva. 9 av 10 kvinnor kan tänka sig att rekommendera sin mödravård och sin förlossningsavdelning till någon annan som är gravid eller ska föda barn. En lika stor andel har känt sig trygga och bemötta med respekt och värdighet. Det finns även utmaningar, så som att stärka och förbättra eftervården. Även pandemin har satt sina spår. En stor andel kvinnor har önskat att deras partners hade kunnat vara mer delaktiga under graviditet och eftervård.

Genom kvinnornas berättelser och resultat i Graviditetsenkäten får vi kvinnornas perspektiv och fördjupade insikter, ett värdefullt tillskott av kunskaper i arbetet med att utveckla hälso- och sjukvården för Skånes kvinnor.

FOTO: © APELOGA

FOTO: © NIKLAS LAURIN

Hållbar utveckling i hela Skåne

Klinisk forskning

En samlad strategi för forskning och innovation

Under 2021 fastställde Region Skåne en samlad strategi för forskning och innovation inom hälso- och sjukvården. Strategin beskriver hur Region Skåne ska bidra till morgondagens hälso- och sjukvård och patientnytta genom en stark struktur för forskning och innovation. För att nå dit har flera insatsområden tydliggjorts där bland annat ökade resurser för klinisk forskning och innovation lyfts.

Pandemin har påverkat

Den kliniska forskningen har påverkats i varierande grad av restriktioner och hälso- och sjukvårdens prioritering av pandemivård. Viss forskning har fått pausas på grund av smittskyddsrestriktioner eller för att medarbetare har behövt i patientvård. Pandemirelaterade restriktioner avseende kliniska forskningsprojekt med patientkontakt lyftes i september 2021.

Region Skåne har liksom 2020 prioriterat covid-19 forskning. Exempel på denna forskning är:

- COVERS (Covid vaccination: Effektivitets-, risk- och säkerhetsstudie)

som undersöker de olika covid-19-vaccinens skyddseffekt och biverkningar på kort och lång sikt.

- SWECRIT covid-19 som studerar hur tillfrisknande och behov av rehabilitering ser ut hos covid-19-patienter som intensivvårdats.
- NETS-C19 som studerar effekten av inhalationsläkemedel mot covid-19.

Det är viktigt att den forskning som har fått pausas under pandemin ska kunna återupptas när Region Skånes hälso- och sjukvård normaliseras. Under 2021 har Region Skåne tillsammans med andra regioner med universitetssjukvård fått dispens från regeringen att överföra oanvända statliga medel för klinisk forskning, så kallade ALF-medel, till 2022.

Stärkt klinisk forskning

För att bibehålla och stärka den kliniska forskningen inom Region Skåne är det viktigt att tydliga karriärvägar finns för forskande vårdpersonal. För att stärka dessa karriärvägar har man under året genomlyst möjligheten att omdisponera befintliga forskningsmedel för delfinansiering av nya tjänster med avsatt tid för forskning.

Under 2021 fick 51 kliniska verksamheter status som universitetssjukvårdsenheter i Region Skånes och Lunds uni-

versitetets årliga revidering. Universitetssjukvårdsenheter finns i samtliga sju sjukvårdsförvaltningar i Region Skåne och utses gemensamt av Region Skåne och Lunds universitet i enlighet med det nationella ALF-avtalet (Avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården). Universitetssjukvårdsenheter är ett viktigt exempel på den djupa samverkan som finns mellan Region Skåne och Lunds universitet inom klinisk forskning, utbildning, och sjukvårdsutveckling. Socialstyrelsen utvärderar universitetssjukvårdsenheter vart fjärde år och staten har rätt att säga upp ALF-avtalet, och därmed finansiering för läkarutbildning och klinisk forskning, om en region inte bedöms uppfylla de nationella kraven för universitetssjukvård. Regionens samtliga universitetssjukvårdsenheter bedöms uppfylla dessa krav för universitetssjukvård inför 2022 års utvärdering.

Antalet forskningsmeriterade medarbetare ligger på en stabil nivå. Dock kan antalet seniora forskare (docenter och professorer) inom Sus komma att minska på lång sikt på grund av pensionsavgångar, samtidigt som färre medarbetare når docent- och professorsnivå. För att stödja fler medarbetare att nå dessa

seniora akademiska meriteringar har man under året påbörjat ett utvecklingsarbete för nya tjänstekonstruktioner och utbildningar för att stödja fler medarbetare att nå en docentur. Region Skåne har idag inte möjlighet att registrera nivå av akademisk meritering i regionens HR-system och kan därför inte rapportera tillförlitlig statistik om dessa.

Under året har disputationer fortfarande kunnat hållas med viss anpassning på grund av pandemin. Till exempel har disputationer kunnat hållas delvis eller helt digitalt. Statistik om antalet disputationer förs inte inom alla förvaltningar.

Uttag av schemalagd forskningstid visar att forskning i hög grad har kunnat bedrivas inom Region Skånes hälso- och sjukvård under året under den pågående pandemin. Inom Sus till exempel har 91 procent av planerad forskningstid kunnat tas ut.

Under 2021 har Region Skåne haft 210 undertecknade uppdragsavtal för kliniska studier. Regionens totala antal registrerade forskningsprojekt med budget för ALF, regionalt forskningsstöd och externa anslag samt utdelning ur stiftelser och donationer med omslutning har varit 2 043. Antalet projektansvar har varit 1 947. Regelbunden handledning för ST-läkare har fortsatt trots pandemin. På Sus har ST-läkare haft i genomsnitt 6,5 handledarsamtal under året.

En stark och nära samverkan med akademien och näringslivet

Klinisk forskning i Region Skåne är beroende av stark samverkan med andra aktörer såsom universiteten, näringslivet, patienter och andra regioner. Utöver samverkan i enskilda forskningsprojekt pågår betydande samverkan i olika kraftsamlingar och infrastrukturella samarbeten. Som exempel kan nämnas samarbetsplattformerna Biobank Sverige och Genomic Medicine Sweden (GMS). Den sistnämnda koordineras av Region Skåne och har som syfte att samordna införandet av precisionsmedicin i Sverige. Under året har samarbetet fått ytterligare finansiering för perioden fram till 2024 från Vinnova och de deltagande regionerna och universiteten. Dialog förs på nationell nivå om hur precisionsmedicins långsiktiga utveckling kan

säkras i samarbetet mellan staten och de regionerna som deltar i GMS.

Samarbete finns också med innovationsprogrammet *Swelife* som arbetar brett med att öka samverkan för utveckling och innovation inom *Life Science* i Sverige. Ett exempel, där både Medicinsk service och Sus deltar, är projektet *SwelifeATMP*, som ska skapa konkurrenskraftig cell- och geneterapi, utveckla nya affärsmodeller samt regulatoriska stödsystem för innovativa läkemedel. Under 2021 har Region Skånes planering för inrättandet av ett nytt kliniskt utvecklingscentrum för ATMP (avancerade behandlingar som cell- och geneterapi) fortsatt. Comprehensive Cancer Centre (CCC) är ett etablerat koncept som innebär att man uppnår den internationellt högsta ackrediteringsnivån för cancervård där stark forskning är en viktig förutsättning. CCC håller på att byggas upp.

Som ett resultat av gemensamt arbete med akademi, industri och sjukvård har avdelningarna för regional utveckling och hälso- och sjukvårdsstyrning tillsammans med Skånes universitetssjukvård påbörjat ett arbete med att stärka och stimulera fler företagsinitierade kliniska prövningar inom Region Skånes hälso- och sjukvård. Företagsinitierade kliniska prövningar har minskat i såväl Skåne som Sverige i helhet det senaste decenniet vilket påverkar patienters möjligheter att delta i kliniska studier och få tidig tillgång till nya läkemedel. Som ett led i detta arbete har Region Skåne satsat på en ny plattform för kliniska prövningar inom Alzheimers sjukdom. Plattformen bygger på den världsledande och banbrytande forskning som bedrivs inom Region Skåne kring tidig upptäckt och diagnos av Alzheimers sjukdom.

Rehabiliteringsteknologi är ett prioriterat utvecklingsområde inom rehabiliteringsmedicin och målet är att ligga i framkant inom området. Dessutom behöver system för inventering och prioritering inom området utvecklas. Det kräver även samverkan med akademien och utveckling av en plattform för forskning inom området. I det framtida arbetet ingår även att identifiera befintlig standard inom rehabiliteringsmedicin jämfört med nationella nivå inom

motsvarande verksamheter. I samband med uppstart av nationella högspecialiserad vård (NHV) ryggmärgsskada är det av högsta prioritet att hålla en hög rehabiliteringsteknologisk standard redan från start.

Nationell högspecialiserad vård

Regions Skånes övergripande mål inom området är att behålla nationell högspecialiserad vård (NHV) på befintliga områden samt att få fler nationella uppdrag inom ramen för nivåstrukturerad vård.

Arbetet med NHV kom åter i gång under året efter att ha bromsats upp på grund av pandemin. Socialstyrelsen flyttade fram flertalet beslut om tilldelning av tillstånd till hösten 2021. Sedan 2018 pågår ett nationellt arbete lett av Socialstyrelsen med att nivåstrukturera och koncentrera viss högspecialiserad vård till Sveriges sex sjukvårdsregioner. Arbetet bedrivs med stöd av expertis från hela landet och med bred förankring. Beslut om tilldelning fattas av nämnden för nationell högspecialiserad vård.

Profilering och specialisering av sjukhusens uppdrag är en metod för att på bättre sätt använda befintlig kapacitet samt förbättra kvalitet, tillgänglighet och patientsäkerhet. Inte minst inom kirurgisk behandling finns ett samband mellan goda resultat och antal utförda åtgärder. För att nå största effekt av denna profileringsmetod måste hela vårdkedjan, från diagnostik till efterbehandling, fungera optimalt. Detta förstärks av en stark klinisk forskning inom området.

Region Skåne har under 2021 ansökt om nationell högspecialiserad vård inom 14 nya områden. För vissa av dessa områden föreligger tilldelningsbeslut, för andra förväntas beslut först under våren 2022, enligt tabell nästa sida.

Inom Södra sjukvårdsregionens pågår olika samarbeten för att vidareutveckla den specialiserade sjukvården i Skåne, Blekinge, Halland och Kronoberg. Arbetet kring sjukvårdsregional nivåstrukturerad vård fortgår framför allt inom ramen för gruppen Samarbete för bättre vård där 27 olika områden har eller är under genomlysning. Södra Regionvårdsnämnden har fattat beslut gällande 22 av dessa delprojekt och syftar

Ansökningar, tillstånd och avslag nationell högspecialiserad vård (NHV)

Vårdområde	Ansökningsfas	Beslut	Start	Huvudansvar
Moyamoya	Avslag NHV	2021-10-13	2022-04-01	Sus
Nätkirurgi vid framfall	Tillstånd NHV	2021-10-13	2022-04-01	Sus
Rekonstruktiv kirurgi efter förlossning	Avslag NHV	2021-10-13	2022-10-01	Sus
Ryggmärgsskador	Tillstånd NHV	2021-10-13	2023-04-01	Sus
Peniscancer	Tillstånd NHV	2021-12-15	2022-01-01	Sus
Primär skleroserande kolangit (PSC)	Tillstånd NHV	2021-12-15	2022-10-01	Sus
Transjugulär intrahepatisk shunt (TIPS)	Tillstånd NHV	2021-12-15	2022-10-01	Sus
Huvud- och halsparagangliom	Sökt NHV	våren 2022		Sus
Könsdysfori	Sökt NHV	våren 2022		PHH*
Livmoderhalscancer	Sökt NHV	våren 2022		Sus
Neuroendokrina tumörer i buken	Sökt NHV	våren 2022		Sus
Neuromuskulära sjukdomar	Sökt NHV	våren 2022		Sus
Självskadabeteende	Sökt NHV	våren 2022		PHH*
Åtstörningar	Sökt NHV	våren 2022		PHH*

* PHH = förvaltning psykiatri, habilitering och hjälpmedel.

bland annat till att stärka profileringen mellan olika vårdnivåer, underlätta utbildning och kompetensförsörjning samt bidra till ökad tillgänglighet.

Sedan tidigare bedriver Region Skåne nationell högspecialiserad vård inom åtta områden; Hjärtkirurgi på barn och ungdomar, hjärtkirurgi på vuxna med medfödda hjärtfel, hjärttransplantation och lungtransplantation samt inom avancerad kirurgi på barn, kirurgi vid medfödda missbildningar på matstrupen, kirurgi vid medfött diafragma-bräck och viss kirurgi vid vissa anorektala, vissa urogenitala missbildningar och vid Hirschsprungens sjukdom samt endometriiskirurgi.

Digitalisering för framtidens hälso- och sjukvård

Det ska vara enkelt och tryggt att kommunicera med hälso- och sjukvården via olika digitala kanaler och gränssnitt som är anpassade efter förutsättningarna hos olika målgrupper.

Pandemin har haft en stor påverkan på användandet av regionens digitala tjänster och lett till kraftfullt ökat nyttjande. De digitala tjänsterna slog igenom på allvar under året både bland invånarna och i Region Skånes organisation. Provtagning och vaccinationer gav öknings i användandet av e-tjänsterna som invånarna når via 1177.se, till exempel webbtidbokningstjänsten, egen provhantering för att beställa självtester och journalen för att kontrollera testre-

sultat. Dessa tjänster var alla av stor vikt för att bättre kunna hantera olika flöden i vården. Nyttjandet av e-tjänster ökade med 89 procent till drygt 24,1 miljoner inloggningar och 1177.se ökade med 19 procent till 29,6 miljoner besök under 2021.

Det gjordes cirka 680 000 bokningar med webbtidbokning via 1177.se, vilket är mer än en tredubbling i jämförelse med 2020. Via egen provhantering hanterades det över en miljon självtester, jämfört med 370 000 föregående år, medan antalet inloggningar till journalen ökade från 4,8 miljoner till 7 miljoner. Till journalen tillfördes ytterligare informationsmängder, förutom vaccinationer tillkom provsvar från laboratoriemedicin. Det var dock inte bara pandemin som styrde utvecklingen, den följer även den allmänna trenden i samhället där invånarna i allt högre grad vill och förväntar sig kunna lösa sina uppgifter digitalt. Över 90 procent av skåningarna har aktiverat sitt invånarkonto via 1177.se och en tredjedel har tydligt gjort sitt val att de helst vill få information från vården i digitalt format, vilket visar på en fortsatt stor utvecklingspotential.

Trenden avspeglades i att användandet av digitala tjänster som inte är kopplade till pandemin också ökade stort. Exempel på sådana tjänster är receptförnyelse, beställa tid och kontakt med vården. Även användande av olika program inom stöd och behandling har

ökat, bland annat genom utbildning riktad till anhöriga om ADHD och stöd att hantera oro vid covid-19. Under året genomfördes ett breddinförande av internetbaserad kognitiv beteendeterapi (iKBT) inom Hälsovalet vårdcentral där det nu finns mer än 200 utbildade behandlare. Detta i sin tur medförde att antalet behandlingar mer än fördubblades jämfört 2020.

En noterbar händelse under året var att specialistvården i Region Skåne, som första region i landet, började skicka ut digitala kallelser till alla patienter och brevkallelser till de som vill. Invånarna kan via 1177 Vårdguiden välja att enbart få digitala kallelser. Under december skickades 16,4 procent av kallelserna endast i digitalt format och andelen ökar. Det krävs fortsatt utvecklingsarbete med att digitalisera patientinformation, för att såväl invånarna som verksamheterna ska kunna nyttja den potential som digitala kallelser ger förutsättningar för och som införandet av Skånes digitala vårdssystem (SDV) möjliggör.

Region Skåne arbetar vidare utifrån den målbild för 1177 Vårdguiden som fastställts för regionen. För att stärka de digitala tjänsterna ytterligare, har ett projekt startats för att genomlysas, samordna och se över hur arbetet bedrivs på ett målinriktat och kostnadseffektivt sätt. Målet är att på ett bättre sätt utnyttja synergier, avlasta vården och bidra till en mer jämlik vård i regionen. Samtidigt drivs flera utvecklingsarbeten i nationell samverkan, där bland annat införande av symtombedömnings- och hänvisningstjänst kommer ge möjlighet att mer sammanhållet erbjuda digitaliserade tjänster till Skånes invånare.

Omfattande arbete sker med att stödja verksamhetsutveckling och förflyttningar till nära vård med digitala hjälpmedel. Distansmonitorering av patienter i hemmet ökar genom olika initiativ, inte minst från sjukhusen. Detta kan frigöra vårdplatser och resurser på sjukhusen samtidigt som medicinsk kvalitet och patientens trygghet ökar, vilket gör att det finns stor potential för vidare utveckling.

Videosamtal mellan olika yrkesgrupper och patienter har ökat kraftigt un-

der 2021, inte minst i primärvården där ökningen varit 65 procent till över 600 000 kontakter. Procentuellt har dock ökningen varit störst inom psykiatri och habilitering, med en ökning från 13 000 till över 70 000 videokontakter. Sjukhusförvaltningarna har tillsammans haft runt 7 000 videomöten med patienter.

Riktade hälsosamtal och digital hälsoenkät infördes i Skåne under 2021. Från och med september kan alla i Skåne som har en upprättad, och av alla parter godkänd, samordnad individuell plan (SIP), läsa den på 1177.se. Det är av största vikt att patienterna kan se vad som står i deras SIP, för att känna delaktighet och för att se att det inte finns några oklarheter eller missförstånd som uppstått när den upprättats.

Inom Skånegemensam digitalisering finns nu tillsammans med kommunerna en gemensamt framtagen strategi för e-hälsa.

SDV kommer att skapa förutsättningar och vara möjliggörare för stora delar av omställningen mot framtidens hälsosystem. Trots utmaningar kring vissa aspekter som gjort att tidplanen förskjutits kraftigt, har det förberedande arbetet fortsatt. Den struktur som behövs när systemet är i drift för att leda, styra, förbättra och utveckla SDV har beskrivits under året för att snabbt kunna tas i bruk vid start.

Sjukvårdens miljöpåverkan – läkemedel

Läkemedelsanvändningen i Region Skåne har en stor påverkan inte minst om läkemedel inte används enligt ordination eller kasseras på ett felaktigt sätt. Att ta hand om oanvända läkemedel på rätt sätt och även minska läkemedelskassationen är därför viktigt.

Arbetet för en rationell läkemedelsförskrivning fortskrider liksom satsning på läkemedelsgenomgångar. Genom att minska användningen av läkemedel som inte är till nytta för patienten, påverkas miljöbelastningen positivt. Särskild uppmärksamhet har, liksom tidigare, riktats mot läkemedel med stor miljöpåverkan, till exempel vissa antibiotika och hormonläkemedel. Förskrivare har uppmanats att alltid överväga om läkemedel är nödvändigt, att om

möjligt skriva ut start- och refillförpackningar, att inte skriva ut större mängd än vad som beräknas gå åt och att instruera patienterna att återlämna överbliven medicin till apoteket. Att förskrivare utgår från Skånelistans rekommendationer vid förskrivning av läkemedel kan också leda till rätt behandling från början och därmed mindre kassation och ekologiskt avtryck.

Utbildningsuppdraget

En del i att säkra den framtida kompetensförsörjningen är att ha en god genomströmning av studenter på lärosätenas sjuksköterskeprogram. Som ett led i detta genomfördes täta dialoger med Skånes tre lärosäten; Malmö universitet, Högskolan Kristianstad och Lunds universitet. Dialogerna mynnade ut i tre överenskommelser, en med respektive lärosäte, där lärosätena från hösten 2019 har antagning till specifika orter där studenterna kommer att göra den största delen av sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU).

- Malmö universitet – antagningsorter Malmö, Ystad och Trelleborg.
- Högskolan Kristianstad – antagningsorter Kristianstad-Hässleholm och Helsingborg-Ängelholm.
- Lunds universitet – antagningsort Lund-Landskrona

Målsättningen är att den lokala anknytningen till sjukhusorterna ska ge studenterna en ökad trygghetskänsla under VFU-perioderna, att sjukhusen känner ett större ansvar för studenterna under den verksamhetsförlagda utbildningen och att lärosätena får en större genomströmning av studenter som kommer att kunna anställas i Region Skåne.

För att den praktiska delen av utbildningarna ska bli kvalitativt bra för både studenter och arbetsgivare är det av största vikt att det finns handledare i verksamheterna. Handledarna finns bland Region Skånes medarbetare och de ska ha rätt kompetens och rätt förutsättningar för att klara uppdraget.

Diskussioner förs om att öka det interprofessionella lärandet genom att låta olika professionsutbildningar mötas under praktiken. Utvecklingen går från handledning av enskilda studenter i enskilda moment till att integrera lärandet på arbetsplatserna där studerande på olika nivåer, olika professioner och i olika program kan mötas i aktiviteter för att lära genom kliniskt arbete. I samband med covid-19-pandemin innebär det även en digitalutveckling med simulatorbaserade moment. Momenten kan göras under praktik på kliniska utbildningsavdelningar/-salar och med patientfall som ska lösas tillsammans. Arbetssättet för studenterna gynnar framtida teamarbete i vården.

Ekonomiskt resultat och utveckling

Hälsa- och sjukvårdssektorn redovisar ett sammanlagt resultat för 2021 på -292,85 miljoner kronor vilket är oförändrat från föregående år, men 330 miljoner kronor sämre än budget. I resultatet ingår all offentligt finansierad vård, såväl privat som offentlig drift.

Covid-19-pandemin har fortsatt påverka sektorn med högre kostnader för att öka och upprätthålla kapacitet att ta hand om fler svårt sjuka patienter. Främst i form av ökade kostnader för bemanning, utrustning, lokaler och lokalanpassningar. Intäkterna till sektorn ökar framförallt till följd av beslut i regionfullmäktige om två tilläggsbudgetar under 2021 för att kompensera för covidrelaterade merkostnader, samt erhållna statsbidrag för bland annat sjuklönekostnader och vaccinationer. Även volymen externt såld vård har ökat jämfört med 2020 och genererat intäkter till framförallt Sus.

Den totala kostnadsmassan överskrider budget med 1 933 miljoner kronor vilket motsvarar 4,4 procent. Brutto-kostnadsutvecklingen är 5,9 procent jämfört med föregående år.

Personalkostnader avser enbart vård i egen regi och utgör cirka 50 procent av den totala kostnadsmassan (57 procent av kostnad i egen regi) och de överskri-

der budget med 3,7 procent och föregående år med 4,8 procent. De ökade bemanningskostnaderna förklaras till stor del av ökade bemanningsbehov till följd av pandemin. Kostnaderna för inhyrd personal har sjunkit med 12 procent jämfört med 2020 och budgetavvikelsen har nästan halverats till 117 miljoner kronor.

Köp av verksamhet och tjänster har ökat med 10 procent jämfört med föregående år och överskrider budget med 1 474 miljoner kronor. Den främsta orsaken är köpta vårdtjänster från privata vårdutförare och framförallt upphandlade avtal kopplat till samordning av vårdgarantipatienter, då egen regi inte har kunnat genomföra planerade besök och åtgärder till stor del, på grund av pandemin men också då köp från andra regioner har ökat avsevärt.

Utfallet för läkemedelskostnader är 3,9 procent högre än föregående år, och 3,9 procent bättre än budget. Den positiva budgetavvikelsen beror på att förväntade kostnadsökningar inom vissa områden infallit senare under året än prognostiserat. För läkemedelsförmånen (läkemedel på recept) understiger den skånska kostnaden det specialdestinerade statsbidrag som betalas ut till Region Skåne. Skåne ligger nu bland de tre regioner som har lägst förmånskostnad för läkemedel per invånare.

Resultatsammanställning

Miljoner kronor	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2021	Avvikelse utfall - budget
Regionbidrag	37 933,5	39 897,8	39 897,8	0,0
Patientavgifter	417,8	438,9	472,4	-33,5
Försäljning av verksamhet, varor och tjänster	2 332,0	2 478,1	2 364,5	113,6
Övriga intäkter och bidrag, inkl statsbidrag	2 359,6	2 778,4	1 278,6	1 499,7
Verksamhetens intäkter	43 042,9	45 593,2	44 013,4	1 579,8
Personalkostnader	-20 933,2	-21 932,9	-21 140,8	-792,1
Kostnader för inhyrd personal	-507,1	-446,0	-328,8	-117,2
Köp av verksamhet, material och tjänster	-10 402,1	-11 427,0	-9 952,6	-1 474,4
Läkemedel	-5 408,8	-5 621,1	-5 849,7	228,5
Övriga kostnader och bidrag	-5 605,3	-5 968,8	-6 190,5	221,7
Verksamhetens kostnader	-42 856,4	-45 395,8	-43 462,4	-1 933,5
Kapitalkostnader	-441,6	-453,6	-468,2	14,7
Finansnetto	-37,7	-36,7	-45,3	8,6
RESULTAT	-292,8	-292,9	37,5	-330,4

Läs mer i följande verksamhetsberättelser:

- Hälsa- och sjukvårdsnämnden
- Primärvårdsnämnden
- Psykiatri-, rehabilitering- och hjälpmedelsnämnden
- Sjukhusstyrelse Sus
- Sjukhusstyrelse Trelleborg
- Sjukhusstyrelse Ystad
- Sjukhusstyrelse Helsingborg
- Sjukhusstyrelse Ängelholm
- Sjukhusstyrelse Kristianstad
- Sjukhusstyrelse Hässleholm
- Sjukhusstyrelse Landskrona

FOTO: © SKÅNETRAFIKEN

Kollektivtrafik

Verksamhetsåret 2021 har på många sätt varit ett år som påverkats av covid-19 och pandemins effekter. Under inledningen av året och fram till april låg resandet på nivåer som påminde om 2020 men med sommarens ankomst tog resandet ånyo fart. Under andra halvan av året har kollektivtrafiknämnden sett en trend som pekar på en stadig återhämtning i resandet och under hösten har kollektivtrafiken stegvis börjat återta sin plats som ett klimatsmart sätt att resa.

Bättre liv och hälsa för fler Världens bästa resa

I den nationella kundundersökningen Kollektivtrafikbarometern ställs löpande frågor till skåningen om resvanor och attityder till kollektivtrafiken. Via Kollektivtrafikbarometern följer man upp övergripande mål om ökad kundnöjdhet och förbättrad marknadsandel.

Sedan mars 2020 ställs extrafrågor kring hur skåningen ändrat sitt resande i och med pandemin.

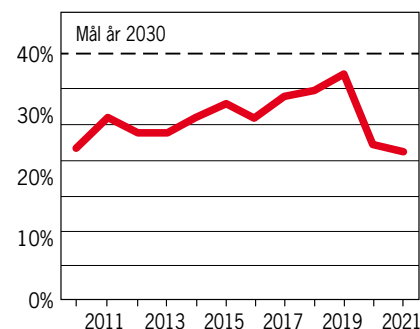
Under 2021 svarade 75 procent av skåningarna att de ändrat sina resvanor med kollektivtrafiken i någon grad på grund av pandemin. Drygt hälften av dessa uppger att de istället reser med bil i större utsträckning. Det är även drygt en tredjedel som har börjat gå eller cykla mer. För helåret 2021 uppgick marknadsandelen till 21 procent av alla motorburna resor, att jämföra med 2020 års marknadsandel på 22 procent samt 2019 då marknadsandelen var 32 procent.

Nöjd kund-index, NKI

Kundnöjdheten har förbättrats under 2021 jämfört med 2020. För helåret 2021 var 59 procent nöjda medan motsvarande siffra för 2020 var 56 procent. Det som påverkar kundnöjdheten mest

Kollektivtrafikens marknadsandelar

Gäller allmänheten. Källa: Kollektivtrafikbarometern

* Marknadsandel = Det totala antalet kollektiva resor delat på det totala antalet motoriserade resor. Mäts genom den nationella undersökningen Kollektivtrafikbarometern som Svensk Kollektivtrafik ansvarar för.

är den upplevda punktligheten, följt av att det ska vara enkelt och tryggt. Dessa tre faktorer var de viktigaste 2019 samt 2020 och är så även för 2021.

Med den senaste resan är kunderna mer nöjda, för 2021 är 75 procent nöjda (2020, 76 procent och 2019, 77 procent). Skånetrafikens mål är att 80 procent av kunderna ska vara nöjda med Skånetrafiken år 2025.

NKI Serviceresor

Nöjdheten hos de kunder som reser färdtjänst och sjukresor är på en lägre nivå jämfört med 2020. Resultatet för 2021 är 88 procent (mål 95 procent) jämfört med 92 procent för 2020.

Kundnöjdheten för Serviceresor har minskat samtidigt ökade antalet resor och uppföljningen visar en dubbling av samtal, från 45 000 samtal till 108 000 samtal men brist på fordon och därmed ökade väntetider vilket påverkade NKI negativt.

Tillgänglighet och kvalitet

Trygg kollektivtrafik

Punktlighet

Punktligheten för tåg har minskat. Punktlighet (RT+3) innebär att ett tåg räknas som punkligt om det är i rätt tid med en felmarginal på 3 minuter. Punktligheten för Öresundståg var 85 procent (mål 91 procent RT+3) jämfört 90 procent 2020. Punktligheten för Pågatåg var 91 procent (mål 94 procent RT+3) jämfört med 93 procent 2020.

Under året har Skånetrafiken varit mycket aktiva inom branschens TTT-projekt (Tillsammans för tåg i tid). Man har drivit frågor om förbättrad infrastruktur, data från fordon samt förebygga ”Obehöriga i spår”. Att punktligheten sjönk under 2021 har bland annat berott på många obehöriga i spår, en ökad mängd infrastruktur fel samt att Skånetrafikens tåg prioriterats ner för gods- och snabbtåg. Utökade gränskontroller har också påverkat Öresundstågens trafik. Även incidenter vid banarbeten har varit orsaker till förseningar.

Punktligheten för stadsbusstrafik ligger också på en lägre nivå 2021 jämfört med 2020, 89 procent (mål 91 procent). Även punktligheten för regionbusstrafik har minskat till 87 procent 2021 (mål 91 procent) jämfört med 90 procent för 2020. En god busspunktighet kräver många fungerande komponenter, inte minst en god framkomlig-

FOTO: © SKÅNETRAFIKEN

het, god tidtabell- och körtidsplanering, väl genomförd omplanering när trafiken inte kan köras på ordinarie sträcka samt aktiva trafikföretag vid oplanerade händelser. Affärsområdet stadsbusstrafik jobbar kontinuerligt med dessa och fler frågor. Bland annat går man in i 2022 med nya trafikavtal som kräver högre punktlighet samt planerar för fler tidtabellsjusteringar under året, för att snabbare kunna göra planerade punktlighetsåtgärder.

Det finns dock risker med en hel del planerade större ombyggnationer i stadsstrafiken som påverkar all trafik i gatutrymmet. Det finns ett stort behov av god framkomlighet i både planerade och oplanerade lägen så busstrafiken kan vara lika attraktiv som biltrafiken, annars riskerar man att både buss och biltrafiken står still. Här samverkar Skånetrafiken med de skånska kommunerna då deras arbete kring framkomlighet är avgörande för att man ska kunna få en attraktiv busstrafik.

Punktligheten för serviceresor (realtidsmätning +/-10 min) har minskat till 92 procent 2021 (mål 95 procent) jämfört med 94 procent 2020. Resorna ökade efterhand som samhället öppnades upp och kunderna vaccinerade sig men punktligheten var svår att upprätthålla, främst på grund av att det höga antalet resor skapade fordonsbrist.

Trygghet

Trygghet betyder olika för olika människor och varierar ofta beroende på situationen. På enkätfrågan om det känns tryggt att resa med Skånetrafiken uppger 63 procent av kunderna under 2021 att det är tryggt (66 procent 2020 och 68 procent 2019). Orsaken till att resenären känner sig otrygg är främst risken för förseningar, följt av oron över att smittas av någon sjukdom. Serviceresors kunders upplevda trygghet är dock bättre 2021 jämfört med 2020 och i nivå med uppsatt mål om 80 procent. Under stora delar av året mellan januari och oktober samordnades inte resorna av serviceresor i någon större utsträckning, utan kunderna åkte en och en i varje fordon. Detta gav en ökad trygghet kring den oro som pandemin skapade. När samordningen av resorna återupptogs sjönk tryggheten.

Varje månad har Skånetrafiken uppföljningsmöten mellan trafikbolag och verksamhet för att diskutera och lösa de avvikelser och kundärenden som kommit upp.

Information till kund

Vid mätningen 2021 upplevde 48 procent av resenärerna att informationen vid förseningar och stopp är bra, en ökning jämfört med 45 procent 2020. Skånetrafiken har alltid följt de rekom-

mendationer som Folkhälsomyndigheten och Smittskydd Skåne gett kring covid-19 och har under året kontinuerligt uppdaterat hemsidans information. Med Skånetrafikens app visas prognoser på hur många som brukar resa med specifika avgångar för bussar och tåg vilket gör det lättare för resenärerna att välja en annan avgång för att undvika trängsel. I takt med att resandet återhämtade sig under hösten kommunicerades "kollektivbeteendeskap", det vill säga budskap som "först av – sen på", "visa hänsyn" och "vidare tillsammans" för att resenärerna skulle känna sig välkomna och trygga ombord. I takt med att Folkhälsomyndighetens restriktioner kopplat till kollektivtrafiken togs bort marknadsfördes framförallt nya flexibla biljetterbudanden som exempelvis Flex 10/30 och 10-enkla.

Landsbygdstrafik

Kollektivtrafiknämnden beslutade i november 2020 att ge Skånetrafiken i uppdrag att starta ett pilotprojekt för flexibel landsbygdstrafik. Projektet, kallat Plusresa, har under 2021 genomförts i norra delarna av Hässleholms kommun. Skånetrafiken har genom pilotprojektet dragit ett flertal lärdomar inför det fortsatta arbetet med att utveckla Plusresa och landsbygdstrafiken.

Samlat trafikutbud baserat på efterfrågan och resandebehov

Utifrån trafikförsörjningsprogrammet, som beslutas av regionfullmäktige, sker ett kontinuerligt arbete för att erbjuda ett trafikutbud baserat på efterfrågan och resandebehov. Skånetrafiken följer resandeutvecklingen och resenärernas behov löpande och utifrån detta anpassas trafiken. I februari 2021 beslutade regionfullmäktige om den nya persontågsstrategin, en plan för hur den regionala tågtrafiken i Skåne ska utvecklas fram till 2040. Strategin blir ett viktigt underlag i kommande upphandlingar av trafik och fordon, samt för prioriteringar i den regionala transportinfrastrukturplanen. Persontågsstrategin är också ett viktigt underlag i dialogen med Trafikverket och regeringen om vilka satsningar som behövs i nationell plan för utökad kapacitet i järnvägsnätet.

En hållbar utveckling i hela Skåne

En kollektivtrafik för hela Skånes utveckling

Utveckling av självservicegraden

Självservicegraden för köp av biljetter har under 2021 ökat från 87,9 procent i början av året till 91,1 procent i december. Ackumulerat för 2021 har 90,2 procent av resenärerna valt en självservice-

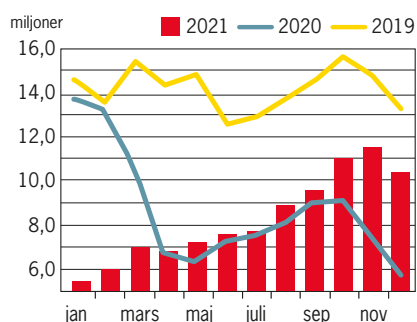
kanal för sin biljett. Framförallt har användningen av appen ökat samt användningen av biljettautomater. Man ser också att sällanresenärer föredrar dessa kanaler för sina biljettköp. Både kundcenter och ombud har minskad biljettförsäljning. Det faktum att framdörrarna på bussarna har varit stängda stora delar av året har också påverkat självservicegraden. Det konstateras att merparten av resenärerna som tidigare köpte sin biljett ombord på bussen nu också väljer självservicekanaler, och då främst appen.

Resor

På grund av covid-19 är det totala antalet resor med Skånetrafiken lägre än före pandemin, dock ses en viss återhämtning under hösten. Antalet resor för 2021 uppgick till cirka 99 026 000 och har jämfört med 2019 minskat med 41,7 procent (mål -15 procent jämfört med 2019).

Antalet resor med Skånetrafikens tåg har minskat under 2021 med 43 procent jämfört med 2019. Öresundståg har minskat med 54,1 procent. Trafiken över Öresundsbron har tappat 57 procent av resorna jämfört med 2019 och Pågatågen har minskat med 32,9 procent. Resandet låg på en låg nivå under första halvåret 2021 men efter sommaren skedde en ökning med upp till 80

Totalt antal resor med Skånetrafiken

procent av 2019 års resandenivå i slutet av året. I december infördes dock nya restriktioner som återigen gav en negativ effekt på resandet.

Antalet resor 2021 med Skånetrafikens stadsbuss har minskat med 41 procent och resandet med regionbuss har minskat med 43 procent, jämfört med 2019. För bussresor ses ett ökat resande under slutet av 2021 som visar att många åter vill resa kollektivt, men nivån är fortfarande långt ifrån 2019 års nivå. Dock är resandet fortsatt koncentrerat till ett fåtal timmar och avgångar, främst under för- och eftermiddagsrusningen. Under dessa tider körs, med få undantag, alla tillgängliga fordon. Ett jämnare resandemönster, där de som kan undviker rusningstid och därmed ”plattar ut kurvan”, skulle ge en lägre risk för trängsel, samt en robustare och på längre sikt mer kostnadseffektiv kollektivtrafik.

För serviceresor har antalet sjukresor ökat 2021 med 5 procent, medan färdtjänstresorna har minskat med 23 procent, jämfört med 2019. Under 9 månader av året skedde ingen samordning av resorna utan varje kund åkte ensam i fordonet, om de inte hade en önskan om något annat. Utöver ett ökat antal resor kan man också konstatera att medellängden på resorna också har ökat jämfört mot tidigare år.

Ekonomiskt resultat och utveckling

Kollektivtrafiknämnden redovisar ett resultat för 2021 på 172 miljoner kronor i överskott.

Intäkterna för 2021 blev 6 353,6 miljoner kronor (inklusive vidarefakturerings på 105 miljoner kronor). Pandemin, och rekommendationerna om att arbeta hemifrån samt att undvika kollektivtrafik, har haft stor effekt på bland annat biljettintäkterna. Biljettintäkterna har dock, sedan vaccinationerna kom igång i större skala, sakta återhämtat sig. I juni lättade Danmark på sina inreseregler om man var fullvaccinerad. Återhämtningen har till största del synts på enkelbiljetter inom Skåne och över Öresund.

Erhållna statsbidrag samt regionbidrag uppgår till 4 051 miljoner kronor vilket är 370 miljoner kronor mer än budgeterat. Anledningen är ett erhållt statsbidrag på 481 miljoner kronor, vilket är 181 miljoner kronor mer än budgeterat, en tilläggsbudget i september på 150 miljoner kronor vilket inte fanns med i budget samt erhållna bidrag från staten på 37 miljoner kronor kopplat till merkostnader inom sjukresor på grund av pandemin.

Kostnaderna under 2021 uppgick till 6 182 miljoner kronor (inklusive vidarefakturerings på 105 miljoner kronor). Budget för kostnaderna var 6 408 miljoner kronor. Differensen mellan utfall och budget på kostnadssidan uppgick till 226 miljoner kronor mindre än budget. Förklaringen till att kostnaderna var mindre än budget kan till största del hänföras till lägre kostnader för förstärkningstrafik och resandeincitament i busstrafiken samt lägre transportkostnader gällande serviceresor. Kapitalkostnaderna har även de varit lägre än budget vilket kan förklaras med att tre spårvagnar inte är mottagningsgodkända och därmed inte genererat några avskrivningskostnader samt att bankkostnaderna har varit lägre på grund av lägre försäljning.

Läs mer i:

- Kollektivtrafiknämndens verksamhetsberättelse

Resultatsammanställning

Miljoner kronor	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2021	Avvikelse utfall-budget
Regionbidrag	3 089,0	3 355,7	3 355,7	0,0
Biljettintäkter	1 752,4	1 738,0	2 258,8	-520,7
Övriga intäkter	1 254,9	1 259,9	793,5	466,4
Verksamhetens intäkter	6 096,3	6 353,6	6 407,9	-54,3
Personalkostnader	-283,4	-288,6	-312,8	24,2
Trafikkostnader	-4 863,4	-4 825,9	-5 065,7	239,8
Övriga verksamhetskostnader	-320,9	-365,4	-273,8	-91,6
Information och marknadsföring	-27,0	-29,5	-43,5	14,0
Köpta tjänster och provision	-148,2	-156,2	-177,0	20,8
Verksamhetens kostnader	-5 643,0	-5 665,7	-5 872,8	207,1
Kapitalkostnad	-541,5	-516,4	-535,1	18,7
RESULTAT	-88,2	171,5	0,0	171,5

FOTO: © SKÅNES DANSTEATER/LARS KROON

Kulturverksamhet

Kulturnämndens uppdrag är att bedriva en mångfacetterad kulturpolitik och en verksamhet som både vill bredda och fördjupa kulturlivet. Målet för kulturnämnden är att kulturen ska vara tillgänglig för så många som möjligt och att Skånes invånare ska ha tillgång till ett kulturutbud med stor mångfald, innehållande både bredd och spets och som präglas av kvalitet och nytänkande. Barns och ungas tillgång till konst och kultur är särskilt prioriterat.

År 2021 var inledningen på en ny kulturplanperiod med fem tvärgående utvecklingsområden. Under året har det dock varit en fortsatt mycket speciell situation med pandemi, som inte minst drabbat kulturlivet hårt. Merparten av mottagarna av kulturnämndens verksamhetsstöd bedriver publik verksamhet och har direkt påverkats av restriktionerna för offentliga sammankomster. Många omställningar har också gjorts för fortsatt verksamhet och för att skapa

förutsättningar och beredskap för en nystart.

Situationen för kultursektorn har följts kontinuerligt. En särskild uppföljning gjordes när krav på vaccinpass infördes, för att stämma av vad restriktionen innebar för kulturverksamheterna. En sammanställning av pandemins återverkningar på kulturaktörer med slutsatser inför nystart och utveckling togs också fram.

Bättre liv och hälsa för fler **Samverkan mellan regionens olika delar ska arbeta tvärssektoriellt för att få ett kulturliv som hela Skåne kan ta del av**

Genom tvärssektoriell samverkan strategiskt och finansiellt mellan Region Skånes nämnder och förvaltningar stärks möjligheterna för Skånes invånare att få tillgång till ett rikt kulturliv i hela Skåne. Verktyg för att nå de kulturpolitiska målen finns inom flera politikområden.

Tvärssektoriell samverkan med Region Skånes nämnder och förvaltningar har under året fortsatt och fördjupats. Vissa inriktningar och tidplaner har på grund av pandemin fått justeras eller revideras, men vikten av samverkan och samarbetet har också tydliggjorts. Som en särskild insats kan nämnas samverkan mellan olika verksamheter i Region Skåne för ökad vaccintäckning, med stöd till uppsökande kommunikation från aktörer som bibliotek, studieförbund och andra representanter för idéburen sektor. Samarbetet mellan kulturnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden har de senaste åren fördjupats, bland annat genom den gemensamt finansierade tjänsten med forskar-kompetens. En reviderad version av Region Skånes strategi för kultur och hälsa har också tagits fram för beslut av respektive nämnd 2022.

Konst i offentliga miljöer är viktigt ur ett demokratiskt perspektiv och ge-

nom inköp och uppdrag ska Region Skånes konstsamling också stimulera konstlivet. Konstsamlingen består av drygt 33 000 verk, varav 90 procent är utplacerade i de lokaler som Region Skåne förvaltar och bedriver verksamhet i. Den praktiska hanteringen av samlingen sköts av servicenämnden på uppdrag av kulturnämnden. Regionfullmäktige har gett kulturnämnden i uppdrag att utreda hur konstsamlingen ska bli mer tillgänglig och ett avtal tecknades med Lunds universitet om en forskningsstudie.

Barnkonventionen är sedan den 1 januari 2020 svensk lag och representanter för kulturförvaltningen har deltagit i arbetet med att ta fram en koncerngemensam handlingsplan för implementering av barnkonventionen i Region Skånes verksamheter. Under 2021 har kulturförvaltningen också bistått i arbetet med att revidera den koncernövergripande handlingsplanen för att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter.

Kulturnämnden har under året beretts möjligheter att inkomma med synpunkter på förslaget till *Regionplan för Skåne 2022–2024*, som ska utgöra ett stöd i kommunernas fysiska planering och koppla samman översiktsplanerna med den regionala utvecklingsstrategin. Kulturnämnden poängterade vikten av att kulturen aktivt finns med som en kraft i samhällsbygget, med särskild betoning på kulturmiljön, arkitektur, form och designs betydelse för samhällsutvecklingen. Kulturnämnden har även deltagit i arbetet med Region Skånes yttranden över kommunala översiktsplaner och planprogram.

Dialog och samarbete mellan kommunerna och Region Skåne ska fortsätta så att alla invånare kan ta del av vårt rika konst- och kulturliv

Dialog och samarbete mellan Region Skåne och de skånska kommunerna är centralt för att ge alla invånare möjlighet att ta del av ett rikt konst- och kulturliv. Under året har situationen med pandemin och nystart för kulturlivet stått särskilt i fokus för dialog. Hur pandemin drabbat kulturlivet i kommunerna och hur beredskap och behov ser ut inför en nystart, var också ett av

temana för de kulturpolitiska överläggningarna med kommunerna. Enskilda överläggningar har också förts med kommuner om gemensamt finansierade kulturinstitutioner och aktuella frågor som kulturprogram och kulturhuvudstadsansökningar.

Regelbundna möten hålls med kommunernas kulturchefer och bibliotekschefer. Teman 2021 har varit den nya kulturplanen för Skåne och förslag till ny regional biblioteksplan. Även kultur för målgruppen äldre och barns och ungas rätt till kultur har diskuterats. Som en del i samverkan med kommunerna har kontakter också etablerats med kulturskolornas samordningskurs i Skåne, vars uppgift är att utveckla samarbetet mellan kommunernas kulturskolor.

Som en del i samverkan med och mellan kommuner utlystes projektstöd till kommunsamverkansprojekt, med syfte att stärka interkommunal samverkan och konstnärlig och kulturell lokal utveckling.

Kulturlivets roll i det folkhälsoförebyggande arbetet, med fokus på barn och unga, ska utvecklas

Att främja möjligheten till kulturupplevelser och delaktighet i kulturlivet är en viktig del i arbetet för en jämlik hälsa. Detta måste särskilt uppmärksammas när det gäller barns och ungas psykiska och fysiska hälsa och möjligheter till delaktighet, skapande och kulturupplevelser.

En av grundpelarna i barnkonventionen är rätten att få komma till tals. Barns röster och erfarenheter får dock sällan genomslag, vilket särskilt drabbar barn med funktionshinder. Länsstyrelsen Skåne har i samarbete med kulturförvaltningen genomfört ett metodutvecklingsprojekt för att bidra till utveckling av strukturer i kommuner som bättre möjliggör för barn med funktionshinder att vara delaktiga inom olika områden. Ett seminarium på temat delaktighet och inflytande för barn med funktionshinder arrangerades på internationella funktionsrättsdagen med ett brett deltagande med bland annat representanter för kulturarvsinstitutioner, bibliotek, föreningsliv, socialtjänst och LSS-boenden. Kulturverksamheter med

verksamhetsstöd kunde under året också söka medel för att arrangera fortbildning eller kompetensutveckling i barnrätt och barnkonventionen. Den utbildning som under förra året arrangerades för kulturnämnden och dess förvaltning som också filmades, finns även fortsatt tillgänglig externt via Region Skånes hemsida.

Den regionala biblioteksverksamheten fortsätter arbetet med *Bokstart* för att främja små barns språkutveckling och stärka föräldrarnas språkfrämjande roll. Arbetet genomförs i samarbete med barnhälsovården och folkbiblioteken. Även fyra skånska museer fick stöd för att utforska hur museer kan arbeta på ett språkfrämjande sätt och i samverkan med BUFF filmfestival togs också ett informationsmaterial fram om hur man för de minsta barnen kan arbeta på ett språkfrämjande sätt kring filmupplevelser. Subventioner har också getts till fem kulturverksamheter med verksamhetsstöd för deltagande i utbildningen *Konst, kultur och hälsa*, som tagits fram i samarbete med Lunds universitet. Kursen vände sig också till personal inom hälsa, vård och omsorg och socialt arbete.

Tillgänglighet och kvalitet

Implementera Regional kulturplan för Skåne 2021–2024

Den nya kulturplanen har under året på flera olika sätt stått i fokus för kulturnämnden och förvaltningen. *Regional kulturplan för Skåne 2021–2024* utgår från tre vägledande principer: Kulturens egenvärde, Kulturens demokratiska grund och Kulturens kraft i samhällsbygget. Med avstamp i de vägledande principerna fokuserar kulturplanen sedan på tvärgående utvecklingsområden som är gemensamma för hela sektorn. De fem utvecklingsområdena är delaktighet och medskapande, konstnärligt skapande, kulturens rum och platser, barns och ungas rätt till kultur samt digital utveckling.

Den rådande situationen med pandemin har visat på vikten av att värna om förutsättningarna för kultursektorn och den kulturella infrastrukturen. Erfarenheterna från pandemin ger nya perspektiv på såväl förutsättningarna som formerna för delaktighet och vilka

FOTO: © LARS DAREBERG

FOTO: © BRIAN BABARIK

kulturens rum och platser är och kan vara. Barns och ungas rätt till kultur har på flera sätt varit starkt begränsad under pandemin, samtidigt har nya former för berättande, förmedling och delaktighet arbetats fram. Kultursektorns digitala omställning och utveckling är vidare något som särskilt lyfts fram under pandemin, med såväl utmaningar som möjligheter. Här finns också en tydlig koppling till delvis förändrade förutsättningar även för det konstnärliga skapandet.

Kulturplanen är en områdesstrategi i Region Skånes regionala utvecklingsstrategi (RUS). I samband med revideringen av utvecklingsstrategin förtydligades också strukturen för det regionala utvecklingsarbetet och därmed även formerna för uppföljning. Områdesstrategierna ska definiera effektmål som beskriver hur de bidrar till att nå visionsmålen i utvecklingsstrategin. Ett långsiktigt regionövergripande utvecklingsarbete pågår där kulturplanen utgör en pilot för hur uppföljningen av områdesstrategier kan utformas. Den nya strukturen för uppföljning innebär också att kultur får en tydlig plats i uppföljningen av det regionala utvecklingsarbetet.

För att skapa större och strategisk samstämmighet mellan kulturplanen och kulturpriser har också en översyn och revidering gjorts av Region Skånes

kulturpris och Kulturpaletten. Kulturpriset ska premiera ett pågående konstnärligt karriär. Kulturpaletten ska vara ett verksamhetspris med utgångspunkt i de fem utvecklingsområdena i kulturplanen. Årets tema för kulturpaletten var kulturplanens utvecklingsområde delaktighet och medskapande.

Fortsatt arbete med uppdraget att bedriva regional biblioteksverksamhet

I Region Skånes uppdrag ligger att bedriva regional biblioteksverksamhet. Målgruppen är främst chefer och personal i kommunernas biblioteksverksamhet. Uppdraget innebär även att initiera och stimulera samverkan mellan bibliotek och andra aktörer inom offentlig sektor, universitet, idéburen sektor samt övriga konst- och kulturlivet. Utvecklingen främjas genom fortbildning för bibliotekspersonal och stöd till utvecklingsprojekt på folkbibliotek. Fokus ligger på gemensamt lärande och forskning för utveckling samt nätverk och dialog. Projektstöd för kompetensutveckling, så kallade experimentspår och biblioteksutvecklingsprojekt har beviljats under året.

Bibliotekslagen föreskriver att kommuner och regioner ska ha en politiskt antagen biblioteksplan. För Region Skå-

nes del innebär det att planen ska omfatta den regionala biblioteksverksamheten och sjukhusbiblioteken. Förslag till ny regional biblioteksplan har därför tagits fram på uppdrag av och i samarbete mellan kulturnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden. I planen har fyra områden för utveckling och samarbete identifierats: delaktighet och demokrati, lärande och läsande, kreativitet och kultur samt hållbarhet och hälsa. Biblioteksplanen fastställs av regionfullmäktige i februari 2022.

Den regionala biblioteksverksamheten utvecklade under 2020 ett nytt samarbete kring metoden framtidssdialog för stöd i bibliotekens strategiska utveckling och utarbetande av biblioteksplaner. Till dialogerna kopplades följeforskning i samarbete med Lunds universitet och en metodhandbok utarbetades. Metodboken presenterades på årets Bokmässan.

Konferensen för biblioteksverksamheter, *Stora utvecklingsdagen*, genomfördes som en digital heldagskonferens. Fokus låg på de skånska folkbibliotekens olika projekt som presenterades på temana plats, läsande och berättande och delaktighet. Det digitala formatet gav också möjlighet för ett större antal deltagare och internationella gäster.

En hållbar utveckling i hela Skåne

Öka den digitala kompetensen

Kulturen ska kunna nå fler människor

Digitaliseringens inverkan är stor på både skapandet, förmedlingen och upplevelsen av kultur. Kulturnämnden har under flera år arbetat aktivt för att utforska de möjligheter och utmaningar som den digitala utvecklingen innebär, de senaste åren med särskild tyngdpunkt på berättelse- och publikutveckling. Många kulturorganisationer har under pandemin gjort stora omställningar till digitala format för att upprätthålla delar av verksamheten, publikkontakten och det pedagogiska arbetet. Omställningen har också skapat nya konstnärliga uttrycks- och berättarformer och breddat utbudet. En särskild utlysning gjordes i slutet av året för digital utveckling inom scenkonst och performance, vilket ger sju kulturaktörer möjligheter att pröva nya sätt att arbeta med digitalt berättande och andra tekniska lösningar.

Ett forskningspartnersamarbete pågår sedan fem år tillsammans med Malmö universitet inom området digital utveckling. En enkätundersökning genomfördes för två år sedan med fokus på hur den digitala utvecklingen såg ut hos mottagarna av kulturnämndens verksamhetsstöd. Under hösten 2021 har Malmö universitet ställt frågor till verksamhetsstödmottagare i en ny enkät för att undersöka förändringar under pandemin kring publik och besökare samt kompetensutveckling och kompetensbehov. Resultatet kommer att redovisas under 2022.

Samtalsserien *Framtidens berättande* arrangeras av Region Skånes kulturförvaltning och Malmö universitet, där forskare och kulturaktörer diskuterar de möjligheter och utmaningar som följer med digitalisering. Teman under året var konstmusiken som berättandeform, scenkonst som hybrid berättelseform samt om digitala spel och interaktiva berättarformer.

Den regionala biblioteksverksamheten har under de tre tidigare åren fått särskilda nationella resurser för att delta i projektet *Digitalt först* med syfte att öka den digitala kompetensen hos befolkningen. Inom projektet genomför-

des tre paket där biblioteken erbjöds kompetensutveckling. På grund av pandemin fick delar förlängas eller ges uppskov. Då projektet avslutats har arbetet fortsatt i form av nätverk, där samtliga kommuner ingår. Genom paraplyprojektet *Biblioteken som tankesmedjor* har de regionala biblioteksverksamheterna i Skåne, Blekinge/Kronoberg, Halland och Jönköping också byggt vidare på projektet. En förstudie togs under året fram om hur biblioteken kan utveckla tillämpningen av sitt demokratiuppdrag utifrån nutidens behov i den digitala samhällsutvecklingen. Förstudien presenterades på Biblioteksmässan.

Personer med olika funktionsvariationer ska få tillgång till kultur och vara delaktiga i att skapa kultur

Digital delaktighet är en demokrati-fråga och digital kompetens alltmer en förutsättning för att kunna delta i samhället och för att få tillgång till samhällstjänster. Detta har i hög grad tydliggjorts under pandemin, särskilt vad gäller äldre och personer med funktionsnedsättning.

I arbetet med att främja allas möjligheter att delta i och bidra till ett brett och mångfacetterat kulturutbud i Skåne får ett resurs- och kompetenscenter sedan 2018 årligt stöd från kulturnämnden. Verksamheten ska vara en resurs för hela kulturlivet i Skåne genom att driva metod- och kunskapsutveckling inom arbetet med tillgänglighet och inkludering utifrån ett rättighetsperspektiv.

Regional Kulturskola Skåne är ett samarbete mellan musik- och kulturskolor med övergripande syfte att skapa en likvärdig och bred kulturskola för alla barn och unga i Skåne. Genom stöd inom ramen för kulturnämndens kommundsamerikansprojekt ska arbetet kopplat till barn och unga med funktionsvariation samordnas och spridas i kulturskolornas verksamhet. Målet är också att utveckla ett bredare och specifikt kursutbud samt ta fram modell för digitala kurser, med relevant och anpassat innehåll och format.

Ekonomiskt resultat och utveckling

Kulturnämndens budget för 2021 om-slöt 548,4 miljoner kronor, varav regionbidraget uppgick till 324 miljoner kronor. Den statliga finansieringen inom ramen för kultursamverkanmodellen uppgick enligt beslut av Statens kultur-råd i januari till 220,6 miljoner kronor. Kulturnämnden fick även ett tillfälligt statligt verksamhetsbidrag motsvarande 27,5 miljoner kronor att fördela inom samverkanmodellen i syfte att kompensera för pandemins effekter. Kulturnämndens resultat för 2021 blev 0 miljoner kronor vilket var i linje med budget samt prognos.

Läs mer i:

- Kulturnämndens verksamhetsberättelse

Resultatsammanställning

Miljoner kronor	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2021	Avvikelse utfall-budget
Regionbidrag	313,3	324,3	324,3	0,0
Försäljning av varor och tjänster	0,7	0,7	0,7	0,0
Specialdestinerade statsbidrag	202,2	220,6	220,6	0,0
Bidrag och övriga intäkter	12,2	2,8	0,1	2,7
Verksamhetens intäkter	528,5	548,4	545,7	2,7
Personalkostnader	-22,7	-23,0	-23,6	0,7
Lämnade bidrag	-486,7	-506,2	-502,6	-3,6
Övriga omkostnader	-19,3	-19,2	-19,5	0,3
Verksamhetens kostnader	-528,6	-548,3	-545,7	-2,6
Kapitalkostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
RESULTAT	-0,2	0,0	0,0	0,0

FOTO: © APELÖGA

Allmän regional utveckling

Region Skåne har det regionala utvecklingsansvaret i Skåne. Regionala utvecklingsnämndens ambition är att utifrån detta uppdrag vara kommunernas region, vilket innebär att vara en samordnande och stödjande regional kraft. I linje med utvecklingsstrategin *Det öppna Skåne 2030* och Region Skånes övergripande mål är regionala utvecklingsnämndens inriktning att tillsammans med olika aktörer arbeta för att möjliggöra en bättre hälsa för fler, öka produktiviteten, förbättra kompetensförsörjningen och bidra till ett sammanbundet Skåne. Det är av största vikt att utvecklingen i Skåne sker på ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt i linje med Agenda 2030.

Bättre liv och hälsa för fler

- Arbeta för att få fler skåningar i arbete genom bättre matchning på arbetsmarknaden och bygga en stark utbildningsregion med livslångt lärande

Med hjälp av Region Skånes ledning och stöd till och, i vissa fall, styrning av utbildningsanordnare, kommuner, branschorganisationer och företag/arbetsgivare, har flera insatser genomförts och förstärkts för att nå det övergripande målet. Några exempel är:

- » Skånes fyra universitet/högskolor har beslutat om kursstart för fyra nya utbildningar med branschkoppling mot hållbar industriell utveckling, innovation inom smarta och hållbara städer, yrkesverksamma i livsmedelssektorn, primärproduktionen och samt hållbara skogsbruksmetoder. Folkhögskolorna har beviljat kursstart för sex nya utbildningar (kock/storkök, elevassistent, undersköterska, programmering, fastighets-skötare och hållbar odlingsteknik). Utlysningen av samarbetsmedel till yrkesvux i Skåne har lett till fem nya utbildningar samt fler utvecklingsidéer.
- » För yrkeshögskolan har utvecklingsmedel använts för att stimulera till ökad

samverkan och samordning mellan yrkeshögskoleanordnare och har riktats till de delregionala hörnstrukturerna i Skåne och samverkan sker med arbetslivet, branschorganisationer, Handelskammaren, yrkeshögskoleanordnare samt kommuner.

- » Teknikcollege Skåne sitter med i den regionala plattformen för validering tillsammans med andra aktörer vars syfte är att fler anställda inom små och medelstora företag får validering inom Industriteknik Bas. Plattformen har bland annat utbildat fyra nya testledare och etablerat ett nytt testcenter för validering i Perstorp under 2021, samt validerat över 100 personer i Skåne.

- » Kommuner har stimulerats att söka statsbidrag för att etablera lärcentrum och fått stöd i processen av Region Skåne.

- » Cirka 7 000 elever i framförallt grundskolan har nåtts av arbetsmarknadskunskap under 2021. 30 skånska kommuner medverkar i samarbetet kring utveckling av en hållbar stödstruk-

tur för praktisk arbetslivsorientering (prao), under ledning av Region Skåne genom ett projekt inom Europeiska socialfonden. En kampanj om gymnasievalet nådde cirka 15 000 skånska ungdomar inför gymnasievalet.

- *Tillsammans med hälso- och sjukvårdsnämnden, hälso- och sjukvården, kommuner, lärosäten, den idéburna sektorn och näringslivet stödja utvecklingen av ett framtida hållbart hälsosystem*

En utvecklad samverkan mellan regional utveckling, hälso- och sjukvården, forskningsinstitut och andra aktörer under året har skapat större och bättre förutsättningar att förstärka arbetet för bland annat goda levnadsvanor, sjukdomsprevention och psykisk hälsa. Några exempel:

» Under 2021 har Region Skånes omfattande folkhälsoenkät pekat på en stor utmaning med sämre psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga. Region Skåne har under året tagit initiativ till en kraftsamling kring fysisk aktivitet för att stärka barns och ungas psykiska och fysiska hälsa.

» Ett sektorsövergripande samverkansarbete med inriktning psykisk hälsa hos barn och unga genom fysisk aktivitet startades våren 2021 och gruppen består nu av representanter från 22 kommuner, idéburen sektor, näringsliv och lärosäten. Utbildningsinsatser har genomförts och utvalda metoder som t ex *Dans för hälsa* har startats upp inom denna samverkan liksom ett regionplanarbete gällande hälsofrämjande fysisk planering

» Skåneveckan för psykisk hälsa genomfördes med anledning av pandemin digitalt 2021 i samverkan med Vuxenskolan Skåne. Syftet var att bryta stigman kring psykisk ohälsa och öka kunskapen med fokus på förebyggande insatser.

» En grupp inom Forsknings- och innovationsrådet i Skåne för specialiseringsområdet Life Science och hälsa har under 2021 påbörjat en kartläggning av hälsofrämjande och förebyggande initiativ i Skåne. Syftet är att stärka förutsättningar och förmågor avseende effekthemtagning och effektfulla insatser, åtgärder och interventioner.

» En förstudie för ett samlat hälsoutbud i Skåne genomförs i samverkan mellan Research Institute of Sweden och Region Skåne med stöd från framtidskontoret, avdelningen för hälso- och sjukvårdsstyrning, kunskapscentrum levnadsvanor och sjukdomsprevention och Innovation Skåne AB.

» En öppen innovationsmiljö för preventiv precisionshälsa har initierats för att möjliggöra för och accelerera implementeringen av verkningfulla insatser på regional, kommunal och lokal nivå. Miljön initierades av Region Skåne, Innovation Skåne AB och Research Institute of Sweden med övriga partners från näringsliv, kommuner med flera.

» Avdelningen för regional utveckling har under maj–november 2021 haft i uppdrag att bidra i arbetet med ökad vaccinationstäckning mot covid-19 hos grupper och områden som Region Skåne har haft svårt att nå. Uppdraget var att tillgängliggöra målgruppsanpassad information och säkerställa att dessa grupper har lätt att boka tider och vaccinera sig. Uppdraget har genomförts i samverkan med de skånska kommunerna, Länsstyrelsen Skåne, idéburen sektor och folkbildningen.

Tillgänglighet och kvalitet

- *Fortsatt samarbete med Skånes kommuner bl a genom att ta fram data och analyser som kan användas i det kommunala planeringsarbetet*

» I linje med regionala utvecklingsnämndens ambition att vara kommunernas region har samarbetet med kommunerna förstärkts och framtagandet av kunskap och nätverk för kommunerna ökat.

» Region Skåne har under året fortsatt arbetet med "lokalt kriscoachingspaket" till stöd för kommunerna i deras arbete att hjälpa företag som drabbats hårt av coronakrisen. Paketet har lett till att fler företag klarat sig genom krisen, nya metoder och modeller har tagits fram och nya samarbeten har skapats.

» Arbetet med Region Skånes årligen uppdaterade modell för skattning av bostadsefterfrågan på regional och kommunal nivå har fortsatt. Skånes kommuner använder data från Region Skå-

nes befolkningsprognos för att skatta det demografiska bostadsbehovet. Båda skattningarna utgör ett viktigt underlag för kommunernas arbete med riktlinjer för bostadsförsörjning.

» Skåniskt bostadsnätverk som leds av Region Skåne och Länsstyrelsen har återupptagits och samlar kommunala planerare och andra skånska aktörer på bostadsområdet. Syftet är att stimulera till ökat bostadsbyggande.

» En förstudie om Skånes åldrande befolkning kopplat till bostäder och framtidens vård och omsorg presenterades juni 2021. En central slutsats i rapporten är att det är önskvärt och kanske också nödvändigt att de bostadsrelaterade frågorna och vård- och omsorgsfrågorna kommer närmare varandra.

» Region Skåne tillgängliggör viktig samhällsdata för kommunerna genom Skånedatabasen. Under våren har ett flertal utbildningar hållits för kommunala användare, samt svarat på kommunernas frågor varje vecka. Kommunrapporter över utvecklingen i Skånes kommuner uppdateras löpande utifrån senast tillgängliga statistik.

- *Fortsätta arbetet med kompetensförsörjning och företagens innovationsarbete så de kan anställa rätt personer och växa*

Region Skåne har under 2021 intensifierat arbetet med ökad produktivitet och stärkt kompetensförsörjning för att skånska företag och offentliga arbetsgivare ska nå en ökad ekonomisk tillväxt och kunna rekrytera de kompetenser som de behöver. Några exempel är:

» Region Skåne och övriga utvecklingsaktörer i Skåne som på olika sätt påverkats av rådande pandemi har medverkat i en "varselgrupp". Genom denna tillfälliga mötesstruktur kunde information om olika insatser snabbt spridas och även nya satsningar diskuteras och snabbt förankras.

» Under 2021 har Region Skåne fördelat 11,5 miljoner kronor i internationaliserings-, digitaliserings- och hållbarhetscheckar till sammanlagt 54 företag och drygt 800 små och medelstora företag har stöttats av Region Skåne, Tillväxtverket och Almi i sin digitala om-

FOTO: © INVEST IN SKÅNE/APELOGA

ställning. De små och medelstora företag som har fått ta del av digitaliserings- och internationaliseringscheckar har haft en markant högre sysselsättningsstillväxt och tillväxt av förädlingsvärde jämfört med kontrollgruppen. Den kvantitativa uppföljningen visar inte om checkföretagens högre tillväxt än kontrollgruppen beror på checkarna eller på att stödföretagen valts ut för att de visar tillväxtvilja. Bolagen vittnar dock om att checken har varit en viktig injektion i verksamheten och påskyndat företagets tillväxtresa.

» Almi Företagspartner Skåne har under året ökat leveransen av antal affärsutvecklingstjänster med 32 procent jämfört med föregående år. 1 952 kunderbjudanden levererades 2021. Lånevolymen har minskat jämfört med 2020 då inte lika många bryggån beviljats. Vidare beviljades 353 lån till ett belopp om 267 miljoner kronor. Finansieringsandelen ligger på cirka 30 procent vilket innebär att ytterligare drygt 920 miljoner kronor har tillförts skånska småföretag. Ett grönt lån samt hållbarhetstjänster har lanserats under året. Almi Företagspartner Skåne har bäst produktivitet av samtliga Almi-bolag.

» Almi Invest Syd stod för en rekordhög investeringstakt 2021 med nio nyinvesteringar om totalt 80 miljoner kronor. Av dessa hade 2/3 kvinnor i ledningen, vilket normalt brukar vara 1/3. Det skedde även fyra börsnoteringar vilket är rekord under ett år. En finansiell exit har skett i Q4 i Gårdsfisk vilket gav 19 miljoner kronor i exitlikvid vilket motsvarar cirka fem gånger det investerade kapitalet.

» I samarbetet *Forsknings- och innovationsrådet Skåne* har Region Skåne lett arbetet med att enas om prioriterade insatser för att stärka innovation inom Skånes specialiseringsområden. Det har resulterat i handlingsplaner, så kallade innovationsagendor, inom områdena Livsmedel, Life Science och hälsa, Tech och Smarta hållbara städer. Arbetet har skett genom ordförandeskap i näringslivet och med involvering av företag, universitetet, institut, kommuner och region. Agendorna har lett till att ett tiotal nya insatser har startat.

» Region Skånes satsning på ungt entreprenörskap, sammarentreprenörer samt

finansiering av organisationer som främjar ungt entreprenörskap har resulterat i att cirka 500 ungdomar fördelade över hela Skåne har fått möjlighet att testa på att vara entreprenör, satsa på sin egen idé och med stöd starta upp en egen verksamhet, samt att tio aktörer har fått finansiering för att stötta unga entreprenörer från högstadiet upp till universitetsnivå att göra verklighet av sina idéer.

» Region Skåne stödjer Big Science Sweden, som ger stöd och handledning till kvalificerade skånska industriföretag i rollen som teknikleverantör till relevanta forskningsanläggningar. Big Science Sweden har idag 230 företagsmedlemmar varav 52 kommer från Skåne.

» Region Skånes projekt för klimatväxling har tagit fram flera verktyg och tips som samlats i en digital kunskapsbank, tillgänglig för alla att använda. Förutom att flera informationsinsatser genomförts kan också några skånska företag få stöd av projektet att ta fram och införa en skräddarsydd klimatväxlingsmodell i sina organisationer.

» Region Skånes miljövårdsfond fördelade under 2021 sammanlagt 1,8 miljoner kronor till åtta aktörer för medfinansiering av olika miljövårdande projekt.

» Den sedan 2020 uppskjutna bioekonomirisdagen, en nationell tvådagarskonferens om hur biobaserade material

kan bidra till en cirkulär ekonomi, arrangerades digitalt av Region Skåne i samarbete med Lunds kommun, Lunds universitet, Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, Skogsindustrierna, Lund University Biobased Industry Research Center och Bioinnovation.

» Den 18 juni lämnade Region Skåne till regeringen in förslag till nytt Interreg-program för Öresund-Kattegat-Skagerrak efter nära samarbete med tio regioner i Sverige, Danmark och Norge. Programmet möjliggör EU-finansiering av projekt inom Stärkt innovationsförmåga inom specialiseringsområdena – med fokus på Life Science, grön omställning, infrastruktursatsningar, sysselsättning och utbildning.

» Under 2021 har Region Skåne projektlett framtagandet av det regionala strukturfondsprogrammet för Skåne-Blekinge som förväntas bidra till målet för ökad produktivitet och hållbar tillväxt, genom att programmen knyts till innovationsstrategins sex specialiseringsområden. Programmet inriktar sig på innovation, digitalisering, att stärka små och medelstora företag och grön omställning av näringslivet.

» Den gränsöverskridande arbetsmarknaden i *Greater Copenhagen* har påverkats negativt av covid-19-pandemin och de inreserestriktioner som Sverige och Danmark infört till följd av krisen.

FOTO: © KENTAROO TRYMAN

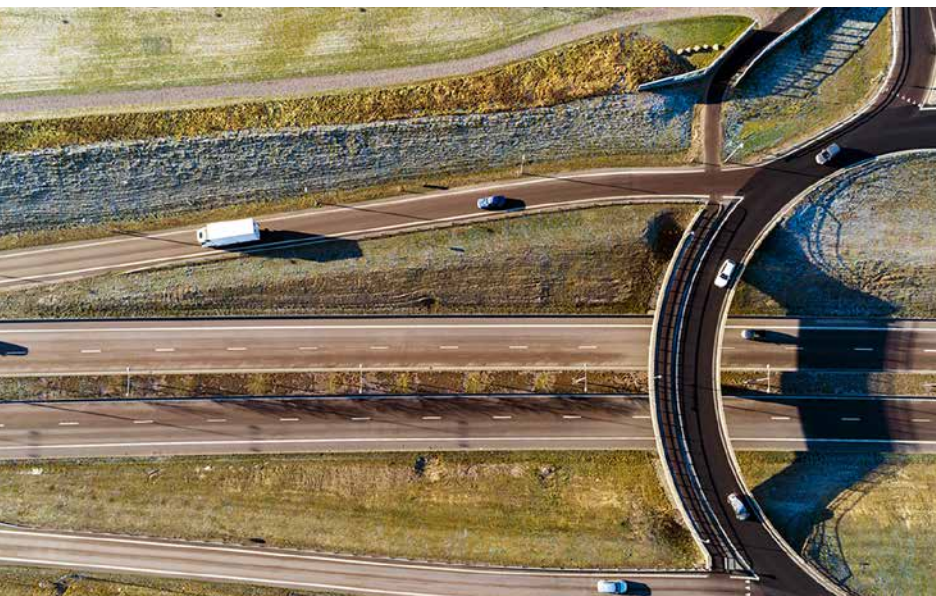

FOTO: © SUSANN MILE

För att minimera kostnaden för den enskilda och konstruktivt bidra till upprätthållandet av den gränsöverskridande arbetsmarknaden har Region Skåne erbjudit gratis snabbtest för covid-19 till denna grupp.

» Inte sedan 2015 har gränsöverskridande statistik kunnat delas mellan Danmark och Sverige på grund av olika lagtolkning. Region Skåne har tillsammans med *Danmarks Statistik* initierat ett projekt. Genom detta projekt kan vi inom kort återigen få tillgång till detaljerad pendlingsstatistik, vilket ger oss mycket bättre möjlighet att följa Öresundsregionens utveckling.

En hållbar utveckling i hela Skåne

- Verka för utbyggt bredband i hela Skåne så att tillgången till digitala verktyg och samhällsservice blir mer jämlik
- Arbeta för att bredband ska klassas som en nationell infrastruktur

Region Skåne har i nära samverkan med Skånes kommuner och marknadens aktörer/nätbyggare till Post- och Telestyrelsen föreslagit vilka byggnader som bör prioriteras för bredband. Totalt tilldelades Skåne 132 miljoner kronor av det nationella stödet för 49 projekt omslutande drygt 5 000 unika byggnader vilket placerar regionen på tredje plats i landet. Skånes tilldelning om 8 procent av stödet (1 600 miljoner kronor) ska

ses i ljuset av att antalet stödberättigade byggnader i regionen endast utgjorde knappt 5 procent av totalen.

- *En väl utbyggd och fungerande infrastruktur möjliggör en hållbar regional utveckling där människor kan bo och arbeta och företag kan finnas i hela Skåne. Arbetet utifrån Skånepaketet ska fortsätta för att uppfylla detta.*

Regionala utvecklingsnämndens prioritering av ett sammanbundet Skåne har resulterat i satsningar på olika typer av infrastrukturer samt regional fysisk planering för att bidra till bättre förutsättningar för såväl människor som företag att utvecklas.

Elförsörjning och infrastruktur

» Region Skåne tog under 2021 initiativ till att starta en effektkommission för att samla berörda parter och deltar även i nationella sammanhang för att diskutera hur elförsörjningen i Skåne ska tryggas på både kort och lång sikt. Effektkommissionen har fyra tematiska arbetsgrupper: nätutveckling, fjärrvärme, planerbar elproduktion och elektrifiering av transportsektorn (se även punkt nedan). I alla grupper återfinns en blandning mellan näringsliv, akademi och offentliga aktörer.

» Ett skåniskt elektrifieringslöfte för regionala godstransporter lämnades till

regeringen den 25 maj. De 30-tal aktörer som står bakom Skånes elektrifieringslöfte vill stödja och lyfta de initiativ för en elektrifiering av regionala godstransporter som tas i Skåne. Verka för att rätt förutsättningar ska komma på plats och samla den kunskap och erfarenhet som finns för att marknadsandelen av batterifordon snabbt ska öka på våra vägar.

Vattenanvändning och vattenmiljöer

» Nya arbetsgrupper har tillsatts inom ramen för Forsknings- och innovationsrådets i Skåne arbete med vattenförsörjning vilka ska arbeta med: 1. fokus på bygg/fastighetssektorn, 2. recirkulation och vattenåtervinning/närodling och användning av resursvatten i stadnära områden och 3. kraftsamla inför kommande vatten KIC (Knowledge and Innovation Community).

» Inom Region Skånes klimatanpassningsprojekt LIFE Coast Adapt har 10-15 pilotanläggningar vid kuster tagits fram. Naturbaserade åtgärder såsom ålgräsplantering och strandfodring, restaurering av dyner och anläggning av kustnära våtmarker testas och följs upp.

Transportinfrastruktur

» En studie som syftar till att framtidssäkra de satsningar som pekas ut inom ramen för den regionala transportinfrastrukturplanen 2022–2033 har genom-

förts. Studien har identifierat möjliga framtida brister inom det regionala transportinfrastruktursystemet och konkluderar att planen bör ta höjd för en kraftig ökning av investeringar till regional cykelinfrastruktur, ökade riktade satsningar på kopplingen mellan cykel och kollektivtrafik samt utvärdera redan utpekade satsningar på det regionala vägnätet.

» För att markera vikt och angelägenheten att bygga ut järnvägsobjekten enligt Skånebildens har Region Skåne, enligt med kommunerna, beslutat om att öka RTI-planens samfinansiering för några av objekten inför revideringen av den nationella planen våren 2022. Totalt en miljard kronor av RTI-planens medel läggs på samfinansiering av angelägna utbyggnader av Skånes järnvägar.

» Trafikverket genomför en lokaliseringsutredning för ny stambana Hässleholm–Lund som inbegriper fyra samråd. Region Skåne har därför tillsammans med Eslöv, Höör och Hässleholm under våren enats om att med Skånebildens som utgångspunkt göra en genomlysning som beskriver de alternativ för utbyggnad som kommunerna efterfrågar.

» Arbetet med nya fasta förbindelser över Öresund har under 2021 främst koncentrerats till fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör. En analys av sociala effekter av en fast HH-förbindelse visar på att den har potential att bidra till ökad tillgänglighet, fler arbetsmöjligheter och stärkt socialt kapital i Öresundsregionen.

» Arbetet med supercykelvägar har intensifierats. Arbetet syftar till att skapa bra system av cykelvägar där stora volymer cyklister redan finns eller skulle kunna finnas. Sträckorna ska hålla hög kvalitet, har företrädare i största möjliga mån och ha en tydlig igenkänning för cyklister. Ett förslag till visuellt koncept har tagits fram.

Regional fysisk planering

» Samråd och granskning av Regionplan för Skåne 2022–2040 har genomförts med samtliga skånska kommuner, grannregioner, politiska partier, organisationer och föreningar samt löpande avstämningar med Länsstyrelsen och genom Skånepanelen. Samrådet omfat-

tade en digital turné med alla kommuner samt tre tematiska workshops om flerkärnighet, vatten, och elförsörjning, medan granskningsskedet hade fokus på hybridmöten med de regionala kärnorna. Baserat på alla förslag till förbättring och förtydligande under samråd och granskning, arbetas under början av 2022 en antagandehandling fram för beslut i regionfullmäktige i juni 2022.

» Ett projekt som genomförts med stöd av Delegationen mot segregation, för att minska och motverka segregation är avslutat med uppnått resultat i en ökad kunskap som såväl socioekonomisk segregation i Skåne som insatser och metodik för att minska och motverka segregation genom regional fysisk planering.

Ekonomiskt resultat och utveckling

Regionala utvecklingsnämndens regionbidrag ökades med totalt 18,8 miljoner kronor och uppgick till 218,8 miljoner kronor 2021. Uppräkning med anledning av prisindex med kvalitetsjusterade löner för regioner (LPIK) skedde med 5,8 miljoner kronor. Nämnden ålades ett generellt effektiviseringskrav på 1 procent som uppgick till 2 miljoner kronor. Därutöver tillfördes nämnden ett ökat anslag på 15 miljoner kronor.

Den enskilt största kostnadsposten är lämnade bidrag som uppgick till 200,7 miljoner kronor och utgör 71 procent av de totala kostnaderna (71 procent 2020). Personalkostnaderna i nämnden uppgick till 16 procent av de totala

kostnaderna, totalt 46,3 miljoner kronor (2020: 15 procent). Under året har ingen inhyrd personal förekommit. Verksamhetens kostnader står totalt sett för en positiv avvikelse mot budget om +25,6 miljoner kronor. Den största avvikelsen finns för lämnade bidrag (+15,8 miljoner kronor). Avvikelsen beror huvudsakligen på att det inte funnits utrymme för fler beslutade bidrag med anledning av negativ avvikelse på intäktsidan.

Totala intäkter 2021 är 283,8 miljoner kronor. Årets regionbidrag, det vill säga den intäkt som nämnden erhållit från fullmäktige 2021, stod för 77 procent av de samlade intäkterna (67 procent 2020). Resterande del avser bidrag och övriga intäkter, det vill säga balanserade intäkter från tidigare år, eventuella överskott från avslutade projekt samt övriga både interna och externa intäkter. På intäktssidan avviker utfallet mot budget med -25,6 miljoner kronor. Budgetavvikelsen på intäktssidan hänförs huvudsakligen till lägre intäkter i projekt jämfört med budget.

Regionala utvecklingsnämnden redovisar ett resultat på +0,0 miljoner kronor för år 2021.

Läs mer i:

- Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsberättelse

Resultatsammanställning

Miljoner kronor	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2022	Avvikelse Utfall - budget
Regionbidrag	200,0	218,8	218,8	0,0
Försäljning av verksamhet, varor och tjänster	4,9	4,4	4,5	-0,1
Statsbidrag	1,9	0,1	0,0	0,1
Övriga intäkter och bidrag	89,9	60,5	86,1	-25,6
Verksamhetens intäkter	296,7	283,8	309,4	-25,6
Personalkostnader	-45,1	-46,3	-48,7	2,5
Konsultkostnader	-24,1	-19,0	-23,2	4,2
Lämnade bidrag	-210,0	-200,7	-216,5	15,8
Köp av verksamhet, material och tjänster	-1,5	-2,2	-2,2	0,0
Övriga kostnader	-15,3	-15,7	-18,8	3,1
Verksamhetens kostnader	-295,9	-283,8	-309,4	25,6
Kapitalkostnad	0,0	0,0	0,0	0,0
RESULTAT	0,9	0,0	0,0	0,0

Verksamhetsstöd

Genom förvaltningen regionservice förser servicenämnden den skånska hälso- och sjukvården med professionella servicelösningar. Varje dag levereras tjänster inom en mängd olika serviceområden som måltider, lokalvård, textil, material, transporter och administrativa tjänster inom ekonomi- och HR-området. Regionservice främsta uppgift är att frigöra mer tid för vård.

Under det gångna året fortsatte utvecklingen av Region Skånes service- och tjänsteleveranser, med fokus på hållbarhet, transparens och digitalisering. Bland annat fortsatte utvecklingen av den digitala CAFM-plattformen (Computer aided facility management), för områdena transport, lokalvård och konferensrumsbokning. Dessutom genomfördes robotisering och automatisering av ytterligare administrativa processer, där enformiga eller repetitiva uppgifter med manuell och analog hantering ersattes med nya arbetssätt.

Under 2021 tog regionservice över ett femtontal administrativa uppdrag, däribland chefsstöd, inkösuppdrag och telefonisupport. Övertagandet bidrog till att avlasta och frigöra tid för Region Skånes verksamheter. I ett flertal fall innebar det också en effektivisering då uppdragen hanterats med befintliga resurser inom regionservice.

För att förändra leveransuppföljning, prismodellen och produktionsanalys startades 2021 ett projekt för produktions- och leveransuppföljning. Projektet som bland annat ska genomlysas alla produktionsdata, identifiera brister och ta fram förslag på förbättringsområden skapar i sin tur förutsättningar för att revidera prismodellen.

Servicenämndens projekt för cirkulära möbelflöden avslutades. Möbelförråd för återbruk av möbler finns nu på sju av Region Skånes sjukhus. Under året upphandlades också avtal som möj-

liggör köp av återbrukade möbler. Framöver kommer fortsatt utveckling ske i förvaltningsorganisationen.

Ansvarsfull fastighetsförvaltning och effektiv användning av Region Skånes lokaler

Förvaltning regionfastigheter ansvarar för ägande, underhåll och utveckling av Region Skånes fastighetsbestånd, samt för de externa förhyrningar där Region Skåne är hyresgäst. Regionfastigheter har ett tydligt verksamhetsfokus utifrån de strukturella och verksamhetsmässiga förutsättningar som definieras av hälso- och sjukvården.

Tillgänglighet

Regionfastigheter arbetar för att förbättra tillgängligheten både genom tydlig skyltning och genom att skapa förutsättningar för en bra fysisk tillgänglighet. Skyltningen av sjukhusområdena är viktigt för patienter, besökare och medarbetare. Den av servicenämnden beslutade medborgardialogen till Skånepanelen avseende skyltning och tillgänglighet genomfördes under våren. Av resultatet går det bland annat att utläsa:

- 9 av 10 upplevde att det var enkelt att hitta dit de blivit kallade till besök.
- 9 av 10 upplevde att entrédörren var tydlig.
- 7 av 10 upplevde att skyltningen till sjukhus och vårdcentraler i allmänhet var tydlig.

Under vårvintern 2021 slutförde regionfastigheter rekrytering av förvaltare för skyltar och utemiljö. Statusbesiktning av skyltning på alla sjukhusområden är genomförd och en process har tagits fram för att säkerställa kvaliteten i arbetet.

Tillgänglighetsdatabasen är en tjänst som informerar om tillgänglighet i den

fysiska miljön. Arbetet med att uppdatera Tillgänglighetsdatabasen pågår men har blivit försenat med anledning av besöksrestriktioner till följd av covid-19. Utifrån den reviderade tidplanen beräknar regionfastigheter att ha inventerat alla Region Skånes vårdlokaler senast vid utgången av 2023.

Miljö och energi

Bygg- och fastighetssektorn står för en betydande del av samhällets miljö- och klimatpåverkan och har ett stort ansvar, och möjlighet, att begränsa den. För att bidra till lösningar och möta utmaningarna har regionfastigheter gått med i *Lokal Färdplan Malmö 2030* (LFM30) samt *Swedish Green Building Council* (SGBC). I och med medlemskapet i LFM30 har regionfastigheter avgett ett klimatlöfte om att använda minst 50 procent klimatförbättrad betong/slaggbetong i kommande byggnationer.

Regionfastigheters utökade samarbete med leverantörer av elnät, värme och kyla i Helsingborg, Lund och Malmö har fortgått under 2021. Detta samarbete har skett i form av pilotprojekt samt projekt delfinansierade av myndigheter och EU. Vidare har förberedelserna för leverans av fjärrkyla till sjukhusområdet i Malmö framskridit som planerat.

På Skånes universitetssjukhus i Lund sker samarbete med Kraftringen, flertalet företag och Lunds universitet i ett projekt rörande en digital plattform för handel med och styrning av energi. Projektet som löper fram till och med år 2024 stöds finansiellt av Energimyndigheten och inkluderar även finansiering av en doktorandtjänst på Lunds tekniska högskola (LTH). Detta projekt, liksom ett pilotprojekt i Helsingborg, adresserar eleffektproblematiken i Skåne genom att bland annat prissätta den volym- och effektflexibilitet Region Skåne kan erbjuda marknaden.

Framtidens arbetsplats

Den pågående pandemin har påverkat befintliga arbetssätt på flera sätt bland annat genom att andelen distansarbete ökat för de medarbetare där så varit möjligt. Erfarenheten av distansarbete är övervägande positiv och bedömningen är att även efter pandemin kommer troligen fler medarbetare i viss utsträckning arbeta på distans. Fastighetsdirektören fick i början av året i uppdrag att inventera samtliga av Region Skånes administrativa lokaler och ta fram en plan för att på sikt minska dessa jämfört med 2021. Synkroniserat med detta pågår ett arbete med framtagande av en regional standard för administrativa lokaler. Samtidigt ska Region Skånes befintliga administrativa lokaler i möjlig takt anpassas till den kommande standarden.

Upphandlingar

Region Skånes upphandlingar bidrar till att kvaliteten i verksamheten ökar och kostnaderna sjunker. Upphandlingarna främjar konkurrensen samtidigt som vi arbetar aktivt för att möjliggöra för små och medelstora företag att konkurrera om regionens avtal.

Under covid-19 har ett flertal aktiviteter intensifierats för att säkra leverans av kritiska produkter till verksamheten. Till exempel har såväl veckovisa som dagliga avstämningar införts med leverantörer som haft störst leveransproblem för att säkra behoven samt få kännedom om eventuella kommande brister i god tid. Därutöver har aktiviteter genomförts med Region Skånes förrådsleverantör och läkemedelsleverantör att dessa köpt hem större volymer av vissa kritiska produkter och läkemedel för att minska sårbarheten men även för att täcka in ett eventuellt kommande ökat behov. Andra aktiviteter för att förbättra kvaliteten i verksamheten har varit att genomföra stödköp från andra leverantörer när avtalad leverantör inte kunnat leverera avtalad produkt.

Under pandemin har det blivit tydligt att styrningen av inköp i regionen behöver utvecklas för att öka förmågan till att säkra leveranser i bristsituationer. Ett nära samarbete med verksamheten är en grundförutsättning för att prognostisera och identifiera behoven i stör-

re utsträckning. Kontinuerlig omvärldsbvakning och dialog med leverantörsmarknaden är viktigt. Arbetet med att säkerställa tillgången på läkemedel och skyddsutrustning under pandemin har inneburit att vi har närmat oss marknaden, verksamheten och hittat nya vägar tillsammans. Genom regionalt behovs- och prognosarbete har tillgång av kritiska produkter förbättrats. Under 2021 har tillgången på provtagningsmaterial för covid-19 stabiliserats. Däremot har övrig förbrukning inom laboratoriemedicin påverkats av sekundära leveransstörningar dels på grund av råvarubrist, dels på grund av produktionsfokus på covid-19-produkter. Genom en tät dialog med både nya och gamla leverantörer samt tillgång till buffertlager som köptes in under 2020 har leverans av kritiskt material till sjukvården möjliggjorts.

Upphandling av stöd för mobila team samt stöd för digital inrapportering av kliniska mätvärden underlättar digital vård och vård i hemmet. Under 2021 har en ny lärplattform samt kompetensplattform upphandlats vilket möjliggör digital kompetensplanering och utvecklingssamtal. Kompetensplattformen medför dessutom förutsättningar att planera för framtida rekryteringar eller utbildningsinsatser.

Region Skåne arbetar systematiskt med dialog med marknadens aktörer såväl före, under som efter upphandling i syfte att stimulera konkurrensen och få fler företag att vilja delta i offentlig upphandling. Under våren hölls seminariet "Att göra affärer med Region Skåne" tillsammans med företag och idéburna sektorn, där cirka 180 personer deltog från olika företag. Huvudsyftet är att sprida kunskap och väcka intresse men även att hjälpa nya oerfarna och ofta små företag att skaffa den kunskap som krävs för att kunna lämna anbud i våra upphandlingar. Som till exempel möjligheten att som företag gå samman och lämna gemensamma anbud för att kunna tillmötesgå de så ofta stora behov som regionen har. För att ytterligare öka möjligheten för mindre företag är att dela upp upphandlingen i mindre delområden och undergrupper samt genom att bjuda in till dialog.

Region Skåne arbetar med olika ak-

FOTO: © SOFIE HILL

tiviteter för att stimulera till nytänkande för att utveckla varor och tjänster. Inköp har samverkan med andra regioner både direkt och inom ramen för Ledningsnätverket för regionernas Upphandling (LfU) om utbyte av erfarenheter. I upphandlingsunderlagen krävs mer utifrån funktion där det är möjligt för att öppna upp för innovationer samt för att öka konkurrensen. Ett exempel är upphandlingen av robottruckar (AGV). AGV:er ersätter några av dagens förarförsedda truckar på Nya sjukhusområdet i Malmö. Upphandling var komplex eftersom det inte finns standardiserade lösningar och därav genomfördes upphandlingen som ett förhandlat förfarande för att möjliggöra dialog och anpassning av leverans. Den nya tekniken förväntas ge ökad produktivitet, tillgänglighet och säkra leveranser för verksamheten.

Region Skåne önskar gå mot cirkuläritet i större skala, det vill säga upphandla produkter och varor med design att förebygga avfall. I upphandlingen gällande återbrukade möbler är syftet att tillgodose och säkerställa Region Skånes behov av återbrukade kvalitetsmöbler med tillhörande tjänster för offentlig miljö som är hållbara för 24 timmars verksamhet inom vården och inom verksamhet i administrativa mil-

jöer. Avtalet startade under andra kvartalet 2021. I upphandlingen av patientmåltider finns som övergripande mål att höja patienternas nöjdhet. Vidare förväntas tilldelad leverantör föreslå förändringar i sortiment och arbetsmetoder som ska bidra till ökad resurseffektivitet, minskad miljöpåverkan, lägre verksamhetskostnader inom verksamhetens arbete med måltider till patienter.

Det pågår en nationell upphandling av så kallad hyrpersonal. Syftet med upphandlingen är att stärka regionerna som beställare av inhyrd personal genom ett gemensamt avtal vilket förväntas leda till högre kvalitet, säkrare leveranser till en lägre kostnad för samtliga regioner samt att minska regionernas hyrpersonalberoende. Upphandlingsarbetet startade i början på 2021 och förväntas vara klart under andra kvartalet 2022.

I förarbetet inför en upphandling genomförs analyser kopplat till behov, nuläge, intressenter och marknad. I samband med det identifieras huruvida upphandlingen är till samhällsviktig och skyddsvärd verksamhet. I upphandlingen tas särskild hänsyn till hur strategi ska utformas för att uppnå robusthet. För att säkerställa en robust upphandling och därmed en robust försörjning (stärka robustheten i leveran-

sen) tillämpas också krav i avtalen där leverantören vid vardag och kris samt vid höjd beredskap ska göra sitt yttersta för att leverera enligt avtal.

Under hösten har ett innovationsprojekt som startade 2017 avslutas. Syftet var att försöka hitta förbättringsmöjligheter för att minska andel fall inom slutenvården. Företaget Philips vann upphandlingen, med en lösning som då fortfarande befann sig på forskningsstadiet. En pilot genomfördes på medicin- och geriatriskavdelningen på Skånes universitetssjukhus under juni till augusti 2021. Resultatet från piloten utvärderades mot motsvarande period året innan (juni–augusti 2020). Utvärdering visar att arbetet med fallprevention har haft effekt och visar på en samlad fallreduktion på 38 procent.

Robusta och säkra verksamheter

Krisberedskaps- och kontinuitetsarbetet i Region Skånes verksamheter har under 2021 fortsatt påverkats av pandemin och ständig anpassning utifrån rådande omständigheter har därför varit nödvändig. Vissa förvaltningar har övergripande kontinuitetsplaner där det fortsatta arbetet består av att ta fram handlingsplaner baserade på utförda riskbedömningar. Andra förvaltningar har utarbetat kontinuitetsplaner för

vissa verksamhetsområden och har därmed arbete kvar att göra. Inom primärvården har ett samlat material arbetats fram för att upprätthålla förstalinjen i sjukvården, med målet att samlokalisera verksamheter för att uppnå en kontinuitet för invånarna. Som ett stöd i detta arbete har gruppen för systematiskt risk- och sårbarhetsarbete haft kontinuerliga digitala möten under året, där förvaltningarnas representanter inom krisberedskapsområdet träffats för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Samtliga förvaltningar har även genomfört säkerhetsskyddsanalyser under året.

Inom ramen för överenskommelsen ”Hälso- och sjukvårdens arbete med civilt försvar 2021” mellan staten och SKR, har Region Skåne genom regiondirektören beslutat att tillsätta en regional strategisk styrgrupp. Styrgruppens uppdrag är att driva arbetet med sju insatsområden: Krigsorganisation och dess bemanning, samverkan och ledning, planeringssamverkan, utbildning och övning, traumavård, försörjningsberedskap samt motståndskraft. Uppgifterna är en del i ett långsiktigt arbete och under 2021 har styrgruppsledamöter med ansvar för ett eller flera av områdena ovan utsetts och huvudinriktningar för arbetet inom respektive område under 2022 har tagits fram.

I enlighet med lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) har Region Skåne under mandatperioden sammanställt en risk- och sårbarhetsanalys vilken rapporterats till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), socialstyrelsen samt Länsstyrelsen i Skåne. Under 2021 har en uppföljning gjorts i enlighet med MSB:s föreskrifter och allmänna råd om regioners risk- och sårbarhetsanalyser.

Arbetet med att identifiera kritiska produkter och tjänster har fortlöpande inom verksamheterna på olika sätt. Inom primärvården har löpande inventering gjorts inom ordinarie verksamhet, medan det i andra verksamheter gjorts via arbetet med kontinuitetsplaner. En regional funktion arbetar nu med försörjningsberedskap inom nio prioriterade områden, som identifierades inom förstudien för robust försörjning, där stort fokus bland annat legat på lagerhållningsanalys.

Verksamheterna har utbildat och övat personal i olika stor utsträckning under året. Störst fokus har legat på de medarbetare som på olika sätt arbetar med krisberedskap och kontinuitetsplanering, för att skapa en ökad kompetens och fördjupad förståelse om förvaltningens verksamhet inför och under en kris. Region Skåne deltog i en delregional nödvattenövning tillsammans med kommunerna i nordvästra Skåne i november. Övningen tillsammans med förberedelserna inför den har lett till att kunskapsnivån om behovet av nödvatten samt möjliga åtgärder har höjts. Utöver detta har Region Skåne även deltagit i en planspelsövning gällande Öresundsförbindelsen samt genomfört en heldagsövning inför den förintelsekonferens som hölls i september.

Framsynt internt miljöarbete

Region Skåne ska bedriva ett ändamålsenligt och effektivt miljöledningsarbete som bidrar till mervärde i verksamhetens effektiviseringsarbete och minska verksamhetens miljöpåverkan. Miljöarbetet kräver långsiktiga strategier och med det nya miljöprogrammet som beslutades av regionfullmäktige i november 2021 ska Region Skåne fortsätta ta

ansvar för såväl nuvarande som kommande generationer. Nedan redovisas den sista uppföljningen av ett urval av de delmålen som finns angivna i *Region Skånes miljöprogram 2017–2020*. En fördjupad och mer komplett uppföljning av *Miljöprogram för Region Skåne 2017–2020* samt *Miljöstrategiskt program för Region Skåne 2017–2020* presenteras i Region Skånes miljöredovisning 2021.

Fossilbränslefri, klimatneutral och klimatanpassad verksamhet Energi användning

Den totala energianvändningen 2021 i Region Skånes egenägda fastigheter uppgick till 210 kilowattimmar per kvadratmeter (kWh/m²), ett mått som i princip inte har förändrats de senaste två åren. Andelen fossilbränslefritt i den fjärrvärme, fjärrkyla och el som levererats till Region Skånes egenägda fastigheter uppgick till 100 procent under 2021, vilket innebär att Region Skåne fortsatt uppfyller målet om att all värmeenergi, fjärrkyla och el till de fastigheter som Region Skåne äger ska komma från fossilbränslefria energikällor.

Under 2021 producerade Region Skånes vindkraftverk 63,5 gigawattimmar (GWh) el, en minskning på cirka 7 procent jämfört med 2020. Trots årets något lägre vindkraftsproduktion översteg den förväntade årliga produktionen på 55 GWh med marginal. Region Skånes vindkraftsproduktion bidrar till en minskning av klimatpåverkande utsläpp på cirka 20 000 ton per år.

Tjänsteresor

Kostnaden för tjänsteresor med egen bil uppgick till 13 miljoner kronor under 2021, vilket är en ökning med cirka 30 procent sedan föregående år (kostnaden motsvarar en körd sträcka på cirka 500 000 mil). Kostnaden under 2021 är fortfarande lägre än motsvarande kostnad innan pandemi men ökningen tyder dels på att resandet i tjänsten börjar återgå till högre nivåer, dels att resebeteenden verkar ha förändrats mot en högre användning av bil jämfört med andra färdmedel.

Ett relaterat mått som också kan tyda på förändrade resebeteenden är det totala antalet tåg- och flygresor till/från

Stockholm som gick ned med 43 procent jämfört med 2020. Tågresor står för 84 procent av Stockholmsresorna, 10 procent högre än föregående år. Detta innebär att Region Skånes mål att 75 procent av tjänsteresor till Stockholm ska ske med tåg har uppfyllts för andra året i rad. Detta är ett positivt resultat vilket likväl bör betraktas utifrån den kontexten som pandemin och medföljande rese- och mötesrestriktioner har inneburit.

Hälsosam miljö

Utfasning av miljö- och hälsofarliga ämnen

Region Skånes förvaltningar har under 2021 fortsatt att arbeta utifrån riktlinjerna för utfasning av miljö- och hälsofarliga ämnen. Arbetet har bland annat omfattat ersättningsutredningar av kemiska produkter vilka innehåller miljö- och hälsofarliga ämnen och utfasning av de produkter där utredningen visat att ersättning finns. För de produkter som måste finnas kvar trots att de innehåller miljö- och hälsofarliga ämnen pågår ett arbete med att riskbedöma användningen för att den ska bli så säker som möjlig ur såväl ett arbetsmiljö- som ett miljöperspektiv.

Även om vissa verksamheter har behövt pausa arbetet, med utfasning, utrensning och riskbedömning, på grund av pandemin har andra fortsatt. Fokus för 2021 har varit på de kemiska produkter som används vid våra verkstäder.

Fortsatt arbete pågår även med att fasa ut miljö- och hälsofarliga ämnen i varor genom att aktivt ställa krav vid prioriterade upphandlingar på att avtalande produkter inte ska innehålla sådana ämnen.

Resultatet för arbetet med utfasning av miljö- och hälsofarliga ämnen redovisas separat i Region Skånes miljöredovisning 2021.

Antibiotikaförskrivning

Pandemin har fortsatt att påverka antalet uthämtade antibiotikarecept med minskningar i alla regioner i Sverige. I Skåne blev resultatet 253 recept per 1000 invånare för 2021 vilket är en minskning på 3 procent jämfört med 2020. Antibiotikaförsäljningen på riksnivå har också minskat med 3 procent

FOTO: © DREAMSTIME

FOTO: © ALICIA NILSSON

under 2021 men Skåne ligger fortfarande på höga nivåer jämfört med andra regioner. Minskningen i antibiotikaförsäljning ses med störst procentuell nedgång hos barn och unga och avser främst antibiotika som ofta används vid luftvägsinfektioner.

Livsmedel

Andelen ekologiska livsmedel uppgick till drygt 37 procent av Region Skånes totala livsmedelsbudget under 2021. Detta motsvarar en relativt stor nedgång på 10 procent jämfört med 2020.

En viktig orsak till denna minskning är krav på portionsförpackade storlekar till patienter som tillkommit under pandemin. Dessa portionsförpackade storlekar finns ej som ekologiska. Det konstaterades även att Region Skånes största leverantör inom området verkar ha minskat den ekologiska andelen i sortimentet, vilket också avspeglas i det försämrade resultatet. Slutligen har ett avtal som startades under 2021 för webbbutiker för små livsmedelinköp också lyfts som en orsak till den negativa utvecklingen på andelen ekologiska livsmedel, då endast 13 procent av inköpen var ekologiska varor under det inledande året. I Region Skånes interna produktionskök gick den ekologiska andelen livsmedel ned med 2 procentenheter, från cirka 45 procent 2020 till cirka 43

procent 2021, men den interna minskningen är mindre påtaglig än minskningen på den totala andelen.

Avsaknaden av beslutad definition på vad som är närproducerat fortfarande påverkar möjligheten att föra statistik och följa upp andelen närproducerade livsmedel i dagsläget. Målsättningen i miljöprogrammet, det vill säga att nå upp till 70 procent ekologiska/närproducerade livsmedel år 2021, ligger därmed långt ifrån måluppfyllnad.

Hållbar resursanvändning

Återvinning av material

Generellt har pandemin och hanteringen av covid-19 fortsatt påverkat möjligheten att analysera förändringarna i avfallsstatistik då den ökade materialanvändningen till följd av pandemin behöver sättas mot fortsatt begränsningar i såväl planerad vård som forskning som bedrivs på universitetssjukhusen.

Den totala mängden avfall (exklusive industriavfall) uppgick under 2021 till cirka 7 600 ton, vilket innebär en minskning på 13 procent jämfört med 2020. Detta kan anses som ett positivt resultat för Region Skåne även om anledningarna till minskningen är svåra att identifiera.

Mindre positivt är att mängden materialåtervunnet avfall kraftigt har minskat under året med drygt 33 procent

jämfört med 2020, till följd av bland annat omklassningar av ingående avfallsfraktioner samt driftproblem med kompressorerna för blandpapper. Likaså visade återvinning av textilier liknande nedåtgående trend som den övriga materialåtervinningen, och gick ned 33 procent jämfört med 2020.

Mängden restavfall, det vill säga det brännbara avfallet som inte sorteras som materialåtervunnet, mat-, smittförande, stickande/skärande-, övrigt farligt, sekretess-, eller biologiskt avfall, gick upp med 9 procent. Beträktat tillsammans med minskningen av de återvunna fraktionerna kan denna ökning även vara ett tidigt tecken på försämring av avfalls-sortering i verksamheten.

Brännbart avfall

Mängden brännbart avfall uppgick under 2021 till cirka 5 110 ton, vilket är en ökning med drygt 428 ton (motsvarande 9 procent) sedan föregående år. Mängden smittförande avfall gick ned 6 procent under samma period, från 770 ton till 730 ton.

Stark miljöprofil

Miljöutbildning

Enligt Region Skånes miljöprogram ska minst 75 procent av alla medarbetare få information om hållbar utveckling och Region Skånes miljömål via webben se-

nast 2018. Under oktober 2018 lanserades en uppdaterad version av miljöutbildningen, med namn *Hållbara val 2.0*. Fram till årsskiftet 2021/2022 hade 23 procent av Region Skånes medarbetare genomfört den nya versionen av utbildningen med godkänt resultat, vilket är oförändrat sedan föregående år.

Det bör tilläggas att statistiken hämtas från utbildningsportalen, och den visar antal godkända individer, och eftersom det förekommer att utbildningen ibland genomförs i grupp kan antalet som gått utbildningen vara högre än rapporterat. Miljöutbildningen används som verktyg för att uppnå målet om att medarbetare ska få information om hållbar utveckling och Region Skånes miljömål, och då slutdatum för målgång var december 2018, anses detta mål inte vara uppfyllt.

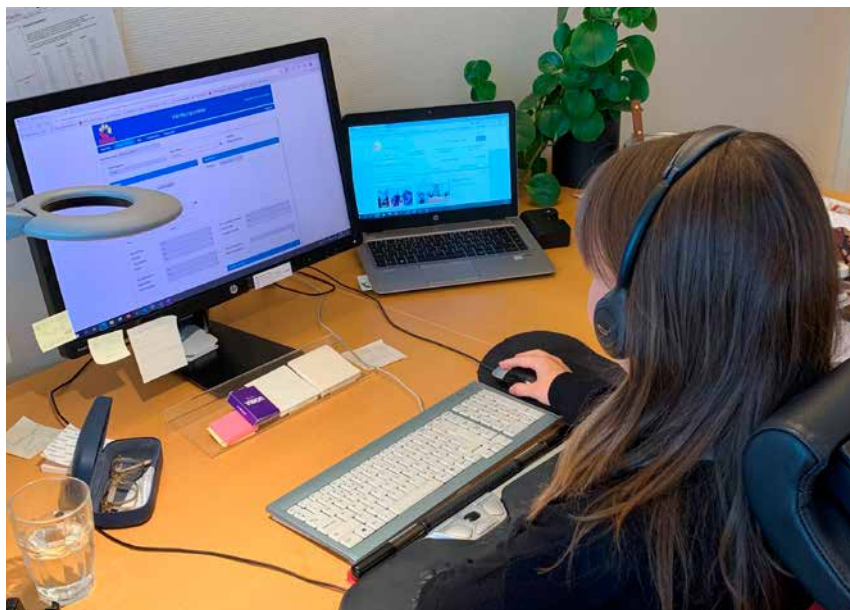
Gemensamt miljöledningssystem Region Skåne (MLS)

Årets externa miljörevision hade fokus på miljömålsprocessen och miljökommunikation. Resultatet visade på totalt 29 identifierade avvikelser (varav 2 klassad som större avvikelse), 21 observationer samt 1 förbättringsmöjlighet, med störst antal iakttagelser kring brandskyddsarbete/nödläge. Ett antal positiva iakttagelser gjordes också under revisionen. Bland annat noterades att inköpsfunktionen har en strukturerad hantering av avtal och avtalsuppföljningar per samarbetspartner inklusive uppföljnings- och dialogmöten med vårdleverantörer.

Patientnämndens utveckling

Trots pågående pandemi har antalet klagomål och synpunkter ökat under 2021, vilket är en omsvängning jämfört med 2020. Detta bedöms bero dels på att fjolårets inställning från patienterna om att inte vilja klaga på vården i en krissituation har avtagit, dels på att den minskade vårdproduktion som vi såg under förra året per automatik gav färre vårdtillfällen att ha synpunkter på.

Under 2021 har 5 697 patientären den registrerats, vilket ska jämföras med fjolårets 4 684. Detta motsvarar en ökning på 21,6 procent. Dessutom har patientnämnden fått in ytterligare 1 035 ärenden från skåningar som har velat få

svar på frågor om regler och rättigheter eller annan information för att kunna tillvarata sina intressen i hälso- och sjukvården eller tandvården, vilket är något fler än under 2020 (1 017).

Det är otvetydigt så att högt förtroende för den skånska hälso- och sjukvården leder till trygga vårdtagare – och i förlängningen till en bättre hälsa. Därför är ett prioriterat mål för hälso- och sjukvården att patienternas upplevelse av hälso- och sjukvård ska förbättras. I detta arbete kan de berättelser som inges till patientnämnden bidra. Under 2021 har patientnämnden därför gjort fler analyser av inkomna klagomål, oftare sett vad som döljer sig bakom statistiska avvikelser och vid fler tillfällen än tidigare uppmärksammat vårdgivare och ansvariga förtroendevalda på de klagomål som lämnas. De återupptagna dialogmötena med politiskt ansvariga styrelser och nämnder har förhoppningsvis bidragit till en bredare förståelse av patienternas vårdupplevelser, och inrättandet av ett patientråd har gjort det lättare att få och kunna väga in patient-, brukar- och närstående förenings bild av vården. Till detta kan läggas att det intensifierade kommunikationsarbetet med tiden också kommer att göra det tydligare för skåningarna hur man ska bete sig om man har en synpunkt eller ett klagomål på hälso- och sjukvården.

Patientnämnden uppfyller kravet på att tillgodose tvångsvårdade patienters behov av stödperson. Totalt har 115 stödpersonsuppdrag, under längre eller kortare tid, varit pågående under året (73 uppdrag under motsvarande period förra året), varav 62 (55) uppdrag är nya. Verksamheten har totalt tillgång till 38 (46) stödpersoner. Stödpersonernas möten har liksom under fjolåret präglats av restriktionerna kopplade till pandemin. Många mötestillfällen har genomförts utomhus eller över telefon. För andra året i rad har stödpersonsträffarna ställts in.

Läs mer i följande verksamhetsberättelser:

- Regionstyrelsen
- Servicenämnden
- Patientnämnden

FOTO: © BENGT FLEMARK

Medarbetare

Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare

Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare har avgörande betydelse för att möta behovet av kompetens idag och framöver. Inte minst har det under åren med pandemi blivit tydligt hur viktigt det är att organisationen ständigt arbetar med sin attraktivitet. Att chefer och medarbetare förstår att de gör skillnad, känner meningsfullhet i sin vardag och att kunna följa och planera för sin utveckling är en förutsättning för att få medarbetare att söka sig till organisationen och vilja stanna kvar. Som stöd i attraktivitetsarbetet har ett genomgripande arbete gjorts med att ta fram ett arbetsgivarlöfte. Där betonas det viktiga arbete som utförs för att upprätthålla och utveckla välfärden.

I syfte att stödja chefer och medarbetares arbete med kompetensplanering och karriärmöjligheter har ett IT-verk-

tyg, kompetensplattform, upphandlats under året och kommer att implementeras under 2022. Kompetensplattformen kommer ge en överblick över enheters kompetensglapp och behov samt tydliggöra karriärvägar och möjligheter för medarbetare.

Rekryteringsfrämjande insatser och arbete med arbetsgivarvarumärke

Insatserna har fortsatt för att marknadsföra Region Skåne som attraktiv arbetsgivare. Vidareutveckling görs av behovs- och målgruppsanpassad rekrytering för Region Skånes olika yrkesgrupper och Region Skånes webbsidor utvecklas vidare. Sociala medier, som är en allt viktigare kommunikationsplattform, används i större och bredare utsträckning och ett kontinuerligt arbete pågår med att utveckla budskap, kanalval, kampanjer, och att aktivt öka arbetet med att vidareutveckla Region Skå-

nes närvaro, allt för att stärka Region Skånes arbetsgivarvarumärke i sin helhet. En ny och regiongemensam struktur samt arbetssätt kopplad till mässor och event har tagits fram med en regional mässkoordinator som samordnar och driver arbetet.

Ett genomgripande arbete har under våren gjorts för att utveckla Region Skånes arbetsgivarvarumärke, det vill säga Region Skånes Arbetsgivarlöfte. Region Skånes arbetsgivarlöfte visar möjligheter till utveckling och sammanfattar kärnan i arbetsgivarlöftet om vad Region Skåne som arbetsgivare och arbetsplats i första hand ska stå för, både för befintliga som potentiella medarbetare. I arbetsgivarlöftet betonas det viktiga arbete som utförs för att upprätthålla och utveckla välfärden. Arbetsgivarlöftet är en beskrivning av varför den totala arbetsupplevelsen inom Region Skåne är bättre än på andra arbetsplatser.

Resultat från medarbetarundersökning

2021 års medarbetarenkät genomfördes under oktober månad. Frågeställningarna är framtagna av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och syftar till att mäta arbetsplatsens medarbetaren-gagemang, men även till att skapa ett analysunderlag att jämföra mot andra regioner och kommuner.

Totalt uppnåddes en svarsfrekvens på 74,6 procent, en bra nivå utifrån att resultatet ska stå som underlag för förbättring och utveckling. Resultatet presenteras, förutom fråga för fråga, även som index (0-100). Resultatet utformas som totalindex för Hållbart medarbetar-engagemang (HME) samt tre delindex Motivation, Ledarskap och Styrning. Utifrån resultatet kan konstateras att Region Skåne, återigen, uppnår genomgående höga resultat. Resultaten ligger i paritet med undersökningen 2020 samt med SKR:s genomsnitt för regioner (79). De delområde med lägst index är fortsatt Styrning (75). Den frågan som, inom delområdet Styrning, får lägst resultat är fråga 3b, Min arbetsplats mål följs upp och utvärderas på ett bra sätt. Denna fråga var även lägst 2020.

Resultatet från medarbetarenkäten ger ett underlag för dialog på arbetsplatserna som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet samt som ett verktyg i det kontinuerliga förbättringsarbetet.

Regiongemensam avgångsenkät

Den regiongemensamma avgångsenkätens resultat ger värdefull information om hur Region Skåne kan bli bättre på att behålla medarbetare, förbättra arbetsmiljön och att bli en attraktiv arbetsgivare. Avgångsenkäten skickas till alla tillsvidareanställda som på egen begäran väljer att avsluta sin anställning eller byter anställning inom Region Skåne. I enkäten får respondenterna rangordna de viktigaste orsakerna som haft störst betydelse för beslutet att avsluta sin anställning. De orsaker som i år haft störst betydelse för beslutet är ledarskap, lön och arbetets organisation. I avgångsenkäten ges även möjlighet att kommentera de rangordnade valen samt lämna fritextsvar om förslag till förbättringar.

Respektive förvaltning ansvarar för analys av enkätresultat. Resultatet används som underlag till förbättringsarbete och för att planera aktiviteter i kompetensförsörjningsplaner. Resultatredovisning sker på förvaltnings- eller som lägst på verksamhetsnivå eller motsvarande. För att stödja förvaltningarnas HR-funktioner i arbetet med att presentera och arbeta med resultatet från avgångsenkäten har en användarmanual och ett metodstöd tagits fram under året.

Trygga anställningar

Region Skåne ska erbjuda trygga anställningar och en bra arbetsmiljö. I Region Skåne ska heltidstjänst vara norm och deltid ska ses som en möjlighet om medarbetaren så önskar. Viss-tidsanställningar ska begränsas. Den genomsnittligt överenskomna sysselsättningsgraden är hög i Region Skåne, och andelen har fortsatt öka. Andelen heltidsanställda fortsätter att öka bland kvinnor och ligger för män på samma höga nivå som 2020.

Handlingsplanen för heltid fortlöper i enlighet med SKR och Kommunals huvudöverenskommelse om lön och allmänna anställningsvillkor.

Den absolut övervägande delen av medarbetarna i Region Skåne är tillsvidareanställda. Andelen tillsvidareanställda har även 2021 ökat, såväl bland kvinnor som män.

Andel heltidsanställda

– andel av samtliga månadsavlönade som har en anställning på heltid
(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

Per den 31 december	2021	2020
Kvinnor	91,5%	90,9%
Män	96,3%	96,3%
Totalt	92,6%	92,1%

Andel tillsvidareanställda

– andel av samtliga månadsavlönade som har en tillsvidareanställning
(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

Per den 31 december	2021	2020
Kvinnor	93,7%	93,4%
Män	89,0%	88,5%
Totalt	92,7%	92,4%

Jämställda löner, löneöversyn och avtal

Lönebildningen ska vara en positiv kraft i Region Skånes verksamheter och skapa förutsättningar så att individer stimuleras till goda arbetsinsatser. Detta bidrar till att utveckla verksamheten så att den ligger i linje med medborgarnas behov och för att kunna rekrytera, utveckla och behålla den kompetens som behövs. Osakliga löneskillnader ska undvikas genom att samma principer för lönesättning tillämpas för alla medarbetare. Varje år genomförs en lönekartläggning för att synliggöra löneskillnader mellan kvinnor och män i syfte att identifiera utvecklingsområden. Löneöversynen 2021 påverkades av den pågående pandemin samt förseningarna i 2020 års löneöversyn. Avtalsområdena OFR Hälso- och sjukvård (Vårdförbundet) samt Akademikeralliansen blev klara, och ny lön betalades ut i samband med maj och juni-lönen. Inom OFR AKV betalades ny lön ut i maj respektive september. I september betalades även ny lön ut för avtalsområdena Kommunal samt Lärarförbundets och Lärarnas riksförbunds samordningsråd. Sveriges läkarförbund avslutade löneöversynen 2021 med att ny lön betalades ut i november och december 2021.

Det goda ledarskapet och medarbetarskapet

Med ett lyssnande och närvarande ledarskap skapas delaktighet och mod att påverka verksamhetens utveckling och resultat. Chefer med tydliga uppdrag och realistiska villkor i sitt chefsuppdrag, är en förutsättning för välfungerande verksamheter som når sina mål och har nöjda medarbetare.

Pandemin har synliggjort vikten av chefers och ledares förmåga och kompetens att leda i kris. Riskbedömningar har visat hur viktiga chefers organisatoriska förutsättningar är för hur väl hen lyckas i sitt uppdrag och har förmåga att leda i omställning, förändring och i komplexitet.

I syfte att sprida erfarenheter och goda exempel av ledarskap under pandemin har under våren ett webinarium på temat *Att leda i utmanande tider* spelats in med Region Skånes chefer som medverkande. Webbinariet har följts av

FOTO: © EVELINA ANDRÉN

FOTO: © ALICIA NILSSON

tre längre liveseminarier för målgruppen chefer på samma tema.

Goda organisatoriska förutsättningar ger chefer bättre förutsättningar att skapa bra verksamheter med en god arbetsmiljö. Det i sin tur får både chefer och medarbetare att trivas och vilja stanna kvar.

Under året har ett samarbete inletts med Malmö universitet kring att genomföra uppdragsforskning inom området Organisatoriska förutsättningar för ett hållbart chefskap.

Under året har ett regiongemensamt introduktionsprogram för nya chefer arbetats fram. Programmet består till största delen av digitala läraaktiviteter. En ny omgång av RUFF-programmet (Regionernas utvecklingsprogram för framtida förvaltningsledning) startade våren 2021. Programmet är ett samprojekt mellan Region Skåne, Västra Götalandsregionen samt Region Stockholm.

Region Skåne har cirka 1 500 chefer vilket innebär en ständig omsättning och ett kontinuerligt behov av att rekrytera nya chefer. Detta ställer krav på en välfungerande chefsförsörjningsprocess med målsättning att det ska upplevas som attraktivt att vara chef och ledare i Region Skåne. För att trygga den framtida chefsförsörjningen finns utvecklingsinsatser för medarbetare med motivation och potential att bli chef. Sam-

manlagt har nu tre omgångar av utvecklingsinsatserna genomförts.

Mentorskap är en del i det stöd som erbjuds chefer för att ge dem förutsättningar att utveckla sitt personliga ledarskap och att utveckla sin kompetens som chef. Mentorsverksamheten består såväl i ett organiserat mentorprogram som att nya chefer har möjlighet att få en mentor när behov finns. Sedan 2013 har Region Skåne genomfört organiserade mentorsprogram en gång per år. Varje program tar emot 50 deltagare och pågår under sju månader. Under 2021 genomfördes programmet delvis digitalt.

Chefers ledarskap och förmåga att leda i förändring är av avgörande betydelse för hur väl Region Skåne lyckas möta förändrade förväntningar från invånare och medarbetare, digitaliseringen och nya arbetssätt. Utbildning i förändringsledning "Wallbreakers" erbjuds alla chefer och genomförs vid fyra till sex tillfällen årligen. I december 2021 hade totalt 1 108 chefer och ledare deltagit i utbildningen. Utbildningen har genomförts sedan 2015.

Under året har en medarbetaridé arbetats fram och beslutats. Den utgör den övergripande policyn för synen på medarbetarskap och anger hur vi som medarbetare skapar värde för medborgarna och hur vi ser på en hälsofrämjande arbetsplats. Implementeringspro-

cessen ska säkra den praktiska användningen och ett material ska tas fram för användningen till exempel på arbetsplatsträffar (APT), i medarbetarsamtal, vid teamutveckling och i nya samarbetskonstellationer

En god och hälsofrämjande arbetsmiljö

Att arbeta systematiskt med arbetsmiljön i alla sina delar är en viktig grund för Region Skånes arbetsmiljöarbete och för att nå målsättningarna om förebyggande av ohälsa, minskad sjukfrånvaro och ökad trivsel och delaktighet. Att arbeta med en systematik i arbetsmiljöarbetet och på ett metodiskt sätt förebygga ohälsa och olycksfall är avgörande för att nå en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö. Fler ska arbeta längre, vilket är en av strategierna för att möta kompetensförsörjningsutmaningen. För att detta ska bli verklighet i stor skala krävs en arbetsmiljö som är hållbar i hela organisationen.

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Svarsfrekvensen för antalet arbetsplatser som rapporterat en genomförd uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet är lägre för 2021 än tidigare år, 74 procent 2021 jämfört med 85 procent 2020. Resultatet varierar kraftigt mellan de olika förvaltningarna och

dess arbetsplatser. En del förvaltningar har en högre andel arbetsplatser som har rapporterat en genomförd uppföljningen jämfört med tidigare år medan andra har en betydligt lägre andel arbetsplatser som rapporterat en genomförd uppföljning. Flera orsaker anges i förvaltningarnas uppföljningar såsom att en hög andel arbetsplatser samkört sina uppföljningar i form av att flera arbetsplatser genomfört uppföljningen med ett gemensamt svar på uppföljningens enkät. Med hänsyn till den totala svarsfrekvensen ses åtgärder i syfte att säkerställa att arbetsplatserna årligen följer upp det systematiska arbetsmiljöarbetet som nödvändiga.

Under 2021 har regionala insatser för att förbättra arbetsmiljön på sikt genomförts. Dessa insatser har legat i linje med de behov av förbättrande åtgärder som konstaterats i den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet för 2020. En avsaknad av en regional grundutbildning konstaterades, samtidigt som en utveckling av kunskaperna hos chefer med fördelade arbetsmiljöuppgifter stannat av, sett utifrån en femårsperiod. Under 2021 har därför en regional digital arbetsmiljöutbildning partsgemensamt tagits fram för målgruppen chefer och skyddsombud. Ytterligare insatser har varit aktuella för att öka kunskaper om arbetsmiljö utifrån rådande förhållande med en pandemi som påtagligt påverkar organisationens ledare och medarbetare. Bland annat har Region Skåne publicerat filmerna *Återhämtning under arbetsdagen för välmående medarbetare* och *Återhämtning för medarbetare*.

Under året har Region Skåne tecknat nytt avtal med företagshälsovården Previa. Avtalet inkluderar en rad stödtjänster på arbetsmiljöområdet som syftar till att ge stöd i det operativa hälsofrämjande och förebyggande arbetsmiljöarbetet. Det syftar också till ett strategiskt tätt samarbete i frågor som rör arbetsmiljö och utveckling av företagshälsovårdens stöd till verksamheterna. Till skillnad från tidigare år är utbildningar och seminarier inom arbetsmiljöområdet separerat från övriga företagshälsovårdstjänster. Tre nya leverantörer från och med 2022 kommer leverera utbildningsinsatser till organisationen

med en specialistkompetens i utbildning på arbetsmiljöområdet.

Arbetet med arbetsmiljö under covid-19

Pandemin har påverkat organisationen kraftigt på flera olika plan som i sig innebär förändrade arbetssätt när det kommer till arbetsmiljö. Arbetsmiljöarbetet har under pandemin förstärkts, samtidigt som brister kan ses i uppföljningsarbetet av arbetsmiljön på arbetsplatser. Till det ska det tilläggas att arbetsplatserna generellt intensifierat arbetsmiljöarbetet och bedriver i hög utsträckning ett operativt systematiskt arbetsmiljöarbete där möjlighet till hög delaktighet ges till medarbetare och skyddsombud.

På regional nivå har regional skyddskommitté under 2020, och fortsättningsvis under 2021, varit ett forum för uppföljning av arbetsmiljön i organisationen med fokus på dialog om arbetsmiljöförhållanden, smittspridning och arbetsmiljörisker. Dialogen om arbetsmiljörisker har i regional skyddskommitté inramats av ett metodiskt riskbedömningsarbete på regionövergripande nivå. Under 2021 har riskbedömningsarbetet utgått ifrån riskområdena arbetsbelastning, brist på återhämtning och distansarbete. Under året har ett fortsatt informationsarbete bedrivits utifrån en stomme av informationssidor på intranätet. Detta arbete kommer att fortsätta även framöver i takt med att förändringar sker på arbetsmiljöområdet och i syfte att upprätthålla aktuell och korrekt information till organisationens verksamheter.

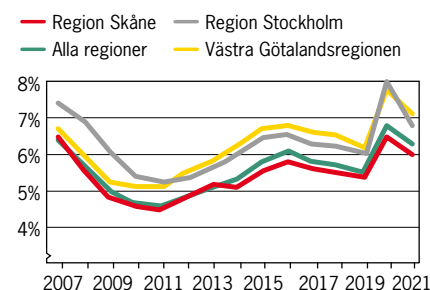
Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har under 2021 minskat totalt sett för både män och kvinnor. Dock är sjukfrånvaron fortsatt högre 2021 än 2019, året innan pandemin. En orsak till minskningen kan vara att pandemins effekter på organisationen under början av 2020, med kraftig ökning av sjukfrånvaron, var större än i början av 2021. Att beakta är även de nationella rekommendationer från Folkhälsomyndigheten som i omgångar har kommit under pandemin och som i omgångar begränsat medarbetare med att i högre utsträckning än tidigare år vara observant på symtom, vilket i sin tur genererar högre sjukfrånvaro än innan pandemin.

Ökningen av långtidssjukfrånvaron i relation till den totala sjukfrånvaron är en effekt av den minskade kortare sjukfrånvaro under 2021. I reella termer är långtidssjukfrånvaron i stort oförändrad.

Frisknärvaron, det vill säga antal medarbetare som har haft sammanlagt fem

Sjukfrånvaro i procent – jämförelse mellan storstadsregioner och riket*

* I Region Skånes siffror ingår även Folkhälsomyndigheten AB. För alla regioner gäller ett vägt medeltal.

Sjukfrånvaro – andel av ordinarie arbetstid samt långtidssjukfrånvaro (avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

	2021	2020	2019	Förändring 2021-2020
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	5,98%	6,49%	5,37%	-0,51%
Kvinnor	6,55%	7,12%	5,96%	-0,57%
Män	4,00%	4,28%	3,27%	-0,28%
Åldersgruppen 29 eller yngre	5,10%	5,73%	4,27%	-0,63%
Åldersgruppen 30–49 år	5,69%	6,27%	4,96%	-0,57%
Åldersgruppen 50 eller äldre	6,66%	7,04%	6,16%	-0,38%
Långtidssjukfrånvaro (60+ dagar) som andel av samtlig sjukfrånvaro	41,05%	38,40%	44,85%	2,66%

Frisknärvaro

– andel medarbetare som har sammanlagt 5 eller färre sjukdagar under året (avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

	2020	2019	2018
Kvinnor	48 %	59 %	58 %
Män	61 %	73 %	71 %
Totalt	51 %	62 %	61 %

eller färre sjukdagar under året, har ökat med fyra procent jämfört med helåret 2020. Förändringen är kopplad till sjukfrånvaroutvecklingen under pandemin.

Lika rättigheter och möjligheter

Region Skåne har under året arbetat med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter. Likarättsarbetet är en angelägenhet för alla och är kopplad till Region Skånes arbete som attraktiv arbetsgivare. I den återkommande medarbetarundersökningen mäts därför medarbetarnas upplevelser av diskriminering. Fem procent beskrev upplevd diskriminering 2021. I syfte att motverka diskriminering och utveckla samt stärka likarättsarbetet har ett flertal nya samarbeten initierats och fördjupats inom ämnesområdet med Länsstyrelsen Skåne, Malmö stad, Svenska läkaresällskapet och dess kandidat- och underläkarförening, Anna Lindh Akademi, Skånetrafiken samt Musik i syd.

Fortlöpande utbildningar och fortbildningar har arrangerats under året för att på bred front öka kunskapen bland våra medarbetare. En tvådagars grundutbildning i likarätt och lika möjligheter har genomförts under både vår- och höstterminen. Denna tvärprofessionella utbildning är ett delmoment på vägen till att bli certifierad likarättsambassadör, med sammanlagt fem dagars utbildning. En likarättsambassadör kan därefter aktivt föra ut kunskapen på den egna arbetsplatsen. Årets skriftliga kursutvärderingar kan sammanfattas med betyget ”mycket bra” från deltagarna och där samtliga rekommenderar utbildningen till en kollega. En ST-kurs i för läkare har också arrangerats, med ett hundratal deltagare från hela landet. Undervisning i likarätt har också inklu-

derats i fler utbildningar, till exempel inom försäkringsmedicin.

I samband med World Pride 2021 genomfördes ett antal aktiviteter med fokus på HBTQIA+. I samarbete med Skånetrafiken producerades likarättsfilmer som visades på monitorer i bussar och tåg. Tre poddavsnitt togs också fram. Därtill arrangerades en uppföljande fortbildningsdag under höstterminen på temat *Inkluderande förhållningsätt i praktiken*, i samarbete med avdelningen för gynekologi/obstetrik, Skånes universitetssjukhus, Lunds universitet samt Länsstyrelsen Skåne.

Det har under höstterminen även arrangerats ytterligare fortbildningsdagar. En fortbildningsdag om aktiva åtgärder i praktiken, en dag om rasism och dess uttryck i samarbete med Malmö mot diskriminering, Forum för levande historia och Länsstyrelsen Skåne samt Svenska läkaresällskapetets kandidat- och underläkarförening.

Fortbildningsdagar om psykisk ohälsa och att vara psykiskt funktionsnedsatt genomfördes i samarbete med Lunds universitet, Beroendecentrum Malmö samt Vuxenpsykiatri i Kristianstad.

Ett återkommande arbete är att arrangera *Stora Likarättsdagarna* och *Stora Likarättsgalan*, inklusive produktion av en likarättstidning inför dessa arrangemang. Under slutet av höstterminen påbörjades detta arbete, med

framtagande av informationsmaterial och annonser samt en första programplanering. En ny tidning har producerats och sänts ut i 50 000 exemplar nationellt inför 2022 års kongress.

Ett pilotprojekt med Musik i syd och Malmö symfoniorkester har under året påbörjats med syfte att erbjuda musik i väntrum med praktisk start under 2022, som en del i arbetet för att alla ska känna sig välkomna till Region Skåne. Ytterligare ett pilotprojekt är initierat för att genomföra en ”likarättsrond” på två arbetsplatser under våren 2022. Med lång och god erfarenhet från annan inspektionsverksamhet skapas en unik Region Skåne modell, med en tydlig struktur och process, för att stödja verksamheter i arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering.

Stora likarättspriset delas ut till ett team eller en verksamhet inom Region Skåne som tillhandahåller tjänster och service på ett likvärdigt sätt och som verkar för att medarbetare och medborgare får lika rättigheter och möjligheter. Akutmottagningen *Kristianstads tvärprofessionella ansvarsgrupp ”mjuka värden”* tilldelades Stora likarättspriset 2021 för sitt mångåriga arbete med att systematiskt identifiera särskilt utsatta människor i vårdmötet på akutintaget och ge dem ett ”skyddsnet” (se bild ovan). Med nytänkande och engagemang samarbetar de med många parter

för att alla patienter ska få samma hälso- och sjukvård oavsett vem hen är.

Region Skånes likarättspodd, *Alla föds nakna* producerar årligen ett antal nya avsnitt som är öppet för alla att lyssna på, både medarbetare och medborgare. Under 2021 har fyra nya avsnitt producerats varav ett kring World Pride, ett om teckenspråk, ett om vision och inklusion på arbetsplatsen samt ett avslutande avsnitt med fokus på digitalisering och dess betydelse för tillgänglighet utifrån vårdens uppdrag.

Kompetensförsörjning

En genomtänkt strategisk kompetensförsörjning är en förutsättning för att klara framtidens uppdrag. Chefer på alla nivåer behöver förutom att planera dagens bemanning också sörja för vilken bemanning och vilka kompetenser som kommer att behövas i framtiden, både avseende kvalitet och kvantitet. Varje förvaltning sammanställer sina behov i en kompetensförsörjningsplan som sedan aggregeras i en regional kompetensförsörjningsplan. Planen beskriver också de strategier som ska ligga till grund för arbetet.

Som stöd i arbetet behövs planeringsverktyg och nya underlag och nytt stödmaterial för att stötta chefer och ledningsgrupper i deras arbetet med kompetensförsörjningsplaner.

Bemanning av verksamheten under covid-19

Pandemin har inneburit en ökad belastning för hälso- och sjukvården även under 2021. För att förstärka de kritiska verksamheterna har omfördelning av interna resurser skett. Förflyttningar har gjorts från resursteam, avdelningar och mottagningsenheter till nyöppnade covid-19-vårdavdelningar.

En regional bemanningsgrupp med representanter från samtliga hälso- och sjukvårdsförvaltningar, regionservice, gemensam servicefunktion och koncernstab HR etablerades under pandemin för att arbeta med behov av extra resurser i hälso- och sjukvård. Regionala bemanningsgruppen samordnade behoven av extra resurser och andra aktiviteter såsom *Vill du hjälpa till?*, sommarplanering och övriga korta insatser

inom bemanningsområdet utifrån ett helhetsperspektiv i Region Skåne.

Som ett led i att använda kompetens rätt rekryterade regionservice personer som kunde avlasta sjukvårdspersonal genom att tillhandahålla servicemedarbetare till exempel som lokalvårdare, vaktmästare och transportörer. När pandemin eskalerade under hösten behövdes fler vårdutbildade resurser till hälso- och sjukvården för att säkerställa en god vård för våra patienter. Den regiongemensamma arbetsgruppen ”studenternas praktik” med representanter från Region Skåne och programansvariga från våra tre lärosäten i Skåne kontaktade flertalet studenter från Lunds universitet, Malmö universitet och högskolan Kristianstad, att komma in och arbeta inom i vården på olika sätt och på olika nivåer. Arbetsgruppen tog fram riktlinjer för prioriteringsordning och handlingsplan för 2021 års praktik för att säkerställa att samtliga studerande inom hälso- och sjukvård fick sin kliniska praktik och för att bli examinerade.

Rätt använd kompetens

Region Skånes chefer, på olika nivåer, ska ha kunskap och förutsättningar för att kunna arbeta än mer strukturerat och långsiktigt med kompetensförsörjning. Med förutsättningar för att genomföra kompetenskartläggning och kompetensplanering ges bättre möjligheter för att arbeta med medarbetarnas utveckling och tydliggöra kompetensbehov i verksamheten. Införande av en kompetensplattform kommer att underlätta för chefer i det systematiska arbetet med kompetensförsörjningen. Både genom att tydliggöra gap mellan framtida behov i förhållande till befintlig kompetens men också för att tydligare kunna synliggöra de möjligheter som finns till utveckling för medarbetarna.

Kompetens- och omställningsavtalet (KOM-KR) och de medel som finns att ansöka om för förebyggande insatser är en tillgång och möjliggörare i omställnings- och kompetensutvecklingsarbetet. En samordningsfunktion har tillsatts och arbetet med att identifiera de regiongemensamma behoven av insatser har fortsatt.

Servicevårdar

Det långsiktiga målet med ett införande av servicevårdar är att säkerställa kompetensförsörjningen genom att vårdpersonal avlastas vårdnära service som inte kräver sjukvårdsutbildning. Under 2020 och 2021 har utredningar runt införandet av servicevårdar i Region Skåne ägt rum. Utredningar visade att utvecklingen av servicevårdskonceptet skapar en potential till effektivisering av viktiga servicetjänster i vården om vården kan använda den frigjorda tiden på ett klokt sätt. Arbetet visade att servicefunktionerna ser olika ut i regionens förvaltningar och verksamheter, där några förvaltningar köper merparten av servicetjänsterna av regionservice, medan andra väljer att ha servicefunktioner i egen regi eller köper från privata företag. Utredningen förslog att Region Skåne skulle tydliggöra yrkesrollen servicevård och förutsättningarna för ett breddat införande i Region Skåne samt analysera effekterna av ett införande, både på kort och på lång sikt.

Bredda rekryteringen

För att klara kompetensförsörjningsutmaningen behöver Region Skåne finna sätt att bättre ta tillvara och utveckla den arbetskraft som finns på arbetsmarknaden. Region Skåne arbetar därför aktivt med att erbjuda unga och studerande vägar in till organisationen och Region Skånes yrken samt arbetar med arbetsmarknadssatsningar för att skapa alternativa rekryteringsvägar in i organisationen för de som står långt från arbetsmarknaden.

Region Skåne arbetar också med att attrahera unga till organisationen och dess yrken genom olika insatser. Under 2021 har ett samarbete med Skånes kommuner startats genom projektet Prao i Skåne (PRIS). Syftet är att kunna ta emot ett ökat antal praoelever från högstadiet. På grund av pandemin har det inte varit möjligt att ta emot praoelever under 2021, men planen är att kunna ta emot praoelever under 2022. Arbetsmarknadskunskap i skolan erbjuds i allt fler skånska kommuner. Arbetsmarknadskunskap ger elever insikt i hur arbetsmarknaden ser ut och vilken kompetens som krävs för olika yrken.

FOTO: © ALICIA NILSSON

FOTO: © JENS C HILNER

Idag finns en specifik föreläsning med inriktning vård som vänder sig till högstadieelever. Under 2021 har samarbetet fortsatt och planering av framtagande av specifik modul för vård riktad mot mellanstadieelever har påbörjats. Region Skåne arbetar även sedan tidigare med att attrahera unga genom att anställa personer genom *Tekniksprånget* samt studentmedarbetare och dessa satsningar har fortlöpt under året.

Arbetsmarknadsinsatser är ett av flera sätt att möta den framtida kompetensförsörjningen. Samarbetet med Arbetsförmedlingen har under 2021 fortsatt. Fokus har framförallt varit på extratjänster och satsningen för personer med funktionsnedsättning. Under 2021 har förvaltningarna utifrån egna behov anställt personer med så kallad extratjänst och ett antal rekryteringar har genomförts. Insatsen har under 2021 inte kunnat genomföras fullt ut på grund av pandemin och på grund av att Arbetsförmedlingen har fått minskade anslag för denna insats. Region Skåne ska ha ett hållbart, utvecklande och inkluderande arbetsliv. Detta innebär bland annat att tillvarata olikheter och i varje anställningssituation se till kompetenser och förmågor. Under 2020 togs beslut om att under pandemin pausa det aktiva arbetet med att anställa personer med någon form av funktionsnedsättning som medför nedsatt arbets-

förmåga. Under första delen av 2021 startade det aktiva arbetet upp framförallt i samarbete med regionservice och primärvården Skåne.

Kompetensstegar

Medarbetare i Region Skåne ska erbjudas möjlighet till kompetensutveckling utifrån verksamheternas behov. Kompetensstegar är ett sätt att tydliggöra utveckling i yrkesrollen genom att visa på vilka utvecklingsmöjligheter som finns, vilken kompetens som krävs och koppla detta till arbetsuppgift och uppdrag. Genom kompetensstegar synliggörs även medarbetarnas kompetens. Tio regionala kompetensstegar är klara och beslutade, och vissa har anpassats till verksamheter. Det regionala arbetet pausades med anledning av pandemin, men från och med augusti 2021 har arbetet på nytt startats med att stötta förvaltningarna i implementeringsarbetet samt ta fram metodstöd, mallar och inspirationsverktyg. Införandet av nytt IT-stöd, kompetensplattform, kommer också underlätta arbetet genom bättre möjligheter till planering och uppföljning.

Regioninterna resursteam – fortsatt utveckling

Resursteamerna ska attrahera erfarna medarbetare med hög kompetens till ett mer flexibelt arbetssätt, ge fler medarbeta-

re tillsviareanställning, stärka Region Skåne i rollen som attraktiv arbetsgivare samt minska beroendet av bemanningsföretag. Resursteam finns i någon form i all slutenvård i Region Skåne och är vid flera förvaltningar organisatoriskt knutna till den enhet som gör beställningar av inhyrd personal, hanterar anställning av timanställda och extraarbetande studenter, vilket gett en helhetssyn över det totala bemanningsbehovet som varit betydande för att klara den bemanningsutmaning som uppstått i samband med pandemin. Resursteamerna ger också förutsättningar för att uppnå målet med ett minskat behov av extern personalinhyrning. Region Skåne ska fortsatt utveckla arbetet med de regioninterna resursteamerna, ett arbete som sker på förvaltningsnivå och anpassas beroende på verksamhet, uppdrag och syfte.

Kompetensutvecklingsinsatser för undersköterskor, skötare och barnskötare

Utbildningsanställningar

I Region Skåne ges möjligheten för undersköterskor att få sin specialistutbildning finansierad av arbetsgivaren genom en så kallad utbildningsanställning. För att kunna läsa till specialistundersköterska behöver utbildningen vara beviljad av Myndigheten för yrkeshögskolan. Exempel på utbildningar som är beviljade

är ambulanssjukvårdare, specialistundersköterska inom operation, intensivvård och anestesi, psykisk ohälsa samt handledare inom socialpsykiatri. Under 2021 har 26 medarbetare haft en pågående utbildningsanställning, varav 11 har avslutat sin utbildning.

Utbildningsinsatser

För att säkerställa tillräcklig volym av utbildade undersköterskor med rätt kompetens, gemensam marknadsföring och olika utbildningsinsatser som stärker undersköterskans roll finansierar Region Skåne årligen ett verksamhetsbidrag till Vård- och omsorgscollege Skåne. Vård- och omsorgscollege är en samverkan mellan utbildningsanordnare och arbetsliv inom vård och omsorg, främst det gymnasiala vård- och omsorgsprogrammet men även vuxenutbildningar och yrkeshögskolor. Region Skåne är en aktiv part och deltar tillsammans med kommuner, utbildningsanordnare, Arbetsförmedlingen och Malmö universitet i både lokala college och i den regionala styrgruppen.

Kompetensutvecklingsinsatser för medicinska sekreterare

En första inventering av vilka arbetsuppgifter som påverkas har genomförts av SDV-projektet. För att förbereda så att medicinska sekreterarna har möjlighet att kompetensutvecklas gjordes en ansökan till omställningsfonden KOM-KR. Ansökan avser utbildningsinsatser inom bland annat sjukdomsklassificering samt medel till anställning av en resurs som kan arbeta med kompetensutvecklingsinsatser. Under 2021 har även utbildningar inom sjukdomsklassificering genomförts av Södra regionvårdsnämnden via Region Skånes lärplattform.

Kompetensutvecklingsinsatser för sjuksköterskor

Utbildningsanställning och -lön vid utbildning till specialistjuksköterska Inom Region Skåne finns två möjligheter för finansiering av specialistutbildning via arbetsgivaren; utbildningsanställning och utbildningslön. Med utbildningsanställning menas en specifik tjänst som utannonseras och som innebär studier på halvfart på lärosätet i

kombination med klinisk utbildning i verksamheten på halvtid. Med utbildningslön menas att sjuksköterskan behåller sin grundlön under studietiden. Årshjulet för planering som infördes 2021 har tydliggjort de administrativa processerna kring insatserna vilket har förbättrat flödet och lett till en fortsatt ökning av antalet sjuksköterskor under specialistutbildning. Under året har 213 medarbetare fullföljt sina studier till specialistsjuksköterska.

Kliniskt basår

Syftet med det kliniska basåret är att stötta övergången från studerande till yrkesverksam sjuksköterska genom att kliniskt fördjupa och förankra sina teoretiska och kliniska färdigheter, samverka och utbyte med andra nyfärdiga samt vara en arena för reflektion. På grund av det eskalerade covid-19-läget fick samtliga av vårens utbildningstillfällen ställas in eftersom alla personella resurser behövdes i vården. Från oktober 2021 och året ut genomfördes planerade utbildningsdagar. Under våren gjordes en kartläggning av förvaltningarnas nuvarande upplägg i syfte att identifiera och minimera regionala skillnader, uppdatera/utveckla utbildningsdagens innehåll och upplägg samt att utifrån forskning och målgruppens behov planera för nya teman. Utvecklingsarbetet, som fortsatte under hösten, inkluderade även planering av en kommunikationsinsats inför kliniskt basårs uppdaterade program 2022.

Konferenser för medarbetare

Framtidens medicinska sekreterare, Framtidens undersköterska och Framtidens sjuksköterska

Under de senare åren har återkommande konferenser genomförts med syfte att belysa utvecklingsmöjligheter för medicinska sekreterare, undersköterskor och sjuksköterskor genom föreläsningar i aktuella och inspirerande ämnesområden. Det är en utmaning att skapa digitala dagar för dessa yrkesgrupper då de traditionellt inte har tillgång till egna eller bärbara datorer. Samtliga framtidsdagar pausades under 2021 till förmån för andra insatser.

Kompetensutvecklingsinsatser för handledare

Region Skånes medarbetare handleder årligen cirka 8 000 studenter samt nyanställda medarbetare. För att ge handledarna rätt kompetens för uppdraget erbjuds handledarutbildningar på olika nivåer. En digital basutbildning för handledare finns tillgänglig för alla medarbetare. Intern handledarutbildning om fyra dagar samt temadagar erbjuds med syfte att ge fördjupad kunskap kring specifika områden. Under 2021 har det erbjudits nio interna handledarutbildningar digitalt. Handledarutbildningarna får i utvärderingarna fortsatt höga betyg av deltagarna, oavsett om utbildningarna har genomförts fysiskt eller digitalt.

Kompetensförsörjning för läkare

Under våren genomfördes den årliga läkarbemannings- och ST-undersökningen. Undersökningen ger en bild av läkarbemanningen samt en prognos för tillgången till läkare om fem respektive tio år fram i tiden. Prognoserna används till kompetensförsörjningsplaner på olika nivåer samt som underlag för prioritering av specialiseringstjänstgöring mellan olika specialiteter. Fortsatt brist råder vad gäller specialistläkare inom ett antal specialiteter, exempelvis inom allmänmedicin, radiologi och psykiatri. Den särskilda beredningsgruppen för ST inom allmänmedicin har under året fortsatt sitt arbete för att säkerställa nulägesbilden vad gäller tillgång till allmänmedicinsk kompetens, bedöma tillgång och behov av allmänmedicinsk kompetens i ett tioårsperspektiv samt ge förslag till åtgärder för att säkra tillgången till allmänmedicinsk kompetens på såväl kort som på lång sikt. Resultatet visar bland annat att tillgången till specialistläkare inom allmänmedicin kommer att öka väsentligt under de kommande åren när allt fler ST-läkare uppnår specialistkompetens.

Rekrytering av personer med utbildning i annat land/internationellt kompetenscentrum för utlandsutbildade

Det finns en stor potential i att ta till vara kompetensen hos redan utbildade personer som kommer till Sverige från

andra länder. Region Skåne tog 2015 beslut om resurser för att stödja och korta vägen för utlandsutbildade med legitimationsyrken, så kallat *Snabbspår*. Genom olika insatser för komplettering och introduktion har Region Skåne gjort möjligt för kvalificerad kompetens att snabbare kunna nå svensk legitimation och därmed få anställning i skånsk sjukvård.

Region Skåne har ett högt anseende internationellt och årligen rekryteras personer från annat land till tjänster inom hälso- och sjukvården eller inom forskningsprojekt. Region Skåne har saknat ett nav för kunskap och samordning för individer och verksamheter som vill knyta till sig kompetens från annat land eller ha internationella utbyten. För att ytterligare kraftsamla i frågan har Skånes universitetssjukvård (Sus) i uppdrag att ta ett samlat regionalt ansvar avseende internationell rekrytering. Under våren 2021 har International Office etablerats. Genom att vara en brygga mellan Region Skånes verksamheter inom hälso- och sjukvård och den internationella arbetsmarknaden ökar arbetsgivarens möjligheter att rekrytera internationellt och vara en aktör på den globala arbetsmarknaden. Etableringen av International Office har bland annat inneburit att kontakt upprättats och kartläggning gjorts av värdefull kompetens, bland annat av ett 50-tal läkare och cirka 100 sjuksköterskor, samtliga boende i Skåne och med målsättning att erhålla svensk legitimation. I samarbete med Lunds universitet har utbildningar genomförts för både sjuksköterskor och läkare som stöd för att klara kraven för svensk legitimation. 16 sjuksköterskor, sju läkare och en barnmorska har 2021 erhållit svensk legitimation. Ytterligare cirka 20 kommer att erhålla legitimation under tidig vår 2022.

I samarbete med avdelningen för regional utveckling har det under hösten påbörjats språksatsningar som Lunds universitet har fått uppdrag att genomföra. International Office har under våren även gett stöd till flertalet verksamheter som rekryterat nyckelkompetenser från andra länder, upparbetat tydliga processer som stöd för rekryterande chefer och genomfört serier med webinarium och språkcafé, med mera.

Oberoende av inhyrning från bemanningsföretag

Under fem år har regionerna samarbetat nationellt med att minska beroendet av inhyrd personal. Målet är en stabil och varaktig bemanning med egna medarbetare för den löpande verksamheten, för att värna patientsäkerhet, arbetsmiljö, verksamhetsutveckling och ett kvalitetssäkrat utbildningsuppdrag.

Sedan mars 2019 arbetar en regiongemensam arbetsgrupp, med representation från samtliga sjukvårdsförvaltningar, med att skapa gemensamma insatser. Under året har gruppen främst arbetat med uppföljning och analys av bemanningsbehovet. Vid avrop av tjänst krävs god kännedom om bemanningsbranschen och ramavtalets innehåll och prissättning, vilken underlättas av att ett fåtal personer hanterar alla beställningar av hyrpersonal, som en service till chefer och verksamheter. Det ger också en helhetssyn över verksamheternas totala inhyrningsbehov och har lett till att beställningsenheter har upprättats vid samtliga sjukhusförvaltningar. Ett systemstöd som ska under-

lätta och effektivisera den administrativa hanteringen har implementerats under våren 2021.

Region Skåne deltar aktivt i den regiongemensamma, nationella upphandlingen av inhyrning av sjuksköterskor och läkare, ett arbete som leds av SKR. Ett gemensamt ramavtal för hyrpersonal kommer bland annat att leda till att regionerna tillsammans blir en stark och tydlig kravställare med fokus på pris och kvalitet. Avtalet bedöms vara klart till halvårsskiftet 2022. Ett nationellt, regiongemensamt ramavtal ställer krav på ett utvecklat arbetssätt i respektive region, då förvaltning av ramavtalet kommer att ske övergripande, i tätt samarbete över regiongränserna. En översyn av befintlig avropsverksamhet i Region Skåne har därför inletts under hösten 2021, för att säkerställa att organisationen är förberedd för att ta emot och hantera det nya ramavtalet.

Efter att Region Skåne sedan 2018 haft ett stadigt ökande behov av inhyrning ses en tydlig minskning sedan halvårsskiftet 2020.

Det har varit något svårare att rekrytera hyrsjuksköterskor på grund av covid-19, men pandemin har också lett till att arbetet på vårdavdelningar har organiserats annorlunda, bland annat med ett större antal undersköterskor. Sjuksköterskor som tidigare haft annan sysselsättning har hört sammat *Vill du hjälpa till?* på www.skane.se och erhållit en anställning i Region Skåne.

Under året ses en något minskad läkarinhyrning, främst till primärvården som på grund av covid-19 hade ett minskat antal vård sökande under första delen av 2021.

Totalkostnaden för 2021 har minskat med 66,3 miljoner kronor (-14,5 procent) jämfört med föregående år. Kostnadsminskningarna gäller såväl inhyrning av läkare som sjuksköterskor. Den främsta orsaken till kostnadsminskningen är en reduktion av, främst planerad vård under pandemin.

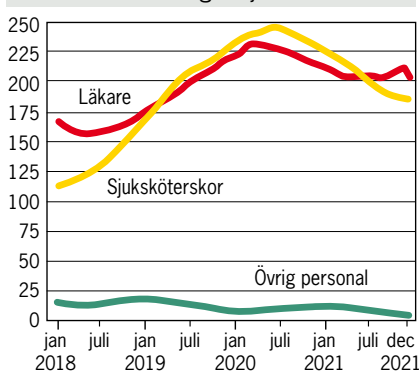
Andelen inhyrningskostnad uppgick till 1,79 procent av den totala personalkostnaden.

Kostnader för inhyrd personal från bemanningsföretag

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

	2021	2020	Förändring mkr	Förändring %
Läkare	203,8	216,1	-12,3	-0,1%
Sjuksköterskor	186,2	230,2	-44,0	-0,2%
Övriga	1,7	11,6	-9,9	-0,9%
Totalt	391,7	457,9	-66,3	-0,1%

Kostnadsutveckling (miljoner kronor)

Medarbetare i siffror

Utvecklingen av anställningsvolym

Per den sista december 2021 hade Region Skåne 36 034 månadsavlönade medarbetare inom förvaltningsdriven verksamhet, en ökning med 428 medarbetare (+1,2 procent) jämfört med samma datum föregående år.

De personalgrupper som ökat mest i faktiska tal är undersköterskor, skötare, med flera, administratörer samt läkare icke specialistkompetenta.

Utvecklingen av använda timmar

Totalt har volymen använda timmar ökat jämfört med helåret 2020. Ökningen beror dels på en ökad anställningsvolym. Markanta skillnader finns vad gäller orsaksposter som genererar timmar. Exempelvis har antalet timmar vid sjukledighet minskat, vilket ökar det totala antalet använda timmar, se tidigare avsnitt om sjukfrånvaro. Poster som bidrog till ett ökat antal använda timmar utöver nämnda, ökning timanställning, fyllnadslön/övertid samt jour/beredskap.

Extern och intern personalrörlighet

Den externa personalrörligheten, andelen tillsvidareanställda som lämnar sin tillsvidareanställning i Region Skåne, uppgick för Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet till 8,6 procent under januari–november 2021. Detta är en ökning med 1,0 procentenheter jämfört med samma period 2020. Den externa personalrörligheten minskade under 2020 till en osedvanligt låg nivå, 7,6 procent, vilket låg i linje med det generella mönstret för minskad rörlighet på arbetsmarknaden i stort. Den externa rörligheten innan pandemin var för motsvarande period januari till november 2019 nästan 9 procent.

Den interna personalrörligheten, det vill säga tillsvidareanställda som bytt verksamhetsområde inom Region Skåne, har minskat under året 2021 jämfört med 2020. Den interna personalrörligheten enligt denna definition uppgick 2021 (januari-november) till 7,8 procent motsvarande värde 2020 var 8,5 procent respektive för 2019 8,9 procent.

Antal månadsavlönade i Region Skåne¹

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet samt särredovisat Folkandvården AB)

Avser förhållandet den 31 dec respektive år	2021	2020	Förändring antal	Förändring %
Förvaltningsdriven verksamhet totalt	36 034	35 606	428	1,2%
Sjukhusstyrelse Kristianstad	2 393	2 342	51	2,2%
Sjukhusstyrelse Hässleholm	601	592	9	1,5%
Sjukhusstyrelse Helsingborg	3 269	3 204	65	2,0%
Sjukhusstyrelse Ängelholm	582	562	20	3,6%
Medicinsk service	2 041	1 977	64	3,2%
Sjukhusstyrelse Sus	12 554	12 530	24	0,2%
Sjukhusstyrelse Ystad	997	985	12	1,2%
Sjukhusstyrelse Trelleborg	561	555	6	1,1%
Sjukhusstyrelse Landskrona	354	354	0	0,0%
Psykiatri, Rehabilitering o hjälpmedelsnämnd	4 264	4 216	48	1,1%
Primärvårdsnämnd	4 342	4 331	11	0,3%
Kulturnämnd	34	31	3	9,7%
Kollektivtrafiknämnd	453	436	17	3,9%
Service-nämnd	2 428	2 401	27	1,1%
Regionstyrelsen	785	745	40	5,4%
Regionstyrelse (Digitalisering, IT och MT)	349	319	30	9,4%
Södra regionvårdsnämnden	10	10	0	0,0%
Patientnämnd	18	18	0	0,0%
Revision	9	9	0	0,0%
Folkandvården Skåne AB	1 456	1 472	-16	-1,1%

1. Observera att viss differens kan råda mellan totalsumman och summan av raderna, då ett fåtal har anställningar på mer än en (1) förvaltning.

Antal månadsavlönade medarbetare per personalgrupp¹ (AID)

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet, grupper med minst 300 anställda redovisas)

Avser förhållandet den 31 dec respektive år	2021	2020	Förändring antal	Förändring %
Totalt antal månadsavlönade medarbetare	36 034	35 606	428	1,2%
Sjuksköterskor	8 889	8 931	-42	-0,5%
Undersköterskor, skötare, m fl	7 682	7 489	193	2,6%
Läkare, specialistkompetenta	2 966	2 916	50	1,7%
Handläggare	2 181	2 146	35	1,6%
Läkare, icke specialistkompetenta	2 108	2 033	75	3,7%
Administratörer, vård	2 058	2 080	-22	-1,1%
Administratörer	1 650	1 567	83	5,3%
Ledningsarbete	1 539	1 494	45	3,0%
Biomedicinska analytiker	934	934	0	0,0%
Fysioterapeut	800	814	-14	-1,7%
Kurativt och socialt	690	683	7	1,0%
Psykologer	629	629	0	0,0%
Övriga specialiteter inom hälso- och sjukvård	583	558	25	4,5%
Barnmorskor	581	597	-16	-2,7%
Städ, tvätt- och renhållningsarbete	540	587	-47	-8,0%
Arbetssterapeuter	415	414	1	0,2%
Vaktmästeri, trädgård, anläggning, m m	380	383	-3	-0,8%
Övriga	1 430	1 361	69	5,1%

1. Observera att viss differens kan råda mellan totalsumman och summan av raderna, då ett fåtal har anställningar på mer än en (1) förvaltning.

Använda timmar (avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

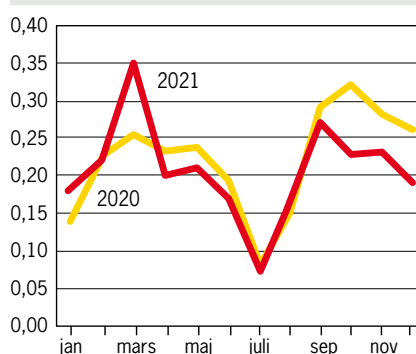
	2021	2020	2019	Förändring tim	Förändring %
Anställda timmar	69 755 430	68 036 516	66 327 058	1 718 914	2,53%
Sjukledighet	-4 326 761	-4 564 844	-3 682 734	238 083	-5,22%
Tjänstledighet med lön	-548 880	-485 955	-943 833	-62 924	12,95%
Tjänstledighet utan lön	-7 640 054	-7 369 659	-7 020 023	-270 395	3,67%
Kompleddighet	-817 604	-808 258	-801 896	-9 346	1,16%
Semesterledighet	-6 756 061	-6 415 281	-6 733 119	-340 780	5,31%
Timlön	2 632 482	2 341 193	2 237 676	291 289	12,44%
Fyll/övertid	1 048 398	936 871	883 169	111 528	11,90%
Arb jour/bered	798 529	787 556	748 112	10 973	1,39%
Använda timmar	54 145 480	52 458 138	51 014 410	1 687 342	3,22%

Utvecklingen av vård av barn (VAB) under covid-19

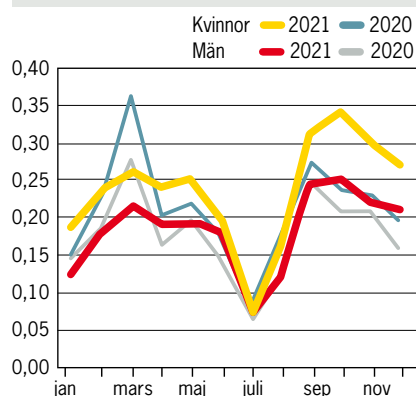
Vård av barn (VAB) har ökat kraftigt under pandemin. För att minska risken för smittspridning ska barn, elever och personal vara uppmärksamma på symptom som kan förekomma vid covid-19. Det gäller både lättare symptom som halsont, snuva, illamående och huvudvärk, men även andra symptom som muskel- och ledvärk, feber, hosta och svårigheter att andas.

Generellt sätt har kvinnor en högre frånvaro till följd av VAB än män, detta förhållande var oförändrat under 2021 och 2020. Ökningen av VAB för kvinnor respektive män under 2020 och 2021 har följt ett likartat mönster över tid och efter utvecklingen av pandemin.

Utveckling av VAB (kalenderdagar/anställd)

Utveckling av VAB (kalenderdagar/per kön)

Bisysslor

I tabellen redovisas antalet medgivna och avslagna bisysslor som har anmälts och prövats år 2021. Tabellen återspeglar inte det totala antalet bisysslor i Region Skåne då en anmälan kan avse längre period än ett år. IT-stöd för hantering av bisysslor har införts inom hela Region Skåne under 2021. IT-stödet bidrar till att kvalitetssäkra processen, skapa bättre överblick och förenkla statistik och jämförelser.

Antal bisysslor

	Antal medgivna bisysslor		Antal avslagna bisysslor	
	Med koppling till Region Skåne	Utan koppling till Region Skåne	Med koppling till Region Skåne	Utan koppling till Region Skåne
Läkare	97	261	6	–
Övriga	87	278	16	6
Totalt	184	539	22	6

Läs mer i:

- Personalnämndens verksamhetsberättelse

Region Skånes samlade ekonomi

Finansiella mål

Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Regionfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Region Skånes riktlinjer för god ekonomisk hushållning, som fastställts av fullmäktige, utgår från att Region Skånes finansiella ställning ska stärkas och att skattemedlen ska användas effektivt. En långsiktigt stark ekonomi är en förutsättning för att trygga verksamheten och därmed ge Skånes invånare en god service i form av säker och lättillgänglig hälso- och sjukvård samt kollektivtrafik. För att nå god ekonomisk hushållning krävs strikt acceptans och respekt för de finansiella målsättningarna. De finansiella målen för år 2021 som regionfullmäktige fattat beslut om är:

Resultatmål

Region Skånes resultat ska över en rullande femårsperiod uppgå till minst 2 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Resultatet ska också årligen uppfylla det lagstadgade balanskravet.

Region Skånes budgeterade resultat 2021 uppgick till 912 miljoner kronor och utfallet blev -764 miljoner kronor vilket motsvarar -1,6 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Resultatmålet på kort sikt uppnås därmed inte. Under den senaste femårsperioden 2017–2021 har resultatet uppgått till 1 398 miljoner kronor vilket motsvarar 0,7 procent av de samlade intäkterna och det långsiktiga resultatmålet uppnås därmed inte heller. Resultatet 2021 innehåller dock två större negativa poster av engångskaraktär som är jämförelsestörande och som tillsammans uppgår till -2 995 mil-

joner kronor. Nedskrivning för förgävesinvestering i fastighet har gjorts på motsvaranden -1 189 miljoner kronor och värdesäkring av ökad pensionskulld till följd av förändrat livslängdsantagande belastar resultatet med -1 806 miljoner kronor. Utan dessa båda poster hade både det kortsiktiga och långsiktiga resultatmålet uppnåtts.

Finansieringsmål

Investeringar ska så långt möjligt finansieras med egna medel. Upplåning kan användas för att delfinansiera större investeringsprojekt. Under 2021 bör självfinansieringsgraden (årets resultat och avskrivningar i förhållande till investeringsbelopp) uppgå till minst 38,5 procent för att inte äventyra skuldsättningsmålet.

Resultatet och avskrivningarna bidrog 2021 med 2024 miljoner kronor till finansieringen av investeringarna. Investeringarna uppgick till 4 579 miljoner kronor och därmed blev den totala självfinansieringsgraden 44,2 procent och finansieringsmålet uppnås.

Skuldsättningsmål

Region Skånes externa räntebärande nettolåneskuld får högst uppgå till 25 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag.

Region Skånes externa nettolåneskuld, exklusive pensionskulld, uppgick till 6 513 miljoner kronor vid årsskiftet. Skulden motsvarar 13,9 procent av de samlade intäkterna och därmed klaras skuldsättningsmålet med god marginal 2021.

Balanskravet

Det lagstadgade balanskravet innebär en miniminivå där intäkterna varje år måste balansera kostnaderna. Ett negativt balanskrav ska återställas inom tre år. Det ingående återställningskravet 2021 uppgick till 282 miljoner kronor. Med 2021 års balanskravsresultat, som blev -950 miljoner kronor, återställs inte balanskravsresultatet från 2018. Sammanlagt uppgår nu Region Skånes återställningskrav till 1 232 miljoner kronor för perioden 2022–2024. Återställningskravet hanteras inom budgeterat resultat för planperioden i beslutad verksamhetsplan och budget 2022 samt tilläggsbudget 2022, med plan 2023–2024.

Omvärldsanalys

BNP-nivån är nu återhämtad i många länder från den konjunkturedgång som pandemin utlöste under 2020, men däremot är inte antalet arbetade timmar återhämtade. Det är problem med jämvikt mellan efterfrågan och utbud

Balanskravsberäkning

	Miljoner kronor
Årets resultat enligt resultaträkningen	-764
Justering för realisationsvinster	-5
Orealiserade kursförluster i värdepapper	0
Återförda orealiserade kursförluster i värdepapper	0
Justerat resultat enligt fullfondering	-768
Justering för redovisning enligt blandmodell	-182
Balanskravsresultat	-950
Synnerliga skäl	0
Ingående återställningskrav	-282
Utgående återställningskrav	-1 232

på varu- respektive tjänstesidan. Samtidigt har inflationen stigit till höga nivåer i främst USA. Det beror främst på en hög varukonsumtion och efterföljande utbudsproblem samt höga energipriser. Problemet med inflation finns även i Eurozonen om än mindre än i USA. I Sverige är det inte något större problem med inflationen om vi räknar bort energipriserna. Här handlar det mer om att den ekonomiska politiken måste bli mindre expansiv allteftersom arbetsmarknaden blir mer ansträngd, ett normalt penningpolitiskt handlande. Coronavirusvarianten omikron har visat sig vara mindre farlig än tidigare varianter. Smittspridningen har varit hög men faller nu tillbaka samtidigt som det är färre som ligger på intensivvårdsavdelning (IVA) än vid tidigare faser av hög smittspridning. Trots vissa negativa effekter av höga energipriser och högre räntor i USA är den ekonomiska utvecklingen framöver stark, återhämtningen mot trend fortgår i Sverige. Speciellt när hushållens konsumtion växlar tillbaka mot tjänstebranscherna. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) bedömer att Sveriges BNP ökade med 4,9 procent 2021. För 2022 bedöms den öka med 3,6 procent samtidigt som arbetslösheten fort-

sätter att gå tillbaka långsamt. Sysselsättningen fortsätter att stiga, men så gör även arbetsutbudet. Den snabba konjunkturåterhämtningen med höga tillväxttal för BNP och arbetade timmar, och därmed hög skatteunderlagstillväxt, är dels en återhämtning från ett svagt 2020, dels vissa tillfälliga effekter såsom extra löneutbetalningar. Ökning av arbetade timmar och extra löneutbetalningar är den viktigaste förklaringen till den starka ökningen av skatteunderlaget under 2021. Även skatteunderlaget 2020 hade en bättre utveckling än tidigare bedömningar.

Under 2021 har skatteintäkterna ökat med 19 miljarder kronor (varav 7 miljarder till regionerna) mer än den bedömning som gjordes i början av året. Eftersom prognoserna har justerats upp successivt under året har det varit svårt för kommuner och regioner att planera för detta. Ökningen av skatteintäkter och återhämtningen av svensk ekonomi beror i sin tur bland annat på statens (och omvärldens) stimulanser av näringslivet, en kraftig ökning av inkomster från arbetslöshetsersättning och sjukpenning på grund av pandemin. I december 2020 beräknades skatteunderlaget för 2020 öka med 1,7 pro-

cent. När deklarationerna hade granskats i november 2021 stod det dock klart att ökningen blev på 2,1 procent. Samtidigt beräknades ökningen av skatteunderlaget för 2021 bli 2,5 procent, men prognosen i december 2021 visade 4,6 procent (exklusive regelförändringar är det 4,9 procent). Det här kan jämföras med att skatteunderlaget under ett normalår har 4 procents ökning – 2021 har därmed haft en historiskt stark ökning.

Staten beslutade under 2020 och 2021 om stora tillfälliga statsbidrag, främst till regionerna, för att hantera den pågående pandemin. Även de riktade bidragen har ökat rejält, vilket också ofta har inneburit högre kostnader. Ofta har statsbidragen kommit med kort framförhållning och i vissa fall också väldigt sent på året, vilket har gjort det svårt att planera. Nivån på de generella statsbidragen till kommuner och regioner är 28 miljarder kronor högre 2021 än 2018. År 2021 uppgick de generella statsbidragen till 149 miljarder kronor och de riktade till 146 miljarder kronor.

Både 2020 och 2021 har kommuner och regioner överlag fått ett starkt ekonomiskt resultat, mycket tack vare de stora tillfälliga pandemirelaterade till-

Resultatbegrepp

Region Skånes årsredovisning 2021 är kommenterad utifrån regionresultatet beräknat enligt fullfonderingsmodell om inte annat specifikt anges. Nedan ges en förklaring till vad som ingår i de olika resultatbegreppen:

Årets resultat/Periodens resultat

Resultatet på sista raden i resultaträkningen. Här ingår samtliga kostnader och intäkter.

Resultat exklusive jämförelsestörande poster

Från årets resultat frånräknas större ekonomiska händelser, >60 mnkr, av engångskaraktär som just stör jämförelser med tidigare år, men inte kan anses främmande för verksamheten.

Balanskravsresultat

Balanskravet är lagstadgat i den kommunala redovisningslagen och innebär att intäkterna ska vara större än kostnaderna. Om balanskravsresultatet är negativt ska

underskottet återställas inom tre år.

Balanskravsresultatet beräknas i en så kallad balanskravsutredning som utgår från årets resultat, som minskas med reavinsten och justeras för reservering och användning av resultatutjämningsreserv. I Region Skånes balanskravsutredning görs också en justering för pensionskostnader enligt blandmodell.

Regionresultat och koncernresultat

Region Skånes resultat är summan av alla resultat för de nämnder och styrelser som ingår i regionen. I koncernresultatet inräknas, förutom Region Skånes nämnder och styrelser, även koncernbolagen Region Skåne Holding AB och Folkvandvården Skåne AB.

Blandmodell och fullfonderingsmodell

Blandmodell och fullfonderingsmodell är två olika modeller för redovisning av pensionskostnader. Blandmodellen är lagstadgad sedan 1998, och ersatte då rådande praxis som var fullfondering.

I fullfonderingsmodellen är pensioner intjänade före 1998 upptagna som en skuld i balansräkningen och värdesäkringens bokförs som en kostnad i resultaträkningen. I blandmodellen redovisas inte pensioner intjänade före 1998 som en skuld, och värdesäkringens av skulden (ränta, inflation antaganden om livslängd) redovisas inte som en kostnad i resultaträkningen. Däremot redovisas utbetalningarna av pension intjänad före 1998 som en kostnad i resultaträkningen.

När pensionsutbetalningarna för pension intjänad före 1998 är högre än kostnaden för värdesäkringens på denna skuld blir kostnaderna högre och resultatet sämre i blandmodellen än i fullfonderingsmodellen. Kostnaden för Region Skåne 2021 blev 182 miljoner kronor högre med beräkning enligt blandmodell jämfört med fullfonderingsmodell.

skotten. 2021 ser ut att innebära ett överskott i sektorn på uppskattningsvis 50–60 miljarder kronor, varav cirka 15–20 miljarder i regionerna och cirka 30–40 miljarder i kommunerna. Det är dock viktigt att påpeka att flera kommuner och någon region även kommande år behöver vidta åtgärder för att få ekonomin i balans. År 2021 är det endast Region Skåne som redovisar underskott bland regionerna men underskottet beror till stor del på två poster av engångskaraktär, nedskrivning av förgävesinvestering på 1 189 miljoner kronor och värdesäkring av ökad pensionskulda till följd av förändrat livslängdsantagande på 1 806 miljoner kronor.

Inför 2022 har ingen region och 28 kommuner sänkt skatten, varav 13 kommuner i Stockholms län. Fem kommuner har höjt skatten. Att sektorn nu tillfälligt har starka resultat gör inte att ekonomin på sikt har blivit bättre. De långsiktiga demografiska utmaningarna med ökade välfärdsbehov och brist på arbetskraft kvarstår. SKR räknar även med att kommunsektorns finansiella sparande vänder från plus till minus redan 2022. Orsaken är att behoven av investeringar, i bland annat skolor, sjukhus och infrastruktur, även fortsättningsvis kommer att ligga på en hög nivå.

Investeringar

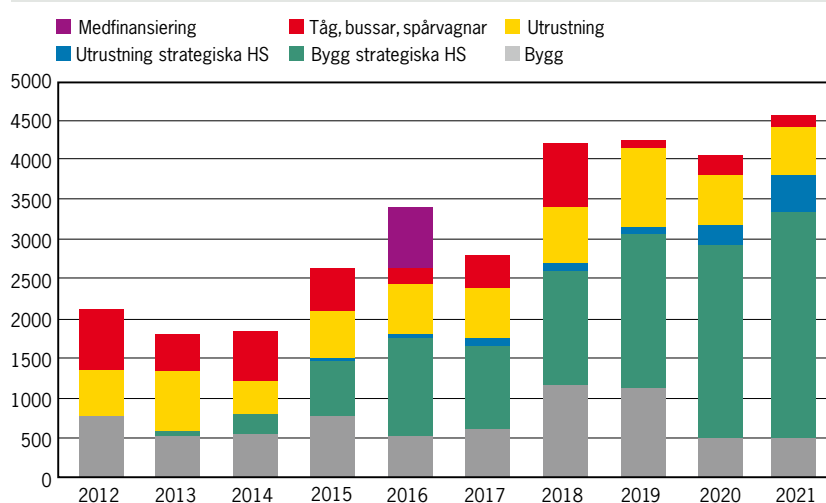
Region Skåne är i genomförandefasen av flera mycket stora investeringar inom såväl hälso- och sjukvården som kollektivtrafiken. Under planperioden 2021–2023 står Region Skåne inför sina högsta investeringsnivåer någonsin.

Budgeten för Region Skånes investeringar under 2021 var 6 629 miljoner kronor och utfallet blev 4 579 miljoner kronor. Trots det högsta utfallet i Region Skånes historia var det 2 050 miljoner kronor lägre än budget. Ungefär 1 100 miljoner kronor av överskottet är kopplat till byggobjekt i hälso- och sjukvården.

Bygginvesteringar

Inför budget 2021 beräknades investeringarna i bygginvesteringar till 4,6 miljarder kronor varav huvuddelen inom hälso- och sjukvården och då framförallt inom utvecklingsplaneobjekten i Malmö, Helsingborg och Lund, som går under samlingsbeteckning NSX,

Investeringar (miljoner kronor)

(Nya Sjukhusområdet i X). Dessutom avsattes medel i budgeten för större byggprojekt utanför hälso- och sjukvården, bussdepåer i Malmö och Lund. Det samlade utfallet för bygginvesteringar inklusive kreditivränta blev 3,4 miljarder kronor. Nedan beskrivs status för objekt med en investeringsbudget på över 100 miljoner kronor. Mer detaljerade beskrivningar av statusen för de strategiska sjukvårdsinvesteringarna har under 2021 lämnats till regionstyrelsen i mars och oktober.

Pågående bygginvesteringar inom kollektivtrafiken

• Bussdepåer Malmö och Lund

Region Skåne har i avsiktsförklaringar med Lunds kommun och Malmö stad konstaterat att den fortsatta utvecklingen av städerna förutsätter etablering av nya och moderna bussdepåer. Tillsammans med städerna skapas de bästa förutsättningarna för att etableringen av nya bussdepåer sker på geografiskt optimal plats med minsta möjliga miljöpåverkan och bästa trafikekonomin.

Av avsiktsförklaringarna framgår att i Lund har kommunen och Region Skåne enats om att etablera en ny depå på Gastelyckan och i Malmö har parterna enats om att etablera två nya bussdepåer, en norr om Malmös centrala delar och en i anslutning till trafikplats Lockarp.

För Region Skåne har regionfastigheter, tillsammans med Skånetrafiken och städerna, påbörjat arbetet med att mer detaljerat utreda förutsättningarna

för etablering av nya depåer i Malmö och Lund. Baserat på tidiga indikationer har i budgeten avsatts ett planeringsutrymme om 1,1 miljard kronor. Regionstyrelsen har tilldelat projektmedel och medel för köp av mark. Under 2020 förvärvades mark för etablering av den centrala bussdepån i Malmö. Under 2021 förvärvades en befintlig bussdepå på Gastelyckan i Lund och avsikten är att förvärva kringliggande tomter för att möjliggöra en utbyggnad. Utfallet 2021 blev 69 miljoner kronor och totalt är utfallet uppe i 79 miljoner kronor. Bussdepån i Lund planeras vara klar i slutet av 2025. De två depåerna i Malmö beräknas nu vara färdiga i början av 2027. Detta innebär förskjutningar jämfört med den ursprungliga tidplanen som innebar färdigställande i juni 2023 respektive juni 2024. Den tidsmässiga förskjutningen innebär ett indexpåslag vilket innebär att prognosen nu är på 1,2 miljard kronor.

Pågående bygginvesteringar inom hälso- och sjukvårdssektorn

• Nya sjukhusområdet i Malmö (NSM)

Arbetet med utvecklingen av sjukhusområdet i Malmö är nu inne i den mest intensiva fasen och delar av nybyggnationerna börjar nu färdigställas. I december 2013 fastslog regionstyrelsen planen för arbetet med sjukhusområdet som nu börjar närma sig upploppet. I en första fas revs äldre byggnader och ersättningsbyggnader etablerades på två platser på sjukhusområdet. Det skapade

plats för en ny vårdbyggnad och en servicebyggnad. Under 2018 var det byggstart för både vårdbyggnad och servicebyggnad och åren 2021 och 2022 är de år då arbetet är som mest intensivt och medelsförbrukningen är som högst. I projektet ingår också att modernisera och bygga ut teknik och transportkultvertsystem och anlägga nya gröna, läkande miljöer.

Under året har ett nytt bårhus färdigställts som invigdes i januari 2022. Servicebyggnaden börjar närma sig färdigställande och kommer lämnas över till verksamheterna för successiv inflyttning under hösten 2022. De båda vårdbyggnaderna kommer tas i bruk 2024 respektive 2025.

Projektet NSM har en byggbudget om 12,3 miljarder kronor och en utrustningsbudget om 1,9 miljarder kronor. Prognosen för byggprojektet är nu 11,9 miljarder kronor och prognosen för utrustningsbudgeten är enligt budget. Pandemin har inneburit en viss förskjutning i tid i projektet vilket påverkar årets utfall jämfört med budget men överlag har arbetet kunnat pågå enligt plan. Under året har 2,3 miljarder investerats i byggnader inom ramen för NSM vilket är 419 miljoner kronor mindre än budget för 2021. I utrustning har det investerats 153 miljoner kronor vilket är i linje med budget för 2021. Hittills har projektet i Malmö inneburit investeringar på 7,7 miljarder kronor i bygg- och utrustningsinvesteringar.

• Nya sjukhusområdet i Lund (NSL)

Arbetet med att utveckla sjukhusområdet i Lund har hittills inte på samma sätt som i Malmö fokuserat på ett genomförande, utan har mer haft karaktären av ett fördjupat planeringsarbete för fastighetsutveckling. Utöver detta har ett antal projekt genomförts med inriktning på att förbereda sjukhusområdet för den spårvagnssträckning som går igenom sjukhusområdet, bland annat genom att bygga en ny kulvert.

Parallellt med dessa insatser pågår arbetet med att ta fram en långsiktig plan för ersättningslokaler för sjukhuset i Lund. Arbetet har pågått under en längre tid med inriktningen att utveckla det befintliga sjukhusområdet. Erfar-

enheterna från sjukhusbyggnationer i Helsingborg har dock inneburit att det nu även ingår alternativa lokaliseringar i utredningsuppdraget. Planen blir ett viktigt underlag för att kunna fatta beslut om framtida inriktning för insatserna i Lund. Behovet av insatser på sjukhusområdet är stort. Samtidigt är sjukhusområdet i Lund det största i Skåne och ersättningen av sjukhusbyggnaderna kommer vara de mest omfattande investeringar som Region Skåne stått för hittills. Arbetet med de olika alternativen behöver därför analyseras på djupet innan beslut kan tas.

I avvaktan på en långsiktig lösning beslutade regionstyrelsen under hösten 2021 om medel för de inledande stegen för att etablera temporära lösningar för den problematik som finns kopplat till befintliga fastigheter för neonatalsjukvård, kvinnosjukvård och obstetrik samt infektionssjukvård. Medel för genomförande tillförs i kommande budgetarbete.

Utfallet under 2021 blev 18 miljoner kronor vilket gör att det samlade utfallet nu är uppe i 711 miljoner kronor.

• Nya sjukhusområdet i Helsingborg (NSH)

Sedan 2012 har ett arbete genomförts med syfte att förnya sjukhusstrukturen på det befintliga sjukhusområdet i Helsingborg. Projektet har haft återkommande omstarter utifrån ny information som framkommit och under våren 2019 presenterades en genomlysning av projektet för regionstyrelsen som visade på större byggtekniska problem och svårigheter att skapa ändamålsenliga lokaler för verksamheten än vad som tidigare förutsetts. Som en konsekvens av detta beslutade regionstyrelsen att genomföra en revidering av planerna för ersättning av sjukhuset där olika alternativ genomlystes och ställdes emot varandra. Denna genomlysning färdigställdes under våren 2021 och resulterade i beslutet om att gå vidare med att etablera ett nytt sjukhusområde framför att fortsätta att utveckla det befintliga. Tillsammans med Helsingborgs stad har nu ett arbete påbörjats med avsikt att etablera ett nytt sjukhus i Östra Ramlösa.

Beredningen för strategiska sjukvårdsinvesteringar har fått i uppdrag att

genomföra förprojektering och detaljplaneprocess rörande placering av ett nytt sjukhus inom området Östra Ramlösa. Sjukhusets dimensionering kommer avgöra investeringens omfattning och det är därför för tidigt att göra en samlad bedömning av denna. I de inledande faserna av utvecklingen av det nya sjukhusområdet under den kommande planperioden kommer medelsförbrukningen vara relativt begränsad.

Som en konsekvens av beslutet, att inte fullfölja det befintliga strategiska projektet NSH, har en plan tagits fram för avslut av projektet. Arbete i de delar som måste avslutas inom ramen för projektet sträcker sig in under 2022.

Utfallet under året blev 313 miljoner kronor och det totala utfallet för bygginvesteringar i Helsingborg är nu uppe i 3,5 miljarder kronor. Investeringar i utrustning blev under året 62 miljoner kronor och är totalt uppe i 163 miljoner kronor. Den samlade prognosen för projektet NSH inklusive kvarvarande insatser beräknas till 3,6 miljarder kronor exklusive utrustning.

Som en följd av beslutet om att inte fullfölja projektet på befintligt sjukhusområde har en nedskrivning om 1,2 miljarder kronor gjorts i bokslut 2021 av delar av projektet i Helsingborg framförallt kopplat till byggnad 23. Av utfallet under 2021 har 99 miljoner kronor i bygginvesteringar och 4 miljoner kronor i utrustningsinvesteringar skrivits ner.

Byggtiden för ett nytt sjukhus bedöms initialt till 11–13 år. Det innebär att det befintliga sjukhuset i Helsingborg kommer att fungera som akutsjukhus under många år framåt. I stora delar av befintlig huvudbyggnad finns efterstätt behov där åtgärder planerats inom ramen för det strategiska projektet NSH. Det kommer därför tas fram en samordnad plan för behovet av kortsiktiga insatser på sjukhusområdet. Då nyttjandetiden kommer bli kort är det av stor vikt att balansera omfattningen av insatserna med behovet av ett väl fungerande sjukhus över en begränsad period. De insatser som bör finnas behov av är av samma karaktär som övriga strategiska investeringar och hanteras inom ramen för den ordinarie investeringsprocessen för den typen av investeringar.

FOTO: © BENGT FLEMARK

FOTO: © VICTORIA REUTER JOHANSSON

- *Hälsostaden Ängelholm*

Region Skåne har tillsammans med PEAB och Wihlborgs Fastigheter AB bildat ett bolag med syfte att utveckla sjukhusområdet med en inriktning på att koncentrera sjukvårdsverksamheten till det norra sjukvårdsområdet. Under 2018 färdigställdes projektet och om- och nybyggnation togs i bruk. I samband med att slutligt ramavtal fastställdes i mars 2018 beslutade regionstyrelsen att inleda förhandlingar om ytterligare förhyrningar för de delar som inte ryms i de framtagna ytorna. I september 2019 beslutade regionstyrelsen om ett nytt avtal om nybyggnation av ytterligare ett nytt hus på sjukhusområdet. Det nya huset beräknas överlämnas till verksamheten 2022.

- *Framtidens ortopedi i Hässleholm (Forth)*

I Hässleholm pågår ett arbete med att skapa ersättningslokaler för operation- och sterilverksamhet. En fysisk utvecklingsplan fastställdes av regionstyrelsen i december 2018 som belyste även övriga delar av sjukhusets förutsättningar för att bedriva en modern ortopedisk operationsverksamhet. Under hösten 2019 beslutades om genomförande av etapp 1 i det scenario som rekommenderades i den fysiska utvecklingsplanen. Etappen omfattar nytt operationshus med mottagning och vårdavdelning, med mera, servicecentral och infrastruktur på sjukhusområdet. I beslutet gör-

des en medelstilldelning om 1,6 miljarder kronor inklusive utrustning. Under 2021 har detaljplanen vunnit laga kraft och bygglovshandlingar har skickats till Hässleholms kommun. Upphandling av reservkraftsaggregat är färdigt. Projekteringen av service- och vårdbyggnad förväntas bli färdigt tidigt 2022 där efter påbörjas upphandling av entreprenaden. Byggstart beräknas ske till sommaren 2022.

I projekteringsarbetet har identifierats ett antal frågor som har inneburit en översyn av programhandlingen. Ytbehovet är större än tidigare förutsetts och det finns även frågor kring evakueringsmöjligheter och behovet av kyla på sjukhusområdet som setts över. Tillsammans med påverkan av pandemin har detta inneburit förseningar i projektet och beräknat överlämnande till verksamheten ligger nu under hösten 2025 vilket innebär ungefär ett och ett halvt års försening jämfört med plan när medelstilldelning gjordes. Även ekonomin har påverkats av översynen av programhandlingen. Projektet ligger fortfarande inom den samlade budgetramen men har inte längre någon marginal för ytterligare risker. En översyn görs av projektet för att säkerställa att budgeten kan hållas. Under 2021 har investeringen uppgått till 67 miljoner kronor och totalt är investeringsutgiften nu 90 miljoner kronor.

- *Psykiatri, palliativ, habilitering*

och hjälpmedel, med mera, i Malmö

Ett fördjupat utredningsarbete pågår avseende lokaler för barn- och vuxenpsykiatri/habilitering och hjälpmedel/palliativ verksamhet, med mera. Omfattningen av lokalbehoven för dessa verksamheter är mycket stora samtidigt som dagens lokaler har dålig standard. Ett antal lösningsförslag har utretts. Regionstyrelsen fattade under hösten 2019 ett inriktningsbeslut om etablering av nya lokaler på södra sjukhusområdet i Malmö. Ett utredningsarbete har genomförts om vilken del av området som är mest lämpligt. En avsiktsförklaring om samarbete mellan Region Skåne och Malmö stad har tagits fram som fastställs för Region Skånes del i början av 2022. Avsiktsförklaringen innebär att det är den västra delen av det södra området som kommer att användas för etableringen av nybyggnation för psykiatri, med mera. Under 2021 blev utfallet 4 miljoner kronor.

- *Koncentration barn- och ungdomsmedicin i Malmö*

Barn- och ungdomsmedicin i Malmö är idag fysiskt uppdelat på att antal platser, där särskilt den del som finns kvar på det södra sjukhusområdet har en besvärlig localsituation. Ett arbete pågår nu med att etablera en sammanhållen verksamhet i långa raden på norra sjukhusområdet i Malmö. Regionstyrelsen

medelstilldelade i november 2020 investeringen med knappt 230 miljoner kronor inklusive utrustning. Projekteringsfasen och upphandling av entreprenad är slutförd och byggarbete påbörjades under hösten 2021. Utfallet för 2021 uppgår till 21 miljoner kronor i bygginvesteringar och projektet planeras vara färdigställt i slutet av 2022. I samband med byggstart har prognosen för projektet reviderats ned till drygt 160 miljoner kronor för bygg- och utrustningsinvesteringer.

• *Laboratoriemedicin*

på sjukhusområdet i Lund

En bärande idé i den sammanhållna laboratoriemedicinska verksamheten har varit att koncentrera delar av verksamheten till Lund. Under den senaste femårsperioden har delar av detta genomförts genom ombyggnationer av befintliga lokaler för bland annat mikrobiologi, patologi och klinisk genetik. Under våren 2020 beslutade regionstyrelsen om medelstilldelning för det avslutande projektet som innebär att nya lokaler skapas för laboratoriemedicins basenhet 24/7-plattform samt för en koncentration av specialkemi som idag finns i Malmö och Lund. Byggstart var i september 2021. Den första huvud-etappen som möjliggör etablering av 24/7-plattformen kommer vara färdigställd till sommaren 2022 och resterande delar i slutet av 2023. Projektets budget omfattar inklusive utrustning 270 miljoner kronor. Projektet är tekniskt komplicerat och har påverkats av bristen på komponenter på världsmarknaden. Trots detta bedöms huvudtidplanen kunna uppfyllas. I samband med produktionsstart har prognosen för den samlade investeringsutgiften höjts till knappt 300 miljoner kronor för bygg och utrustning. Utfallet i år uppgår till 81 miljoner kronor och totalt har 111 miljoner kronor investerats hittills.

Bygginvesteringar under 100 miljoner kronor inom hälso- och sjukvårdssektorn
Inom ramen för bygginvesteringar under 100 miljoner kronor inom hälso- och sjukvården avsätts medel för mindre objekt. Utrymmet för övriga insatser sattes under 2021 till 339 miljoner kronor, av detta utgjorde 91 miljoner kronor

lokala potter till hälso- och sjukvårdens förvaltningar. Utfallet under året blev 172 miljoner kronor. Flertalet av objekten i budget 2021 är externa förhyrningar som inte genererar investeringsutfall men som avräknats investeringsbudgeten. I budget 2021 uppgick fyra externa förhyringarna inom ramen för ej strategiska objekten till knappt 190 miljoner kronor. Tre av dessa har färdigställts under 2021. Reproduktionsmedicinskt centrum (RMC), respektive logopedverksamheten, båda tillhörande Sus, flyttade under hösten in i nya lokaler i dockanområdet i Malmö. Vårdcentralen i Anderslöv flyttade in i en ny lokal i december 2021. De nya lokalerna för RMC kommer att skapa förutsättningar för etableringen av ett familje-BB i kvinnoklinikens byggnader i Malmö. De nya lokalerna för logopederna är en förutsättning för etablering av samlad barn- och ungdomsverksamhet på sjukhuset i Malmö. Nya lokaler för vårdcentralerna i Bara respektive Södra Sandby som budgeterats tidigare år färdigställdes också under 2021. Under året färdigställdes nya lokaler på sjukhusområdet i Lund för en ny central endoskopi-enhet och för vävnadsbanken.

Service-nämnden

Ramen för fastighetsägarinvesteringar används för att förbättra, förnya och anpassa befintliga byggnader eller deras befintliga tekniska system i de fall där förändringen inte huvudsakligen beror på verksamhetsförändringar hos hyresgästen. Sedan 2020 ingår även 40 miljoner kronor per år för energieffektiviseringar i ramen. Fastighetsägarinvesteringarna disponeras av servicesnämnden och uppgick under 2021 till 386 miljoner kronor. Det samlade utfallet för dessa områden under året blev 283 miljoner kronor.

Utrustningsinvesteringar inom hälso- och sjukvårdssektorn

Skånes digitala vårdssystem (SDV)

SDV är en del i genomförandet av Region Skånes e-hälsostategi och ett omfattande arbete pågår inför driftsättning av systemet som var tänkt att börja hösten 2021. Regionstyrelsen beslutade i september 2017 om medelstilldelning för investeringen med drygt 1 miljard

kronor under 2018–2022. Detta kompletterades i budget 2021 med ytterligare medelstilldelning om 660 miljoner kronor avseende de delar som inte var möjliga att beräkna vid det ursprungliga beslutet. Under 2021 har det klargjorts att tidigare beräknad tidplan inte kommer vara möjlig att hålla. Pandemin har haft en stor påverkan på projektet då personella resurser har behövts ställas om till kliniskt arbete. Samtidigt har arbete med riskanalys och externa juridiska utlåtanden kring datahanteringen haft högsta prioritet i projektet. Dessa komplicerade frågor måste lösas innan en definitiv tidplan kan sättas. Förändringarna kommer även att påverka projektets ekonomi men det är ännu inte möjligt att bedöma de samlade effekterna. Utfallet för 2021 blev 272 miljoner kronor och totalt är investeringen i SDV uppe i 947 miljoner kronor.

Utrustning strategiska bygginvesteringar hälso- och sjukvården

Utrustning för de strategiska investeringarna inom hälso- och sjukvården har budgeterats till 205 miljoner kronor under året och utfallet i framförallt projekten i Malmö och Helsingborg blev 217 miljoner kronor.

Övrig utrustning hälso- och sjukvården

Resterande medel, 537 miljoner kronor, har avsatts för huvudsakligen ny- och reinvestering i medicinteknisk utrustning men även annan utrustning nödvändig för driften av hälso- och sjukvården. I budget för 2021 fanns cirka 60 miljoner kronor under året, avsatta för patientövervakningssystem. Upphandlingen av detta blev överprövat vilket har resulterat i förskjutning framåt i tiden. Utfallet blev 508 miljoner kronor, varav 339 miljoner kr i lokala potter och 169 miljoner kronor i objekt över 8 miljoner kronor. Den absoluta merparten av utgifterna har inneburit utbyte av befintlig utrustning.

Kollektivtrafiknämnden

Under 2018 fastställdes budget för sju spårvagnar i Lund baserat på en genomförd upphandling till knappt 300 miljoner kronor. Under 2020 påbörjades leveransen men försenades på grund av pandemin. Trafikstarten som var plane-

rad till augusti sköts fram till december. Samtliga vagnar har anlänt till Lund men för tre av vagnarna har ännu inte leveransgodkännande genomförts och därmed har inte betalning erlagts. Utfallet under 2021 blev 3 miljoner kronor och totalt är investeringen för spårvagnar uppe i 168 miljoner kronor.

Kollektivtrafiknämnden disponerar under planperioden 40 miljoner kronor årligen i syfte att förbättra informationen till resenärerna, genomföra anpassningar för funktionshindrade och för att öka framkomligheten för busstrafiken. Utfallet under året blev 22 miljoner kronor.

Under 2017 beslutades om att införa ytterligare en tågmodell i Region Skåne inriktad på högkapacitet mellan Helsingborg och Köpenhamn, System 3. En upphandling genomfördes under 2019 och i november samma år beslutade regionfullmäktige om medelstilldelning om 2,2 miljarder. Upphandlingen överprövades och i december 2020 förordade förvaltningsrätten att upphandlingen skulle göras om. En ny upphandling skulle innebära en betydande försening i trafiksättning jämfört med ursprunglig plan. Samtidigt har pandemin inneburit kraftigt minskat resande i kollektivtrafiken och kollektivtrafiknämnden har därför sett över tidigare prognoser. I det mest troliga scenariot kommer det dröja till 2025 innan resandenivåerna är uppe på pre-pandemiska nivåer. Upphandling av nytt tågsystem har därför skjutits på framtiden. I stället har medel avsatts för köp av tio begagnade Öresundståg som idag ägs av DSB och är i drift på den danska sidan av Öresund. I regionstyrelsens planeringsdirektiv inför 2022 avsattes medel för utlösen av ett leasat Öresundståg med 60 miljoner kronor under 2022 vilket skedde redan i december 2021 och 2025 tillkommer utlösen av ytterligare tre leasade Öresundståg.

Regionstyrelsen beslutade i november 2019 om medelstilldelning med 438 miljoner kronor till installation av European Rail Traffic Management System (ERTMS), som är ett standardiserat europiskt säkerhetssystem för järnvägar med syfte att möjliggöra effektiv gränsöverskridande tågtrafik. Övergången till det nya systemet innebär mycket

omfattande investeringar för trafikverket och för samtliga tågoperatörer. Upphandlingar har genomförts för både Öresundståg och Pågatåg. Årets budget för ERTMS var 55 miljoner kronor och utfallet blev 34 miljoner kronor.

Regionstyrelsen beslutade i juni 2020 att godkänna en ny extern förhyrning för att etablera ett nytt huvudkontor för Skånetrafiken i Hässleholm. Byggnaden blev klar i slutet av 2021 och beräknas vara inflyttad och i drift den 2 mars 2022.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen disponerar utrymme för byggnads- och utrustningsinvesteringar inom dess verksamheter, resultatneutrala investeringar, samt oförutsedda behov. Här avsätts medel för servicenämnden och kollektivtrafiknämnden att avropa från regionstyrelsen. Budgeten för 2021 var satt till 150 miljoner kronor för 2021 och utfallet blev 1 miljon kronor.

Finansiell analys

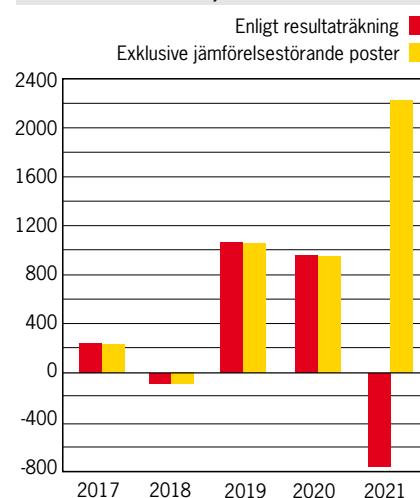
Den finansiella analysen utgår från RK-modellen och syftet är att genom en utvärdering av de fyra aspekterna Resultat–Kapacitet och Risk–Kontroll klargöra huruvida det råder god ekonomiskushållning i Region Skåne.

Resultat–Kapacitet

Årets resultat

Region Skånes resultat för 2021 blev -764 miljoner kronor vilket är en negativ avvikelse med 1 676 miljoner kronor mot det uppsatta resultatmålet för 2021 på 912 miljoner kronor. Årets resultat uppgår till -1,6 procent av de samlade intäkterna från skatter, statsbidrag och utjämning. Resultatet är 1 722 miljoner kronor sämre jämfört med 2020 men innehåller två större jämförelsestörande poster på tillsammans -2 995 miljoner kronor. Nedskrivning för förgävesinvestering i fastighet har gjorts på motsvarande -1 189 miljoner kronor och värdesäkring av ökad pensionskuld till följd av förändrat livslängdsantagande belastar resultatet med -1 806 miljoner kronor. Det ekonomiska resultatet har under 2021 påverkats av kraftigt utökade statsbidrag med anledning av covid-19 och årets resultat är därför betydligt

Årets resultat (miljoner kronor)

mycket bättre än vad som var prognostiserat under 2021 trots det negativa utfallet. Region Skånes budget har också reviderats tre gånger.

I ovan diagram redovisas resultatet enligt resultaträkning och resultatet justerat för jämförelsestörande poster. Jämförelsestörande poster 2021 uppgår sammantaget till 2 995 miljoner kronor.

Finansiering – intäkterna

Region Skånes intäkter i form av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning uppgick till 46 583 miljoner kronor vilket är 147 miljoner kronor lägre än budgeterat belopp. Budgeten har uppreviderats tre gånger under 2021 med tillsammans 1 135 miljoner kronor. Jämfört med 2020 ökade intäkterna med 5,5 procent eller 2 414 miljoner kronor. Skatteintäkterna ökade med 2 229 miljoner kronor eller 6,9 procent, vilket är 209 miljoner kronor mer än budget. Skatteintäkterna blev 526 miljoner kronor högre än enligt den skatteunderlagsprognos som gjordes i mars 2021. Intäkterna från kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag ökade med 1,5 procent eller 185 miljoner kronor.

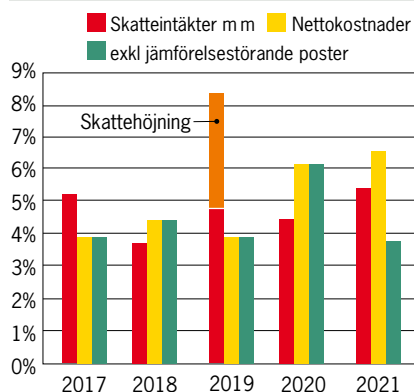
Nettokostnaderna

Under 2021 uppgick verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar till 57 154 miljoner kronor och de verksamhetsanknutna intäkterna till 12 175 miljoner kronor. Nettokostnadsökningen

uppgick till 6,6 procent. Det vägda medelvärde på nettokostnadsökningen för alla regioner låg på 4,8 procent 2021. Det innebar en ökning på 3,7 procentenheter jämfört med 2020 medan Region Skånes nettokostnadsökning steg med 0,4 procentenhet vilket motsvarar 185 miljoner kronor. I nettokostnaderna 2021 återfinns en nedskrivning på motsvarande 1 189 miljoner kronor avseende förgävesinvestering i byggnad 23 på sjukhusområdet i Helsingborg. Posten är av engångskaraktär och jämförelsestörande. Utan denna nedskrivning är nettokostnadsökningen 3,8 procent.

Bruttokostnadsutvecklingen uppgick till 5,9 procent under 2021, vilket är en dämpning ifrån 2021 års nivå på höga 9,1 procent. Kostnadsmassan har därmed ökat med 15,6 procent sedan pandemins början år 2020. Orsaken är de stora omställningar som gjorts i verksamheten för att öka kapaciteten och säkerställa omhändertagandet av ett stort antal sjuka covid-19-patienter, samt de merkostnader som pandemin inneburit i form av inköp av skyddsmaterial och skyddsutrustning, ökade kostnader för bemanning, med mera. Samtidigt har staten tillskjutit stora tillfälliga statsbidrag relaterade till coronapandemin både under 2020 och 2021. Det dominerande statsbidraget 2020 var statsbidraget för merkostnadsersättning medan det under 2021 har varit statsbidrag för testning, smittspårning och vaccinering. Verksamhetsanknutna intäkter från statliga bidrag relaterade till covid-19 bedöms uppgå till 2 992 miljoner kronor under 2021.

Kostnads- och intäktsutveckling

Investeringarna

Under 2021 uppgick investeringarna till 4 579 miljoner kronor. Budgeten för året var 6 629 miljoner kronor. Investeringar i fastigheter uppgår till 3 353 miljoner kronor och 837 miljoner kronor avser utrustning. Investeringar i immateriella tillgångar uppgick till 272 miljoner kronor och tåg/bussar 117 miljoner kronor. 2021 års budget och utfall är det högsta Region Skåne haft någonsin. Självfinansieringsgraden, där resultat plus avskrivningar sätts i relation till investeringarna uppgår till 44,2 procent enligt fullfonderingsmodell och 40,2 procent enligt blandmodell.

Soliditeteten

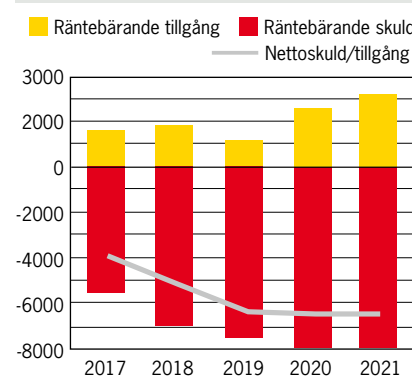
Nyckeltalet soliditet är ett mått på Region Skånes långsiktiga finansiella handlingsutrymme och visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med egna medel. Soliditeten förbättrades med 1,6 procentenheter under 2021 och uppgick till -47,6 procent vid årsskiftet enligt fullfonderingsmodellen. En förbättrad soliditet trots negativt resultat beror på att tillgångssidan ökat med 2 838 miljoner kronor till följd av investeringarna. Soliditeten har också påverkats negativt av förändrat livslängdsantagande för pensioner samt nedskrivning av förgävesinvestering. Dessa båda poster har påverkat soliditeten negativt med 8,8 procentenheter. Enligt blandmodellen försämrades soliditeten med 2 procentenheter under 2021 och uppgick till -7,4 procent vid årsskiftet. Det ändrade livslängdsantagandet för pensioner påverkar den del av pensionsskulden som är intjänad från och med 1998 med cirka 70 procent av den totala skuldförändringen från denna post och påverkar därmed soliditeten mera negativt i blandmodellen. Den genomsnittliga soliditeten för regioner i landet med beräkning av samtliga pensionsförpliktelser uppgick till -13 procent. Det kan noteras att 10 av 21 regioner har en negativ soliditet, det vill säga att skulderna är större än tillgångarna. Det är dock bara en region i landet som har en svagare soliditet än Region Skåne. Det finns inget uttalat balansmål i Region Skåne, men för att skapa långsiktigt stabila förutsättningar bör det långsiktiga

soliditetsmålet vara att tillgångarna ska vara större än skulderna.

Risk-Kontroll

De räntebärande finansiella tillgångarna uppgår till 3 300 miljoner kronor medan de räntebärande finansiella skulderna, exklusive pensionsskulden, uppgår till 9 813 miljoner kronor, vilket innebär en räntebärande nettoskuld-sättning om 6 513 miljoner kronor. Nettoskulden har ökat med 16 miljoner kronor under året framförallt beroende på att resultat, avskrivningar och pensionsavsättningar inte räckt till för att finansiera investeringarna som under året uppgått till 4 579 miljoner kronor.

Nettoskuld/tillgång (miljoner kronor)

Likviditet

Region Skånes likviditet har under 2021 ökat med 710 miljoner kronor till 3 118 miljoner kronor. All likviditet har under året varit placerad på konto i bank med mer förmånliga inlåningsvillkor och större tillgänglighet än andra tillåtna korta placeringsalternativ. Avkastningen på placeringarna uppgick 2021 till 0,1 procent på en genomsnittslikviditet om 2 082 miljoner kronor.

Låneskuld

Den totala låneskulden som omfattar både kreditmarknadsupplåning via obligations- och certifikatprogram, långfristiga bilaterala lån, långfristiga finansiella leasingavtal samt deras kortfristiga del som utgörs av kommande års amortering, uppgår vid årsskiftet till 9 380 miljoner kronor. Skulden har amorterats med 1 264 miljoner kronor medan nyupplåning genomförts med 1 900 miljoner kronor, det vill säga en nettoupp-

låning om 636 miljoner kronor. Upplåning har genomförts genom emissioner av obligationer i MTN-programmet. Upplåning har genomförts vid två tillfällen till nominella belopp om 700 miljoner kronor, respektive 1 200 miljoner kronor i 5 år till fast ränta på 0,43 procent respektive 0,57 procent. Upplåningen utgjordes i sin helhet av gröna obligationer.

Ramverket för upplåning av gröna obligationer har uppdaterats under året för att bättre anpassas till europeiska regelverk. Samtidigt förändras tillvägagångssättet för upplåning genom att en pool av investeringsobjekt utgör grund för upplåningen i stället för enskilda investeringar. Andelen gröna obligationer utgör i förhållande till samtliga utgivna obligationer 96 procent vid årsskiftet och i förhållande till den totala låneskulden 69 procent.

Region Skåne har sedan 2015 ett ratingbetyg från Standard & Poor's, AA+. En revidering av betyget har genomförts 2021 varvid Region Skåne erhöll oförändrat betyg men med en "positive outlook", vilket innebär att betyget kan höjas till det högsta betyget AAA inom något år om de ekonomiska förutsättningarna inte försämrats.

Stora delar av låneskulden löper med rörlig ränta och därför används ränteswappar för att förändra räntebindingstiden i existerande lån på portföljbasis. Under året har inga nya avtal tecknats då nya lån upptagits med bunden ränta.

Genomsnittsräntan för den totala låneskulden inklusive swapavtal uppgick 2021 till 0,57 procent.

Ej räntebärande finansiella tillgångar och skulder

Ej räntebärande finansiella tillgångar utgörs av aktier i dotter- och intressebolag om 415 miljoner kronor samt långfristiga fordringar på 106 miljoner kronor som avser förskottering till Trafikverket. Region Skåne äger enbart, utöver insatt kapital i intressebolag, aktier i holdingbolaget Region Skåne Holding AB. Det har inte skett några förändringar av aktieinnehavet under året. Trafikverket har under året återbetalt 65 miljoner kronor av förskotteringen.

Utöver aktier och fordringar finns bidrag till statlig infrastruktur avseende

Räntekostnad och avkastning

Procent	2021	2020	2019	2018	2017
Räntekostnad långfristiga lån, %	0,35	0,45	0,39	0,14	0,05
Räntekostnad kortfristiga lån, %	-0,13	-0,07	-0,20	-0,53	-0,57
Räntekostnad leasing, %	0,18	0,33	0,16	-0,21	-0,36
Räntekostnad netto swapkontrakt, %	0,90	0,91	1,62	2,17	2,45
Räntekostnad total skuld inkl ränteswapkontrakt, %	0,57	0,69	0,75	0,98	1,07
Avkastning placeringar och bank, %	0,04	0,08	-0,07	0,00	0,00

Räntebärande tillgångar och skulder

Miljoner kronor	Bokfört värde	Bokfört värde inkl upplupen ränta	Verkligt värde	Övervärden (+) undervärden (-)
Låneskuld	-8 531	-8 542	-8 535	7
Leasingskuld	-849	-849	-860	-11
Swapkontrakt	0	-2	-14	-12
Total låneportfölj	-9 380	-9 393	-9 409	-16
Placeringsportfölj	3 117	3 117	3 117	0
Netto	-6 263	-6 276	-6 292	-16

ESS och utbyggnaden till fyra järnvägsspår mellan Lund och Malmö. Avsättningen uppgår till 717 miljoner kronor och har upplösts med 38 miljoner kronor under året. Räntelösa handkassar uppgår till 1 miljoner kronor.

Pensionsåtaganden

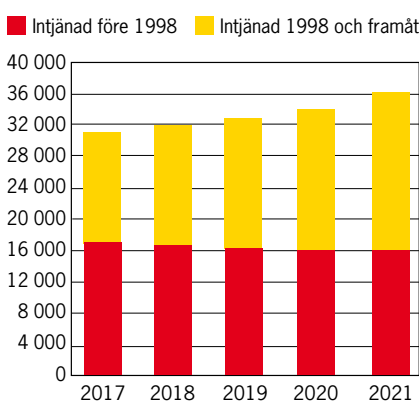
De totala pensionsförpliktelseerna, inklusive löneskatt, uppgick vid årsskiftet till 36 243 miljoner kronor, fördelat på 20 326 miljoner kronor som avser skuld intjänad från och med 1998 och 15 845 miljoner kronor som avser skuld intjänad före 1998. Pensionsförpliktelseerna har ökat med 2 477 miljoner kronor sedan föregående år varav ökat livslängdsantagande för män utgör 1 806 miljoner kronor. Region Skåne har inte avsatt

några medel till framtida pensionsutbetalningar utan återlånar medlen till investeringsverksamheten vilket innebär att någon specifik tillgångsportfölj för pensionsändamål inte föreligger.

Räntenetto

Till följd av ett ränteläge kring 0 för de korta räntorna under året har inlåningen på bankkonto endast genererat intäkter på knappt 1 miljoner kronor. Ränteintäkter från utlämnade lån har influtit med drygt 1 miljoner kronor varför räntor från finansiella tillgångar är 2 miljoner kronor. Räntekostnaden för skulderna uppgår till 52 miljoner kronor, vilket medför ett räntenetto på 50 miljoner kronor. Räntenettet är 7 miljoner kronor lägre än föregående år. Räntenettet utgör 0,1 procent av skatteintäkter, utjämnung och generella statsbidrag. Ränteswapkontrakten som förlänger den genomsnittliga löptiden i låneportföljen, har medfört utökade räntekostnader under 2021 med 22 miljoner kronor då de långa räntorna varit högre än de korta. Kostnaden för ränteswapkontrakten är 1 miljoner kronor lägre än 2020 främst till följd av en naturlig omsättning i swapportföljen. Låne- och leasingskuldens uppskattade övervärden respektive undervärden på +7 respektive -11 miljoner kronor, enligt tabell ovan, resultatförs inte. Region Skåne tillämpar säkringsredovisning för

Totala pensionsförpliktelser (Mkr)

Riskhantering

De räntebärande finansiella tillgångarna och skulderna hanteras i enlighet med Region Skånes riktlinjer för medelsförvaltning vilken innehåller följande riskbegränsningar.

Ränterisk

Den genomsnittliga återstående räntelöptiden tillåts inte överskrida 2 år avseende penningmarknadsplaceringar. All likviditet finns på bankkonto och är omedelbart tillgänglig. För låneskulden gäller ett riktvärde om 2 år i genomsnittlig räntelöptid med en tillåten avvikelse inom intervallet 1 till 3 år samt att högst 50 procent av låneskulden får exponeras mot ränteförändringar det kommande året. Finansiell leasing jämföras med övrig upplåning och omfattas av samma limiter som låneskulden. De faktiska värdena vid årsskiftet framgår av tabell nedan.

Ränteswapkontrakt har tecknats om 2 250 miljoner kronor i avsikt att uppnå rätt ränteförfallsprofil och genomsnittlig återstående löptid. Ränteswapkontrakten förlänger den genomsnittliga räntelöptiden i låneskulden med 0,4 år till 2,8 år.

Räntebindningstiden avgör hur snabbt en ränteförändring påverkar finansnettot. Med ovanstående räntebindning påverkar en höjning av räntan med en procentenhet på balansdagen finansnettot med nedanstående belopp:

Kommande året	miljoner kronor
Certifikat	0,0
Låneskuld	-22,8
Leasingskuld	-4,9
Ränteswapkontrakt	+13,9
Total låneportfölj	-13,8
Placeringar, konton	+31,1
Nettoskuld	+17,3

Räntebindningstid

	2021	2020	2019	2018	2017
Räntebindningstid låneskuld, år	2,4	2,0	1,4	1,8	1,4
Räntebindningstid swapkontrakt, år	0,4	0,7	0,6	0,8	1,3
Räntebindningstid lån inkl. ränteswapkontrakt, år	2,8	2,7	1,9	2,6	2,8
Räntebindningstid placeringar, år	0	0	0	0	0
Räntebindningstid nettoskuld, år	4,2	3,8	2,2	3,8	4,1
Exponering mot ränteförändring inom 1 år %	27,4	30,6	42,4	24,5	22,5

Valutarisk

Enligt riktlinjerna ska alla lån i utländsk valuta samt alla avtal i utländsk valuta där motvärdet överstiger 5 miljoner kronor valutasastras. Alla lån i låneportföljen är upptagna i svenska kronor. Det finns inga avtal om valutasäkringar vid årsskiftet.

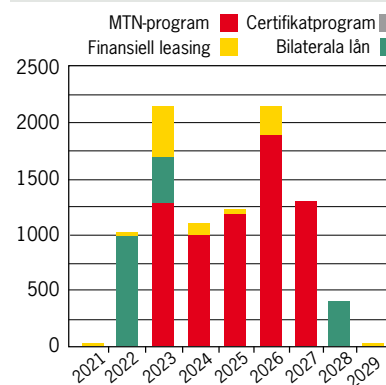
Finansieringsrisk

Vid årsskiftet uppgick andelen förfallande låneskulder inom en och samma 12-månadersperiod i förhållande till total låneskuld till 23 procent vilket ligger inom limiten 30 procent i riktlinjerna. Under nästa år förfaller lån hos Nordiska Investeringsbanken om 1 000 miljoner kronor till betalning samt leasingavtal med 48 miljoner kronor. Förfalloprofilen för låneskulden framgår av diagram nedan. Vid årsskiftet uppgick kapitalbindningen för låneskulden i genomsnitt till 3,2 år.

Rörelsekapitalet, som beräknas som samtliga omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder har under 2021 förbättrats med 1 210 miljoner kronor och uppgår vid årsskiftet till minus 3 849 miljoner kronor.

Tillgängliga likvida medel, som ska uppgå till minst 3 000 miljoner kronor, uppgick till 7 617 miljoner kronor. Förutom redovisad likviditet inkluderas i tillgänglig likviditet även utnyttjad checkräkningskredit om 1 000 miljoner kronor samt utnyttjad del av tecknat låneavtal med Europeiska Investeringsbanken om 3 500 miljoner kronor med ny- och ombyggnationen på Malmös sjukhusområde som underlag. Region Skåne kan klara sina betalningsåtaganden, trots ett negativt rörelsekapital, på grund av ett jämnt inflöde av säkra intäkter och utnyttjade bekräftade krediter om 4 500 miljoner kronor. För närvarande bedöms också marknadsförutsättningarna för kapitalanskaffning genom Region Skånes korta och långa marknadsprogram och med ett ratingbetyg på AA+ som goda.

Förfallostruktur (miljoner kronor)

Likviditets- och kreditrisk

Likviditeten kan placeras i penningmarknaden utifrån krav på kreditvärdighet samt även i vissa fall med löptids- och beloppsbegränsningar. Likviditeten placeras i papper utgivna av svenska staten, svenska kommuner och dess helägda bolag, säkerställda obligationer, svenska bank- och bolåneinstitut samt i företag. För placeringar i företag, för vilka löptiden uppgår till högst tre månader, ställs krav på högsta kortfristig kreditvärdighet. Beloppsbegränsningar per kategori av emittenter innebär att väsentliga koncentrationer av kreditrisk undviks.

Placeringar i räntemarknaden genomförs i värdepapper med god likviditet där löptiderna inte är längre än prognostiserat framtida utflöde av likviditet.

På balansdagen hade samtliga motparter i ingångna derivatavtal en kreditvärdighet om A eller högre (Standard & Poor's).

derivatransaktioner. Inga poster har bokats upp på grund av säkringsredovisningen. Bedömt undervärde på swapkontrakten om -12 miljoner kronor bokförs inte heller. Eftersom Region Skåne hade hela likviditeten på konton i bank vid årsskiftet har inte någon värdering till verkligt värde för placeringsportföljen påverkat resultatet. Utöver räntenettet har uttagna avgifter för borgensåtaganden intäktsförts med 16 miljoner kronor.

Borgen

Ett av Region Skånes större borgensåtagande om 1 292 miljoner kronor består av solidarisk borgen för Transitio AB:s finansiering av tåganskaffning. Med nuvarande regelverk med enskild proprieborgen minskas successivt den solidariska borgen när lånen refinansieras, en minskning som tillsammans med övrig amortering inneburit att den solidariska borgen minskat under 2021 med 549 miljoner kronor. Regressrätt föreligger mot övriga landsting med 1 128 miljoner kronor vilket innebär att Region Skåne själva svarar för 164 miljoner kronor. Tillsammans med tecknad proprieborgen om 23 miljoner kronor utgör Region Skånes egna ansvar 187 miljoner kronor.

Regionfullmäktige beslutade under 2017 att lämna borgen till direkt eller indirekt helägda bolag för deras pensionsutfästelser enligt avsättningen i bolagens

balansräkningar för de bolag som är berörda. Borgen för Folktandvården Skåne AB:s pensionsåtagande uppgår till 220 miljoner kronor, en ökning med 44 miljoner kronor sedan föregående årsskifte.

Övriga borgensåtaganden består av beslutad borgen till Hälsostaden i Ängelholm AB om totalt 1 180 miljoner kronor för finansiering av renovering och nyproduktion av sjukvårdsfastigheter på Ängelholms sjukhusområde. Som säkerhet för borgensåtagandet finns underborgen med en tredjedel var från de andra delägarna i bolaget som utöver Region Skåne utgörs av Wihlborgs Fastigheter AB och Peab Sverige AB.

Budgetföljsamhet

Årets resultat blev -764 miljoner kronor. Budgeterat resultat var 912 miljoner kronor vilket innebär att årsutfallet blev 1 676 miljoner kronor sämre än budgeterat. Det motsvarar -3,7 procent i relation till verksamhetens budgeterade nettokostnader. Utfallet för verksamhetens nettokostnader blev 292 miljoner kronor bättre än budget vilket motsvarar en avvikelse på 0,6 procent.

Budgetavvikelser 2021

Budgeten har reviderats tre gånger under året, en gång i juni, en gång i september och en gång i december. Bakgrunden är 2021 års skatteunderlagsprognoser som successivt under året har justerats upp och som tillsammans med

förstärkta statsbidrag har skapat utrymme för dessa tilläggsbudgetar. Härvid har verksamhetens nettokostnader uppbudgeterats med sammanlagt 1 135 miljoner kronor liksom skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag.

Verksamhetens intäkter gav ett överskott på 2 213 miljoner kronor vilket främst förklaras av högre statsbidrag än budgeterat. Främst är det statsbidrag som ersättning för åtgärder till följd av covid-19 och avser bland annat ersättning för testning, vaccination, smittspårning och statsbidrag för merkostnader samt även intäktsbortfall i kollektivtrafiken.

De intäktslag som uppvisar negativt utfall jämfört med budget är trafikantavgifter/biljettintäkter kollektivtrafik -548 miljoner kronor samt patientavgifter -50 miljoner kronor. Övriga intäktslag uppvisar positiva utfall jämfört med budget och avser specialdestinerade statsbidrag 2 299 miljoner kronor, övriga bidrag och intäkter 210 miljoner kronor, försäljning av varor och tjänster 170 miljoner kronor, försäljning av medicintekniska tjänster 76 miljoner kronor samt försäljning av hälso- och sjukvård och tandvård 56 miljoner kronor.

Underskottet avseende personalkostnaderna -710 miljoner kronor, fördelas på lönekostnader -735 miljoner kronor, arbetsgivaravgifter -36 miljoner kronor

Budgetuppföljning

Miljoner kronor	ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL			ENLIGT BLANDMODELL		
	Bokslut 2021	Budget 2021	Budgetavvikelse	Bokslut 2021	Budget 2021	Budgetavvikelse
Verksamhetens intäkter	12 175	9 962	2 213	12 175	9 962	2 213
Personalkostnader	-24 797	-24 087	-710	-27 044	-25 073	-1 970
Omkostnader	-29 569	-29 506	-63	-29 569	-29 506	-63
Avskrivningar	-2 788	-1 640	-1 148	-2 788	-1 640	-1 148
Verksamhetens nettokostnader	-44 979	-45 271	292	-47 227	-46 258	-968
Skatteintäkter	34 383	34 174	209	34 383	34 174	209
Kommunalekonomisk utjämning	7 551	7 508	43	7 551	7 508	43
Generella statliga bidrag	4 649	5 048	-399	4 649	5 048	-399
Skatt, utjämning och bidrag	46 583	46 730	-147	46 583	46 730	-147
Verksamhetens resultat	1 604	1 459	145	-644	472	-1 115
Finansiella intäkter	79	88	-9	79	88	-9
Finansiella kostnader	-77	-77	0	-77	-77	0
Värdesäkring av pensionskulda	-2 370	-557	-1 813	-304	-300	-5
Finansnetto	-2 368	-547	-1 821	-302	-289	-13
RESULTAT	-764	912	-1 676	-946	183	-1 129

och pensionskostnader -14 miljoner kronor. Övriga personalkostnader gav ett överskott på 75 miljoner kronor.

Omkostnaderna summerar till ett underskott på -63 miljoner kronor vilket motsvarar en samlad budgetavvikelse på -0,2 procent. Större underskott redovisas för sjukvårdsartiklar och medicinskt material -664 miljoner kronor, köpt vård inklusive tandvård på -578 miljoner kronor, verksamhetsanknutna tjänster -540 miljoner kronor, fastighetskostnader -128 miljoner kronor, kostnader för inhyrd personal -122 miljoner kronor, IT-tjänster -55 miljoner kronor, övriga kostnader -45 miljoner kronor samt övrigt material och varor -30 miljoner kronor. Budgetöverskott redovisas för lämnade bidrag 1 599 miljoner kronor, läkemedel 228 miljoner kronor, trafiktkostnader 219 miljoner kronor samt konsultkostnader och övriga tjänster 53 miljoner kronor. Avvikelsen på lämnade bidrag är främst hänförlig till tilläggsbudgetar under året där kostnader sedan är bokförda på andra utgiftsslag, se ovan.

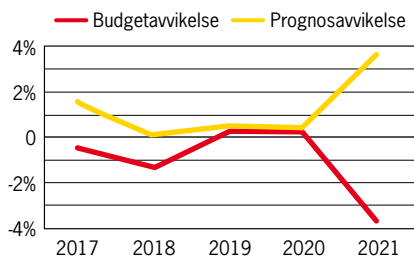
Skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag gav ett totalt budgetunderskott på -147 miljoner kronor. Skatteintäkterna blev 209 miljoner kronor högre än budgeterat, kommunalekonomisk utjämning blev 43 miljoner kronor högre än budgeterat medan generella statliga bidrag blev 399 miljoner kronor lägre än budgeterat till följd av en försiktighetsbedömning vid bokslutstillfället av intäktsnivån på statsbidrag för uppskjuten vård.

Det totala budgetunderskottet på finansnettot uppgår till -1 821 miljoner kronor vilket nästan uteslutande beror på ökad kostnad för värdesäkring av pensionsskulden till följd av ändrat livslängdsantagande.

Prognossäkerhet

Prognosen för årets resultat som lämnades i samband med tertialbokslutet i augusti var -2 419 miljoner kronor och avvek från det slutliga bokslutet med 1 655 miljoner kronor eller 3,7 procent. Ett av skälen till den relativt stora prognosavvikelsen är statens tillskott av stora tillfälliga statsbidrag kopplat till testning, vaccination och smittspårning på grund av att pandemin tog ny fart un-

Budget- och prognosavvikelse för årets resultat i relation till verksamhetens nettokostnader

der hösten. Omständigheterna har varit svåra att förutse. Prognosen för verksamhetens nettokostnader i augustibokslutet avvek från bokslutet med 3,8 procent av samma skäl.

Känslighetsanalys

I tabellen nedan redovisas hur ett antal scenarier skulle påverka Region Skånes ekonomi beräknat i 2021 års prisnivå.

Känslighetsanalys

Miljoner kronor	Kostnad/intäkt 2021
Förändring av skattekraften med 1 %-enhet, brutto	± 361
Förändring av skattekraften med 1 %-enhet, netto	± 58
10 öre förändrad utdebitering	± 298
Löneförändring med 1 %	± 249
Omkostnadsförändring med 1 %	± 296
LPIK-förändring med 1 %	± 458
Förändring av utjämningsbidrag/avgift 100 kr/invånare	± 139
Läkemedelskostnadsförändr med 1 %	± 56
Ränteförändring på skuld med 1%, kostnader	± 14
Ränteförändring med 1 % likviditet, intäkter	± 31

Sammanfattning finansiell analys

Den finansiella analysen visar att Region Skåne inte uppfyller alla krav på god ekonomisk hushållning det enskilda året 2021. De finansiella målen gällande skuldsättning och självfinansiering av investeringar har uppnåtts under 2021 vilket är positivt och lägger en grund för den uthålliga förbättring som krävs för att långsiktigt stark ekonomi ska kunna uppnås. Resultatmålet uppnås inte och den sammantagna bedömningen blir att det behövs fortsatt vida-

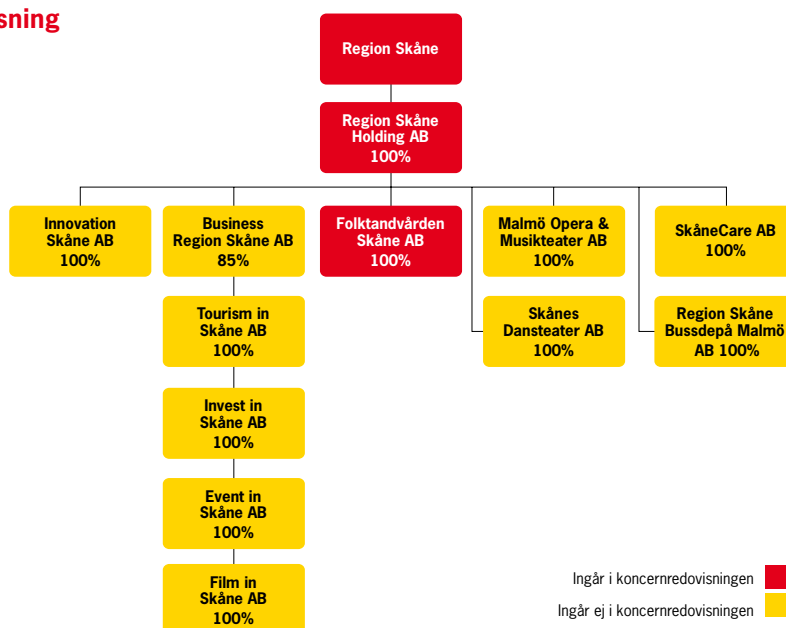
reutveckling och förbättring för att Region Skåne kan anses ha en god ekonomisk hushållning. Det grundläggande problemet är obalansen mellan intäkter och kostnader över tid. För tre av de senaste fem åren har kostnaderna ökat snabbare än intäkterna vilket har försämrat det finansiella handlingsutrymmet att möta risker framöver. Årets resultat har de senaste tre av fem åren inte heller nått upp till det budgeterade resultatet. 2021 års resultat har samtidigt blivit belastat av två större poster av engångskaraktär som är jämförelsestörande och analyspåverkande. En nedskrivning på 1 189 miljoner kronor för förgävesinvestering i fastighet och en pensionsskuldökning till följd av förändrat livslängdsantagande med påföljande kostnad motsvarande 1 806 miljoner kronor för värdesäkring av denna skuld har försämrat 2021 års resultat med 2 995 miljoner kronor. Utan dessa båda poster hade resultatet blivit + 2 231 miljoner kronor om samtliga finansiella mål hade varit uppfyllda för året. För att klara dessa typer av oplanerade händelser och andra framtida utmaningar så behöver intäkterna öka mer än kostnaderna över tid.

Region Skåne står inför stora utmaningar de kommande åren. SCB:s senaste befolkningsprognos visar en väsentligt lägre befolkningstillväxt än vad vi har sett de senaste tio åren. Det innebär att framtida kostnader och intäkter i kommuner och regioner kan komma att bli lägre och att planer kan behöva anpassas för exempelvis bostadsbyggande och andra investeringar. Utvecklingen pekar också tydligt på att kommuner och regioner, liksom hela näringslivet, kommer att ha svårt att få arbetskraften att räcka till.

Koncernen – Sammanställd redovisning

I den konsoliderade koncernen ingår, förutom alla nämnder, styrelser och förvaltningar, moderbolaget Region Skåne Holding AB och Folk tandvården Skåne AB. Koncernresultatet uppgår till -738 miljoner kronor. Nettokostnadsutvecklingen uppgick till 6,2 procent. Den räntebärande nettoskulden för koncernen uppgick den 31 december 2021 till 6 190 miljoner kronor. Nettoskulden har minskat med 84 miljoner kronor under 2021. Koncernens nettoskuld är 323 miljoner kronor lägre än Region Skånes, framförallt på grund av de konsoliderade bolagens likviditet.

Region Skåne är i genomförande-fasen av flera mycket stora investeringar inom såväl hälso- och sjukvården som kollektivtrafiken. Skånes digitala vård-system (SDV) som ska knyta ihop vården i hela Skåne med gemensamma arbetssätt och system, ska också sättas i drift de kommande åren.

Dessa investeringar är nödvändiga för framtiden för att klara den demografiska utvecklingen med att allt fler äldre, barn och unga ökar jämfört med den arbetsföra befolkningen samt utmaningen med den ökande konkurrensen om arbetskraften. Men detta kommer också att leda till påfrestningar för ekonomin, speciellt då vi nu måste hantera det ökade välfärdsbehovet och komma ikapp med all verksamhet som behövt skjutas upp under pandemin. Det är därför av största vikt att Region Skåne når de uppsatta finansiella målen kommande år, allt i syfte att skapa finansiellt handlingsutrymme för kommande generationers konsumtionsbehov.

Resultaträkning

REGION SKÅNE		ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL		ENLIGT BLANDMODELL	
Miljoner kronor	Not	2021	2020	2021	2020
Verksamhetens intäkter	1	12 175	11 765	12 175	11 765
Verksamhetens kostnader	2	-54 366	-52 376	-56 613	-53 317
Avskrivningar	3	-2 788	-1 570	-2 788	-1 570
Verksamhetens nettokostnader		-44 979	-42 181	-47 227	-43 122
Skatteintäkter	4	34 383	32 154	34 383	32 154
Kommunalekonomisk utjämning	5	7 551	6 453	7 551	6 453
Generella statliga bidrag	6	4 649	5 562	4 649	5 562
Verksamhetens resultat		1 604	1 987	-644	1 047
Finansiella intäkter	7	79	94	79	94
Finansiella kostnader	8	-77	-78	-77	-78
Värdesäkring av pensionsskuld	8	-2 370	-1 046	-304	-454
Resultat efter finansiella poster		-764	958	-946	608
Extraordinära poster		0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	9	-764	958	-946	608

KONCERN		ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL		ENLIGT BLANDMODELL	
Miljoner kronor	Not	2021	2020	2021	2020
Verksamhetens intäkter	1	12 627	12 078	12 627	12 078
Verksamhetens kostnader	2	-54 740	-52 641	-56 987	-53 582
Avskrivningar	3	-2 835	-1 613	-2 835	-1 613
Verksamhetens nettokostnader		-44 948	-42 176	-47 195	-43 117
Skatteintäkter	4	34 383	32 154	34 383	32 154
Kommunalekonomisk utjämning	5	7 551	6 453	7 551	6 453
Generella statliga bidrag	6	4 649	5 562	4 649	5 562
Verksamhetens resultat		1 635	1 992	-612	1 051
Finansiella intäkter	7	79	94	79	94
Finansiella kostnader	8	-78	-79	-78	-79
Värdesäkring av pensionsskuld	8	-2 374	-1 050	-308	-459
Resultat efter finansiella poster		-738	957	-920	607
Extraordinära poster		0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	9	-738	957	-920	607

Kassaflödesanalys

Miljoner kronor	Not	ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL				ENLIGT BLANDMODELL			
		REGION SKÅNE		KONCERN		REGION SKÅNE		KONCERN	
		2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
LÖPANDE VERKSAMHET									
Årets resultat	9, 19	-764	958	-738	957	-946	608	-920	607
Justering för ej likviditetspåverkande poster ¹		5 732	2 645	5 922	2 731	5 914	2 995	6 104	3 080
Realisationsvinster/förluster	1, 2	4	14	4	14	4	14	4	14
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		4 972	3 616	5 188	3 701	4 972	3 616	5 188	3 701
Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga fordringar	16	-616	-815	-615	-813	-616	-815	-615	-813
Ökning (-)/minskning (+) av förråd och varulager	15	240	-327	240	-327	240	-327	240	-327
Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder	23	-124	1 505	-183	1 455	-124	1 505	-183	1 455
Kassaflöde från den löpande verksamheten		4 471	3 980	4 630	4 017	4 471	3 980	4 630	4 017
INVESTERINGSVERKSAMHET									
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-272	-243	-274	-247	-272	-243	-274	-247
Investering i materiella anläggningstillgångar		-4307	-3 796	-4 362	-3 825	-4 307	-3 796	-4 362	-3 825
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	4	0	4	0	4	0	4
Erhållna investeringsbidrag		27	21	27	21	27	21	27	21
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		0	0	-2	-100	0	0	-2	-100
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0		50	0	0		50
Medel från investeringsverksamheten		-4 552	-4 013	-4 611	-4 096	-4 552	-4 013	-4 611	-4 096
FINANSIERINGSVERKSAMHET									
Nyupptagna lån	22, 23	1 900	2 814	1 882	2 814	1 900	2 814	1 882	2 814
Amortering av lån	22	-1 218	-1 300	-1 200	-1 300	-1 218	-1 300	-1 200	-1 300
Amortering leasing	22	-46	-44	-46	-44	-46	-44	-46	-44
Förändring koncernlån		162	36	63	31	162	36	63	31
Ökning av långfristiga fordringar	13	-7	-59	-8	-8	-7	-59	-8	-8
Amortering av långfristiga fordringar	13	0	0	0	0	0	0	0	0
Medel från finansieringsverksamheten		791	1 447	691	1 493	791	1 447	691	1 493
Utbetalning av bidrag till infrastruktur		0	-80	0	-80	0	-80	0	-80
ÅRETS KASSAFLÖDE		710	1 334	710	1 334	710	1 334	710	1 334
Likvida medel vid periodens början	17,18	2 408	1 074	2 409	1 075	2 408	1 074	2 409	1 075
Likvida medel vid periodens slut	17,18	3 118	2 408	3 119	2 409	3 118	2 408	3 119	2 409
Räntebärande nettotillgång (+)/skuld (-) vid årets början		-6 497	-6 386	-6 274	-6 167	-6 497	-6 386	-6 274	-6 167
Räntebärande nettotillgång (+)/skuld (-) vid årets slut		-6 513	-6 497	-6 293	-6 274	-6 513	-6 497	-6 293	-6 274
1. Specifikation av ej likviditetspåverkande poster									
Justering för av- och nedskrivningar	3,8	2 788	1 570	2 835	1 613	2 788	1 570	2 835	1 613
Justering för avsättningar		2 909	1 034	2 954	1 066	3 091	1 384	3 136	1 415
Justering för upplösning av bidrag till infrastruktur		38	38	38	38	38	38	38	38
Justering för kortfristiga finansiella poster		36	62	135	67	36	62	135	67
Justering för periodiserade reavinst		5	5	5	5	5	5	5	5
Justering för periodiserade investeringsbidrag		-38	-57	-38	-57	-38	-57	-38	-57
Justering för periodiserade hyresintäkter		-6	-6	-6	-6	-6	-6	-6	-6
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		0	0	0	0	0	0	0	0
Justering för bokföring mot Eget kapital		0	0	0	6	0	0	0	6
Justering för bidrag till infrastruktur		0	0	0	0	0	0	0	0
Summa		5 732	2 645	5 922	2 731	5 914	2 995	6 104	3 080

Balansräkning

Miljoner kronor	Not	ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL				ENLIGT BLANDMODELL			
		REGION SKÅNE		KONCERN		REGION SKÅNE		KONCERN	
		2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
TILLGÅNGAR									
Immateriella anläggningstillgångar	10	1 008	792	1 026	813	1 008	792	1 026	813
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	19 766	18 188	19 766	18 188	19 766	18 188	19 766	18 188
Maskiner och inventarier	12	8 563	8 574	8 761	8 758	8 563	8 574	8 761	8 758
Finansiella anläggningstillgångar	13	699	692	529	520	699	692	529	520
Anläggningstillgångar		30 035	28 246	30 082	28 280	30 035	28 246	30 082	28 280
Bidrag till infrastruktur	14	717	755	717	755	717	755	717	755
Förråd och varulager	15	366	605	366	605	366	605	366	605
Kortfristiga fordringar	16	5 153	4 537	5 142	4 527	5 153	4 537	5 142	4 527
Kortfristiga placeringar	17	0	0	0	0	0	0	0	0
Kassa och bank	18	3 118	2 408	3 119	2 409	3 118	2 408	3 119	2 409
Omsättningstillgångar		8 637	7 551	8 627	7 542	8 637	7 551	8 627	7 542
SUMMA TILLGÅNGAR		39 389	36 551	39 425	36 576	39 389	36 551	39 425	36 576
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER									
Eget kapital	19	-18 756	-17 992	-18 737	-17 999	-2 911	-1 965	-2 892	-1 972
Därav årets resultat		-764	958	-738	957	-946	608	-920	607
Avsättningar för pensioner	20	36 243	33 948	36 463	34 123	20 398	17 921	20 617	18 096
Andra avsättningar	21	663	48	663	48	663	48	663	48
Avsättningar		36 906	33 996	37 126	34 172	21 060	17 969	21 280	18 144
Långfristiga skulder	22	8 753	7 937	8 753	7 937	8 753	7 937	8 753	7 937
Kortfristiga skulder	23	12 486	12 610	12 284	12 467	12 486	12 610	12 284	12 467
Skulder		21 239	20 547	21 037	20 403	21 239	20 547	21 037	20 403
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		39 389	36 551	39 425	36 576	39 389	36 551	39 425	36 576
Ansvarsförbindelser									
Pensionsåtagande inklusive löneskatt intjänade före 1998	20	0	0	0	0	15 845	16 027	15 845	16 027
Borgensåtaganden ¹	24	2 726	3 059	2 506	3 059	2 726	3 059	2 506	3 059
Övriga ansvarsförbindelser	25	4 620	2 581	4 620	2 581	4 620	2 581	4 620	2 581
1. Varav borgen med regressrätt		1 128	1 605	1 128	1 605	1 128	1 605	1 128	1 605

Förvaltningsberättelse

Översikt av verksamhetens utveckling

I förvaltningsberättelsen lämnar Region Skåne information om förvaltningen av regionen i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer och praxis.

Region Skånes ekonomi och verksamhet har även under 2021 blivit starkt påverkad och belastad av covid-19-pandemin. Verksamheterna har tvingats ställa om och i vissa delar anpassa sig utifrån förändrade förutsättningar. Pandemins andra våg startade i Skåne i slutet av 2020 och var som störst i januari och februari 2021 med som mest 939 covid-patienter inskrivna i slutenvården. Ett intensivt arbete med vaccinationerna mot covid-19 har genomförts i samarbete med många aktörer i samhället och stora kommunikationsinsatser. Det stora antalet vaccinationer som utförts har gett betydande ökning av antalet besök och unika individer inom primärvård och öppen vård, men antalet läkarbesök är fortsatt lägre än 2019. Generellt har tillgängligheten försämrats på grund av den fortsatta smittspridningen med ett ökat antal väntande patienter både till besök och behandling. Patienter som väntat längre än ett år har ökat markant.

Pandemin har inneburit stora påfrestningar för personalen inom hälso- och sjukvården, och det är en stor utmaning att balansera behovet av återhämtning vid återgång till normal verksamhet och hantering av den uppskjutna vården.

Pandemin har även haft fortsatt stor effekt på bland annat biljettintäkter inom kollektivtrafiken, då rekommendationer om att arbeta hemma samt att undvika kollektivtrafik har funnits. Intäkterna har dock sakta börjat återhämta sig sedan vaccination mot covid-19 kom igång.

Även kulturlivet har drabbats hårt av pandemin. Merparten av mottagarna av

kulturnämndens verksamhetsstöd bedriver publik verksamhet och har direkt påverkats av restriktionerna för offentliga sammankomster. Många omställningar har också gjorts för fortsatt verksamhet och för att skapa förutsättningar och beredskap för en nystart, som framgångsrikt har kunnat påbörjas under senare delen av 2021.

Den regionala koncernen

I den konsoliderade koncernen ingår, förutom alla nämnder och förvaltningar, moderbolaget Region Skåne Holding AB och Folk tandvården Skåne AB. Det bör framhållas att denna konsolidering endast i begränsad omfattning inverkar på helheten och därmed inte i väsentlig grad påverkar resultat och ställning. Balansomslutningen är till exempel 39,4 miljarder kronor för både Region Skåne och den konsoliderade koncernen, och gällande resultatet är skillnaden mindre än 30 miljoner kronor, vilket materiellt sett har förhållandevis liten betydelse i sammanhanget.

Koncernresultatet uppgår till -738 miljoner kronor efter bokslutsdispositioner, vilket är i nivå med resultatet på -764 miljoner kronor för nämnder/förvaltningar. Nettokostnadsutvecklingen uppgick, precis som för nämnder/förvaltningar, till 6,6 procent. Soliditeten för koncernen uppgick den 31 december 2021 till -47,6 procent. Balansomslutningen har ökat från 36,6 miljarder kronor till 39,4 miljarder kronor.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Coronavirusets spridning över världen och sjukdomen covid-19 har även under 2021 medfört kraftig påverkan för såväl individer som samhälle, samt för verksamhet och ekonomi både globalt, nationellt och regionalt.

Förutom pandemins väsentliga inverkan påverkas Region Skåne även av sin sedan tidigare svaga finansiella ställ-

ning samt av regionens mycket stora investeringar inom områdena hälso- och sjukvård och kollektivtrafik.

Dessutom befinner sig Region Skåne i en omställning för framtidens hälso- och sjukvård. Detta görs bland annat genom en fortsatt utveckling av Skånes Digitala Vårdsystem (SDV), men också med nya digitala lösningar som utvecklats för att svara mot nya behov som uppkommit under pandemin. För hälso- och sjukvården har pandemin inneburit ett ökat tryck på främst intensivvård- och vårdavdelningar men också på andra delar som exempelvis provtagning. Det har gjorts mindre av den planerade vården, och även en normaliseringsfas innebär påfrestningar då det finns ett ökat behov av tillgänglig vård.

Pandemin har inneburit begränsningar för kulturverksamheter och planerade insatser inom regional utveckling. För kollektivtrafiken har de nationella rekommendationerna i syfte att begränsa spridningen av covid-19 inneburit minskat antal resanden och därmed minskade intäkter.

Händelser av väsentlig betydelse

Verksamhetsmässigt är den fortgående pandemin och hanteringen av denna, med exempelvis vaccinationerna, den enskilt viktigaste händelsen under perioden. Ekonomiskt finns två händelser som sticker ut. Den ena är ändrade beräkningsantaganden för pensioner, vilket belastar utfallet 2021 med 1 805 miljoner kronor. Den andra avser en nedskrivning av en förgävesinvestering på sjukhusområdet i Helsingborg, där beloppet uppgår till 1 150 miljoner kronor.

Styrning och uppföljning av den regionala verksamheten

Verksamhetsplan och budget är Region Skånes viktigaste styrdokument och är även styrande för hela den aktuella planperioden. De övergripande målen som fastställs av regionfullmäktige anger in-

riktningen för hela organisationen och utgör ramen för prioriteringar och är en röd tråd genom hela budget- och uppföljningsprocessen. Då Region Skånes verksamhetsplan och budget 2021 har en tydlig struktur som utgår från regionens verksamheter, återfinns fördjupade och mer detaljerade avsnitt avseende förvaltningsberättelsens rubriker i andra delar av Region Skånes årsredovisning.

Målen i verksamhetsplan och budget beslutas av regionfullmäktige och anger vad som sätts i särskilt fokus under aktuell period. Dock har situationen med covid-19 även under 2021 inneburit krav på omställning och prioritering av såväl mål som verksamhet och ekonomi. Det interna kontrollarbetet i Region Skåne är integrerat med de ordinarie processerna för planering, genomförande och uppföljning och de obligatoriska verksamhetsmässiga kontrollområdena är desamma som de övergripande målen.

Region Skånes samlade verksamhet bedrivs i såväl nämnds- och förvaltningsorganisation, som i hel- och delägda bolag samt även i andra samverkansformer. Inom ett flertal verksamhetsområden anlitar Region Skåne privata utförare och dessa följs upp i särskild ordning, varav ett flertal avser hälso- och sjukvård med uppdrag inom ramen för lagen om valfrihetssystem. Region Skånes verksamhetsplan och budget 2021 har fokus på det regionala perspektivet – inte koncernen – och årsredovisningen har samma inriktning.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Region Skåne uppfyller inte den ekonomiska delen av god ekonomisk hushållning det enskilda året 2021. Ett grundläggande problem är obalansen mellan intäkter och kostnader, där de senare ökar mer än de förra. Över tid behöver förhållandet mellan intäktsökning och kostnadsökning vara det omvända för att klara framtida utmaningar.

Region Skånes resultat ska över en rullande femårsperiod uppgå till minst 2 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Resultatet ska också årligen uppfylla det lagstadgade balanskravet.

Region Skånes budgeterade resultat 2021 uppgick till 912 miljoner kronor och utfallet blev -764 miljoner kronor vilket motsvarar -1,6 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Resultatmålet på kort sikt uppnås därmed inte. Resultatet 2021 innehåller dock två större negativa poster av engångskaraktär som är jämförelsestörande och som tillsammans uppgår till -2 995 miljoner kronor. Nedskrivning av förgävesinvestering i fastighet har gjorts på motsvaranden -1 189 miljoner kronor och värdesäkring av ökad pensionsskuld till följd av förändrat livslängdsantagande belastar resultatet med -1 806 miljoner kronor. Utan dessa båda poster hade både det kortsiktiga och långsiktiga resultatmålet uppnåtts.

Skuldsättningsmålet, som innebär att Region Skånes externa räntebärande nettolåneskuld högst får uppgå till 25 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag, uppnås under 2021.

Finansieringsmålet innebär att investeringar så långt möjligt ska finansieras med egna medel. Under 2021 bör självfinansieringsgraden (årets resultat och avskrivningar i förhållande till investeringsbelopp) uppgå till minst 38,5 procent för att inte äventyra skuldsättningsmålet. Självfinansieringsgraden blev 44,2 procent och finansieringsmålet uppnås 2021.

Enligt kommunallagen ska mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning anges. Region Skåne har i verksamhetsplan och budget 2021 med plan för 2022–2023 beslutat om fem övergripande mål, som ska leda till god ekonomisk hushållning. Målen, som kan bestå av olika delmål, följs upp genom måltal. Det bör noteras att de finansiella målen gällande skuldsättning och självfinansiering av investeringar har uppnåtts under 2021, vilket är positivt och lägger en grund för den uthålliga förbättring som krävs, för att långsiktigt stark ekonomi ska kunna uppnås. Resultatmålet är dock inte uppnått, och den finansiella ställningen är svag. Sammantaget blir bedömningen

att det behövs fortsatt vidareutveckling och förbättring för att Region Skåne ska anses ha en god ekonomisk hushållning.

Nyckeltalet soliditet är ett mått på Region Skånes finansiella ställning och visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med egna medel. Soliditeten har förbättrats med 1,6 procentenheter under 2021 och uppgick per 21-12-31 till -47,6 procent enligt fullfonderingsmodellen. Soliditetsförbättringen härrör från att balansomslutningen har ökat från 36,6 miljarder kronor till 39,4 miljarder kronor.

Balanskravsresultatet

Det lagstadgade balanskravet innebär en miniminivå där intäkterna varje år måste balansera kostnaderna. Ett negativt balanskrav ska återställas inom tre år. Balanskravsberäkningen utgår från Region Skånes resultat exklusive koncernbolagen. Det ingående återställningskravet 2021 uppgick till 282 miljoner kronor. Med 2021 års balanskravsresultat, som blev -950 miljoner kronor, återställs inte balanskravsresultatet från 2018. Sammanlagt uppgår nu Region Skånes återställningskrav till 1 232 miljoner kronor för perioden 2022–2024. Återställningskravet hanteras inom budgeterat resultat för planperioden i beslutad verksamhetsplan och budget 2022 samt tilläggsbudget 2022, med plan 2023–2024.

Väsentliga personalförhållanden

Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare har avgörande betydelse för att möta behovet av kompetens idag och framöver. Inte minst har det under åren med pandemi blivit tydligt hur viktigt det är att organisationen ständigt arbetar med sin attraktivitet. Att chefer och medarbetare förstår att de gör skillnad, känner meningsfullhet i sin vardag och kan följa och planera för sin utveckling som är en förutsättning för att få medarbetare att söka sig till organisationen och också att vilja stanna kvar.

Antalet medarbetare i Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet ökade under 2021, per sista december jämfört med sista december 2020, med cirka 1,2 procent (+432 medarbetare) till totalt 36 038 medarbetare.

Under 2021 konstateras att Region Skånes sjukfrånvaro sjönk i förhållande till 2020. Fortfarande är dock sjukfrånvaron väsentligt högre än innan pandemin. För 2021 var sjukfrånvaron 5,98 procent (6,49 procent för 2020). Den lägre sjukfrånvaro kan utläsas för både män och kvinnor samt för samtliga ålderskategorier.

Totalkostnaden för inhyrd personal 2021 har minskat med 66,3 miljoner kronor (-14,5 procent) jämfört med föregående år. Kostnadsminskningarna gäller såväl inhyring av läkare som sjuksköterskor. Den främsta orsaken till kostnadsminskningen är en reduktion av, främst planerad, vård under pandemin. Andelen inhyringskostnad uppgick till 1,79 procent av den totala personalkostnaden.

Förväntad utveckling

Trots den framgångsrika vaccinering som genomförts under 2021 förväntas pandemins effekter vara kännbara en lång tid framöver, vilket gäller både för verksamheten och ekonomin. Det finns därutöver stora demografiska utmaningar för Region Skåne som skapar allt större behov av vård och omsorg. Redan innan pandemin bedömde Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) en vik-

ande konjunktur med minskade skatteintäkter. I kombination med pandemins effekter riskerar detta att leda till obalans mellan framtida kostnader och intäkter och därmed svårigheter att finansiera verksamhet och planerade och beslutade investeringar.

Region Skåne står också inför stora utmaningar de kommande åren med investeringar inom sjukvård och kollektivtrafik. Dessa investeringar är nödvändiga för att klara den demografiska utvecklingen, som medför att antalet äldre, barn och unga ökar jämfört med den arbetsföra befolkningen. Men detta kommer också att leda till påfrestningar för ekonomin, speciellt då vi nu måste hantera det ökade välfärdsbehovet och komma ikapp med all verksamhet som behövt skjutas upp under pandemin.

Region Skånes arbete med kostnads-effektiviseringar måste därför fortsätta, parallellt med ständiga verksamhetsförbättringar och förändrade arbetssätt i syfte att skapa balans mellan kostnads- och intäktsutvecklingen. Det är således av största vikt att Region Skåne når de uppsatta finansiella målen kommande år, för att kunna skapa nödvändigt handlingsutrymme för kommande generationers konsumtionsbehov.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Undantag är till viss del gjord i förhållande till 5 kap 4§ i lagen om kommunal bokföring och redovisning. Se pensionsförpliktelser nedan.

Värderings- och omräkningsprinciper

Fordringar och skulder i utländsk valuta omräknas enligt växelkursen på balansdagen.

Lager och förråd värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

Finansiella tillgångar

Region Skåne följer rekommendationerna i RKR R7 vid redovisning av finansiella tillgångar och skulder. Redovisning sker på affärsdagen, det gäller även uppföljning av riskpositioner. Lägsta värdets princip följs när det gäller finansiella omsättningstillgångar. Finansiella omsättningstillgångar värderas kollektivt varför nedskrivning endast sker om hela portföljen uppvisar negativt värde. Vid försäljning av identiska räntebärande värdepapper som inköpts vid olika tillfällen tillämpas metoden att det värdepapper som inköpts först säljs först. Vid stängning/nedskrivning av valutaterminer utnyttjas termin med närmast förfalldatum.

Effektivräntemetoden används för finansiella tillgångar och skulder. Region Skåne tillämpar säkringsredovisning enligt RKR R8 Derivat och säkringsredovisning.

Anläggningstillgångar

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång, om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till 1 prisbasbelopp för materiella anläggningstillgångar. Utgifter för rivning och evakuering kostnadsförs.

För att få en mer rättvisande redovisning, samt minska gränsdragningsproblematiken mellan investeringar och planerat underhåll, särredovisas komponenter inom fastighetsområdet.

Gränsen för mindre värde har satts till minst 1 miljoner kronor för komponenter.

För aktivering av finansiella leasingavtal som anläggningstillgångar, har en gräns satts till 1 miljoner kronor vilket avviker från rekommendationen, som anger att samma bedömning bör användas som för förvärvade tillgångar. Gränsen har valts för att fånga de väsentliga beloppen och samtidigt hålla administration av leasingavtal på en rimlig nivå. Effekten av en högre aktiveringsgräns är försumbar.

En viss försiktighet ska tillämpas vid redovisning av immateriella tillgångar. Därför har Region Skåne valt att tillämpa en beloppsgräns på 1 miljoner kronor.

Bestämd mängd och fast värde

För textilier som används inom sjukvården tillämpas regeln om bestämd mängd och fast värde. Textillagret redovisas därför som en anläggningstillgång med fast värde. Inköp till lagret kostnadsförs som materialinköp.

Anskaffningsvärde

Materiella anläggningstillgångar har tagits upp till anskaffningsvärdet med avdrag för nedskrivningar och ackumulerade avskrivningar. I anskaffningsvärdet för fastigheter och tåg ingår lånekostnader.

Bedömning av nedskrivningsbehov görs när det finns omständigheter som pekar på att redovisat värde är för högt.

Vid redovisning av immateriella tillgångar tillämpas en viss försiktighet. Därför görs en prövning av immateriella tillgångar huruvida de kommer att generera troliga framtida ekonomiska fördelar. Prövning görs löpande under året vid bedömning av nya objekt och av samtliga redovisade objekt i delårs- och årsbokslut. Om en immateriell tillgång har ett värde som understiger det redovisade värdet skrivs värdet ned om värdenedgången kan antas vara bestående.

Avskrivningsmetod

Planenliga avskrivningar görs från den tidpunkt anläggningstillgången tas i bruk och sker linjärt med lika stora årliga avskrivningar på investeringens avskrivningsbara belopp ned till ett bedömt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst, pågående arbeten och tillgångar som redovisas till fast mängd och mindre värde görs inga avskrivningar.

Avskrivningstider

Avskrivningstiden baseras på verklig nyttjandeperiod. En samlad bedömning av nyttjandeperioden görs för respektive tillgångstyp. Nyttjandeperioden ligger normalt inom intervallen:

Byggnader	30-50 år
Byggnadsinventarier	10-15 år
Byggnadskomponenter	10-50 år
Immateriella anläggningstillgångar	3-10 år
Markanläggningar	20-40 år
Medicintekniska produkter	8-12 år
Medicinteknisk utrustning	3-12 år
Om- och nybyggnationer	20-30 år
Tåg	25 år
Vindkraftskomponenter	10-30 år
Övriga maskiner och inventarier	3-10 år

Omprövning av materiella anläggningstillgångars nyttjandeperiod sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt. För immateriella tillgångar görs en särskild prövning av nyttjandeperiod för samtliga redovisade objekt i samband med delårsbokslut och årsbokslut. Då nyttjandeperioden bedömts till längre tid än fem år beror det på att den följer avtalsperioden samt att den beräknade livslängden är mer än fem år. IT-system inom stora organisationer med många användare har generellt lång livslängd eftersom det är stora kostnader förknippade med att byta ut ett sådant system. Avtalen med leverantörerna brukar därför också sträcka sig över många år.

Avsättningar

Avsättningar för tvister där rättsliga förhandlingar pågår har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Åtagandena är då nuvärdesberäknade med påslag för ränta enligt räntelag (1975:635) 6§.

Avsättningar för infrastrukturella bidrag har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Åtagandena är nuvärdesberäknade med påslag för Trafikverkets index E84 litt 251.

Pensionsförpliktelser

Region Skåne tillämpar från och med 2010 den så kallade fullfonderingsmodellen vid redovisning av pensionsförpliktelser, vilket är ett avsteg från LKBR 5 kap 4§. Lagparagrafen reglerar att endast pensionsförmåner intjänade från 1998 ska redovisas i balansräkningen, den så kallade blandmodellen. Fullfonderingsmodellen innebär att alla pensionsförmåner redovisas som en kostnad och avsättning direkt vid intjänandet. Region Skånes bedömning är att det ger en mer rättvisande bild av verklig balansomslutning. I ekonomidelen i årsredovisningen presenteras både blandmodell och fullfonderingsmodell.

Pensionsskuld för förtroendevalda som ger rätt till visstidspension redovisas som avsättning när det är troligt att den kommer att leda till utbetalningar. Diskonteringsräntorna för nuvärdesberäkning av Region Skånes pensionsskuld är beräknade enligt RIPS - SKRs riktlinjer för beräkning av pensionsskuld.

Skuld till personalen

Region Skånes skuld till personalen, det vill säga semester-skuld, inarbetad ersättning för övertid, jour och beredskap och därpå upplupen arbetsgivaravgift, har värderats och redovisats som kortfristig skuld i löneläget på balansdagen.

Jämförelsestörande poster

I Region Skånes årsredovisning tas i normalfallet endast jämförelsestörande poster upp som uppgår till minst 60 miljoner kronor. Jämförelsestörande poster framgår av särskild not.

Sammanställd redovisning

Region Skånes sammanställda räkenskaper följer RKR R16 och omfattas av Folktandvården Skåne AB och moderbolaget Region Skåne Holding AB. Den förstnämnda är av särskild ekonomisk betydelse medan den sistnämnda är med för att fånga upp koncernbidrag inom den koncernen, som i vissa fall går via moderbolaget. Bolagen konsolideras proportionellt utifrån ägd andel, vilket är 100 procent. Inga justeringar för skillnader i redovisningsprinciper är gjorda.

Övriga koncernbolag är av obetydlig omfattning i förhållande till Region Skånes omsättning och omslutning. I RKR R16 rekommenderas att bolag undantas om dess andel av omsättning eller omslutning är mindre än 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Särredovisning tandvård

Särredovisning av tandvård har upprättats av Folktandvården Skåne AB, Skånes universitetssjukhus Käkkirurgi och hälso- och sjukvårdsnämnden som är beställare av tandvård. Särredovisningen finns tillgänglig hos Region Skåne, Koncernkontoret, Enheten för koncernekonomi, 291 89 Kristianstad.

Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys (miljoner kronor)

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2021	2020	2021	2020
NOT 1. VERKSAMHETENS INTÄKTER				
Patientavgifter	441	420	952	780
Trafikantavgifter	2 086	2 066	2 086	2 066
Försäljning hälso-, sjuk och tandvård	1 578	1 363	1 698	1 461
Försäljning medicinska tjänster	545	635	536	625
Försäljning övriga varor o tjänster	1 359	1 062	1 182	889
Specialdestinerade statsbidrag	5 187	5 084	5 187	5 084
Realisationsvinster	5	9	5	9
Övriga bidrag och intäkter	975	1 127	980	1 164
SUMMA	12 175	11 765	12 627	12 078

NOT 2. VERKSAMHETENS KOSTNADER				
Lönekostnader	16 946	16 100	17 465	16 615
Arbetsgivaravgifter	5 144	4 996	5 300	5 153
Pensioner och löneskatt				
– Fullfondering	2 462	2 438	2 543	2 514
– Blandmodell	4 709	3 378	4 790	3 454
Övriga personalkostnader	262	257	280	271
Aktiverat arbete Egen personal	-17	-16	-17	-16
Kostnader för inhyrd personal	453	513	457	516
Köp av verksamhet	3 282	3 144	3 279	3 141
Köpt vård hälsovalet	2 810	2 519	2 810	2 519
Köpt tandvård	969	873	403	329
Trafikkostnader	4 675	4 717	4 675	4 717
Verksamhetsanknutna tjänster	1 436	1 162	1 432	1 166
Material och varor	3 079	2 492	3 155	2 549
Läkemedel	5 621	5 409	5 626	5 412
Fastighetskostnader	1 924	1 724	1 937	1 737
Lämnade bidrag	1 378	1 454	1 279	1 243
Reaförluster	8	9	9	10
Bolagsskatter	0	0	0	1
Övriga kostnader	3 934	4 585	4 108	4 765
SUMMA FULLFONDERING	54 366	52 376	54 740	52 641
SUMMA BLANDMODELL	56 613	53 317	56 987	53 582
Varav kostnader för räkenskapsrevision	1	1	2	2

NOT 3. AVSKRIVNINGAR				
Immateriella anläggningstillgångar	56	51	62	57
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	609	565	609	565
Maskiner och inventarier	934	905	975	944
Nedskrivningar				
Immateriella anläggningstillgångar	0	39	0	39
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1 166	7	1 166	7
Maskiner och inventarier	23	1	23	1
SUMMA	2 788	1 570	2 835	1 613

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2021	2020	2021	2020
NOT 4. SKATTEINTÄKTER				
Preliminärskatt	33 318	32 843	33 318	32 843
Prognos slutavräkning bokslutsår	917	-529	917	-529
Justeringspost föregående bokslutsår	147	-160	147	-160
SUMMA	34 383	32 154	34 383	32 154

Avräkningsbelopp per invånare, kronor				
Prognos slutavräkning bokslutsår	660	-384	660	-384
Slutavräkning föregående bokslutsår	107	-121	107	-121

NOT 5. KOMMUNALEKONOMISK UTJÄMNING				
Inkomstutjämningsbidrag	7 045	6 976	7 045	6 976
Kostnadsutjämningsavgift	-456	-471	-456	-471
Införandebidrag	0	277	0	277
Regleringsavgift	0	-329	0	-329
Regleringsbidrag	962	0	962	0
SUMMA	7 551	6 453	7 551	6 453

Bidrag/avgift per invånare, kronor				
Inkomstutjämningsbidrag	5 072	5 067	5 072	5 067
Kostnadsutjämningsavgift	-328	-342	-328	-342
Införandebidrag	0	201	0	201
Regleringspost	693	-239	693	-239

NOT 6. GENERELLA STATLIGA BIDRAG				
Statsbidrag för läkemedelsreformen	4 429	4 153	4 429	4 153
Återbäring till staten, läkemedelsrabatter	-33	-18	-33	-18
Bidrag flyktingsituationen	0	79	0	79
Övriga generella statliga bidrag	253	1 348	253	1 348
SUMMA	4 649	5 562	4 649	5 562

NOT 7. FINANSIELLA INTÄKTER				
Ränta på placeringar och bankmedel	3	3	2	3
Kreditivränta	55	71	55	71
Koncernbidrag	0	0	0	0
Övriga finansiella intäkter	22	19	22	20
SUMMA	79	94	79	94

NOT 8. FINANSIELLA KOSTNADER				
Värdesäkring avsättning till pensioner				
– Fullfondering	2 370	1 046	2 374	1 050
– Blandmodell	304	454	308	459
Låneräntor	56	56	56	56
Ränta finansiell leasing	2	3	2	3
Nedskrivning av finansiella anläggnings-tillgångar	0	0	0	19
Övriga finansiella kostnader	19	19	20	1
SUMMA FULLFONDERING	2 447	1 124	2 451	1 130
SUMMA BLANDMODELL	381	532	386	538

Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys (miljoner kronor)

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2021	2020	2021	2020

NOT 9. ÅRETS RESULTAT

Jämförelsestörande poster

Ändrat livslängdsantagande pensioner	1 806	0	1 806	0
Nedskrivning byggnad 23, Helsingborg	1 189	0	1 189	0
SUMMA	2 995	0	2 995	0

NOT 10. IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Redovisat värde vid årets början	792	640	813	663
Årets investeringar	272	243	274	247
Årets avskrivningar	-56	-51	-62	-57
Årets nedskrivningar	0	-39	0	-39
Redovisat värde vid årets slut	1 008	792	1 026	813
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	9 år	8 år	9 år	8 år

Tillgångarnas anskaffningsvärde	1 470	1 197	1 499	1 225
Ackumulerade avskrivningar	-421	-365	-432	-370
Ackumulerade nedskrivningar	-41	-41	-41	-41
SUMMA BOKFÖRT VÄRDE	1 008	792	1 026	813

Specifikation immateriella anläggningar

Skånes digitala vårdssystem, SDV	945	674	945	674
Biljettsystem Skånetrafiken	13	59	13	59
CAFM Regionservice	43	48	43	48
Carita Journalsystem Tandvård	0	0	18	22
HR-Fönster Personalsystem	6	11	6	11
Single sign on	1	0	1	0
Summa bokfört värde	1 008	792	1 026	813

NOT 11. MARK, BYGGNADER OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR

Redovisat värde vid årets början	18 188	15 834	18 188	15 834
Årets investeringar	3 353	2 927	3 353	2 927
Årets försäljningar och utrangeringar	0	0	0	0
Årets avskrivningar	-609	-565	-609	-565
Årets nedskrivningar	-1 166	-7	-1 166	-7
Redovisat värde vid årets slut	19 766	18 188	19 766	18 188
Varav byggnader med finansiell leasing	348	370	348	370
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	33 år	35 år	33 år	35 år

Tillgångarnas anskaffningsvärde	30 058	26 705	30 058	26 705
Ackumulerade avskrivningar	-8 931	-8 322	-8 931	-8 322
Ackumulerade nedskrivningar	-1 361	-195	-1 361	-195
SUMMA BOKFÖRT VÄRDE	19 766	18 188	19 766	18 188

Lånekostnader som under året har aktiverats i fastigheternas anskaffningsvärden

Årets lånekostnad	54	71	54	71
Genomsnittlig räntesats	0,75%	1,00%	0,75%	1,00%

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2021	2020	2021	2020

NOT 12. MASKINER OCH INVENTARIER

Redovisat värde vid årets början	8 574	8 634	8 758	8 828
Årets investeringar	954	869	1 009	898
Årets försäljningar och utrangeringar	-8	-23	-9	-23
Årets avskrivningar	-934	-905	-975	-944
Årets nedskrivningar	-23	-1	-23	-1
Redovisat värde vid årets slut	8 563	8 574	8 761	8 758

Tillgångarnas anskaffningsvärde	16 628	16 131	17 040	16 491
Ackumulerade avskrivningar	-7 996	-7 509	-8 210	-7 686
Ackumulerade nedskrivningar	-70	-47	-70	-47
SUMMA BOKFÖRT VÄRDE	8 563	8 574	8 761	8 758
Varav medicinteknisk apparatur	1 717	1 652	1 825	1 762
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	17 år	18 år	17 år	17 år

Lånekostnader som under året har inräknats i utrustningarnas anskaffningsvärden

Varav årets lånekostnad	0	1	0	1
Räntesats för uträknade lånekostnader	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%

NOT 13. FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Aktier i majoritetsägda bolag ¹	201	224	78	100
Aktier i intressebolag och andra bolag ²	28	28	28	28
Långfristig utlåning (exkl Trafikverket)	179	106	131	59
Långfristig räntefri utlåning till Trafikverket	106	171	106	171
Övriga finansiella anläggningstillgångar	186	162	186	162
SUMMA	699	692	529	520

Org. nummer Ägd andel %

1. Aktier i majoritetsägda bolag

Region Skåne Holding AB	556936-0877	100
Region Skåne Depå Hässleholm AB	556835-1364	likviderat

2. Aktier i intressebolag och andra bolag

ALMI Företagspartner i Skåne AB	556488-1208	49
Öresundståg AB	556794-3492	40
Science Village Scandinavia AB	556788-3680	35
Hälsostaden Ängelholm Holding AB	556790-5723	33,3
Samverkansprojektet E22 AB	556715-0205	20
Bussdepån i Kristianstad AB	556612-6222	15
AB Busspunkten i Helsingborg	556653-6487	52
AB Transitio	556033-1984	5
Inera AB	556559-4230	0,2
Samtrafiken i Sverige AB	556467-7598	2
HSH N CRC Malmö AB	556629-2297	1
LB Kiel Pildammen AB	556605-9316	1

Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys (miljoner kronor)

REGION SKÅNE		KONCERN	
2021	2020	2021	2020

NOT 14. BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR

ESS Eric, 800 miljoner kronor.

Enligt beslut 2016-06-20 av regionfullmäktige.

Utbetalt 2016, upplöses under 25 år. 608 640 608 640

Enligt beslut 2008:

Trafikverket, Södra Stambanan, Hjärup. 50 miljoner kronor.

Indexuppräknat 2016 till 57 miljoner kronor.

25 års upplösning från 2016. 44 46 44 46

Trafikverket, Södra Stambanan, Åkarp-Arlöv. 75 miljoner kronor

Indexuppräknat 2016 till 86 miljoner kronor.

25 års upplösning från 2016. 65 69 65 69

SUMMA 717 755 717 755

NOT 15. FÖRRÅD OCH VARULAGER

Hjälpmedel 122 130 122 130

Material Covid 34 262 34 262

Läkemedel Covid 47 65 47 65

Sjukvårdsmaterial och övrigt 163 149 163 149

SUMMA 366 605 366 605

NOT 16. KORTFRISTIGA FORDRINGAR

Kundfordringar 632 560 615 546

Fordringar på staten 840 1 617 846 1 622

Mervärdesskatt 457 371 457 371

Upplypna skatteintäkter 1 065 0 1 065 0

Förutbetalda kostnader och

upplupna intäkter 2 042 1 847 2 042 1 845

Fordran internbank koncernbolag 0 9 0 9

Övriga kortfristiga fordringar 117 133 117 134

SUMMA 5 153 4 537 5 142 4 527

NOT 17. KORTFRISTIGA PLACERINGAR

Vid årsskiftet fanns inga placeringar.

NOT 18. KASSA OCH BANK

Kassa 1 1 1 1

Bank 3 117 2 407 3 118 2 407

SUMMA 3 118 2 408 3 119 2 409

NOT 19. EGET KAPITAL

Enligt fullfonderingsmodellen

Ingående eget kapital -17 992 -18 950 -17 999 -18 962

Justering mot eget kapital 0 0 0 6

Årets resultat -764 958 -738 957

SUMMA -18 756 -17 992 -18 737 -17 999

Enligt blandmodellen

Ingående eget kapital -1 965 -2 573 -1 972 -2 586

Justering mot eget kapital 0 0 0 6

Årets resultat -946 608 -920 607

SUMMA -2 911 -1 965 -2 892 -1 972

REGION SKÅNE		KONCERN	
2021	2020	2021	2020

NOT 20. AVSÄTTNING FÖR PENSIONER

Pensionsskuld exklusive löneskatt 29 167 27 320 29 387 27 495

Löneskatt 7 076 6 628 7 076 6 628

SUMMA FULLFONDERING 36 243 33 948 36 463 34 123

Specifikation avsättningar till pensionsförpliktelser 2021:

	PA-KL skuld ≤1997	KAP-KL skuld ≥1998	PBF-KL PRF-KL OPF-KL
--	-------------------------	--------------------------	----------------------------

Ingående värde 2021-01-01 12 898 14 386 35

Nyintjänad pension 0 1 088 20

Värdesäkring 678 1 227 0

Årets pensionsutbetalningar -823 -344 2

Summa 12 752 16 357 57

Löneskatt 3 094 3 968 14

Pensionsskuld 16 027 17 877 44

Total pensionsskultsättagande 15 846 20 326 71

Pensionsförpliktelser som avser 1997 och tidigare redovisas som en ansvarsförbindelse vid redovisning enligt blandmodell och som en avsättning vid fullfonderingsmodellen.

Aktualiseringsgraden är 99 procent.

SUMMA BLANDMODELL 20 398 17 921 20 617 18 096

NOT 21. ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

Avsatt för riskreserv

Redovisat värde vid årets början 0 4 0 4

Nya avsättningar 602 0 602 0

Outnyttjat belopp som återförts 0 -4 0 -4

Utgående avsättning 602 0 602 0

Avsatt för infrastrukturella bidrag

Redovisat värde vid årets början 48 130 48 130

lanspråktaga avsättningar 0 -82 0 -82

Förändring av nuvärdet 11 1 11 1

Utgående avsättning 60 48 60 48

Avser nuvärdesberäknad avsättning för infrastrukturella bidrag till

Trafikverket för utbyggnad av Södra Stambanan, Hjärup samt Åkarp/Arlöv.

Övriga avsättningar

Nya avsättningar 1 0 1 0

Utgående avsättningar 1 0 1 0

SUMMA 663 48 663 48

Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys (miljoner kronor)

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2021	2020	2021	2020
NOT 22. LÅNGFRISTIGA SKULDER				
Lån i banker och kreditinstitut,				
MTN-program	7 531	6 649	7 531	6 649
Långfristig leasingsskuld	801	849	801	849
Förutbetalda investeringsbidrag	407	418	407	418
Förutbetalda långfristiga intäkter	14	20	14	20
SUMMA	8 753	7 937	8 753	7 937
Total låneskuld				
Bilaterala lån	1 800	1 800	1 800	1 800
MTN-lån, inklusive överkurser	6 731	6 049	6 731	6 049
Finansiell leasingsskuld	849	895	849	895
Certifikatslån	0	0	0	0
SUMMA	9 380	8 744	9 380	8 744
varav kortfristig del, nästa				
års amortering	-1 048	-1 246	-1 048	-1 246
varav långfristig låneskuld	8 332	7 498	8 332	7 498
Förändring från föregående år	636	1 470	636	1 470
Årets förändring total låneskuld				
Nyupptagna långfristiga lån	1 900	2 832	1 900	2 832
Årets amortering, långfristiga lån	-1 200	-500	-1 200	-500
Nyupptagen finansiell leasing	0	0	0	0
Årets amortering, finansiell leasingsskuld	-46	-44	-46	-44
Nyupptagna certifikatslån	0	0	0	0
Årets amortering certifikatslån	0	-800	0	-800
Periodisering överkurser, MTN-lån	-18	-18	-18	-18
Årets förändring total låneskuld	636	1 470	636	1 470
varav förändring kortfristig del,				
nästa års amortering	-198	-98	-198	-98
varav förändring långfristig låneskuld	834	1 568	834	1 568
Förutbetalda långfristiga intäkter				
Investeringsbidrag	407	418	407	418
- återstående antal år (vägt snitt)	14 år	14 år	14 år	14 år
Periodiserad vinst vid försäljning av fastigheter	10	14	10	14
- återstående antal år (vägt snitt)	7 år	7 år	7 år	7 år
Externa hyror	5	6	5	6
- återstående antal år (vägt snitt)	1 år	2 år	1 år	2 år
SUMMA	421	439	421	439

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2021	2020	2021	2020
NOT 23. KORTFRISTIGA SKULDER				
Leverantörsskulder	3 635	3 490	3 619	3 470
Upplupna löneskulder	1 601	1 731	1 634	1 771
Källskatt och arbetsgivaravgifter	1 777	1 705	1 814	1 757
Skuld internbank koncernbolag	433	280	111	57
Kortfristig del av långfristig låneskuld	1 000	1 200	1 000	1 200
Kortfristig del av finansiell leasingsskuld	48	46	48	46
Upplupna pensionskostnader,				
individuell del	715	707	738	735
Förutbetalda skatteintäkter	529	990	529	990
Övriga kortfristiga skulder	2 747	2 461	2 790	2 442
SUMMA	12 486	12 610	12 283	12 467

NOT 24. BORGENSÅTAGANDEN

Stiftelsen Kristianstads läns museum	7	7	7	7
Folktandvården Skåne AB:s pensionsutfästelse	220	175	0	0
Hälsostaden Ängelholm AB	1 180	1 005	1 180	1 005
Stiftelsen Skånes Djurpark	4	4	4	4
Transitio, proprieborgen	23	27	23	27
Transitio, efter regress	164	236	164	236
SUMMA	1 598	1 454	1 378	1 279

Säkerhet för borgen till Hälsostaden i Ängelholm utgörs av underborgen för 2/3 av åtagandet från Wihlborgs Fastigheter AB och Peab Sverige AB. Säkerhet för borgen till Folktandvården Skåne AB pensionsutfästelse utgörs av spärrade medel på koncernkontot.

Borgen Transitio, solidarisk borgen

Region Skåne har tecknat borgen för AB Transitios lån och leasingavtal enligt följande (utestående krediter):

Handelsbanken Finans, 7 tåg	363 Mkr
NIB, 10 tåg	732 Mkr
Bedömda termineringskostn	33 Mkr

Summa AB Transitio

med regressrätt **1 128 1 605 1 128 1 605**

Borgensåtagandena har tecknats solidariskt av AB Transitios ägare vilka utgörs av regioner och kommunalförbund. Borgensteckningen har skett i enlighet med det fullmäktigebeslut om borgensutfästelse och det regressavtal som ingicks när Region Skåne beslut om delägarskap i AB Transitio.

SUMMA INKL BORGEN

med REGRESSRÄTT **2 726 3 059 2 506 2 884**

Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys (miljoner kronor)

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2021	2020	2021	2020
NOT 25. ÖVRIGA ANSVARFÖRBINDELSER				
Ansvarsförbindelse Löf regionernas				
ömsesidiga försäkringsbolag	2 174	2 160	2 174	2 160
Region Skåne ansvarar, som delägare i Löf regionernas ömsesidiga försäkringsbolag, för bolagets förbindelser till ett belopp motsvarande 10 gånger den premie regionen har att erlägga för vart år som förlust har uppkommit i patientförsäkringen. År 2021 uppgår premien till 217,4 miljoner kronor och 2020 till 216,0 miljoner kronor.				
Visstidspension				
Förtroendevaldas vistidspension före aviserad avgång.	13	4	13	4
Bashyresåtagande				
AB Busspunkten i Helsingborg (556653-6487)	42	47	42	47
Busstoppen i Kristianstad AB (556612-6222)	16	19	16	19
Jernhusen verkstäder AB (556616-7408)	30	35	30	35
Om hyresgäst saknas garanterar Skånetrafiken bashyresintäkten.				
Återköpsklausuler				
Nobina (556576-4569)	1 707	240	1 707	240
Arriva (556351-9437)	52	52	52	52
Bergkvarabuss (556294-9973)	586	24	586	24
Vid avtalsförfall finns klausul som stipulerar att Region Skåne ska köpa bussar ifall entreprenören vill det. Avser bussflottans restvärde vid avtalsförfall.				
Fördelning av återköpsklausulernas förfall:				
År	2024	2027	2029	2030
	50	1 245	550	500
SUMMA	4 620	2 581	4 620	2 581

Investeringar

Miljoner kronor	BUDGET		UTFALL	
	Total investeringsutgift (total projektbudget)	därav 2021	Totalt utfall t o m 2021	därav 2021
BYGGINVESTERINGAR				
Bygginvesteringar över 100 miljoner kronor				
Summa pågående bygginvesteringar kollektivtrafik	1 957	126	1 731	80
Summa pågående bygginvesteringar hälso- och sjukvård	18 689	3 651	11 949	2 803
Bygginvesteringar under 100 miljoner kronor				
Ej använd ram hälso- och sjukvård	–	58	–	–
Servicenämnd	1 365	386	958	283
Regleringspost för utrustning budgeterat som bygg				–40
SUMMA BYGGINVESTERINGAR	22 736	4 560	14 940	3 298
UTRUSTNINGSinVESTERINGAR				
Pågående strategiska investeringar kollektivtrafik	5 199	566	2 286	105
Pågående strategiska investeringar utrustningsobjekt hälso- och sjukvård	4 168	594	1 448	489
Pågående ej strategiska utrustningsobjekt hälso- och sjukvård	1 684	537	867	508
Ej använd ram utrustning hälso- och sjukvård		53		
Pågående ej strategiska utrustningsobjekt kollektivtrafik	91	59	54	33
Pågående ej strategiska utrustningsobjekt servicenämnd		59		49
Regleringspost för utrustning budgeterat som bygg				40
SUMMA UTRUSTNINGSinVESTERINGAR	11 142	1 867	4 654	1 225
Ej använd ram regionstyrelsen bygg och utrustning		119		1
SUMMA REGIONSTYRELSEN	0	119	0	1
SUMMA INVESTERINGAR TOTALT	33 878	6 546	19 595	4 524
Kreditivränta, bygg		80		54
Kreditivränta, tåg		3		0
INVESTERINGAR, inklusive kreditivränta	33 878	6 629	19 595	4 579

Strategiska investeringar

Miljoner kronor	PLANERINGS- UTRYMME	BUDGET (Medelstillellet)		UTFALL		PROGNOS	
	Budget 2021	Total	2021	Total	2021	Total	2021
BYGGINVESTERINGAR							
Kollektivtrafik							
Öresundstågsdepå Hässleholm	1 367	1 367	0	1 371	4	1 371	4
Spårvagnsdepå Lund	270	270	0	281	7	281	7
Bussdepåer Lund Malmö	1 099	320	126	79	69	1 199	96
Summa Kollektivtrafik	2 736	1 957	126	1 731	80	2 851	107
Hälsa- och sjukvård							
Nya sjukhusområdet i Malmö	12 294	12 294	2 718	7 444	2 299	11 851	2 356
Nya sjukhusområdet i Helsingborg	3 619	3 619	633	3 500	313	3 644	329
Nytt sjukhus Östra Ramlösa i Helsingborg ¹	556	-	-	0	0	0	0
Nya sjukhusområdet i Lund	807	807	65	770	18	807	20
Nya sjukhusområdet Ängelholm etapp 2 ²	140	126	33	-	-	-	-
Forth (Framtidens ortopedi i Hässleholm)	1 388	1 388	47	90	67	1 386	60
Psykatri, rehabilitering och hjälpmedel, palliativ vård m m Malmö	381	5	0	5	4	5	0
Barn- och ungdom Malmö	212	212	77	30	21	139	21
Måltidsproduktion	151	0	0	0	0	0	0
Summa Hälsa- och sjukvård	19 634	18 689	3 651	11 949	2 803	18 084	2 857
UTRUSTNINGSPROJEKTER							
Öresundstågsdepå Hässleholm	133	133	-	129	0	129	0
Spårvagnsdepå Lund (utrustning) ³	0	0	0	45	0	45	0
Öresundståg ⁴	597	60	60	0	60	597	60
Spårvagnar	297	297	0	168	3	297	88
Pågatåg	2 071	2 071	4	1 877	8	1 878	8
ERTMS (European Rail Traffic Management System)	438	438	55	68	34	438	35
System 3 (nya högkapacitetståg mellan Sverige-Danmark)	2 361	2 200	447	0	0	0	0
Summa Kollektivtrafik	5 897	5 199	566	2 286	105	3 384	191
Hälsa- och sjukvård							
NSM (Nya sjukhusområdet i Malmö)	1 943	1 943	153	305	153	1 943	136
NSH (Nya sjukhusområdet i Helsingborg)	906	228	40	163	62	180	39
NSL (Nya sjukhusområdet i Lund)	48	39	-	33	0	33	0
Nya sjukhusområdet Ängelholm etapp 2 ²	15	15	12	0	1	15	0
Forth (Framtidens ortopedi i Hässleholm)	190	190	-	0	0	190	0
Klinisk kemi	32	32	-	0	0	32	0
Barn- och ungdom Malmö	15	15	0	0	0	15	0
Psykatri, rehabilitering och hjälpmedel, palliativ vård m m Malmö	0	0	-	0	0	0	0
SDV (Skånes digitala vårdssystem)	1 706	1 706	389	947	272	1 706	375
Måltidsproduktion	50	0	-	0	0	0	0
Summa Hälsa- och sjukvård	4 856	4 168	594	1 448	489	4 114	550
TOTAL STRATEGISKA INVESTERINGAR	33 123	30 013	4 937	17 415	3 478	28 432	3 705

1. Nya sjukhusområdet i Östra Ramlösa

2. Nya sjukhusområdet i Ängelholm är en extern förhyrning, budgeterat belopp avser kapitaliserad hyra som inte genererar investeringsutfall

3. Utrustning som budgeterats som bygg

4. Köp av 10 begagnade Öresundståg samt fyra leasade tåg

Leasingredovisning

	FÖRFALLOTIDPUNKT		
	Inom 1 år	Senare än 1 år men inom 5 år	> 5 år
Framtida minimileasavgifter per 2021-12-31			
NOT 1. OPERATIONELL LEASE GIVNING Icke uppsägningsbara avtal överstigande 1 miljon kronor.			
Fastigheter, extern uthyrning	111	300	433
SUMMA	111	300	433
NOT 2. OPERATIONELL LEASING Icke uppsägningsbara avtal överstigande 1 miljon kronor.			
Mark och byggnader	2	10	11
Fastigheter, extern inhyrning	875	2 585	3 642
MT-utrustning	91	206	66
Övriga maskiner och inventarier	45	53	1
SUMMA	1 013	2 854	3 720
NOT 11, 12. FINANSIELL LEASING Finansiella leasingåtaganden, avtal tecknat fr o m 2003-01-01, avtal överstigande 1 miljon kronor			
Parkeringshus Helsingborg	3	73	0
CRC	21	302	0
Öresundståg, 10 st	24	426	0
SUMMA	48	801	0
<i>Leasingavgifter för finansiella leasingavtal 2021 uppgick till 2 miljoner kronor, och snitträntan uppgår vid årets slut till 0,15 procent.</i>			

Jämförelser med andra Källa: SKR och SCB

REGION	FINANSIELLA NYCKELTAL				KORTFRISTIG BEREDSKAP			
	LÅNGSIKTIG KAPACITET		Kostnadsnivå	Finansiella nettotillgångar	Självfinansieringsgrad invest.	Finansnetto	Resultat efter finansiella poster	Nettokostn. utveckling per invån.
Justerad landstingskattesats	Soliditet							
Stockholm (koncern)	11,78	15%	29 305	-48,0%	80,2%	-996	2,1%	8,1%
Västra Götaland (koncern)	11,27	21%	24 826	28,0%	108,1%	539	4,4%	6,2%
Skåne (koncern)	11,43	-7%	27 181	-13,0%	41,1%	-219	-2,0%	8,5%
Medelvärde regioner i Sverige	11,68	33%	26 459	42,0%	260,4%	1 527	8,4%	6,1%

Definitioner Finansiella nyckeltal

Justerad landstingskattesats: Landstingens skattesats justeras för olikheter i verksamhetsansvar baserat på landstingens faktiskt redovisade kostnader för kollektivtrafik, hemsjukvård, färdtjänst och utbildning, framtagen av SKL.

Soliditet: Eget kapital – pensionsförmåner intjänade före 1998 samt löneskatt som redovisas utanför balansräkningen/totala tillgångar.

Kostnadsnivå: Kronor/invånare. Strukturjusterad kostnad för hälso- och sjukvård = nettokostnad/behovsindex. Motsvarar måttet som finns i öppna jämförelser.

Finansiella nettotillgångar: (Finansiella tillgångar - finansiella skulder)/skatter och generella bidrag. Omfattar räntebärande tillgångar och skulder exklusive pensionskuld.

Självfinansieringsgrad investeringar: Resultat och avskrivningar i relation till bruttoinvesteringar.

Resultat efter finansiella poster: Resultat efter finansiella poster/skatter och bidrag.

Nettokostnadsutveckling/invånare: Årlig förändring av nettokostnader per invånare.

Finansnetto: Kronor/invånare (finansiella intäkter - finansiella kostnader)/antal invånare.

REGION	VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER 2020, KRONOR PER INVÅNARE										
	Primärvård	Spec. somatisk vård	Spec. psyk. vård	Övr. hälso- o sjukvård	Politisk verk. HoS	Läkem. inom förmån.	TOTAL HoS exkl tandvård	Tandvård	TOTAL HoS inkl tandvård	TOTAL Regional utveckl.	TOTAL Trafik o infrast.
Stockholm	5 130	14 618	2 017	1 897	95	2 408	26 826	453	27 279	4 646	4 353
Västra Götaland	5 168	12 220	2 181	2 492	124	2 430	24 328	664	24 992	4 502	3 279
Skåne	4 411	15 799	2 388	1 737	112	2 484	26 818	715	27 533	2 892	2 231
Medelvärde regioner i Sverige	4 797	15 581	2 326	2 179	161	2 807	27 689	787	28 476	2 705	1 944

Driftsredovisning

Miljoner kronor	Region- bidrag	Verksam- hetens intäkter	Verksam- hetens kostnader	Intäkter/kostn. utanför verk- samhet.res.	Resultat	Budget- avvikelse
REGIONAL UTVECKLING						
Kulturnämnden	324	224	-548	0	0	0
Kollektivtrafiknämnden	3 356	2 998	-6 136	-46	172	172
Regionala utvecklingsnämnden	219	65	-284	0	0	0
<i>Eliminering av interna poster</i>		-1	1			
Summa regional utveckling	3 899	3 286	-6 967	-46	172	172
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD						
Sjukhusstyrelse Kristianstad	1 792	868	-2 777	-4	-121	-121
Sjukhusstyrelse Hässleholm	652	125	-774	0	3	3
Sjukhusstyrelse Helsingborg	2 766	902	-3 827	-5	-163	-163
Sjukhusstyrelse Ängelholm	459	160	-632	-1	-13	-13
Sjukhusstyrelse Sus	10 812	4 687	-16 024	-19	-544	-544
Sjukhusstyrelse Ystad	928	218	-1 200	-1	-54	-54
Sjukhusstyrelse Trelleborg	537	140	-673	-1	4	4
Sjukhusstyrelse Landskrona	278	90	-375	0	-7	-7
Psykiatri, habiliterings- och hjälpmedelsnämnden	3 717	530	-4 206	-2	39	39
Primärvårdsnämnden	673	4 540	-5 016	-1	196	196
Medicinsk service	515	2 578	-3 038	-3	51	14
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	16 768	1 212	-17 665	2	317	317
<i>Eliminering av interna poster</i>		-10 356	10 356			
Summa hälso- och sjukvård	39 898	5 695	-45 849	-37	-293	-330
VERKSAMHETSSTÖD OCH ÖVRIGA NÄMNDER						
Service-nämnden	0	6 156	-5 871	-228	57	11
Regionstyrelsen exklusive medicinsk service	2 953	2 652	-5 724	-2	-122	-122
Södra Regionvårdsnämnden	0	9	-9	0	0	0
Personalnämnden	170	23	-183	0	10	10
Patientnämnden	18	0	-16	0	2	2
Revisionen	18	0	-16	0	2	2
<i>Eliminering av interna poster</i>		-1 217	1 217			
Summa verksamhetsstöd/övriga	3 159	7 623	-10 602	-231	-50	-96
<i>Eliminering av interna poster</i>		-7 663	7 663			
SUMMA NÄMNDER OCH STYRELSE	46 956	8 942	-55 755	-314	-172	-255
Central finansiering	-46 956	3 233	-1 399	44 529	-592	-1 409
<i>Eliminering av interna poster</i>		0	0		0	
SUMMA REGION SKÅNE	0	12 175	-57 154	44 216	-764	-1 664
Bolag före bokslutsdispositioner						
- Region Skåne Holding AB	0	92	-92	-1	0	-2
- Folkhälsvården Skåne AB	0	1 258	-1 239	-5	14	14
Koncernelimineringar och bokslutsdispositioner		-898	911	0	12	12
SUMMA KONCERNEN	0	12 627	-57 575	44 210	-738	-1 640

Fem år i sammandrag

	2017	2018	2019	2020	2021
Skattesats (kronor)	10,69	10,69	11,18	11,18	11,18
Intäkter från skatt, statsbidrag och utjämning (miljoner kronor)	37 609	39 006	42 280	44 169	46 583
Verkamhetens nettokostnader (miljoner kronor)	36 622	38 241	39 728	42 181	44 979
Intäktsutveckling (%)	5,3%	3,7%	8,4%	4,5%	5,5%
Nettokostnadsutveckling (%)	3,9%	4,4%	3,9%	6,2%	6,6%
Nettokostnadsutveckling exklusive jämförelsestörande (%)	3,9%	4,4%	3,9%	6,2%	6,6%
Årets resultat (miljoner kronor)	238	-90	1 056	958	-764
Eget kapital (miljoner kronor), blandmodellen	-3 015	-3 535	-2 573	-1 965	-2 911
Eget kapital (miljoner kronor), fullfonderingsmodellen	-20 073	-20 006	-18 950	-17 992	-18 756
Likviditet per 31/12 (miljoner kronor)	1 506	1 764	1 074	2 408	3 118
Låneskuld per 31/12 (miljoner kronor)	5 214	6 738	7 274	8 744	9 380
Investeringsutgifter (miljoner kronor)	2 793	4 244	4 240	4 039	4 579
Pensionsförpliktelser intjänade fr o m 1998 (miljoner kronor)	13 966	15 496	16 530	17 921	20 397
Pensionsförpliktelser intjänade t o m 1997 (miljoner kronor)	17 058	16 472	16 377	16 027	15 845
Totala pensionsförpliktelser (miljoner kronor)	31 024	31 968	32 908	33 948	36 243
Soliditet, enligt blandmodell (%)	-12%	-12%	-8%	-5%	-7%
Soliditet, enligt fullfonderingsmodell (%)	-77%	-68%	-60%	-49%	-48%
Sveriges folkmängd (31/12)	10 120 242	10 230 185	10 327 589	10 379 295	10 452 326
Skånes folkmängd (31/12)	1 344 689	1 362 164	1 377 827	1 389 336	1 402 425
Andel i Skåne	13,29%	13,32%	13,34%	13,39%	13,42%
Antal medarbetare ¹	33 499	34 095	34 666	35 622	36 034
Anställda årsarbetare ²	37 891	38 340	38 920	40 047	40 920
Använda årsarbetare ³	29 055	29 518	29 936	31 006	31 729
Andel använd/anställd	76,7%	77,0%	76,9%	77,4%	77,5%

1. Månadsavlönade per den siste december (2021-12-31).

2. Genomsnittlig schemalagd arbetstid för helåret. 1700 timmar motsvarar en årsarbetare.

3. Genomsnittlig arbetad tid, dvs reducerad med frånvaro. 1700 timmar motsvarar en årsarbetare.

Vårdproduktion och vårdkonsumtion

	2020			2021			Förändring		
	Egen regi	Annan regi	Totalt	Egen regi	Annan regi	Totalt	Egen regi	Annan regi	Totalt
Skånes folkmängd			1 389 336			1 402 425			0,9%
SOMATISK VÅRD									
Vårdtillfällen	138 867	4 138	143 005	140 106	5 820	145 926	1%	41%	2%
– varav Avancerad sjukvård i hemmet	3 254		3 254	3 320		3 320	2%		2%
Vård dagar	768 788	15 531	784 319	803 116	17 873	820 989	4%	15%	5%
– varav Avancerad sjukvård i hemmet	114 090		114 090	115 798		115 798	1%		1%
Läkarbesök	1 057 336	447 948	1 505 284	1 135 980	470 861	1 606 841	7%	5%	7%
Övriga besök	676 032	149 358	825 390	899 894	170 043	1 069 937	33%	14%	30%
Kvalificerade distanskontakter	347 941	17 179	365 120	352 006	18 663	370 669	1%	9%	2%
PSYKIATRISK VÅRD									
Vårdtillfällen	10 602		10 602	10 235		10 235	–3%		–3%
Vård dagar	146 331		146 331	142 609		142 609	–3%		–3%
Läkarbesök	78 385	53 691	132 076	78 724	56 211	134 935	0%		2%
Övriga besök	387 342	173 461	560 803	356 735	183 389	540 124	–8%		–4%
Kvalificerade distanskontakter	149 134	9 803	158 937	197 056	11 375	208 431	32%		31%
PRIMÄRVÅRD									
Läkarbesök	777 197	710 087	1 487 284	878 714	804 077	1 682 791	13%	13%	13%
Övriga besök	1 523 872	1 802 666	3 326 538	1 927 760	2 256 084	4 183 844	27%	25%	26%
Kvalificerade distanskontakter	2 553 246	1 628 149	4 181 395	2 634 902	1 831 855	4 466 757	3%	13%	7%
HABILITERING									
Läkarbesök	3 339		3 339	2 947		2 947	–12%		–12%
Övriga besök	114 440		114 440	84 252		84 252	–26%		–26%
Kvalificerade distanskontakter	50 626		50 626	83 777		83 777	65%		65%
VÅRD I ANDRA LANDSTING									
Vårdtillfällen	2 676	335	3 011	2 335	376	2 711	–13%	12%	–10%
Vård dagar	21 839	813	22 652	15 125	1 399	16 524	–31%	72%	–27%
Öppen vård ¹	38 225	304 135	342 360	40 044	293 407	333 451	5%	–4%	–3%

1. Inklusive digitala vårdkontakter

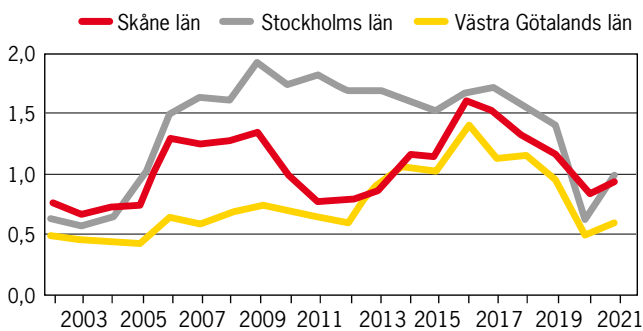
Befolkningsförändringar

1,4 miljoner invånare i Skåne

Under 2021 fortsatte Skånes befolkning att öka. Totalt ökade Skåne med 13 100 individer, vilket är 1 580 personer fler än under föregående år. Vid årsskiftet 2021/2022 hade Skåne totalt 1 402 425 invånare. Procentuellt ökade Skånes befolkning 2021 med 0,9 procent, vilket är något lägre än den genomsnittliga ökningen under 2000-talet. Den minskade ökningstakten beror till stor del på en lägre invandring jämfört med tidigare år.

Störst befolkningsökning hade Malmö och Lund. Där emot hade Svedala, för andra året i rad, störst procentuell ökning med 2,5 procent eller 557 invånare. Den västra delen av Skåne ökar betydligt snabbare än den östra. Befolkningen i Sverige ökade med 73 000 invånare under 2021. Ökningen är större än föregående år men lägre än övriga år sedan 2005. Störst ökning bland Sveriges län hade Stockholm med 23 150 invånare. Skåne är det län som ökar näst mest i antal personer efter Stockholm. Procentuellt hade dock Uppsala störst ökning med 6 600 individer, en uppgång med 1,7 procent. Skånes procentuella befolkningsökning på 0,9 procent hamnar på en femteplats i riket efter Uppsala, Gotland, Stockholm och Hallands län.

Procentuell folkökning i Sveriges storstads-län

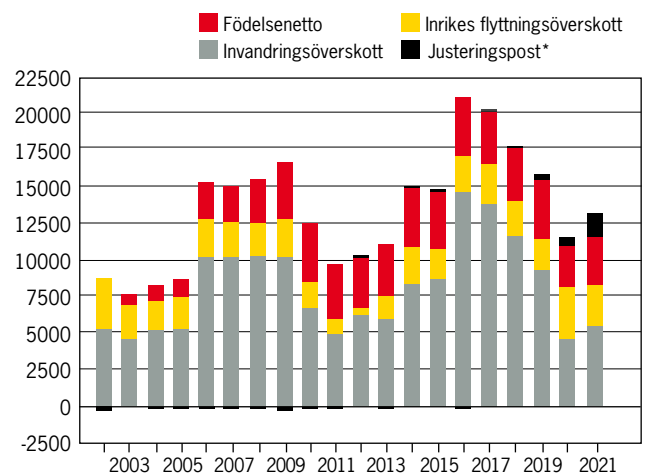

Färre immigranter

Under 2016–2020 invandrade i genomsnitt 1 646 personer från utlandet till Skåne per månad. Under 2021 låg månadsnittet på 1 160 personer. Samtidigt har antalet utvandringar nästan varit oförändrat. Detta gör att Skånes utrikes flytt-netto har minskat kraftigt och till och med varit negativt under årets sista månad. Det var under december månad, med andra ord, fler skåningar som flyttade utomlands än personer som flyttade från andra länder till Skåne.

Skånes befolkningsökning bestod under 2021 till hälften av nettoinflyttning från utlandet. Det är dock något lägre än under resterande 2000-talet då det genomsnittliga bidraget från nettoinflyttningen varit cirka 60 procent. Den naturliga folkökningen, antalet födda minus antalet döda personer, ut-

Skånes befolkningsförändring 2002–2021

1. Justeringsposten är den del av folkökningen som inte kan förklaras av födelseöverskott och invandringsöverskott under perioden. Där ingår födsel, dödsfall, invandringar och utvandringar som rapporterats under perioden, men som inträffat före periodens början.

gör ungefär 28 procent av Skånes totala folkökning, vilket är en ökning med tre procentenheter jämfört med föregående år. Skånes inrikes flytt-netto, de personer som har flyttat till Skåne från andra delar av Sverige, har minskat jämfört med år 2020 men ligger fortfarande på en historiskt hög nivå.

Fortsatt höga dödstal

Under 2021 avled det fler än genomsnittet för 2015–2019. Många avled i sviterna av covid-19 under årsskiftet vilket syns tydligt i statistiken i januari månad. Under 2021 var det 12 356 personer som dog, vilket är 400 personer fler än genomsnittet för 2015–2019 men 335 personer färre än under 2020.

Störst ökning i västra Skåne

De västra delarna av Skåne hade störst befolkningsökning i länet. Befolkningen i sydvästra Skåne ökade med 8 200 personer och i nordvästra Skåne med 3 100 personer. Av Skånes totala folkökning motsvarar det 62 respektive 24 procent. De

Naturlig folkökning = Födda > avlidna
Nettoflyttning = Inflyttade – utflyttade

Vid *nettoinflyttning* är inflyttningen större än utflyttningen. Motsvarande är utflyttningen större än inflyttningen vid *nettoutflyttning*.

Nettoflyttningar kan även delas in i inrikes nettoflyttningar för flyttningar inom Sverige och utrikes nettoflyttningar som avser flyttrelationen med utlandet.

Kommun	Folkmängd	Folkökning	Födelse- netto	Flyttnings- netto	Mot Skåne	Mot övriga Sverige	Mot utlandet
Bjuv	15 842	145	12	120	-16	85	51
Bromölla	12 650	-109	-26	-99	-11	-81	-7
Burlöv	19 753	441	53	351	210	32	109
Båstad	15 636	223	-50	240	0	166	74
Eslöv	34 593	470	104	329	116	52	161
Helsingborg	150 109	829	431	216	-965	729	452
Hässleholm	52 309	299	-14	255	213	-119	161
Höganäs	27 589	421	-77	489	277	119	93
Hörby	15 745	92	19	56	37	12	7
Höör	16 954	124	35	82	60	-8	30
Klippan	17 783	45	-27	48	62	-20	6
Kristianstad	86 641	424	133	228	49	-9	188
Kävlinge	32 341	321	74	223	198	0	25
Landskrona	46 488	183	90	31	-96	25	102
Lomma	24 638	-238	-38	-220	-257	-20	57
Lund	127 376	1 435	301	995	-592	552	1 035
Malmö	351 749	3 800	2 196	982	-1 830	655	2 157
Osby	13 269	71	-6	62	75	-49	36
Perstorp	7 565	89	4	76	22	7	47
Simrishamn	19 267	40	-147	167	-26	120	73
Sjöbo	19 497	85	-27	103	65	4	34
Skurup	16 419	377	4	355	279	15	61
Staffanstorps	26 242	359	84	261	177	49	35
Svalöv	14 412	136	63	60	9	22	29
Svedala	23 222	557	99	452	444	-22	30
Tomelilla	13 712	49	-18	64	-16	52	28
Trelleborg	46 231	354	57	255	133	15	107
Vellinge	37 452	537	10	511	467	-6	50
Ystad	31 560	590	-94	673	433	156	84
Åstorp	16 308	245	51	172	31	69	72
Ängelholm	43 633	723	-59	762	535	125	102
Örkelljunga	10 499	48	-16	63	58	-6	11
Östra Göinge	14 941	-76	28	-122	-141	-23	42
SKÅNE	1 402 425	13 089	3 249	8 240		2 698	5 542

Källa: Statistiska Centralbyrån

största kommunerna står även i år för den största befolkningsökningen. Malmö ökade med 3 800 personer, Lund med 1 450 personer och Helsingborg med 830 personer.

De flesta kommuner växer

Samtliga kommuner i Skåne förutom Bromölla, Lomma, och Östra Göinge hade en befolkningsökning under 2021. I Bromölla berodde minskningen framför allt på att de tappade invånare till kommuner utanför Skåne samt ett negativt födelsenetto, det vill säga att fler dog jämfört med hur många som föddes. I Lomma och Östra Göinge var det främst ett negativt flyttnetto mot övriga Skåne som bidrog till befolkningsminskningen.

Utdrag ur revisionsberättelsen

Region Skånes resultat 2021 uppgick till -764 miljoner kronor, vilket motsvarar -1,6 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Budgeterat resultat uppgick till 912 miljoner kronor, vilket ger ett budgetunderskott på 1 676 miljoner kronor. Resultatmålet på kort sikt uppnåddes inte och inte heller det lagstadgade balanskravet.

Under den senaste femårsperioden 2017–2021 har resultatet uppgått till 1 398 miljoner kronor vilket motsvarar 0,7 procent av de samlade intäkterna. Därmed uppnåddes inte heller det långsiktiga resultatmålet.

Det ingående återställningskravet 2021 uppgick till 282 miljoner kronor. Då detta belopp är ett kvarvarande återställningskrav från 2018 måste detta enligt lag återställas i 2021 års bokslut. Då årets balanskravsresultat är negativt konstaterar vi att balanskravsresultatet från 2018 inte har återställts.

Vår bedömning är att Region Skånes resultatutveckling för 2021, förutom resultatmålet, är förenlig med de av fullmäktige beslutade finansiella målen. Vi bedömer att Region Skånes ekonomiska situation sammantaget inte är förenlig med den långsiktigt starka ekonomi som fullmäktige har beslutat om. Regionen har i år, liksom tidigare år, redovisat resultat som inte uppfyller målet med god ekonomisk hushållning, vilket vi framfört uppripar kritik mot.

Resultatet för den samlade hälso- och sjukvården är samma som föregående år, -293 miljoner kronor. Vår bedömning är att den för hälso- och sjukvården upprättade budgeten för 2021, liksom tidigare år, inte var realistisk och därmed inte tillräckligt beredd.

Vi ser fortsatt allvarligt på Region Skånes ekonomiska situation. Flera av revisionens genomförda granskningar visar även på förbättringsområden inom verksamhetsstyrningen.

Vår bedömning av hälso- och sjukvårdsnämnden är att den interna kontrollen inte varit tillräcklig. Nämnden bedöms ha bedrivit verksamheten på ett inte helt ändamålsenligt sätt då resultatet av nämndens uppdrag kopplat till den samlade hälso- och sjukvården i Region Skåne, inte har medfört att målen uppnås eller att måluppfyllelsen förbättrats, till exempel vad avser tillgängligheten. Det saknas vidare en tydlig styrning och uppföljning utifrån de uppgifter och ansvarsområden som nämnden har tilldelats.

Vår bedömning av sjukhusstyrelserna är att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom sjukhusstyrelserna Sus, Trelleborg, Ängelholm Ystad, Kristianstad, Hässleholm och Landskrona. Måluppfyllelsen inom samtliga sjukhusstyrelser har varit fortsatt svag där huvuddelen av målen inte har uppnåtts eller bara uppnåtts delvis. Vidare har sjukhusstyrelserna under året bedrivit verksamheterna på ett från ekonomisk synpunkt inte helt tillfredsställande sätt, undantaget sjukhusstyrelserna Trelleborg och Hässleholm.

Vår granskning av psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden visar att uppdrag och verksamhet inte har bedrivits på ett helt ändamålsenligt sätt. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen är tillräcklig.

Vår granskning av primärvårdsnämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll är tillräcklig.

Vår granskning av regionala utvecklingsnämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll är tillräcklig.

Vår granskning av kollektivtrafiknämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll är tillräcklig.

Vår granskning av kulturnämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll är tillräcklig.

Vår granskning av servicenämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. Vår bedömning är att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. De båda förvaltningarna tillsammans ger nämnden ett totalt resultat på 57 miljoner kronor vilket avviker med 11 miljoner kronor mot nämndens budgeterade avkastningskrav på 46 miljoner kronor.

Vår granskning av personalnämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll bedöms som tillräcklig.

Vår granskning av patientnämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll är tillräcklig.

Vi tillstyrker att regionfullmäktige godkänner årsredovisningen. Vi tillstyrker, trots kritik avseende regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, samtliga sjukhusstyrelser och psykiatri-, habilitering och hjälpmedelsnämnden att regionstyrelsen och samtliga nämnder samt dessas enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Kristianstad den 31 mars 2022

Region Skånes revisorer

Louise Rehn Winsborg	Lars-Erik Lövdén	Eskil Engström
Gustavo Garcia	André af Geijerstam ²	Conny Johansson
Ingrid Karlsson	Kerstin Lingebrant Vinka	Marie Nielsén ¹
Paula Nilsson	Mats Svanberg	Göran Wagermark
Inger Åbonde ²		

1. Marie Nielsén är jävig beträffande kollektivtrafiknämnden och har inte deltagit i revisionen av denna nämnd.
2. Underskrift av revisionsberättelsen har skett genom bekräftelse via mail 2022-03-31.

Den fullständiga revisionsberättelsen finns att tillgå på Rådhus Skåne, Kristianstad, alternativt på www.skane.se/revisjonen.

Ekonomisk ordlista

AFA

Arbetsmarknadens försäkringsaktiebolag.

Anläggningstillgång

Tillgång avsedd för stadigvarande innehav, såsom fastigheter och inventarier.

Avskrivning

Planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar för att fördela anskaffningskostnaden över tillgångens livslängd.

Avsättning

De betalningsförpliktelse som är säkra eller sannolika till sin existens, men där det finns osäkerhet beträffande beloppets storlek eller tidpunkten för betalning, till exempel avsättning för pensioner.

Balanskrav

Balanskrav innebär att årets resultat ska överstiga noll. Från och med verksamhetsåret 2005 infördes en ändring i kommunallagen som innebär att negativa resultat ska återställas senast tre år efter att underskottet uppkommit. Om synnerliga skäl finns behöver resultatet inte återställas.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen vid verksamhets-årets slut uppdelat på tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder.

Diskonteringsränta

Kalkylränta. Den räntesats som uttrycker avkastningskrav på kapital.

Eget kapital

Skillnaden mellan totala tillgångar och avsättningar och skulder enligt balansräkningen det vill säga nettoförmögenheten.

Emittent

Utgivare av värdepapper.

Extraordinära intäkter/kostnader

Intäkter eller kostnader som saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentligt belopp.

Finansiellt leasingavtal

Ett leasingavtal vari de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren.

Immateriell tillgång

En tillgång som är identifierbar men icke-monetär. Tillgången är en resurs som förväntas ge ekonomiska fördelar i framtiden.

Infrastrukturell investering

Byggande av väg eller järnväg som staten ansvarar för. Lämnade bidrag till infrastrukturell investering kan dock inte avse att helt finansiera en viss investering.

Intern ränta

Kalkylmässigt beräknad räntekostnad grundad på anläggningstillgångarnas bokförda värde.

Jämförelsestörande poster

Viktiga händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder och mellan olika landsting.

Kassaflödesanalys

Visar kassaflöden från den löpande verksamheten, investerings- och finansieringsverksamheten samt förändring av rörelsekapital. Summa av dessa komponenter utgör förändringen av likvida medel.

Kortfristiga fordringar och skulder

Forordningar och skulder som förfaller till betalning inom ett år efter balansdagen.

Kreditivränta

Kalkylmässigt beräknad räntekostnad under byggnadstid.

Leasingavtal

Ett avtal enligt vilket en leasegivare på avtalade villkor under en avtalad period ger en leasetagare rätt att använda en tillgång i utbyte mot betalningar.

Likvida medel

Kontanter eller tillgångar som kan omsättas på kort sikt, till exempel kassa- och banktillgångar, postväxlar samt värdepapper som statskuldväxlar eller bankcertifikat.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt. Kan uttryckas i olika mått, exempelvis rörelsekapital och ställas i relation till externa utgifter.

Långfristiga fordringar och skulder

Forordningar och skulder som förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen.

Omsättningstillgångar

Tillgång som beräknas innehas kortvarigt, exempelvis kundfordringar och förrädsartiklar.

Patientrörlighetsdirektivet

EU:s patientrörlighetsdirektiv innebär att medborgare har rätt att få ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat EU- eller ESS-land. Svenska medborgare som vill söka vård utomlands vänder sig till Försäkringskassan som är den myndighet som hanterar ersättningsfrågan till både patienter och vårdgivare.

Produktionsmix

Ett sammanvägt mått, mätt i antal poäng, för att mäta vårdproduktionen hos Region Skånes egna vårdgivare.

Resultaträkning

Redovisning av samtliga intäkter och kostnader under en viss period, till exempel verksamhetsåret.

RIPS

Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld. Pensionsskuden räknas som nuvärdet av alla framtida pensionsutbetalningar. Den diskonteringsränta som används för att beräkna pensionsskuden avstäms utifrån utvecklingen av den tioåriga statsobligationsräntan. För att räntan ska vara stabil finns ett toleransintervall på ± 1 procent kring den fastställda diskonteringsräntan.

Ränteswap

Swappar är finansiella instrument som innebär ett byte av kassaflöden mellan två parter på ett underliggande nominellt belopp.

Rörelsekapital

Den del av kapitalet som står till förfogande för finansiering av utgifter, det vill säga skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Sammanställd redovisning

Sammanställning av resultaträkningar och balansräkningar för olika juridiska personer i vilka Region Skåne har ett betydande inflytande. Ger en helhetsbild av ekonomiska åtaganden oavsett i vilken juridisk form verksamheten bedrivs.

Skattekraft

Är ett mått på skatteunderlag per invånare och kan uttryckas absolut i termer av kronor per invånare eller som relativ skattekraft (alltså som en andel av genomsnittlig skattekraft).

Skatteunderlag

Det underlag man använder för beräkning av regionens skatteinkomster (består av personers och företags beskattningsbara inkomster och personers förmögenheter).

Soliditet

Långsiktig betalningsförmåga, uttrycks vanligen som eget kapital i förhållande till totala tillgångar.

Vårdkonsumtion

Den vård som Region Skåne finansierar produceras av Region Skånes egna vårdgivare, privata vårdgivare eller i annat landsting. Vårdkonsumtion är den vård som produceras till Region Skånes invånare oavsett var vården sker.

Vårdproduktion

Den vård som produceras av Region Skånes egna vårdgivare till Skånes invånare och till invånare i andra regioner och huvudmän.

Region Skånes bolag

Koncernen

Bolagens summerade intäkter uppgick till 2 049 miljoner kronor under 2021 att jämföras med 1883 miljoner kronor under föregående år. Bolagens sammanlagda resultat (innan bokslutsdispositioner och skatt) under perioden var 12 miljoner kronor. Året innan var detta -116 miljoner kronor. För helåret 2021 uppgår de summerade årsresultaten till 15 miljoner kronor. Det sammanlagda egna kapitalet har ökat från 461 miljoner kronor till 476 miljoner kronor.

Bolagens verksamhet har fortfarande, i olika grad, präglats av det extraordinära omvärldsläget med anledning av covid-19. Trots detta noteras att det endast är Malmö Opera och Musikteater AB som redovisar underskott före bokslutsdispositioner och skatt, med mera. Även 2021 har det förts en löpande dialog med Region Skånes koncernkontor, och ett ärende rörande kapitaltäckning aktualiserades inför regionstyrelsens möte 2021-06-03, där Malmö Opera och Musikteater AB gavs tillskott på 25 miljoner kronor i form av tillfälligt utökat verksamhetsbidrag. Avräkning har gjorts utifrån det verkliga underskottet i 2021 års bokslut, varvid Malmö Opera och Musikteater AB har kunnat återbetala 21,6 miljoner kronor. Det extra verksamhetsbidraget från Region Skåne

stannade därför vid 3,4 miljoner kronor, vilket gör att Malmö Opera och Musikteater AB redovisar ett nollresultat på totalnivå.

Bolagens redovisning

Region Skåne Holding AB

Region Skåne Holding AB är moderbolag i Region Skånes bolagskoncern och ska äga och förvalta aktier i bolag som Region Skåne äger för att bedriva verksamhet som är till nytta för Skåne och dess medborgare. Bolaget ska inom ramen för ägarens kompetens leda, samordna och utveckla dotterbolagens verksamheter på ett för Skånes invånare värdeskapande sätt.

Viktiga händelser under året

Bolaget har under året, på uppdrag av Region Skåne, utfört insatser för marknadsföring av Skåne, utveckling och etablering av företag samt insatser som syftar till att Skåne ska utvecklas som en innovativ region. Detta sker genom uppdrag till dotterbolag.

2021 har, precis som föregående år, präglats av det extraordinära omvärldsläget med anledning av covid-19-pandemin. Detta har återigen påkallat särskilda insatser i form av uppföljning med fokus på likviditet och resultat inom

koncernen. Bolaget har exempelvis agerat för att säkerställa finansiering av underskott inom Malmö Opera och Musikteater AB, och slutligt beslut i detta ärendetogs av regionstyrelsen 2021-06-03.

Stundande ägarförändringar beträffande Business Region Skåne AB, som från och med 2022 blir helägt, har därutöver medfört särskilda dialoger med detta bolag.

Ekonomi

Region Skåne Holding redovisar för perioden ett resultat på 0 miljoner kronor. Omsättningen var 92 miljoner kronor. Bolaget har lämnat koncernbidrag om 0,2 miljoner kronor till Innovation Skåne AB.

FOLK
TAND
VÅRDEN
SKÅNE

Folktandvården Skåne AB bedriver allmän- och specialisttandvård, samt sjukhustandvård vid 69 kliniker på 44 orter runt om i Skåne. Årligen väljer 81,5 procent av alla barn och ungdomar, 3–23 år, samt 28,5 procent av de vuxna att få tandvård hos Folktandvården Skåne.

Koncernen

Miljoner kronor	Nettoomsättning		Årets resultat		Eget kapital		Resultat före disp o skatt		Koncernbidrag m m	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Region Skåne Holding AB	92,3	110,0	0,0	0,6	197,0	197,0	0,2	19,5	-0,2	-19,0
Region Skåne Bussdepå Malmö AB	0,3	0,09	0,1	-0,5	5,7	5,6	0,1	-0,5		
Folktandvården Skåne AB	1 257,5	1 084,6	13,6	-125,0	225,0	21,0	13,6	-126,0		19,0
Innovation Skåne AB	59,1	67,5	0,7	-0,8	3,1	2,6	0,5	-0,8	0,2	
Skåne Care AB	56,5	68,0	0,5	2,5	9,7	9,2	1,2	7,5		-5,0
Malmö Opera och Musikteater AB	316,4	312,0	0	-16,2	22,0	22,0	-3,4	-16,2	3,4	5,0
Skånes Dansteater AB	54,5	51,0	0,05	0,2	6,8	6,8	0,05	0,2		
Business Region Skåne AB	90,6	86,1	0,1	0,1	1,7	1,6	0,1	0,1		
Event in Skåne AB	13,6	9,4	0,05	0,0	1,4	1,3	0,05	0,0		
Film i Skåne AB	38,3	34,3	0,0	0,0	1,1	1,1	0,0	0,0		
Invest in Skåne AB	27,5	24,7	0,1	0,0	1,4	1,3	0,1	0,0		
Tourism in Skåne AB	42,3	35,3	0,0	0,0	1,7	1,7	0,0	0,0		
TOTAL	2 048,9	1 882,99	15,2	-139,1	476,6	461,2	12,5	-116,2	3,4	0,0

Viktiga händelser under året

Även 2021 kom att bli ett år tydligt påverkat av pandemin, om än inte alls i samma utsträckning som året innan. Störst påverkan märktes i början och slutet av året när smittspridningen var som störst. Däremellan fanns perioder med goda möjligheter att träffa kunder och patienter, inte minst de som under 2020 fick senareläggas för att ge prioritet åt de med störst vårdbehov.

I mars var det premiär för Folktandvården Skånes första digitala tandvårdsbesök. Projektet fortsätter att testa och utvärdera olika former och användningsområden för digitala besök. Under året har Folktandvården Skånes Academy fortsatt att utveckla organisationens kompetensutvecklingsinsatser. En digital lärplattform har införts för att stödja och underlätta utvecklingen i rätt riktning.

Den 1 juli tillträdde Karin Melander som ny VD för Folktandvården Skåne AB. I oktober fattades beslut om en ny organisation för klinikverksamheten från och med januari 2022 och i december fattades beslut om en ny organisation för huvudkontoret från och med februari 2022.

Ekonomi

Bolaget redovisade för helåret 2021 ett resultat på 13,6 miljoner kronor. Omsättningen uppgick till 1 257,5 miljoner kronor.

Skåne Care AB är ett helägt dotterbolag till Region Skåne Holding AB. Skåne Care AB har i uppdrag att bedriva vårdexport. Bolagets arbete tar stöd i offentlig exportfrämjande verksamhet på regional och nationell nivå. Utvecklingsbehov inom hälso- och sjukvården styr bolagets verksamhetsinriktning och sammansättning av tjänster i samklang med tillgänglighet och kompetens i den skånska sjukvårdsorganisationen och hos våra andra partners.

Viktiga händelser under året

Skåne Care har tack vare en bredd i verksamheten och god planering navigerat pandemin väl. Under året har utbildning av specialistläkare och specialisttandläkare varit en central del av verksamheten. De patienter som fått specialistvård under året hör till det samarbete Skåne Care och Region Skåne har med Island om specifika specialistområden. Trots ett intensivt arbete med digital närvaro och många uppslag till nya projekt har verksamheten konsulttjänster haft stora utmaningar. För att nå hela vägen till nya avtal behöver vi träffas hos kunder och bygga förtroende. Skåne Care ser med tillförsikt på framtiden. Vårdexport och bolagets uppdrag är viktigt.

Ekonomi

Bolagets nettoomsättning var 56,5 miljoner kronor under 2021. Resultatet uppgår till 0,5 miljoner kronor. Bolaget lämnar inget koncernbidrag för pandemiåret 2021 men bidrar med ett viktigt ekonomiskt tillskott till sjukvårdsförvaltningarna.

Innovation Skåne AB ska enligt bolagsordningen stödja utvecklingen av innovationer och entreprenörskap i Skåne med särskild inriktning mot innovativa uppstarts företag med stor tillväxtpotential samt att stödja utvecklingen av innovationer och förbättringsaktiviteter som har sitt ursprung i Region Skånes verksamheter. Bolaget ska främja och utveckla möjligheten till industrikontakter, prövningar och införande av innovativa lösningar i Region Skånes samtliga verksamheter med särskilt fokus på life science.

Viktiga händelser under året

Evolution Road-projektet utförde tester med tung trafik på två olika typer av elskenor men även projekten *Mobilitet på Tvärs* och *MaaS* drevs. *Foodtech Innovation Network* lyckades samla cirka 70 bolag. *Lighting Metropolis* har drivits

tillsammans med danska Gate21. *HealthTech Nordic2* nådde cirka 300 medlemmar. Flera verksamhetsstödjande projekt har dragits igång inom hälso- och sjukvård och Innovation Skåne deltog i *Framtidens Hälssystem* samt ett antal projekt kopplade till de så kallade tillgänglighetspengarna. Dessutom påbörjades folkhälsoaktiviteter tillsammans med regional utveckling. På testbäddssidan fortsatte samarbetet med Cerner. *Anställdas Idéer* har licensierat fyra idéer.

Ekonomi

Verksamheten hade en omsättning på 59,1 miljoner kronor med ett grunduppdrag finansierat från Region Skåne på 18,9 miljoner kronor. Resultat 2021 är +0,7 miljoner kronor.

Malmö Opera och Musikteater AB har enligt bolagsordningen till uppgift att utöva teaterverksamhet med huvudsaklig inriktning på musikteater i hela dess bredd främst genom egen ensemble samt att driva därmed förenlig kompetensinriktad verksamhet.

Viktiga händelser under året

Den enskilt största händelsen är pandemin, som har påverkat ekonomi, personal, verksamhet, styrning och kontroll. Vårens föreställningar ställdes in. Från maj månad när restriktionerna lättade genomfördes vissa föreställningar med begränsat antal i den fysiska publiken, och kompletterades med möjlighet att uppleva föreställningar digitalt via streaming. Streaming gjordes främst för vårens avslutande föreställningar.

Från oktober togs samtliga publikrestriktioner bort, med tillägg under hösten om att besökare var tvungna att uppvisa ett giltigt vaccinationsbevis. Malmö Operas publik har tålmodigt accepterat samtliga restriktioner och återigen kommit till huset under hösten.

Ett tidigt beslut från ägaren om utökat verksamhetsbidrag, samt extra

statligt stöd på grund av pandemin, har gjort att bolaget haft möjlighet att fortsätta arbeta med framförhållning och tillverka, planera och producera för framtiden.

Ekonomi

Under året har bolaget, på grund av pandemins effekter, fått extra statligt stöd om 5,4 miljoner kronor samt ett extra verksamhetsbidrag från ägaren om 3,4 miljoner kronor. Dessa stöd gör att bolaget presenterar ett resultat om 0 kronor för räkenskapsåret 2021. Om-sättningen för perioden är 316 miljoner kronor.

Skånes Dansteater

Skånes Dansteater AB ägs av Region Skåne Holding AB. Uppdraget är att producera, främja och utveckla danskonst i regionen, främst med egen ensemble och Malmö som bas.

Viktiga händelser under året

Verksamheten presenterade danskonst innovativt under perioden som präglades av pandemin och tuffa publikrestriktioner. Förutsättningarna för offentliga sammankomster ändrades löpande under året och planeringen omarbetades regelbundet.

Under året presenterades elva koreografier på hemmascen, på turné eller digitalt, varav åtta världspremiärer och tre nypremiärer. Utöver ensembleproduktionerna producerades fyra danskortfilmer. Två produktioner ställdes in på grund av pandemin och ersattes med koncept som var möjliga att genomföra.

Dialogverksamheten arbetade med dans och hälsa, integration, danskunskskapande och eget skapande. Projektet inom området dans och funktionsvariationer, *Europe Beyond Access*, med stöd från Kreativa Europa, var tongivande.

Sammanlagt 15 928 personer, varav 3 516 barn och unga under 18 år, deltog i någon av de 245 aktiviteterna varav 67 var digitala live stream. Utöver detta har föreställningsdokumentationer och kortfilmer laddats ner i Vimeo av sammanlagt 3 899 unika användare.

Ekonomi

Verksamheten ställde om löpande och en ekonomisk återhållsamhet präglade året. Region Skånes Kulturnämnd tilldelade 1,2 miljoner kronor som en ersättning för de på grund av pandemin förlorade intäkterna. Årets omslutning var 54,5 miljoner kronor. Bolaget gjorde ett positivt resultat på 55 000 kronor.

business region skåne

Business Region Skåne AB med fyra dotterbolag har till uppgift att främja investeringar, export, turism, evenemang och filmverksamhet i Skåne. Bolaget ska gemensamt förvalta, utveckla och samordna marknadsföringen av Skåne inom koncernen. Bolaget ägs gemensamt av Region Skåne 85 procent samt Kommunförbundet i Skåne (numera Skånes kommuner) 15 procent. Från och med 2022 är Region Skåne Holding AB ensam ägare.

Viktiga händelser under året

Ett omfattande omställningsarbete har skett i koncernen och letts från moderbolaget med bakgrund i den nya ägarsituationen då Skånes Kommuner avyttrar sin ägarandel i moderbolaget per den 1 januari 2022.

Bolaget har fått nya ägardirektiv och en ny bolagsordning under året och utfärdat detsamma för alla dotterbolagen.

Dotterbolagen har visat på stor omställningsförmåga när uppdragsersättningen kommer att sänkas med cirka 15 miljoner kronor från den 1 januari 2022. Omställningen har också omfattat moderbolaget där en effektivisering beslutats om 1,5 miljoner kronor.

Hela koncernen har bidragit utifrån sina verksamheter i att stödja näringslivet, kommunerna i Skåne och andra aktörer inom främjarsystemet i det arbete som uppstått med anledning av pandemin.

Bolaget har via avtal med Greate Copenhagen Committee arbetat med uppdrag kring att etablera ett internationell marketing consortia för internationell marknadsföring där ett genomföraravtal tecknats med Invest in Skåne AB.

Ekonomi

Bolaget avslutar året med ett resultat på cirka 0,1 miljoner kronor och en nettoomsättning på 90,6 miljoner kronor. Balansomslutningen ligger på cirka 10,1 miljoner kronor.

event in skåne

part of business region skåne

Event in Skåne AB ska marknadsföra Skåne som en eventregion. Event in Skåne ska vara ett kompetenscentrum och en samverkanspartner vad gäller event i Skåne samt verka för att fler, större och bättre evenemang, mässor och kongresser förläggs till regionen.

Viktiga händelser under året

Bolaget har identifierat, värderat och värvat evenemang och möten tillsammans med kommuner och arenaägare i Skåne samt nationella och internationella organisationer och arbetat med destinationsutveckling för Skånes 33 kommuner i linje med ägardirektiven. Bolagets nya strategi och affärsplan 2030 har implementerats. Branschen har i två år i omgångar haft närmast näringsförbud. Event in Skåne har ställt om och upprättat *Evenemangshjälpen* som stöd för branschen. Flera event, större mästerskap och möten har genomförts som hybridevent digitalt/live. Bolagets uppdrag, kompetens och verksamhet har aldrig varit mer efterfrågad och viktigare än nu för att stödja en bransch i en långvarig kris.

Ekonomi

Bolaget avslutar året med ett resultat på 54 000 kronor och en nettoomsättning på 13,6 miljoner kronor. Balansomslutningen ligger på cirka 3 miljoner kronor.

Film i Skåne AB ska i samverkan med Skånes kommuner, näringsliv och andra relevanta aktörer främja filmkulturell och filmpedagogisk verksamhet i Skåne. Bolaget ska delta i samproduktion av film samt attrahera filmproduktion till Skåne.

Viktiga händelser under året

Den fortsatta coronasituationen har fortsatt påverkat utvecklingen av verksamhetens arbetssätt. TV-serien ”*Tunna blå linjen*” fick ett massivt genomslag och utsågs både till årets bästa TV-drama och årets bästa TV-program. Inspelningen av säsong 2 startade i oktober. Med projektmedel från Svenska Filminstitutet och Region Skåne startades projektet *Talent To Watch* som syftar till att få fram nya röster inom film och TV. Film i Skåne gjorde insatser i filmfestivaler, visningsarrangemang och branschmötesplatser för 2,7 miljoner kronor och investerade 21 miljoner kronor i samproduktion av film.

Ekonomi

Bolaget avslutar året med ett resultat på 0 kronor och en nettoomsättning på 38,3 miljoner kronor.

invest in skåne

part of business region skåne

Invest in Skåne AB ska skapa ett mer internationellt näringsliv i Skåne genom att få hit utländska företag och investerarare samt hjälpa skånska företag med internationella samarbeten samt ökade exportaffärer.

Viktiga händelser under året

Även 2021 blev ett pandemiår men till skillnad från 2020 såg bolaget tidigt att exporten stod emot och att investerarna visade framtidstro.

Invest in Skåne AB har genom snabb digital omställning och tydligt verk-

samhetsfokus gjort ett bra årsresultat. Totalt 12 utländska investeringar och 30 affärsavtal för skånska företag. Investeringarna har genererat ett värde på 220 miljoner kronor samt 135 nya arbetstillfällen och exportavtalen ett första ordervärde på 15 miljoner kronor. De flesta företag har dock tecknat fleråriga distributionsavtal som förväntas generera betydligt större värde kommande år.

Under året har bolaget tagit fram en ny 10-årsstrategi. Strategin tar avstamp i globala trender som globalisering, hållbarhet och digitalisering och en ny värld efter pandemin där investerings- och exportfrämjande är viktiga verktyg för att vända ekonomin. Strategin bygger på fyra pelare som är vägen till ett lyckat investerings- och exportfrämjande: innovation, hållbarhet, trovärdighet samt analys och strategiska samarbeten.

Ekonomi

Bolaget avslutar året med ett resultat på cirka 0,1 miljoner kronor och en nettoomsättning på 27,5 miljoner kronor.

tourism in skåne

part of business region skåne

Tourism in Skåne AB:s huvuduppdrag är att genom kunskapspridning, destinationsutveckling, marknadsföring och gränsöverskridande innovation främja en balanserad och hållbar tillväxt i den skånska besöksnäringen.

Viktiga händelser under året

Bolaget har under året fortsatt fokusera både på det viktiga omställningsarbete som krävts för besöksnäringen och turismen i Skåne och på att skapa förutsättningar för ”det nya normala” som vi ser allt tydligare efter pandemin. Bolaget har fått nya ägardirektiv och ny bolagsordning vilket gett anledning att revidera affärsplanen som nu gäller under åren 2022–2024.

En förlängning har skett av partnerskapen *Visit South Sweden* och *BI Syd* och ett nytt har skapats med de skånska kommunerna.

Den internationella marknadsföringen har återupptagits och riktas mot Danmark, Nederländerna och Tyskland.

Projektgenomförandet har fortgått i fem projekt, där ett avslutats under året. Projekten har varit riktade mot innovation, omställningsarbete och kompetensutveckling.

Bolaget ledde under året det gemensamma arbetet runt turism inom Greater Copenhagen där arbetet fokuserat på att ta fram ett nytt ambitionsdokument som är kopplat till Greater Copenhagen-samarbetets fokusområden.

Det nya processbaserade och agila arbetssättet har genomfört sex uppdrag under året, samtliga av varierande storlek och målen som satts i verksamhetsplanen för 2021 har uppnåtts.

Ekonomi

Bolaget avslutar året med ett nollresultat och en nettoomsättning på 42,3 miljoner kronor.

Region Skåne Bussdepå Malmö AB

Region Skåne Holding AB förvärvade bolaget 2020 med anledning av att Region Skåne planerar att uppföra en underhållsdepå för bussar på fastigheten som detta bolag äger.

Viktiga händelser under året

Under 2020 har en del förberedande arbete påbörjats och under 2021 och framåt kommer detta att intensifieras. Bolaget och Region Skåne har ingått avtal, som ger Region Skåne nyttjanderätt till fastigheten. Bolaget bedriver inte någon operativ verksamhet, eftersom arbetet med exploatering och byggnation genomförs av Region Skåne inom regionfastigheters ansvarsområde.

Ekonomi

Årsresultatet uppgår till 0,1 miljoner kronor vid en omsättning på 0,3 miljoner kronor.

Intern kontroll

Intern kontroll är en del av styrningen och ett redskap för ständiga förbättringar. Uppföljningen är också en viktig del i arbetet med att förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som kan utgöra hinder för att Region Skåne ska kunna nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt. Möjligheterna att genomföra planerade kontroller har påverkats av pandemin som också påverkat möjligheten att uppnå de mål som regionen har arbetat mot under året. I enlighet med reglementet för god hushållning och intern kontroll har Region Skånes nämnder och majoritetsägda bolag rapporterat resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till regionstyrelsen i samband med årsredovisningen. Regionstyrelsen har beslutat att godkänna rapportering av intern kontroll för Region Skånes nämnder samt lägga informationen om Region Skånes majoritetsägda bolags rapportering av intern kontroll till handlingarna.

Rapportering av intern kontroll utifrån regionstyrelsens uppsiktsplikt

Region Skånes reglemente för god hushållning och intern kontroll anger att de interna kontrollplanerna ska säkerställa att en tillfredsställande god hushållning upprätthålls inom alla områden. Situationen med covid-19 har ställt verksamheterna inför stora utmaningar samt har också påverkat förutsättningarna för att bedriva intern kontroll och arbetet har till delar omprioriterats under året. Den interna kontrollen har genomförts enligt de av nämnder och bolagsstyrelser fastställda interna kontrollplanerna för aktuellt år.

Det interna kontrollarbetet är integrerat med de ordinarie processerna för planering, genomförande och uppföljning. De obligatoriska verksamhetsmässiga kontrollområdena är desamma som de övergripande målen i verksamhetsplan och budget. Regionstyrelsen har utifrån sin uppsiktsplikt ett övergripande ansvar för att säkerställa och utvärdera Region Skånes samlade system för intern kontroll.

Rapport om det interna kontrollarbetet inom de obligatoriska kontrollområdena har lämnats av nämnder och bolagsstyrelser. I uppföljningen av den interna kontrollen har uppmärksammats en del avvikelser. Rapporterna från respektive verksamhet visar inte på allvarliga avvikelser som skulle föranleda korrigerande eller andra åtgärder från regionstyrelsens sida annat än vad som löpande görs inom ramen för arbetet med styrning, ledning och uppsikt över verksamheten. Som en följd av återstående problemområden anser regionstyrelsen att arbetet med intern kontroll måste fortsätta att utvecklas och förbättras.

Region Skånes samlade system för intern kontroll

En bra intern kontroll ska bidra till att bygga och stödja trygghet och tillit, ordning och reda samt förtroende och ut-

veckling. Intern kontroll är en del i system för styrning och ledning och består av olika delar däribland en robust organisation, riskanalyser som riktar arbetet, planerade åtgärder, kontroller och förbättringar samt uppföljning och utvärdering. Uppföljningen är också en viktig del i arbetet med att förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som kan utgöra hinder för att Region Skåne ska kunna nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt.

Processen för intern kontroll har genomförts i enlighet med Region Skånes reglemente, anvisning och instruktion för intern kontroll. Nämnder och bolagsstyrelser har genomfört riskbedömning och plan för intern kontroll i samband med verksamhetsplan och budget. Inför årsredovisning har nämnder och bolagsstyrelser rapporterat uppföljningen av den interna kontrollen till regionstyrelsen. Arbetet har fortsatt under året med att öka integreringen mellan planerings- och uppföljningsprocesserna och processen för intern kontroll. Föreliggande rapportering visar att arbetet med intern kontroll integrerats med den övriga styrningen och utgått från respektive verksamhets uppdrag. För att uppnå en mer enhetlig och effektiv process, som bättre kan bidra till en större verksamhetsnytta, fortsätter arbetet med att utveckla kvalitet och tydlighet i styrdokument och att göra dessa mer tillgängliga.

Det kvarstår ytterligare arbete med att förbättra metod och systemstöd för riskanalyser och standardiserad mall. Dock framgår det att infrastruktur och formalia i samband med arbetet avseende den interna kontrollen i allt väsentligt fungerar på ett acceptabelt sätt. Arbetet med att samla riskbedömningar, kontrollåtgärder, plan och uppföljning i ett dokument har också fortsatt i syfte att skapa en större enhetlighet och utvecklad process för intern kontroll. Det finns en regionövergripande riskbedömning som identifierar de obligatoriska kontrollområdena med utgångspunkt från tidigare uppföljningar, revisionsgranskningar och planeringstrytanden. Dock innebär den politiska och den administrativa organisationen krav på att respektive nämnd gör en samlad riskbedömning och prioritering för nämndens totala verksamhet i förhållande till fullmäktiges uppdrag och mål, oavsett om nämndens ansvar avser ett eller flera verksamhetsområden.

Pandemin har också påverkat möjligheten att uppnå de mål som regionen har arbetat mot under året. Utfallet av rapporteringen under året visar att det krävs fortsatta åtgärder inom de aktuella kontrollområdena för att förbättra måluppfyllelsen rörande både verksamhet och ekonomi. För mer information om det interna kontrollarbetet och eventuella åtgärder för kontrollområdena med anledning av uppföljningen hänvisas till mera detaljerad rapportering respektive nämnd och bolagsstyrelse.

Uppföljning av planer för intern kontroll

Intern kontroll Rapportering per den 31 dec 2021	Bättre liv och hälsa för fler	Tillgänglig- het och kvalitet	Hållbar utveckling i Skåne	Attraktiv arbets- givare, professionell verksamhet	Långsiktigt stark ekonomi	Efterlevnad av regelverk för god ekonomisk förvaltning	Upphand- ling och inköp	Kompe- tensförsörj- ning och bisysslor	Verkställig- het beslut
Kollektivtrafiknämnd	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Gul	Grön	Gul	Gul
Kulturnämnd	Grön	Grön	Grön	Gul	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Regional utvecklingsnämnd	Grön	Gul	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Hälsa- och sjukvårdsnämnd	Gul	Gul	Grå	Grå	Gul	Gul	Gul	Grå	Gul
Psykiatri-, rehabiliterings- och hjälpmedelsnämnd	Gul	Gul	Gul	Orange	Gul	Orange	Gul	Orange	Gul
Primärvårdsnämnd	Grön	Gul	Gul	Orange	Orange	Gul	Gul	Gul	Gul
Sjukhusstyrelse Sus	Gul	Orange	Gul	Röd	Gul	Grön	Orange	Grön	Gul
Sjukhusstyrelse Landskrona	Gul	Orange	Gul	Orange	Orange	Gul	Orange	Gul	Gul
Sjukhusstyrelse Ystad	Gul	Röd	Grön	Röd	Röd	Grå	Orange	Grå	Grå
Sjukhusstyrelse Trelleborg	Röd	Orange	Orange	Röd	Röd	Gul	Orange	Gul	Gul
Sjukhusstyrelse Helsingborg	Röd	Orange	Gul	Orange	Röd	Gul	Gul	Gul	Gul
Sjukhusstyrelse Ängelholm	Orange	Orange	Orange	Orange	Röd	Gul	Gul	Orange	Gul
Sjukhusstyrelse Kristianstad	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Grå	Orange	Orange	Gul
Sjukhusstyrelse Hässleholm	Gul	Orange	Gul	Gul	Gul	Grön	Grön	Gul	Gul
Regionstyrelse	Gul	Orange	Orange	Orange	Gul	Orange	Orange	Orange	Orange
Personalnämnd	Grå	Grön	Gul	Grön	Grön	Gul	Grå	Grå	Gul
Servicekommitté	Gul	Orange	Orange	Orange	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul
Patientnämnd	Gul	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grå	Grön	Grön

Nämndernas rapportering av intern kontroll

Nämnderna rapporterar genomförda kontroller utifrån det utförda arbetet under året. Inom de verksamhetsmässiga kontrollområdena är målen de samma som regionfullmäktiges övergripande mål, och för de administrativa kontrollområdena är målen att hanteringen ska vara ändamålsenlig. Det bör noteras att de övergripande målen avseende verksamheten bryts ner till ett eller flera mer konkreta mål för respektive nämnd, varför bedömningarna inte är direkt jämförbara dem emellan.

I föreliggande sammanställning redovisas nämndernas samlade bedömning per område. Syftet är att ge en indikation på statusen för arbetet med den interna kontrollen genom att ge en översiktlig och förenklad bild. Avvikelse rapporteras inom samtliga av de verksamhetsmässiga kontrollområdena, vilket också stämmer väl med vad som framkommit av tidigare rapporteringar. Rapporteringen visar att det återstår en del arbete för att den interna kontrollen ännu bättre

ska kunna bidra till styrning och måluppfyllelse i dessa delar. Även avseende de administrativa kontrollområdena noteras avvikelser inom samtliga kontrollområden, även om det här varierar bland annat beroende på respektive nämnds verksamhet. Med avvikelse i rapporteringen avses diskrepans mot antingen övergripande mål (verksamhetsmässiga kontrollområden) eller ändamålsenlig hantering (administrativa kontrollområden). Bedömningen (färgsättningen) visar en kombination av utfall i relation till mål och den effekt som internkontrollarbetet har haft. Färgskalan anger *grön* för acceptabel nivå, *gul* för mindre brister, *orange* och *röd* brister respektive större brister samt *grå* anger att rapportering saknas.

Grön	Acceptabel nivå
Gul	Mindre brister
Orange	Brister
Röd	Större brister
Grå	Rapportering saknas

Uppföljning av planer för intern kontroll

Intern kontroll Rapportering per den 31 dec 2021	Bättre liv och hälsa för fler	Tillgänglig- het och kvalitet	Hållbar utveckling i Skåne	Attraktiv arbets- givare, professionell verksamhet	Långsiktigt stark ekonomi	Efterlevnad av regelverk för god ekonomisk förvaltning	Upphand- ling och inköp	Kompe- tensförsör- ning och bisysslor	Verkställig- het beslut
Region Skåne Holding AB (100%)	Gul	Orange	Grön	Gul	Gul	Grön	Grön	Grön	Grön
Folk tandvården Skåne AB (100%)	Gul	Orange	Grön	Gul	Gul	Grön	Grön	Grön	Grön
Skåne Care AB (100%)	Grön	Grön	Gul	Grön	Gul	Grön	Grön	Grön	Grön
Innovation Skåne AB (100%)	Gul	Grön	Gul	Gul	Gul	Grön	Grön	Gul	Gul
Malmö Opera och Musikteater AB (90%)	Orange	Orange	Orange	Gul	Orange	Gul	Gul	Gul	Gul
Skånes Dansteater AB (90%)	Gul	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Gul	Gul	Gul
Business Region Skåne AB (85%)	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
– Event in Skåne (100%)	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
– Film i Skåne (100%)	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
– Invest in Skåne (100%)	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
– Tourism in Skåne (100%)	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön

Bolagens rapportering av intern kontroll

De majoritetsägda bolagen har bedrivit sitt arbete med intern kontroll enligt beslutade planer. Uppföljning framgår av ovan tabell. Rapporteringen visar huvudsakligen låga risker inom det gröna och gula området. Ett undantag är området *Tillgänglighet och kvalitet*, där orange färg ska ses mot bakgrund av den mycket speciella situationen som pandemin har medfört 2020–2021. Vid en samlad bedömning blir helheten för koncernen mycket lik den för Folk tandvården Skåne AB, som utgör cirka 64 procent av koncernens omslutning.

Region Skåne Bussdepå Malmö AB bedriver inte någon aktiv verksamhet och har som enda uppgift att vara ägare till fastigheten Kullen 7 i Malmö. De operativa åtgärder som vidtages gällande den ägda fastigheten genomförs i regionfastigheters regi. Med anledning därav organiseras arbetet med intern kontroll på så sätt, att det inryms som en del av regionfastigheters interna kontroll.

Grön	Acceptabel nivå
Gul	Mindre brister
Orange	Brister
Röd	Större brister
Grå	Rapportering saknas

Region Skåne
291 89 Kristianstad
Telefon: 044-309 30 00
www.skane.se
www.skane.se/kontakt

